
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata

Készítette:

Darida Zsuzsa
köztisztviselő

2013. június 27.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	60
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	105
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	116
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	130
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	145
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	147
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	148
1. A HEP IT részletei.....	148
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	148
A beavatkozások megvalósítói.....	152
Jövőképünk.....	148
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	154
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	176
3. Megvalósítás.....	203
A megvalósítás előkészítése	203
A megvalósítás folyamata.....	203
Monitoring és visszacsatolás	204
Nyilvánosság	204
Érvényesülés, módosítás.....	205
4. Elfogadás módja és dátuma.....	207

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Veszprém festői fekvésű, történelmi és egyházi vonatkozásaiban páratlan értékeket őrző, műemlékekben gazdag város. A Bakony délkeleti oldalán, egy észak felé fokozatosan lejtő fennsíkon fekszik. Bármelyik irányból közeledünk, úgy tűnik sík területen épült a város. Váratlan és meglepő arculata csak közelről tárulkozik fel. A fennsíkba süllyedt, szelíden kanyargó Séd patak völgye „hegyek” között halad. Ez a felszíni változatosság teszi egyedivé a várost. Mélységet és magasságot lakhatóvá épített, történelmi korok emlékét őrző városrészei a Várhegy körül kezdtek kialakulni. Kevés európai város büszkélkedhet olyan korai történelmi múlttal, mint Veszprém.

Mint megyeszékhelynek minden szempontból, nemcsak társadalmi, hanem gazdasági vonatkozásaiban is meghatározó szerepe van. Megyei jogú városként koncentrálja a népességet, megyén belül itt a legnagyobb a vállalkozási aktivitás, a tőkekoncentráció, több a munkalehetőség. Mindemellett oktatási, kulturális és közigazgatási központ is, emellett gazdasági, személyi és közösségi szolgáltatások (szociális-, egészségügyi ellátások, idegenforgalom) sokszínűsége teszi igazán jó lakóhellyé. Veszprémet mindenekelőtt iskolavárosként, továbbá tudományos, művészeti és vallási központként is ismerik.

A település bemutatását az időközben megjelent népszámlálási adatok idevonatkozó részleteivel kezdjük, majd pedig rátérünk a Települési Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez kiadott ajánlásban előírt adatok bemutatására, a helyzetfeltárára. Itt szeretnénk kitérni arra, hogy Veszprém város lakónépessége a 2011. október 1-jei eszmei időpontban 61 721 fő volt, miközben a népesség-nyilvántartás továbbvezetett adata szerint 2011. év végén 64 339 fő. A lakó- és állandó népesség adatai ez utóbbi alapján kerültek a kért táblázatokba. A jelentős eltérés ellenére a

¹ Antiszegregációs Terv (2008), Gazdasági program (2011-2014), Időügyi Konceptió és Hosszú Távú Stratégia (2012), Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008), Költségvetési rendelet (2013), Közfoglalkoztatási Terv (2010), Lakáskonceptió (2003), Lakásrendelet (2010), Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Felülvizsgálata (2011), Településfejlesztési Konceptió (2013), Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv (2007-2013)

munkaanyag ide vonatkozó adattábláiban szereplő – népmozgalmi, vándorlási, korcsoportos – adatok idősorai a két népszámlálás közötti évek valós népmozgalmi eseményeit tartalmazzák. (A lakónépesség adatokban mutatkozó 2303 fős különbséget nagy valószínűséggel az okozhatta, hogy a városra jellemző, nagyszámú, leginkább a tanulás miatt jelenlévők-távollévők nyilvántartott adata eltért a népszámlálás időpontjában adott/rögzített válaszokkal.)

Veszprém megye lakónépessége a 2011. október 1-jei népszámláláskor 353 068 fő volt, 16 659 fővel (4,5%-kal) kevesebb, mint az előző census idején. A népességvesztés legnagyobb részben a természetes fogyásból származott, mivel ebben az évtizedben 14 544 fővel többen haltak meg, mint ahányan születtek. Ezen kívül 2001 óta inkább az elköltözés, mint a bevándorlás jellemezte a megyét, és ez további 2115 fővel csökkentette népességét. A lakosság 17 százaléka élt a megyeszékhelyen, 44 százaléka a többi városban, 38 százaléka pedig a falvakban. **Veszprém város 61 721 lakója** közül 29 278 volt a férfiak és 32 443 a nők száma a népszámlálás időpontjában, így a megyeszékhelyen ezer férfira 1108 nő jutott. Figyelemre méltó tény, hogy az itt lakók 70%-ának szülővárosa Veszprém.

A 2013. január elsejétől létrejött járási rendszer tíz egységre tagolta a megyét. A Veszprémi járás népessége a legtöbb, a népszámlálás időpontjának adatai szerint meghaladta a 83 ezer főt. A Pápai járás 59 310 fővel a második volt. Az Ajkai, Balatonalmádi, Balatonfüredi, Tapolcai és a Várpalotai járásoknak 20 ezer és 40 ezer közötti a lélekszáma. A Devecseri, a Sümegi és a Zirci járás területén húszezer alatti. Veszprém megye 217 településéből 160-nak kisebb a népessége ezernél, és mindössze tíznek több ötezer főnél. Veszprém megye községei közül a legnépesebb Pétfürdő (4768 fő).

Az ezer főnél kisebb népességszámú települések közül különösen érdekesek a rendkívül kis lakónépességgel rendelkezők. 2011-ben a megye településeinek közel felében, 107 faluban nem érte el a lakosság száma az ötszáz főt, ezen belül 35-ben a kétszázat, 14-ben még a százat sem. Az ötszáz alatti lélekszámú községek magas aránya ellenére, érthető módon a lakosságnak mindössze 8,1 százaléka (28 681 fő) élt ezek valamelyikében. A megye legkisebb települései Óbudavár 49, Zalameggyes 46 és Megyer 22 lakossal.

Veszprém város lakónépessége² 2001 és 2011 között 1130 fővel (1,8%-kal) fogyott. Ennek legfőbb oka az, hogy az elköltözők száma 890 fővel meghaladta az ide települőket; a természetes fogyás pedig további 240-nel csökkentette az itt élők számát. A többi városban ennél erőteljesebb (átlagosan 5,3%-os) népességfogyás következett be. Különösen Ajka, Pápa, Tapolca, Várpalota, Devecser és Zirc veszített jelentősen a lakosságából. A fel nem sorolt városokban (főként a Balaton-partiakban) az intenzívebb bevándorlás mérsékelte, sőt néhány helyen ellensúlyozta a természetes népességfogyást. A községekben átlagosan 4,8 százalékkal csökkent a lakosságszám.

Veszprém város népszámláláskori állandó népessége³ 56 624 fő volt, 5,5%-kal kevesebb, mint az előző census idején.

A megye területe 4 493 négyzetkilométer, **népsűrűsége** átlagosan 79 fő/km² volt, változatos területi eloszlásban. Míg Veszprém város egy négyzetkilométerére 486 lakos jutott, addig a többi

² **Lakónépesség:** A népszámlálási lakónépességbe azok a személyek tartoznak, akiknek egyetlen lakóhelyük az összeírás helye, illetve ha több lakóhellyel rendelkeznek, az összeírás helyet tekintik életvitelszerű lakóhelyüknek, éjszakai pihenésüket általában, a hét nagyobb részében ott töltik.

³ **Állandó népesség:** Az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek adatait tartalmazza, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Ebbe a csoportba tartoznak azok a személyek is, akik valamely okból (munkavállalás, tanulás, diplomáciai, kereskedelmi, tudományos megbízás teljesítése stb.) az eszmei időpontban átmenetileg külföldön tartózkodtak, de bejelentett lakóhelyük (lakásuk) az adott területen volt.

városban 205, a községekben 38. A járások közül is a legsűrűbben lakott a Veszprémi (132 fő/km²), míg legritkábban (36 fő/km²) a Devecseri járás. Különösen ritkán lakott települések az aprófalvak, illetve a törpefalvak. Az ezer fő alatti településeken a népsűrűség nem érte el a 40 fő/ km²-t sem.

Kormegoszlás, családi állapot, iskolai végzettség

Az elmúlt tíz évben *a megye lakossága* egyre gyorsuló ütemben öregedett. Tovább nőtt az időskorúak aránya, miközben a gyermekkorúaké csökkent. A korösszetétel változása miatt az aktív korú népességre háruló eltartási teher is növekedett: száz aktív korúra (a 2011. évi népszámlálási adatok szerinti 15-59 éves korosztályra) 60 személy (22 fő tizenöt év alatti gyermek és 38 fő hatvan év feletti) jutott. *A megyeszékhelyen az eltartottsági ráta 53 kedvezőbb volt (20 gyermek és 33 időskorú megoszlásban).*

Az 1980-as évekhez képest még szembetűnőbb a gyermekek számának és népességen belüli arányának erőteljes visszaesése a megyében. Míg a nyolcvanas években a lakosság 24 százaléka volt 14 éves vagy annál fiatalabb, addig ez az arány 2011-re 14 százalékra csökkent. Eközben jelentősen megnőtt a hatvan évesek és idősebbek száma és aránya, az 1980. évi 15%-ról, három évtizeddel később 24%-ra.

A *megyeszékhely* lakosságának családi állapot szerinti összetételét a 15 évesnél idősebb (53 567 főt érintő) korcsoportban vizsgálva azt látjuk, hogy a megye többi városához képest itt a legalacsonyabb a házasságban élők részaránya (42%) és legnagyobb (36%) a nőtlen-hajadon családi állapot. Az elváltaké (13%) közel azonos, az özvegyeké (9%) alacsonyabb a városi átlaghoz viszonyítva. A 15 év feletti népességből mintegy 11%-os részarányt képviselnek az életjársi kapcsolatban élők, akik főként (65%-ban) a nőtlen-hajadon, illetve (30%-ban) elvált családi állapotúként kerültek életközösségbe párjukkal.

Az *iskolázottság terén a megyeszékhely mutatói* a legkedvezőbbek. Veszprémben a 18 éves és idősebb népesség 63%-a, a többi városban átlagosan a 46 százaléka, míg a községekben csupán egyharmada érettségizett. Szintén jelentős a különbség a felsőfokú végzettségűeknél: a megyeszékhelyen a 25 éves és idősebbek 28 százaléka diplomás, a városokban 16 százalék, a községekben pedig közel egytizednyi a felsőfokú végzettségűek aránya. (Az előző népszámláláskorhoz képest a középiskolai végzettségűek – megfelelő korúakhoz viszonyított aránya – 9, az egyetemi, főiskolai végzettségűeké 6 százalékponttal emelkedett a megyeszékhelyen.)

Gazdasági aktivitás

Az elmúlt évtizedben a *megye népességének gazdasági aktivitás szerinti összetétele* átrendeződött. A gazdaságilag aktív népességet a tíz évvel korábbi népszámláláshoz képest kicsivel nagyobb foglalkoztatási arány és jóval magasabb munkanélküliségi ráta jellemzi. Emellett a gazdaságilag nem aktív népesség mindkét csoportjának (inaktív keresők, eltartottak) részaránya csökkent. Mindezek hatására a gazdaságilag aktív népesség aránya a megyében tíz év alatt 4,2 százalékponttal, 47 százalékra emelkedett, *Veszprém városában* pedig a 2001. évi 47,2%-ról 2011-ben 49 százalékra.

Az előző népszámláláshoz képest **Veszprémben a gazdaságilag aktívak** száma 532 fővel, 30 218-ra emelkedett, ezen belül a *foglalkoztatottaké* 648-cal (27 450-ra) csökkent, a *munkanélkülieké* pedig 1180-nal (2768-ra) nőtt. A lakosság 44,5 (2001-ben 44,7) százalékának volt az összeírást megelőző héten legalább egy órányi, jövedelmet biztosító munkája. (Megjegyezzük, hogy a

foglalkoztatottak számának csökkenése a két időpont közötti népességfogyás 57,3%-ának megfelelő mértékű.)

Lényeges változások következtek be a gazdasági aktivitás korcsoportok szerinti összetételében, és azon belül is. A 2001. évi 26%-ról 2011-ben 17%-ra csökkent például a 30 év alatti foglalkoztatottak száma és aránya. A húszas életéveiben járókat ugyanakkor magasabb eltartottsági arány jellemezte, mint korábban. A 20-29 éves korosztályban 2011-ben 2728 fő nappali tagozatos eltartott szerepelt, 2001-ben még alig feleannyi (1273 fő). A foglalkoztatottak legnépesebb korcsoportja a 30-39 éveseké (8470 fő), akik az 59 évesekkel bezárólag az összes foglalkoztatott 78%-át tették ki. A nyugdíjkorhatár változásainak következtében a foglalkoztatás kitolódott az idősebb korosztályok felé is. Az 50–59 éveseknek 71%-a állt alkalmazásban. A 2011. évi népszámlálás idején a hatvan év felettiek közül 1400-an dolgoztak (1084-en nyugdíj mellett), 2001-ben 595-en (447 nyugdíj mellett).

A megyeszékhelyen *foglalkoztatottak* döntő többsége (94%-a) aktív kereső, gyermekgondozási ellátás mellett mindössze 110-en, nyugdíj mellett 1657-en dolgoztak.

A 2011. évi népszámlálás során *munkanélkülinek* minősült minden olyan 15 éves és idősebb személy, aki az összeírás eszmei időpontját megelőző héten nem dolgozott, de aktívan keresett munkát és úgy nyilatkozott, hogy azonnal, vagy legfeljebb két héten belül munkába tud állni. 2001-ben Veszprém gazdaságilag aktív népességének 5,3 százaléka, 1588 fő volt munkanélküli. Ez a 2011-es összeírás időpontjára 9,2 százalékra nőtt és 2768 fő volt. Minden korcsoportban bővült az állástalanok részaránya, a legnagyobb mértékű munkanélküliség (14,7 százalék) a 20–29 évesekre jellemző. A munkanélküliek többsége (57%-a) 40 év alatti, közel egynegyedüket pedig az elhelyezkedés szempontjából még nehezebb helyzetben lévő 50 év felettiek alkotják.

A nemenkénti foglalkoztatási arány az elmúlt évtizedben közeledett egymáshoz, a nőket azonban továbbra is jóval alacsonyabb foglalkoztatottság jellemzi. Az összeírás időpontjában a férfiak 48, a nőknek 41%-át foglalkoztatták, ami arányaiban szinte megegyezik tíz évvel korábbival (a férfiak esetén 1,0%-kal emelkedett), miközben a munkanélküliek száma a férfiaknál több mint másfélszeresére, a nőknél kétszeresére nőtt.

A 2011. évi népszámláláskor Veszprém 31 503 fő **gazdaságilag nem aktív** népessége – az *inaktív keresők* 4,6%-os növekedése és az *eltartott népesség* 13%-os csökkenése együttes hatására – 5%-kal volt kevesebb, mint a 2001. évi census idején. Az **inaktív keresők** száma (690 fővel) 15 697-re csökkent tíz év alatt, főként a megváltozott nyugdíjba vonulási szabályok miatt. 2011 októberében az inaktív keresők 87%-át (13 658 fő) a nyugdíjban, illetve rokkantsági vagy baleseti járadékban részesülők tették ki, 8,4%-uk (1318 fő) gyermekgondozási ellátást kapott, 4,6% (721 fő) pedig egyéb inaktív kereső volt.

Tíz év alatt (2352 fővel) 15 806 főre csökkent az **eltartottak** száma. Az eltartottak közel héttizedét kitevő *nappali tagozatos tanulók* száma (2029-vel) 10848-ra az *egyéb eltartottaké* (323 fővel) 4958-ra csökkent. Ennek legfőbb oka, hogy 0-19 éves nappali tagozatos tanulók száma 2092-vel (ebből a 0-14 éveseknél 1767-tel) kevesebb, mint az előző census idején. Mint láttuk, a 15 éven aluli népesség száma és a megye népességén belüli aránya is csökkent (20 százalékkal, illetve 2,8 százalékponttal). Mindezen folyamatok következtében a gazdaságilag aktív személyekre háruló eltartási teher valamelyest csökkent. 2011 októberében száz foglalkoztatott személyre Veszprém-ben 57 inaktív kereső és 58 eltartott jutott, a tíz évvel korábbi 53, illetve 65 után. (Megyei szinten 2011-ben száz foglalkoztatott személyre 71 inaktív kereső és 57 eltartott jutott, a tíz évvel korábbihoz képest 6, illetve 12 fővel kevesebb.) Azt gondolhatnánk, az eltartási teher csökkenése kedvező tendenciát jelent, de a legifjabb generáció ilyen mértékű csökkenése sokkal inkább másra figyelmeztet. A nyolcvanas évektől kezdődő, és az utóbbi években drasztikus méretűvé vált születésszám csökkenése láttán a nemzet megmaradása érdekében kell

cselekednünk. Szűkebb környezetünkben, helyi szinten is minden lehetséges eszközzel a gyermekvállalást és a gyermekes családok támogatását kell szorgalmazni

Veszprém bemutatása a Helyi Esélyegyenlőségi Program útmutatójának táblázataival

Veszprém város lakónépessége – mint azt a település bemutatásánál láthattuk – a legutóbbi népszámlálás adatai alapján 61 721 fő volt, 1,8%-kal (1130 fővel) kevesebb a tíz évvel korábbihoz képest. A népesség-nyilvántartás továbbvezetett adata 2011. december 31-én 64 024 fő, ami 2007. év végihez képest (1. sz. táblázat) 2,8%-kal (1738 fővel) gyarapodott. A 10 év alatti népességmozgás negatív egyenlegét elsősorban a településről való elköltözés túlsúlya (890 fő) okozta, amihez hozzáadódik 240 fős természetes fogyás. Az utóbbi 5 év pozitív egyenlege a kismértékű természetes fogyás mellett a migráció többletéből származik (124-gyel többen haltak meg ugyanezen időszak alatt is, mint ahányan születtek a városban). A tíz év negatív egyenleg úgy alakult ki, hogy az évezred első évtizedének közepéig folyamatosan csökkent Veszprém város népessége, és pozitívumot a többletet jelentő ideiglenesen letelepülők száma hozott az évtized közepétől.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	62286	
2008	63405	101,8%
2009	63898	100,8%
2010	64339	100,7%
2011	64024	99,5%
2012	n.a.	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népességszám általános csökkenésének kezdetére visszatekintve érdemes megjegyezni, hogy Veszprém városának demográfiai mutatói bizonyos szempontok tekintetében kedvezőbben alakultak, mint a megyében (vagy országosan). Magyarországon a halálozások száma már a nyolcvanas évek elején meghaladta a születéseket, de a tendencia a kilencvenes években erősödött fel. Veszprém megyében 1992-ben kezdődött a népesség természetes fogyása, ami 1999-ben volt a legerőteljesebb. (A születésszám folyamatos csökkenése mellett abban az évben kiemelkedő volt a halálesetek száma is).

Veszprém városában kedvezőbbek voltak a demográfiai folyamatok, bár hektikusabban alakult a népesség száma. A természetes fogyás csak 1997-ben kezdődött. Az összességében csökkenő tendenciájú születésszám – meglehetősen nagy szélső értékek között – évenként egészen eltérő mértékű volt, miközben a halálozásoké csak kevésbé változott. Előbbiek mellett az a figyelemre méltó, hogy Veszprém városában alacsony volt a halálozási ráta is.

Az elmúlt években Veszprém lakossága nemcsak fogyott, hanem ezzel párhuzamosan egyre gyorsuló ütemben öregedett is. 2001 óta tovább nőtt a teljes népességen belül az időskorúak aránya, miközben csökkent a gyermekkorúaké, 2011 végén a lakosságnak már csak 13 százaléka volt gyermekkorú. A 60 évesek és idősebbek aránya (22%-ra) nőtt, mivel napjainkban lépnek át az

időskorúak közé az 1950-es évek első felének népesedéspolitikája hatására született igen nagy létszámú generáció tagjai.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	30496	27421	57917	53%	47%
0-2 évesek			1608		
0-14 éves	3775	3966	7741	49%	51%
15-17 éves	837	868	1705	49%	51%
18-59 éves	15401	17979	33380	46%	54%
60-64 éves	2219	1675	3894	57%	43%
65 év feletti	5686	3522	9208	62%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népszámláláskori állandó népesség 56 624 fő volt, 5,5%-kal kevesebb, mint az előző census idején. A 2011. december 31-ei továbbvezetett állandó népesség 57 917 fő volt (a 2. sz. táblázatban), 1293-mal több, mint a népszámlálási kérdőíveken szerepelt. A népesség nemek és kor szerinti összetételét vizsgálhatjuk a Veszprémben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezők körében, de lakónépességben belül is (mint ahogy a népszámlálási adatoknál tettük).

A 2011. év végi továbbvezetett adatok alapján Veszprém állandó lakosai közül 27 421 volt férfi és 30 496 nő, így 1000 férfira 1112 nő jutott (4-gyel több, mint a népszámlálás lakónépességénél számoltuk). Ez az arány azonban korévenként, korcsoportonként változik. A születéskori és 18 éves korig tartó, még természetesnek tűnő fiútöbblet tulajdonképpen megmarad ötven éves korig, ezt követően azonban a nők többségbe kerülnek. Nyolcvan éves kortól a lakosságon belül már kétszer annyi nő él, mint férfi. Mindez a férfiak magasabb halandóságának a következménye. (Érdekesség azonban, hogy a 2011-es népszámlálás idején Veszprémben 7 századik életévét betöltött ember élt, közülük 5 volt a férfi és 2 nő.)

Az állandó népességben belül a 15 évesnél fiatalabbak teljes népességhez viszonyított aránya 13%, a 65 évesnél idősebbeké 16% volt. A nemek szerinti arányok a különböző korcsoportokban is mást mutatnak. A gyermekkorú népesség körében nemeként még 14% a fiúk és 11% a lányok aránya a teljes népességből. A legidősebbek között már nagyobbak a nemek szerinti különbségek. A 65 év feletti férfiak aránya 13, a nőké 19%-ra változott 2011-ben az állandó népességben belül a megyeszékhelyen.

A korcsoportos adatokat korábbi évek adataival egybevetve láthatóvá válik a népesség öregedése, akár a lakó- akár az állandó népességben belül vizsgálódunk. Az öregedési index, 65 év feletti és a 15 év alatti népesség egymáshoz viszonyított 100 fölötti aránya jelzi az öregedő társadalmat, ezt időben is összehasonlítva láthatjuk az öregedési folyamatot.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	7186	6308	113,9%
2008	8470	7953	106,5%
2009	8792	7900	111,3%
2010	9020	7728	116,7%
2011	9208	7741	119,0%
2012	n.a.	n.a.	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2011. decemberi állandó népesség vonatkozásában az öregedési index már 119-nél tart, tehát száz 15 év alatti gyermekkorúra 119 fő 65 éven felüli városlakó jutott. Az egészséges társadalmi struktúra 100 alatti értékei azt jelentenék, hogy több a gyermek, mint az időskorú. Sajnos ez a trend, a népségfogyással együtt, már régen megfordult. A 3. sz. táblázat harmadik oszlopának idősorában látható, hogy 2001-ben már 113 volt az öregedési index, és 2008. kivételével mindig 110 feletti értéket mutatott, legnagyobb éppen a 2011. évi volt.

Ugyanezen adatokból a népesség eltartó képességéről is képet alkothatunk. A gyermek-, illetve az időskorúak számát a potenciálisan az aktív, 15-64 évesekhez viszonyítva látható, hogy Veszprémben, 2011-ben 100 aktív korúnak 22 gyermekről és 19 időskorúról kellett gondoskodnia, 2001-ben még 14 gyermekről és 16 időskorúról. (Megyei szinten a 15 évesnél fiatalabbaknak a 15-64 évesekhez viszonyított hányada 2011-ben 14, az időseké 16% volt.)

A lakónépesség változásának idősorához kapcsolódnak a 4. és 5. táblázat adatai.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elváándorlás	egyenleg
2008	1540	1571	-31
2009	1309	1403	-94
2010	1044	1274	-230
2011	1219	1257	-38
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	638	611	27
2009	584	621	-37
2010	540	600	-60
2011	577	624	-47
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség változásának idősorához kapcsolódnak a 4. és 5. táblázat adatai. A népesség szám alakulását elsősorban a születések és halálozások egyenlegéből adódó természetes növekedés/fogyás, másrészt (az állandó és ideiglenes jelleggel, belföldről és külföldről) ideköltözők, illetve elköltözők számának évenkénti változása befolyásolja. Az 5. sz. táblázat évenkénti bontásban mutatja a természetes fogyást, ami a 2007. év végihez képes összesen 124 főt tett ki. (Egyébként az évezred első tíz évében 5 alkalommal fordult elő, hogy az újszülöttek száma valamelyest meghaladta haláleseteket.) A 4. sz. táblázat a Veszprémben állandó lakhelyet választva, belföldről ideköltözők és elköltözők évenkénti adatait mutatja, amiből az látszik, hogy ezek egyenlege is mind a négy évben negatív, 2007-hez képest összesen 393-mal, a természetes

fogyást is hozzászámítva 510-zel csökkentve az itt lakók számát. Miből adódik akkor a 2007. év végihez viszonyítva a 1738 fős népességtöbblet? Természetesen az ideiglenes jelleggel lakóhelyet változtatók 2248 fős többletéből.

Értékeink, küldetésünk

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során arra törekszünk, hogy a településünkön élő

- mélyszegénységben élők,
- romák
- nők
- gyerekek
- idősek
- fogyatékkal élők

esélyegyenlőségének megvalósulását előmozdítsuk, valamint az egyenlő bánásmód feltételeit biztosítsuk.

Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. cikkében foglaltakra tekintettel azon meggyőződésből, „hogyan az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzatot élete fogantatásától védelem illeti meg”.

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk összeállításakor azonosulunk Magyarország Alaptörvényének XV. cikkében megfogalmazott értékekkel is, miszerint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk (továbbiakban: HEP) összeállításakor már az előkészítés fázisától kezdve arra törekszünk, hogy a tervünk valós igények felmérésén alapuljon, és maga a program, valamint a program kialakítása során kikristályosodó intézkedési terv reális szükségletek kielégítésére irányuljon. Ennek érdekében a lehető legszélesebb körű szakmai partnerség kialakítására törekszünk az esélyegyenlőségi célcsoportokkal foglalkozó állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetekkel úgy a program kidolgozása, mint annak megvalósítása során.

Fontosnak tarjuk hogy Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja – a hatékony megvalósíthatóság érdekében – társadalmi elfogadottságot is élvezzen. Ennek érdekében törekszünk az egyenlő hozzáférés biztosítására, valamint arra, hogy a program széles körű nyilvánosságot kapjon.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésére az Ebktv. ad felhatalmazást. A program elkészítésénél a törvény végrehajtási rendeleteinek:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

rendelkezéseit alkalmaztuk, és különös figyelmet fordítottunk

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény.

előírásaira.

A program elkészítésekor figyelembe vettük a vonatkozó uniós előírásokat, így Veszprém városának Helyi Esélyegyenlőségi Programja összhangban áll az *EU 2020 stratégiával*⁴, mely az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv.

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik,

⁴ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁵

A *Nemzeti Reform Program* – mint az Európa 2020 stratégia magyarországi reformprogramja – az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett. Jelen dokumentumunk célkitűzései és a helyzetelemzés nyomán megfogalmazódó intézkedései tervei szellemiségükben igazodnak a Nemzeti Reform Programban foglaltakhoz, mint ahogy igazodnak a „*Legyen jobb a gyerekeknek!*” *Nemzeti Stratégiához*⁶ is.

A *Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia* szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azokat a gyerekeket kell elsődlegesen előnyben részesíteni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁷ (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkóztatás-politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a *Roma Integráció Évtizede Program*⁸ Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a *Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról* készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

⁵ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁸ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A települési önkormányzati kötelezően ellátandó közfeladatokról az Möt. – a 2013. január 1-én hatályba lépett törvény – rendelkezik, továbbá rögzíti, hogy a települési önkormányzatoknak lehetnek önként vállalt feladataik is. Az Alaptörvény 32. cikke szabályozza a helyi önkormányzatok rendeletalkotási lehetőségét eredeti jogalkotói hatáskörben eljárva, vagy törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására.

Veszprém városában az alábbi lehetőségek biztosítottak az esélyegyenlőségi célcsoportok tagjainak előnyben részesítésére:

Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja

Az Arany János Tehetséggondozó Programot (továbbiakban Program) 2000-ben indította el a Kormány. Létrejöttét az az elv segítette, mely szerint meg kell adni az esélyt arra, hogy Magyarország valamennyi polgára versenyképes tudással rendelkezessen. A program céljai:

- az esélyteremtés, azaz a hátrányos szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeinek számára egyenlő esélyeket biztosító nevelési-oktatási és támogatási rendszer kialakítása,
- feltételek megteremtése a versenyképes tudás megszerzéséhez,
- tehetséggondozás, személyiség- és képességfejlesztés,
- a nevelés és az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése.

A Program az iskolát a társadalmi mobilitás kitüntetett intézményének tekinti, amelynek meghatározó szerepe van abban, hogy a társadalmi előrejutást minél inkább a tanuló tehetsége, szorgalma, ne pedig családja anyagi helyzete, szülei foglalkozása vagy éppen lakhelye határozza meg.

A Program alapelve, hogy minden tanuló – függetlenül az adott település földrajzi és anyagi helyzetétől – a társadalmi felemelkedés esélyét biztosító képzést kapjon. A Programban kulcsszerepük van a kiemelkedő képzést nyújtó középiskoláknak.

A Program indulásakor az 5000 fő alatti települések diákjai számára volt nyitott, majd 2003-ban ezt a szabályozást megváltoztatták. Az elsődleges szempont a belépési korlátok kialakításánál többé már nem a település mérete volt, hanem az, hogy a tehetséggondozó programba jelentkező fiatal hátrányos helyzetűnek számít-e.⁹

A tehetséggondozó programnak a 2000/2001-es tanévtől kezdve a Lovassy László Gimnázium és a Veszprémi Középiskolai Kollégium ad otthont. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata 2011. és 2012. évben is hozzájárult ahhoz, hogy a programban egy-egy veszprémi gyermek részt vegyen.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

⁹ Forrás :

<http://www.ajtp.hu/digitalcity/homepageWithFullMenu.jsp?dom=AAAANXBY&pri=AAAANXBF&fmn=AAAARCSF&men=AAABGOF&bem=AAAATCZM>

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2002-ben alkotott rendeletet a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer valamennyi programrészének támogatására. E rendelet 2012. április 1-jétől hatályát veszti:

Azonban a városban a felsőfokú tanulmányokat folytató hátrányos helyzetű hallgatók nem maradnak teljesen támogatás nélkül. Az Önkormányzat pénzbeli és természetben nyújtott gyermekvédelmi és szociális ellátásokról szóló 24/2011 (VI.30.) számú rendelete a rászoruló hallgatók albérleti díjához való hozzájárulásra nyújt lehetőséget.

A rendelet 11 §-a értelmében az jogosult az albérleti díj támogatásra, aki nem Veszprém-ben lévő felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán államilag finanszírozott első alapképzésben vesz részt, szociálisan rászorultnak minősül, 25. életévét még nem töltötte be, albérletben lakik és kérte kollégiumi felvételét, de a kérelme elutasításra került. E rendelet értelmében szociálisan rászorulóknak minősül a kérelmező, ha az eltartó családban az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át nem haladja meg. Az albérleti támogatás összege havi 4 000 Ft. Albérleti támogatást 2008-ban 3 fő, 2009-ben 3 fő, 2010-ben 2 fő, 2011-ben 1 fő, 2012-ben pedig 0 fő részére állapítottak meg.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata által alkotott tervek, koncepciók, rövid- és hosszútávú stratégiák közül a következők állnak jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatban:

Antiszegregációs Terv (2008),

Az Antiszegregációs terv célja az esélyegyenlőségi cépcsoportok helyzetének elemzése, a problémás területek feltárása, a fejlesztési lehetőségek megismerése, valamint a jövőbeli veszélyek elkerülése érdekében cselekvési terv kidolgozása.

Gazdasági program (2011-2014),

Az Mőtv. 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése által az akkor hatályos helyi önkormányzatokról szóló 1990.évi LXV. törvény alapján elfogadott gazdasági program – struktúra a következő elemeket tartalmazza:

1. A település jövőképe és stratégiai céljai
2. Az elkövetkező években végrehajtásra javasolt fejlesztési elképzelések bemutatása
3. Összefoglaló helyzetkép a település jelenlegi problémáiról, kihívásairól és lehetőségeiről
4. Településfejlesztési politikák áttekintése

Idősügyi Koncepció és Hosszú Távú Stratégia (2012)

Az Idősügyi Koncepcióban átfogóan a legfontosabb cél – hosszú távon fenntarthatóan – olyan társadalmi, gazdasági környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket. Olyan szemlélet kialakítása, amellyel növelhető az időskor presztízse, az idősök iránti szolidaritás, hogy a társadalom érett korú tagjai is megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat, autonómiájukat. Annak érdekében, hogy a fenti elvek megvalósulhassanak, a koncepció készítői hosszú távú (2034-ig szóló) stratégiai fejlesztési célokat és feladatokat határoztak meg.

A koncepció feltárja, hogy az idősökkel kapcsolatban sajnos az országos szinten elmondható tapasztalat, hogy gyakran diszkrimináció áldozatait, s nem integrált, értékes, értékteremtő részei a társadalomnak. Fel kell készülni az aktív idősödéssel, az új helyzetben, szerepekben szükséges ismereteket, készségeket el kell sajátítani. Az egész életen át történő tanulás, a generációk közötti együttműködés mindennapi, örömet okozó tevékenységgé kell váljon. Hogyan tud a város ennek a feladatnak megfelelni? Hol állunk ma, s mit kell tennünk e célok megvalósítása érdekében? Erről szól az Idősügyi Koncepció tanulmánykötete.

Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008)

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata 2008 elején megbízta az ADITUS Tanácsadó Zrt-t, hogy készítse el a Veszprém Integrált Városfejlesztési Stratégiáját (továbbiakban IVS vagy Stratégia) és Előzetes Akcióterületi Tervét (továbbiakban EATT). Az ADITUS Zrt, a Közép –Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. az EX ANTE Tanácsadó Iroda bevonásával (továbbiakban együtt Tanácsadók) látta el a feladatot. Az IVS a településfejlesztési koncepció és a konkrét fejlesztésekről szóló megvalósíthatósági tanulmányok közt elhelyezkedve jelöli ki a Város fejlesztési irányait, területeit egy minden lényeges szempontra vonatkozó helyzetelemzésre alapozva. Az IVS elkészítésekor az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által kiadott Városfejlesztési Kézikönyv ajánlásai szerint jártak el. Az IVS-ben többször hivatkozott EATT egy külön tanulmány keretében készült el. Az időközben bekövetkezett jogszabályváltozások és pályázati kiírások alapján folyamatban van az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozása (továbbiakban ITS), amely magában foglalja az IVS felülvizsgálatát is.

Költségvetési rendelet (2013)

A 2013. évtől az önkormányzati feladatellátás, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is alapjaiban változott meg. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. A feladatátrendeződés megjelenik a közoktatásban, a szociális, a gyermekvédelmi és az igazgatási ágazatban egyaránt. Az önkormányzati szervek által ellátott államigazgatási feladatok mértéke mérséklődött, a feladatok egy része a 2013. január 1-jétől létrejövő járási kormányhivatalokhoz került át. Az új rendszerben a feladatellátás az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formát jelent. Veszprém város költségvetése tartalmában és formájában is megfelelően követte a változásokat.

Közfoglalkoztatási Terv (2010)

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 37/A. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a települési önkormányzat a közfoglalkoztatás hatékony megvalósítása és az

álláskeresési megállapodásban foglaltakkal való összhang biztosítása céljából - az állami foglalkoztatási szerv által szolgáltatott összefoglaló adatok, információk és előrejelzések alapján - egyéves időtartamra közfoglalkoztatási tervet készít.

A települési önkormányzat képviselő-testülete az állami foglalkoztatási szerv, a települési kisebbségi önkormányzat és a szociálpolitikai kerekasztal véleményének ismeretében fogadja el a közfoglalkoztatási tervet.

A közfoglalkoztatási terv tartalmazza:

- a) a rendelkezésre állási támogatásra jogosult személyek képzettség szerinti várható összetételét,
- b) a részben vagy egészben közfoglalkoztatás keretében ellátandó közfeladatok megjelölését és várható ütemezését,
- c) a b) pont szerinti feladatok ellátásához szükséges létszámot,
- d) a közfoglalkoztatás finanszírozására rendelkezésre álló forrásokat.

Veszprém Megyei Jogú Város közfoglalkoztatási terve a vonatkozó szabályozásoknak megfelelően készült el.

Lakáskonceptió (2003)

Az országos tendenciákat ismerve készítette el Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a lakáskonceptióját, melyben foglalkozott a város lakosságmegtartó képességét pozitív irányba befolyásoló konstrukciókkal, amelyek elősegíthetik a bérlakás állomány növelését is. A bérlakás fejlesztési program mellett kidolgozásra került az önkormányzati lakástámogatási rendszere.

Lakásrendelet (2010)

Az Önkormányzat tulajdonában álló lakások, helyiségek bérletéről, és elidegenítéséről szóló 23/2010. (VI.28.) sz. önkormányzati rendelet, vonatkozik a városban lévő valamennyi önkormányzati tulajdonú bérlakásra ideértve a szociális, költségelven és piaci alapon bérbe adott lakásokat és a nem lakás céljára szolgáló helyiségeket. A rendelet szabályozza az önkormányzati lakások bérbeadásának feltételeit figyelembe véve, hogy az önkormányzati tulajdonú bérlakás bérbeadása tekintetében az Európai Gazdasági Térség letelepedési joggal rendelkező munkavállalói és családtagjai a rendelet szabályait figyelembe véve a magyar állampolgárokkal azonos jogokat élveznek.

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata (2011)

Az 1993. évi III. törvény 92 § (3) bekezdésének rendelkezése a legalább kétezer lakosú települések önkormányzatainak számára feladattá teszi a szolgáltatástervezési koncepció készítését, továbbá kétévente annak felülvizsgálatát. A koncepció célja átlátható, egységes szerkezetbe foglalni az önkormányzati szociális ellátások és szolgáltatások különböző elemeit.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2005-ben készített Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját az 1999-ben elfogadott Középtávú Szociális Stratégiára építhette, ugyanis Veszprém azon kevés városok közé tartozott, amely rendelkezett szociális stratégiával.

Az alapkoncepció első felülvizsgálata 2007-ben valósult meg, majd a második 2009-ben. A felülvizsgálatok során kiderült, hogy a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióból több feladat nem

valósult meg, és számos új feladat is keletkezett az évek során. Javaslatok születtek a korrekcióra, az új feladatokra, a megvalósítás felelőseire, és a határidőkre vonatkozóan.

A sokrétű változás ellenére elmondható, hogy a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió feladata lényegében változatlanul maradt: meghatározza az önkormányzati szociálpolitika céljait és feladatát a szolgáltatások területén. Számbaveszi az alapvetően meghatározó értékeket, megnevezi és a figyelem fókuszába állítja azokat a társadalmi csoportokat, amelyek kiemelt gondoskodást igényelnek az önkormányzat részéről.

Településfejlesztési Konceptió (2013)

A településfejlesztés összetett feladatainak összehangolása, fenntarthatóságuk biztosítása – törvényi felhatalmazás alapján – a helyi önkormányzat feladata.

Veszprém Megyei jogú Város jelenleg hatályos Településfejlesztési Konceptióját a város Közgyűlése 2000-ben fogadta el, majd 2002-ben felülvizsgálta. Az időközben jelentősen megváltozott gazdasági, társadalmi és egyéb keretfeltételek miatt Veszprém Megyei Jogú Város Közgyűlése a 48/2012.(II.24.) VMJVÖK határozatában foglaltak alapján készített településrendezési eszközeinek esedékes átfogó felülvizsgálatát.

A Településfejlesztési Konceptió az az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, azaz Építési törvény (továbbiakban: Étv.) szerint a városi közgyűlés által elfogadott dokumentum, amely Veszprém jövőbeni kialakítására vonatkozik. A konceptió

- biztosítja a településfejlesztés összehangolt megvalósulását,
- megalapozza a település rendezését,
- rendszerbe foglalja a város közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket.

A konceptió elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszereknek van döntő szerepe. A Településfejlesztési Konceptió átfogó felülvizsgálata nyomán az új Konceptió elfogadására várhatóan 2013. júniusában kerül sor.

Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv (2007-2013)

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megírásakor (2007-ben) hatályban lévő, közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX törvény 89§-a – amely 2013. január 01-jétől hatályát veszítette – alapján elkészített dokumentum. Az Intézkedési Terv előzménye az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvény 35 §-a szerinti települési esélyegyenlőségi program, mely elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat. Az önkormányzati esélyegyenlőségi program tartalmazza különösen a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését.

Veszprém Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv prioritásai a 2007-2013 közötti időszakra:

- az intézmények közötti szelekciós mechanizmusok megszüntetése
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- az egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása
- a köznevelési intézmények színvonalas működésének biztosítása.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az Intézkedési Terv 2013. január 01-jétől már csak korlátozottan tudja kifejteni hatását, a köznevelési intézmények közül az óvodák fenntartása Veszprém Megyei jogú Város Önkormányzatának feladata.

Az Önkormányzat a fentiekben bemutatott programjaival, terveivel, stratégiáival, koncepcióival és valamennyi egyéb dokumentumával, valamint az azokban foglalt alapvetésekkel és célokkal jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programunk harmonizál. A HEP-ben feltárt problémás területek megoldására vonatkozó intézkedési tervek kialakításakor törekszünk a fenti dokumentumokkal való lehető legteljesebb mértékű összhang kialakítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Mőtv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása a kistérségen belül 20 település összefogásával 2005-ben alakult. A társulás célja, hogy a társult települések lakói számára egyes közfeladatok ellátását – így különösen szociális- és egészségügyi feladatellátást – gazdaságosan és hatékonyan biztosítsa.

A veszprémi székhellyel működő, *idősek ellátásáról gondoskodó intézmény* a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézménye, mely szociális alapszolgáltatási és szakellátási tevékenységét nem csak városi, hanem kistérségi vonatkozásban is ellátja. 2010. január 01-jétől az ellátási terület az alábbiak szerint alakult:

- Veszprém Megyei Jogú Város
- Bánd, Barnag, Eplény, Hajmáskér, Hidegkút, Márkó, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Papkeszi, Pula, Sólly, Szentgál, Tótvázsony, Veszprémfajsz, Vilonya, Vöröstó közigazgatási területe és Herend város közigazgatási területe.
- 2013. január 01-jétől: a következő települések veszik igénybe a társulás által nyújtott szolgáltatásokat: Bánd, Barnag, Eplény, Hidegkút, Márkó, Mencshely, Nagyvázsony, Papkeszi, Pula, Szentgál, Tótvázsony, Vöröstó Herend

Az intézmény Veszprém, Völgyikút u. 2. szám alatti, Kistérségi Gondozási Központ nevet viselő szervezeti egységének feladata a szociális alapszolgáltatások biztosítása a következők szerint:

- Herend: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása
- Szentgál: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Papkeszi: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Nagyvázsony: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Tótvázsony: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Márkó: étkeztetés
- Bánd: étkeztetés
- Eplény: étkeztetés
- Hidegkút: étkeztetés
- Mencshely: étkeztetés

VKTT Egyesített Szociális Intézménye az intézményi ellátást – szakosított szolgáltatásként – két ápolást-gondozást nyújtó szervezeti egységben nyújtja, a kistérség fent már említett ellátási területére vonatkozóan:

- az I. sz. Idősek Otthonában, Veszprém, Török Ignác. u. 10. sz. alatt és
- a II. sz. Idősek Otthonában, a Völgyikút u.2. szám alatt.

A 11 település részvételével létrehozott Családsegítő és Gyermejjóléti Alapszolgáltatási Intézményfenntartó Társulás által fenntartott VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermejjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona nevet viselő intézmény lát el *családsegítői feladatokat* és nyújt *gyermekjóléti szolgáltatást* Veszprémben, és a következő településeken: Barnag, Eplény (2013. január 01-jétől) ,Hidegkút, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Papkeszi, Pula, Tótvázsony, Veszprém, Veszprémfajsz, Vöröstó.

A fent említett Társulás feladatait az alábbiakban foglaljuk össze:

- családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása
- jelzőrendszer működtetése,
- pszichológiai, jogi tanácsadás,
- egységes szakmai konzultációk szervezése (jogszabályi változások megbeszélése),
- szabadidős programok közös szervezése (finanszírozás függvényében),
- egyéb segítő tevékenységek megszervezése – finanszírozás függvényében – pl.: mediációs konfliktuskezelés.
- továbbképzések, szakmai konzultációk szervezése (pl. jogszabályi változások),
- közös pályázatok benyújtása, szakmai fórumok, előadások szervezése,
- szupervízió szervezése – finanszírozás függvényében,
- gyermekjóléti tanácskozás megszervezése.

A Veszprémen kívüli szolgáltatási területen az ügyfelek – a veszprémi kliensekhez hasonlóan – részesülhetnek a pszichológiai, fejlesztőpedagógiai és jogi tanácsadásban, valamint részesülhetnek a Veszprémbe érkező adományokból.

2009. év áprilisától a Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai közül a „kapcsolati ügyelet” szolgáltatást is igénybe vehetik a társulás településein élő gyermekek és kapcsolattartásra jogosult hozzátartozóik. Nemesvámos és Veszprémfajsz településeken pedig szintén 2009. év óta biztosított az adósságkezelési tanácsadás is.

A Családok Átmeneti Otthonába nem csak Veszprém város közigazgatási területén bejelentett állandó lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek és törvényes képviselőik, hanem a 10 településen (Barnag, Hidegkút, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Papkeszi, Pula, Tótvázsony, Veszprémfajsz, Vöröstó,) bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek és törvényes képviselőik helyezhetők el.

A felnőtt korú értelmi *fogyatékos és halmazott fogyatékossggal élő személyek ellátásáról* 2004. március 10-től 2012. december 31-ig egy integrált intézmény („Éltes Mátyás” Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozóháza) gondoskodott, amely ellátta úgy a fogyatékosok nappali ellátásával mint az átmeneti elhelyezésével kapcsolatos feladatokat is.

A Gondozóház 2013. január 01-jei fenntartóváltása (állami fenntartásba kerülése) után a feladatok kettéváltak. A 7. fejezet 1.c.) pontjában részletesen bemutatásra kerülő Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye működési területe szélesebb, Veszprém Megyei Jogú Város, és a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulását alkotó települések közigazgatási területére terjed ki, ellenben a gondozóház működési területe pusztán a város közigazgatási területét érinti.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatállományát igyekeztünk felhasználni. A rendszerből kinyert adatok kapcsán több esetben tapasztaltuk azt, hogy a különféle adatszolgáltatók által benyújtott, ám ugyanarra az adattartalomra vonatkozó adatok nagyságrendekkel eltérnek egymástól. (Jellemzően ilyen területe volt a munkanélküliséggel kapcsolatos adatok köre – egymástól jelentősen eltérő adatokat szolgáltatott a Központi Statisztikai Hivatal, és a Munkaügyi Központ). Az adatok pontosítása érdekében megkerestük a két érintett szervezetet – ők a kérésünknek eleget téve pontos információkhoz juttattak minket.

A város helyzetének pontos megismeréséhez egyéb, az irodalomjegyzékben felsorolt kiadványok anyagait is felhasználtuk.

A HEP helyzetelemzésének elkészítéséhez szükséges adatok egy jelentős részét csak az egyes célcsoportokkal kapcsolatban álló, így hiteles információt nyújtani tudó intézmények bevonásával tudtuk összegyűjteni.

A hatékony adatgyűjtés érdekében, 2013. április 04-én HEP Fórumot hívtunk össze. A HEP fórumra meghívtuk a látókörünkben lévő valamennyi olyan állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezet képviselőjét, aki az adatgyűjtésben segítségünkre lehet. (A HEP Fórum jegyzőkönyvét a 3. számú mellékletbe csatoltuk)

A Fórum hatékony munkájának következtében az adatok jelentős részét sikerült megszerezni. Adathiányok elsősorban a nőket és a fogyatékosokat érintő területeken jelentkeztek – ezekről az adott fejezetben részletesen szólnunk.

Az adatgyűjtéssel, valamint a feltárt adathiányokkal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a városban nincsenek szegregátumok, ezért a szegregátumokkal kapcsolatos adatok gyűjtése Veszprém város esetében nem volt releváns.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a

- munkahelyek megszűnésére,
- a munkanélküliségre,
- a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére
- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira,
- a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, és
- a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata rendkívül bonyolult feladat. Mivel pontos adattal nem rendelkezünk sem a mélyszegénységben élők, sem a romák számáról, ezért e terület elemzésekor az egyéb területeken összegyűjtött adatállományunkat közvetetten vesszük figyelembe. (A célcsoport jövedelmi- és vagyoni helyzetével kapcsolatos konkrét megállapításainkat a további fejezetek szöveges részébe fűztük bele.)

Vizsgálódásunk kiindulópontja az a két jogszabály, melyek a jövedelem és a vagyon fogalmát meghatározzák.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

A Szt. 4. § (1) bekezdése szerint e törvény alkalmazásában

a) jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn továbbá mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

E törvény alkalmazásában

i) *jövedelem*: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkor legkisebb munkabér összegét;

j) *rendszeres jövedelem*: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

A továbbiakban a településünkön élők foglalkoztatottsági mutatóit elemezzük, mindeközben kitekintünk országos, megyei és kistérségi adatokra is. Az elemzés során fontos szempont számunkra a célcsoport helyzetének minél pontosabb megismerése.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A foglalkoztatottság és munkaerő piaci integráció témakörét szintén jogszabályi alapokra helyezve elemezzük, felhasználva a helyzetelemzés elkészítéséhez szükséges, a Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórum tagjai által szolgáltatott adatokat.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Veszprém városában a 2011. október 1-jei népszámláláskor válaszadó lakosságból (0,6 %) 398 fő nyilatkozott cigány nemzetiségéről, 72-en anyanyelvüknek tekintik, 104-en családi, baráti körben használják a cigány (romani, beás) nyelvet, és 412-en (0,7%) a cigány nemzetiséghez tartozónak vallották magukat. Csak érdekességgéppen tesszük hozzá, hogy a válaszadók 83%-a magyarnak vallotta magát, de minden 6. veszprémi lakos megtagadta a nemzetiségével kapcsolatos kérdésre adható választát. Nyilvánvaló, hogy sajnos ezeket az adatokat nem használhatjuk a helyi esélyegyenlőségi program alapját képező tényfeltárásban.

A teljes népesség vonatkozásában térjünk át a potenciálisan aktív korúakhoz és a nyilvántartott összes álláskereső adatait nemenkénti bontásban is tartalmazó 3.2.1. sz. táblázathoz.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	22078	16355	38433	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	24014	16967	40981	1019	4,2%	1223	7,2%	2242	5,5%
2010	21714	20454	42168	1072	4,9%	1219	6,0%	2291	5,4%
2011	21496	20322	41818	992	4,6%	1055	5,2%	2047	4,9%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	978	n.a.	1077	n.a.	2055	n.a.

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A gazdaságilag – ez esetben – „aktív” tekintendő népességnek a teljes népességhez viszonyított foglalkoztatási aránya 2008-ban 61%, 2012-ben már 65% volt. Az állás keresők száma az utóbbi két évben jelentősen mérséklődött, főként a férfiak vonatkozásában. A két nem között azonban minden évben jelentős aránykülönbség mutatkozott. Az állást kereső férfiak nagyobb számban várhoztak a munkalehetőségekre, de 7,2 %-os 2009. évi részarányuk két év múlva 5,2%-ra csökkent.

Összehasonlításképpen: 2012-ben a KSH lakossági munkaerő-felmérése szerint Veszprém megye 15–74 éves népességének közel 59%-a, 161 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívak közé. Ezen belül a foglalkoztatottak átlagos létszáma 143,6 ezer fő volt, ami 600 fővel kevesebb a 2011. évinél.

A megyei munkanélküliségi ráta 10,9%, a foglalkoztatási arány 52,3% volt. A munkanélküliségi ráta mértéke megegyezett az országgal, míg a foglalkoztatási ráta 1,7 százalékponttal kedvezőbben alakult.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint/1

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	n.a.	2242	2290	2049	2056
20 éves és fiatalabb	fő	n.a.	71	62	47	65
	%	n.a.	3,2%	2,7%	2,3%	3,2%
21-25 év	fő	n.a.	288	278	240	274
	%	n.a.	12,8%	12,1%	11,7%	13,3%
26-30 év	fő	n.a.	310	290	238	227
	%	n.a.	13,8%	12,7%	11,6%	11,0%
31-35 év	fő	n.a.	331	338	307	257
	%	n.a.	14,8%	14,8%	15,0%	12,5%
36-40 év	fő	n.a.	267	288	257	269
	%	n.a.	11,9%	12,6%	12,5%	13,1%
41-45 év	fő	n.a.	258	280	255	258
	%	n.a.	11,5%	12,2%	12,4%	12,5%
46-50 év	fő	n.a.	249	258	241	226
	%	n.a.	11,1%	11,3%	11,8%	11,0%

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint/2

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	n.a.	2242	2290	2049	2056
51-55 év	fő	n.a.	314	326	280	257
	%	n.a.	14,0%	14,2%	13,7%	12,5%
56-60 év	fő	n.a.	148	166	177	214
	%	n.a.	6,6%	7,2%	8,6%	10,4%
61 év felett	fő	n.a.	6	4	7	9
	%	n.a.	0,3%	0,2%	0,3%	0,4%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amint a 3.2.2. sz. táblázatból látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma a 2008. év végi 1583-ról két éven át, a gazdasági világválság itt is érezhető hatásai miatt, 2200 fölé került, majd 2011-ben és 2012-ben 2050 körül mozgott. Az álláskeresők aktív korosztályhoz viszonyított – így módon meglehetősen torz – „munkanélküliségi rátája” 2008-ban 4,1, 2011-ben 4,4. A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlása is módosult valamelyest 2009-2012 között. 2012-ben a 21-25 éves korosztályban kissé emelkedett, a 31-35 éveseknél mérséklődött az arány az előző évekhez képest. Sajnálatos módon a nyugdíj előtt álló korosztályokból, az 51-60 évesek között található a munkanélküliek több mint egyötöde, kiknek elhelyezkedési esélye szinte reménytelen.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	1019	1223	2242	395	470	865	38,8%	38,4%	38,6%
2010	1072	1219	2291	493	548	1041	46,0%	45,0%	45,4%
2011	992	1055	2047	449	479	928	45,3%	45,4%	45,3%
2012	978	1077	2055	429	467	896	43,9%	43,4%	43,6%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez a tábla a munkanélküliség évek alatti elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. A számadatok szerint fokozatosan csökkent a tartós munkanélküliek aránya. Ennek oka lehet a közcélú foglalkoztatás egyre szélesebb körű bevezetése, illetve a 2011-es évtől a közcélú foglalkoztatásban kiemelt projektként kezelt START munkaprogram, mely akár éveken át is munkahelyet biztosít a lakosság egy részének. A 2012. év végén nyilvántartott 2055 fő munkanélküli 44%-a már több mint 3 hónapja munkát keres. (3.2.3. sz. táblázat) A regisztrációban szereplő álláskeresők 48%-a nő, 11%-a pályakezdő.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	4777	4846	9623	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	4569	4681	9250	74	1,6%	79	1,7%	153	1,7%
2010	4387	4507	8894	87	2,0%	88	2,0%	175	2,0%
2011	4202	4395	8597	76	1,8%	78	1,8%	154	1,8%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	101	n.a.	118	n.a.	219	n.a.

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdők száma az utóbbi években éppen 2012-ben volt a legtöbb (219 fő) a városban. (3.2.4. sz. táblázat) A 2011. év végén nyilvántartott álláskeresők 45%-a 180 napon túl regisztrált, sőt 23%-uk már egy éven túl. A munkanélküliek 8,8%-a volt pályakezdő. A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettségét tekintve 12%-uk az általános iskolát sem fejezte be, 22%-uk csak az általános iskolát végezte el, 10% volt a felsőfokú végzettségűek és 65% a középfokú végzettségűek aránya.

Összehasonlításképpen: A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján, 2012 végén a megyében az álláskeresők száma (17 170 fő) 2011-hez képest 2,6%-kal nőtt. A munkakeresés időtartama szerint a legtöbb álláskereső (46%-uk) 1-3 hónapja regisztrált, 18%-uk pedig több mint egy éve szerepelt a nyilvántartásban. A nyilvántartott álláskeresők 49%-a nő, 11%-a pályakezdő és 16%-a 25 éven aluli. A közel kétezer regisztrált pályakezdő 1,3-szerese az egy évvel korábbiaknak. Ezzel összefüggésben 17%-kal nőtt a 25 éven aluliak száma.

2012 végén mindeközben a megyében az egy évvel korábbinál 23%-kal több, 545 bejelentett üres álláshely volt, így 1 betölthető álláshelyre 31 nyilvántartott álláskereső jutott. Álláskeresési járadékban 2742-en, álláskeresési segélyben 270-en részesültek. Szociális ellátást 4332 fő részére folyósítottak, az egy évvel korábbihoz képest 1%-kal kevesebbnek.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A továbbiakban a foglalkoztatottság és az iskolai végzettség közötti összefüggéseket vizsgáljuk, felhasználva a Területi Munkaügyi Központtól gyűjtött adatokat. Elsőként a 15 éves és idősebb lakosság 2001. és 2011. évi adatait összehasonlítva elemezzük vizsgálva, hogy az adott populáció tagjai milyen számban és arányban rendelkeznek, vagy éppen nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel.

3.2.5. számú táblázat – A 15 éves és idősebb lakosság iskolai végzettség alapján

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			Általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek száma és aránya					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	53.167	28.055	25.112	50.420	26.139	24.281	109	0,2	61	0,2	48	0,2
2011	53.567	28.428	25.139	52.417	27.616	24.801	140	0,3	66	0,2	74	0,3

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mint már szó volt róla, az iskolázottság terén a megyeszékhely mutatói a legkedvezőbbek. A 2011. október 1-jei népszámlálási adatok szerint Veszprémben a 18 éves és idősebb népesség 63%-a legalább érettségivel rendelkezett, a 25 éves és idősebbek 28 százaléka diplomás. (Mindkét arány magasabb, mint az előző népszámlálás idején, előbbi 9-, utóbbi 6%-kal) Az általános iskolát végzettek számának alakulását a 15 év feletti korcsoportokban vizsgáltuk. Szinte teljes egészében (0,3% híján) elvégezték az általános iskolát Veszprém lakói, csakúgy, mint az előző népszámlálás idején.

A következő táblázat a regisztrált munkanélküliek adatait mutatja be az általános iskolai végzettségüknek megfelelő bontásban.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	1583	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	2242	41	1,8%	493	22,0%	1708	76,2%
2010	2291	44	1,9%	491	21,4%	1756	76,6%
2011	2046	52	2,5%	450	22,0%	1544	75,5%
2012	2055	51	2,5%	452	22,0%	1552	75,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatai ismeretében utóbbi 4 év átlagában is látható, hogy az alacsony iskolai végzettség hátrányos helyzetet jelent a munkaerőpiacon. Míg a 15 éven felüli népességen belül mindössze 0,3% volt a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya, addig a nyilvántartott álláskeresőkön belül átlagosan 2,1%. Megdöbbentő, de ennek 10-szerese, 21% a 8 általános iskolai végzettségűek jelenléte a regisztrált álláskeresők között. A munkaerőpiacon kevés tudással nagyon nehéz (sőt nem lehet) megfelelni a kor kihívásainak.

A 2011. évi népszámlálás során mindenki saját megítélése szerint adhatott számot nyelvtudásáról. Veszprémben a válaszadók 53%-a (a megyében 64%-a) csak az anyanyelvén tud szót érteni, 31%-uk más nyelven is beszél, 16% nem válaszolt a kérdésre. A korcsoportok közül a 15–39 évesek a legaktívabbak, ennek a fiatal korosztálynak a fele más nyelven is képes megértetni magát. A világnyelvek közül legtöbbször az angolt jelölték meg anyanyelvükön kívül beszélt idegen nyelvként, ők a teljes lakosság 24 százalékát teszik ki. Ezután következik a német nyelv használata, 19 százalékkal.

A helyzetelemzéshez kötelezően használandó, 3.2.7. sz. táblázat, mely azt mutatja be, hogy a településen jelenleg egyetlen személy sem vesz részt általános iskolai felnőttoktatásban, az 1. számú mellékletben található.

A tényfeltárás alapján elmondható hogy Veszprémben jelenleg egyetlen olyan intézmény sincsen, mely az általános iskolából kimaradt, túlkoros személyeknek nyújtana lehetőséget arra, hogy befejezzék félbehagyott tanulmányaikat – ezáltal is növelve a munkaerőpiacra való bejutásuk esélyét.

A Bárczi Gusztáv Általános Iskola és Speciális Szakiskola tagintézményeként működő un. Alternatív Iskola 2009. augusztus 31-ig ellátta az általános iskolai felnőttoktatással kapcsolatos feladatokat, azonban a közoktatási törvény változásai miatt 2009. szeptember 01-jétől megszűnt az intézmény.

A 4.4. fejezet d.) pontjában be fogjuk mutatni, hogy az általános iskolát elvégzők száma kifejezetten magas Veszprém városában (a 2010/11-es tanévben a végzős diákok 100%-a, a 2011/12-es tanévben a végzős diákok 99,7%-a zárta sikeresen általános iskolai tanulmányait), ezért az Alternatív Iskola újbóli életre keltésének – legalábbis a jelen helyzetben, az általános iskolai tanulmányokat befejező diákok számarányára való tekintettel – nincs különösebb indoka.

A felnőttoktatásba való bekapcsolódás – ezáltal a jobb munkaerő-piaci lehetőségekhez való jutás – igénye nem csak az alapfokú, hanem a középfokú oktatásban is megjelenik. A városban a középfokú szinten zajló felnőttoktatás területe nem lefedetlen.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	140	67	47,9%	0	0,0%	73	52,1%
2010	59	59	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
2011	124	57	46,0%	0	0,0%	67	54,0%
2012	n.a	n.a.	n.a	n.a.	n.a	70	n.a

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttkori továbbtanulással az alacsony iskolai végzettség még napjainkban is pótolható. A középfokú felnőttoktatásban a legutolsó ismert adatok szerint, a 2011/2012. tanévben, 124-en vettek részt városban, ebből szakiskolában 57 fő, gimnáziumi felnőttoktatásban 67 fő. (Ehhez képest, mint láttuk, a 2011. év végén a 3 hónapon túl munkanélküliek között 450 fő volt a 8 általános iskolai osztályt végzettek száma.)

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatással összefüggő, egyes döntést igénylő kérdésekről szóló 1044/2013. (II. 5.) Korm. határozatban a Kormány rendelkezik a közfoglalkoztatás 2013. évre vonatkozó céljairól.

A következő tábla az önkormányzat adatai alapján vizsgálja a közfoglalkoztatásban résztvevők számát, arányát.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	253	0,65%	n.a.	n.a.
2011	253	0,65%	n.a.	n.a.
2012	458	1,18%	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

Veszprém városában 2010-2011-ben 253 fő, 2012-ben 458 fő vett részt közfoglalkoztatásban, a település 15-64 éves lakónépességének mindössze 0,6%-a.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. A közfoglalkoztatási jogviszony a közfoglalkoztató és közfoglalkoztatott által kötött közfoglalkoztatási szerződéssel jön létre, amelyet írásba kell foglalni.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. Azt, hogy ki lehet közfoglalkoztatott, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény határozza meg.

Megyei kitekintés: Veszprém megye 48 településén 2012. február 01-én kezdődött meg a kistérségi Start-munka program négy projekteleme (belvízelvezetés, mezőgazdasági utak karbantartása, illegális hulladéklerakók felszámolása, téli értékteremtő közfoglalkoztatás) 473 fő közfoglalkoztatott teljes munkaidős foglalkoztatásával.

A mezőgazdasági projektlem 2012. március 01-én indult el 209 fő foglalkoztatásával. Ennek keretében a települések szántóföldi, konyhakerti és főlíás növényeket (burgonya, borsó, bab, uborka, káposzta, saláta, paprika, paradicsom, csemegekukorica) termesztenek, amelyből ellátják az önkormányzati intézményeket (iskola, óvoda, szociális otthon), természetbeni juttatásként a szociálisan rászorulóknak részére kiosztják, és kisebb részben értékesítésre is termelnek.

Alapvetően a mezőgazdasági projekthez kapcsolódóan érintett 48 településből 21 önkormányzat vesz részt. A többi program elsősorban a mezőgazdasági projekthez kapcsolódóan, annak zavartalan működtetéséhez biztosítja a feltételeket.

A kistérségi Start-munka program mezőgazdasági projekthez kapcsolódóan 2012. szeptember hónapban 11 tanfolyam indult el a településeken. A képzésen háztáji növénytermesztés-tartósítást oktattak heti 1 nap elméleti és 2 nap gyakorlati oktatás keretében, 187 fő közfoglalkoztatott részvételével. Az országos közfoglalkoztatási programhoz kapcsolódva kisművelő és motorfűrész kezelő tanfolyamot indítottak 2012. október hónapban, 32 fő részvételével.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A következő táblázat a település gazdasági adottságainak függvényében vizsgálja a célcsoport (mélyszegénységben élők és romák) adottságait és lehetőségeit.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (forint)	befizetett iparűzési adó (forint)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	10333	1383	381	6571	3 471 539 177	3 675 269 220	n.a.	n.a.
2009	10304	1330	356	6124	3 559 885 200	3 428 724 402	n.a.	n.a.
2010	10572	1420	387	6351	3 908 062 944	3 569 530 116	n.a.	n.a.
2011	10383	1427	390	6296	3 981 008 180	3 807 698 422	n.a.	n.a.
2012	10341	n.a.	n.a.	n.a.	3 946 486 361	3 575 699 882	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR, KSH, önkormányzat adatai

A Veszprém székhellyel regisztrált vállalkozások száma 2012. december 31-én 10 341 volt.

Bár a regisztrált vállalkozások közül a ténylegesen működők száma jóval kisebb, az általuk befizetett iparűzési adóból 2008 óta évenként átlagosan 3,6 milliárd forint került a város költségvetésébe.

Megjegyezzük: a KSH-nak a megyei jogú városokról készített elektronikus kiadványából tudható, hogy az ország 23 megyei jogú városában 2010 végén 233 ezer vállalkozást (az országos 24%-át) regisztráltak. Közülük azonban ténylegesen csak a háromnegyedük, 172 ezer vállalkozás működött ténylegesen (országosan 70% a működők aránya).

Veszprémben 2011. december 31-én 11 645 gazdasági szervezetet regisztráltak, melyeknek kilenc-tizede vállalkozás, 1185 nonprofit, 74 pedig költségvetési és társadalombiztosítási szerv (és intézménye). A vállalkozásokat 37-63%-os arányban társas, illetve egyéni formában jegyezték be.

A 10 383 társas vállalkozás/ gazdasági szervezet inkább? kétharmadát kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma egy év alatt 9%-kal nőtt, és 2011 végén 3863 volt. A társas vállalkozások egytizedét képviselő betéti társaságok száma ugyanakkor ez idő alatt 4,7%-kal, 1090-re csökkent. A munkavégzés jellege szerint a bejegyzett 6520 egyéni vállalkozás 48%-a mellék-, 34%-a főfoglalkozás keretében látta el tevékenységét, 18% pedig nyugdíj mellett dolgozott.

A regisztrált vállalkozások 98%-a 10 fő alatti mikrovállalkozás, a 10-49 főt foglalkoztatók száma 211, az 50-249 fős középvállalkozások száma 25 volt, és 250 főnél többet foglalkoztató nagyvállalkozásból 11 volt Veszprémben.

2010-ben 101 külföldi érdekeltségű vállalkozás volt bejegyezve a megyeszékhelyen, átlagosan egy vállalkozásra 759 millió Ft saját tőkével, 95%-os külföldi részesedéssel.

2010-ben a 23 megyei jogú városban összesen 3406 külföldi érdekeltségű vállalkozást tartottak nyilván, az országban működők 12%-át. A szervezetszámban és a külföldi befektetések volumenében is igen nagy területi különbségek találhatók. A megyei jogú városokban működő külföldi tőke ágazati szinten is erősen koncentrált, amit jól mutat, hogy az összes külföldi befektetés 81%-a a feldolgozóiparban összpontosult.

A működő vállalkozások gazdasági ágak szerinti részletezését a 2010. év végi adatok alapján tudjuk bemutatni. A működő vállalkozások négytizede valamilyen szolgáltatási tevékenységet végzett, a legtöbben (17%) a kereskedelemben, ezen kívül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás; információ és kommunikáció; pénzügyi szolgáltatás és az ingatlanügyletek valamely területén. Jelentős (19%) részarányt képviseltek Veszprémben a tudományos műszaki tevékenységgel foglalkozó vállalkozások. Az adminisztratív szolgáltatások, közigazgatás, oktatás és egészségügy szervezeteinek részaránya 18%, és az ott alkalmazásban lévők pedig a városban a teljes munkaidőben foglalkoztatottak 44%-át tették ki. A legnagyobb foglalkoztató az ipar (362 vállalkozással), melynek az építőiparral együtt 15% volt a részesedése a működő vállalkozások számából. Az iparban közel 6000, az építőiparban 600 fő dolgozott teljes munkaidőben. A mezőgazdaság 50 vállalkozásánál mindössze 223 fő állt alkalmazásban. A szolgáltató ágazatok összesen 4200 fő teljes munkaidősnek adtak munkalehetőséget. *(Veszprémben 2010-ben átlagosan 20 665 fő teljes munkaidős munkavállalónak volt munkahelye itt helyben. A 2011. október 1-jén a népszámlálás alkalmával az itt lakókból 27450 foglalkoztatottat írtak össze, akik persze nemcsak Veszprémben dolgoztak.)* A városban 2010-ben alkalmazásban állók havi átlagos nettó keresete 136 500 forintot tett ki. Az átlagot jóval meghaladta az átlagkereset a pénzügyi szektorban (204 ezer Ft) és a közigazgatásban (164 ezer Ft). Az ipari átlagkereset 151 ezer Ft volt, legkevesebbet (81 ezer Ft-ot) pedig a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban dolgozók kaptak.

A 3.2.11. számú adattábla segítségével a település munkaerő-piaci helyzetének a közlekedési lehetőségekkel való összefüggéseit tárhatjuk fel. A táblázat összegyűjtött adatai arról adnak tájékoztatást, van-e szerepe a munkaerő-piaci sikertelenségben a közlekedésbeli hiányosságoknak. Akadályozza-e a közeli, vagy távolabbi foglalkoztatási centrumok munkahelyeinek elérését az idő, a különböző közlekedési lehetőségek járatsűrűsége vagy hiánya.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	Veszprém maga a környező kistépelések centruma						
Megye-székhely	Veszprém városa megyeszékhely is egyben						
Főváros	1-1,5 óra	33 db	2 óra 10 perc	9	1 óra 35 perc	-	-

Összességében elmondható, hogy Veszprém központi helyzeténél fogva vonzerőt jelent az álláskereső munkaerő számára. Adottságai lehetővé teszik, hogy vonzza a környező kisebb-nagyobb települések lakóit, hiszen könnyen megközelíthető, akár tömegközlekedéssel, akár személygépkocsi használatával, vagy déli irányból kerékpárral is.

A fővárosban, vagy a szomszédos megye központjában (Székesfehérváron) munkát vállaló veszprémi lakosok számáról és arányáról csak becslült adatokkal rendelkezünk. Az viszont a becslések eredményétől függetlenül állítható tény, hogy a közúti közlekedés nem jelent kifejezetten nagy akadályt a legközelebbi centrumba, vagy a fővárosba ingázók számára. Székesfehérvár személygépkocsival 30-40, tömegközlekedéssel 60-80 perc alatt közelíthető meg,

Budapest személygépkocsival (autópálya használatával) 90, vonattal (Intercity) szintén 90, busszal pedig 120-130 perc alatt közelíthető meg.

Munkanapokon 33 buszjárat, és 9 vonat indul Budapestre, melyeknek jelentős hányada érinti Székesfehérvárt is, azaz elmondható, hogy a helyközi közlekedés jó színvonalon ellátott.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Veszprém városában rendkívül sok olyan programot szerveznek, melyek megkönnyítik a fiatal felnőttek foglalkoztatását, valamint az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetüket. Megyei jogú város, és megyeszékhely lévén a város azzal az előnnyel is bír, hogy a megyei szintű programok gazdájaként, helyben nyújtja a megyei szinten meghirdetett képzési lehetőséget az itt élőknek.

A 3.2.12. és 3.2.13. adattáblák a településen élő fiatalok munkaerő-piaci lehetőségeiről gyűjtenek tájékoztató adatokat és segítenek feltérképezni a helyi lehetőségeket. Mivel a 3.2.12-es táblázatban szereplő programokon részt vevő fiatalok számáról nincsen pontos adatunk, a 3.2.13-as táblázatot – üresen – a 2. számú mellékletbe csatoltuk.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	<i>Első munkahely garancia program TÁMOP 1.1.2 "A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)"</i>
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	<i>Első munkahely garancia program TÁMOP 1.1.2 "A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)"</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	van	<i>Első munkahely garancia program</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	<i>Első munkahely garancia program</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programoknál említettük meg a *TÁMOP 1.1.2 "A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)"* programot

AZ Európai Unióhoz történő csatlakozást követően hazánk jogosulttá vált igénybe venni azokat a támogatásokat, amelyeket a közösség a tagok számára nyújt. Egyik ilyen támogatási forrás az Európai Szociális Alap (továbbiakban: ESZA)

Az ESZA támogatja a „Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” című országos projektet. A projekt lebonyolítói a munkaügyi központok, ill. azok kirendeltségei.

Részt vehet a projektben:

- legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők
- pályakezdők, illetve 25 év alatti álláskereső
- 50. életévüket betöltött személyek (a projektbe történő bevonás időpontjában)
- akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesülnek; illetve gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesültek, vagy jelenleg is részesülnek.
- foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak
- tartósan munkanélküliek, vagy tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett álláskereső

A projekt szolgáltatási és támogatási programelem-kínálatából olyan segítő tevékenységek választhatók ki a résztvevők számára, amelyek a képzést, a támogatott foglalkozást, lakhatási támogatást, valamint a vállalkozóvá válást, illetve ezen támogatások igénybe vételét segítik, továbbá azok, amelyek hozzájárulnak a résztvevő munkaerő-piaci esélyeinek javításához, személyes fejlődéséhez. A munkaügyi központ és az álláskereső közös elképzelése alapján kerül sor a megállapodás aláírására, ebben a dokumentumban rögzítik a lebonyolítás módját, az azzal kapcsolatos tudnivalókat, az elérendő cél érdekében vállalt kötelezettségeket.

A 3.2.12.-es táblázatban a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok valamint az oktatásról a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok között is megemlítettük az *Első Munkahely Garancia Programot*.

A pályakezdőket sújtó munkaerő-piaci feszültség kezelése, a fiatal munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének javítása, az első munkahely megszerzésének elősegítése, valamint a szükséges munkatapasztalat megszerzésének biztosítása érdekében a Nemzetgazdasági Minisztérium a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, valamint Budapest Fővárosi és Megyei Kormányhivatalok Munkaügyi Központjai együttműködésével hirdette meg az „Első munkahely garancia” központi munkaerő-piaci programot.

A program elősegíti a nyugállományba vonulás miatt jelentkező szakember utánpótlás biztosítását azzal, hogy a támogatás ideje alatt lehetőséget biztosít a nyugállományba készülő munkavállalók aktív életpályája alatt megszerzett széles körű tapasztalat és szaktudás átadására.

Emellett a program a pályakezdő számára biztosítja az elő munkahelyen a munkatapasztalat megszerzést, megalapozza a Kormány „Munkahelyvédelmi Akcióterv”-ének 25 év alattiakat érintő programelemét, ugyanakkor a munkáltató számára kockázatmentessé teszi a foglalkoztatás munkakipróbálási szakaszát.

A pályakezdők közül a programban különösen támogatandók:

- a szakképzetlenek vagy
- a tartós álláskereső.

A program elemei, a támogatási konstrukció

- Munkaerő-piaci szolgáltatás:

A program célcsoportjába tartozó pályakezdők elhelyezkedését a munkaügyi központ az egyéni igényeken alapuló, a szükséges mértékű munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtásával segíti elő. A

szolgáltatások lehetnek munkaerő-piaci, és/vagy foglalkoztatási információnyújtás és munkaerő közvetítés.

- Bérköltség támogatás:

A pályakezdő foglalkoztatását teljes, vagy legalább napi 4 órát elérő részmunkaidőben történő foglalkoztatását vállaló munkáltató számára, legfeljebb 4 hónapos időtartamra, a munkaszerződés szerinti munkabér, valamint az azt terhelő és ténylegesen átutalásra kerülő szociális hozzájárulási adó együttes összegének 100%-a kerül megtérítésre. A program keretében áthúzódó kötelezettségvállalásra nincs lehetőség, a rendelkezésre álló forrást 2013. december 31-ig van lehetőség fölhasználni. A támogatást teljes munkaidős foglalkoztatás esetén legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 200 %-ának (186 000,- Ft/hó) alapul vételével igényelhetik a munkáltatók, a részmunkaidős foglalkoztatás során ennek, a részmunkaidő teljes munkaidővel arányos része alapján számított hányada vehető figyelembe.

- Munkába járáshoz szükséges utazási költség megtérítése:

Azon álláskeresőket esetében, akik a munkavégzést lakó/tartózkodási helyüktől eltérő településen is vállalják, a programban a bérköltség támogatás mellett lehetőség van a munkába járáshoz szükséges utazási költségek megtérítésére is.

Ennek ideje megegyezik a bérköltség támogatás idejével, mértéke a menetrend szerint közlekedő busz/vonat lakó/tartózkodási hely és a munkahely közötti viszonylatra szóló havi bérletének munkáltatót terhelő 86 %-os hányada. Emellett megtéríthető az utazási költség munkavállalót terhelő 14 %-os része is.

Ezzel szemben a programban sem csoportos személyszállítás, sem a személygépkocsival történő munkába járás költségeinek megtérítésére nincs lehetőség.

- Egyéb feltételek

A program keretében a támogatások megállapítására a munkáltató székhelye/telephelye/fióktelepe helye szerinti kirendeltség jogosult.

A program keretei között támogatás csak abban az esetben állapítható meg, ha a munkáltató a pályakezdő foglalkoztatásával a 2012. július havi átlagos statisztikai állományi létszámát növeli és vállalja a megnövelt létszám megtartását a támogatás teljes ideje alatt.

A támogatás alapesetben az 1998/2006 EK Bizottsági Rendelet szerint csekély összegű (de minimis) támogatásként kerül nyújtásra, emiatt a támogatás mellett továbbfoglalkoztatási kötelezettség a munkaadókat nem terheli.

Azon munkáltatók esetében, akik már felhasználták a vizsgált időszakban rendelkezésükre álló csekély összegű (de minimis) támogatási keretüket, támogatás csak abban az esetben állapítható meg, amennyiben a munkaadó a támogatás idejével megegyező hosszúságú továbbfoglalkoztatási kötelezettséget vállal. Erre vonatkozóan a kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozni szükséges.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az imént, a fiatalok munkába állását, valamint az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő programok bemutatásánál említettük, hogy Veszprém megyeszékhely révén jelentős programkínálattal rendelkezik, melynek célcsoportja túlmutat a város határain, ellenben a városban élő hátrányos helyzetű emberek számára helyben kínál képzési lehetőséget.

Felnőttképző programok a településen

2012-ben az MPA Decentralizált Foglalkoztatási Alaprész felhasználásban összesen 4 intenzív képzés valósult meg 56 fővel a megyeszékhelyen. Az előző év gyakorlatának megfelelően a munkáltatói igények felmérése alapján a munkavállalást elősegítő kompetenciák kiegészítését célzó tanfolyamok szervezésére került sor: angol alapfok (16 fő), német alapfok (16 fő), tehergépkocsi-vezető C + GKI (12 fő), autóbusszvezető D + GKI (12 fő). A nyelvi képzések 5 hónap alatt a már meglévő szakképesítés kiegészítését szolgálják, nagyobb esélyt nyújtva ez által az álláskereső számára az elhelyezkedésre. A 3 – 3,5 hónapos hatósági gépjárművezető képzések rövid időtartamban készítették fel a hallgatókat a vizsgákra, mely szakmai képzések iránt megnőtt a kereslet a megyében mind a munkavállalói mind pedig a munkáltatói oldalról.

Megyénkben a TÁMOP 1.1.2 projekt keretében az év folyamában 32 tanfolyam valósult meg 569 fő bevonásával, két helyszínen Veszprémben és Pápán. A tanfolyamok jellemzően munkáltatói igényekre épültek és a képzést követően a hallgatók elhelyezkedtek az adott munkáltatóknál. Több esetben személyre szóló igényt nyújtottak be a munkáltatók a foglalkoztatási szándéknyilatkozatokban.

Az indított tanfolyamok 75 % -a az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítést nyújtja, a nyelvi illetve a hatósági képzések 25 %-os arányt tesznek ki. Legjellemzőbb képzések a következők: szakács, szállodai szobaasszony nyelvi képzéssel kiegészítve, szociális gondozó és ápoló, gyakorló ápoló, szakács, panziós, falusi vendéglátó, logisztikai ügyintéző, targoncavezető + raktárkezelő, CNC-forgácsoló, karbantartó csőszerelő, földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő, fogyóelektródás védőgázas ívhegesztő, szobafestő, szárazépítő valamint élelmiszer- és vegyi áru-eladó, ruházati eladó bolti pénztárossal kiegészítve, logisztikai ügyintéző, autóbusszvezető, tehergépkocsi-vezető, angol és német nyelvi képzések alap illetve középfokon.

Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen

A program, szolgáltatási programelem-kínálatából olyan segítő tevékenységeket választottak ki a szakemberek a résztvevők számára, amelyek hozzájárulnak a résztvevő munkaerő-piaci esélyeinek javításához, személyes fejlődéséhez.

A munkaügyi központ ügyfeleinek nagy többségének többféle tanácsadásra is szüksége van ahhoz, hogy képzésbe, vagy támogatott foglalkoztatásba bevonható legyen.

Veszprém és vonzáskörzetében 2012. évben az alábbi egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások voltak elérhetőek:

- Munkatanácsadás:

A munkatanácsadás segítséget nyújt a pályaválasztásban, pályamódosításban, az egyéni munkaerő-piaci lehetőségek tisztázásában, az elhelyezkedési esélyek növelésében, illetve a munkavállalással kapcsolatos egyéb ismeretszerzésben.

- Pályatanácsadás:

A pályatanácsadás célja az igénybe vevő személy pályaválasztásának, pályamódosításának elősegítése, érdeklődésének, képességének, személyiségének és munkaerő-piaci igényének megfelelő pályaterv kialakítása, a megfelelő képzés kiválasztása.

- Álláskereső tanácsadás:

Az álláskeresésben eredményesen hasznosítható legfontosabb álláskereső technikák – telefonálás munkaadónak, felkészülés a személyes találkozókra, a meg nem hirdetett állások felkutatása stb. – személyre szabott megismertetése egyéni tanácsadás keretében.

- Rehabilitációs tanácsadás:

Az egyéni rehabilitációs tanácsadás a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára nyújt segítséget a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában.

- Pszichológiai tanácsadás:

A pszichológiai tanácsadás segít feltárni és megoldani az elhelyezkedni nem tudók számára az – életvezetésükből, személyiségi problémáikból eredő – elhelyezkedésüket akadályozó tényezőket.

- Munkaerő-piaci és foglalkoztatási információnyújtás, információnyújtás, mentori segítségnyújtás:

A mentor az általa segített hátrányos helyzetű, személyes segítségnyújtásra szoruló személyt információkkal látja el, motiválja, támogatja az együttműködéshez szükséges kapcsolati rendszer kialakításában és fenntartásában, személyesen segíti a munkahelykeresés, a megfelelő képzés kiválasztása, a képzés eredményes elvégzése, az elhelyezkedést követő beilleszkedés, a munkahely megtartása terén.

A foglalkoztatáshoz való hozzájutást segítő programokban 2008. és 2012. évek között résztvevők számát a 3.2.15. sz. táblázatban mutatjuk be.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

év	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	18	31	118	122	1325	1267	853	875	0	0	0	1
2009	34	41	51	50	1295	1378	977	953	2	6	1	1
2010	55	82	59	35	1228	1069	903	799	7	5	1	3
2011	19	20	109	62	1488	1325	879	903	11	10	6	3
2012	71	21	19	24	658	623	435	504	0	1	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A városban, és a vonzáskörzetben tartott felnőttképzésben 2008-2012 között átlagosan 208 fő vett részt minden évben, és 53-47% volt a férfi-nő arány közöttük. Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nagyságrendekkel nagyobb számban érintették az elhelyezkedni vágyókat. 2008-ban 4320 fő, és a következő 3 éven át hasonló számban vettek igénybe egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokat helyben, vagy vonzáskörzetben, 2012-ben aztán majdnem felére (2220 fő) csökkent az igény/ lehetőség.

Feltáró elemzésünkben, a városban potenciálisan létező munkalehetőségekről adtunk részletes ismertetést, amit a következő két bekezdésben a népszámlálások visszatekintő foglalkozási adataival egészítünk ki.

A városban **foglalkoztatottak száma** az 1980. évi népszámlálás idején 27 932 fő, 1990-ben 30 657 fő, 2001-ben 28 098 fő volt. A 2011. október 1-jei hasonló adatokat nem ismerjük, de az utolsó e témában publikált adatok szerint 2010-ben a városban teljes munkaidőben foglalkoztatottak száma 20 665 főt tett ki. Ebből, illetve a korábbi népszámlálások foglalkoztatási adataiból is látható, hogy az ipar a legnagyobb foglalkoztató a városban. Az építőiparral együtt 1980-ban a foglalkoztatottak 43%-át, 1990-ben 33%-át, 2001-ben 30%-át és a 2010. évi teljes munkaidős foglalkoztatottak között is hasonló, 31%-os részarányt képviseltek.

A rendszerváltást követő 1990. évi népszámlálás óta a gazdasági szerkezet átalakulásával a foglalkoztatottak nemzetgazdasági ágankénti összetétele is megváltozott. Csökkent a termelő ágak foglalkoztatásban betöltött szerepe, miközben felértékelődtek a különböző szolgáltatási ágak. Akkor Veszprémbe az ipar, építőipar szenvedte el a legnagyobb létszámvesztést. (2001-ben Veszprémre koncentrálódott a megye ipari, építőipari foglalkoztatottainak 14%-a, és a veszprémi munkavállalók közül több mint 4 ezer főt külföldi érdekeltségű vállalkozások foglalkoztattak. Közülük legtöbbször – közel a 90%-uk – az ipar gazdasági ágban, többségük a gépipari ágazatokban tevékenykedtek. 2011-ről nem készül ilyen részletezés).

A munkaerőpiacról bármi okból kiszoruló lakosság megélhetéséről – rövidebb-hosszabb ideig – átmeneti jelleggel, már csak a szociális intézkedések körébe tartozó megoldásokkal lehet segíteni. Ezek az ellátási formák (és feltételeik) a leggyakrabban változó, hosszú távra nem egészen jól összehasonlítható támogatások közé tartoznak.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élők meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.¹⁰ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Mivel a mélyszegénységgel, valamint az etnikai hovatartozással kapcsolatos adatok érzékeny adatnak minősülnek, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3§ (3) bekezdés a.) pontja alapján az önkormányzat intézményeinél dolgozók körében az adatszolgáltatás önkéntes alapon történt.

¹⁰ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator11.pdf>

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának intézményeinél

év	mélyszegénységben élők	romák/cigányok
2008	4	11
2009	4	11
2010	5	13
2011	5	12
2012	6	8

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat adataiból – a kitöltéssel kapcsolatos adatgyűjtés módszertana miatt – nem vonhatunk le általános érvényű következtetéseket. Azt viszont megállapíthatjuk, hogy az önkormányzat nem zárkózik el egyik célcsoport foglalkoztatásától sem, ezáltal nem tart fent diszkriminatív gyakorlatot.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A 3.2.a.) pontban leírtak alapján nehéz megmondani a városban élő romák számát. A 2011. október 01-jei népszámláláskor mindössze 412-en (a válaszadók 0,7%) vallották magukat a cigány nemzetiséghez tartozónak. Valószínűnek tartjuk, hogy a városban élő cigányság ennél nagyobb létszámú – bár az országban előforduló, kifejezetten a cigányságra jellemző problémák Veszprém városában nem jelennek meg.

A mélyszegénységben élőkről, valamint az őket érintő hátrányos megkülönböztetésről az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

A 2008. évi, az Antiszegregációs terv elkészítéséhez felhasznált elemzés tanúsága szerint a városban nincsenek elkülönített telepek, etnikailag szegregált lakókörnyezetben nem élnek gyerekek. A cigány családok döntő többsége integrálódott. A szolgáltatások nyújtásakor egyenlő bánásmódban részesülnek – az önkormányzathoz nem érkezett panasz a cigányságot ért hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A következőkben elsőként a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket gyűjtjük egy csokorba, majd megvizsgáljuk – az adatgyűjtés során megismert információkat felhasználva, hogy Veszprém Megyei Jogú Városban milyen pénzbeli és természetbeni ellátások állnak a rászorulóknak rendelkezésére, valamint azt, hogy az aktív korúak ellátása, és a munkanélküliséghez kapcsolódó egyéb támogatások helyzete hogyan alakul.

E területen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szt.) 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Az Szt 24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	1553	179	11,5%
2008. 2. negyedév	1522	154	10,1%
2008. 3. negyedév	1548	181	11,7%
2008. 4. negyedév	1810	180	9,9%
2008. átlag	1583	174	11,0%
2009. 1. negyedév	1972	189	9,6%
2009. 2. negyedév	2201	203	9,2%
2009. 3. negyedév	2332	212	9,1%
2009. 4. negyedév	2465	262	10,6%
2009. átlag	2242	217	9,7%
2010. 1. negyedév	2528	273	10,8%
2010. 2. negyedév	2228	233	10,5%
2010. 3. negyedév	2182	241	11,0%
2010. 4. negyedév	2227	251	11,3%
2010. átlag	2291	250	10,9%
2011. 1. negyedév	2336	261	11,2%
2011. 2. negyedév	2011	189	9,4%
2011. 3. negyedév	1834	181	9,9%
2011. 4. negyedév	2004	60	3,0%
2011. átlag	2046	173	8,5%
2012. 1. negyedév	2106	11	0,5%
2012. 2. negyedév	1950	13	0,7%
2012. 3. negyedév	2023	17	0,8%
2012. 4. negyedév	2142	16	0,7%
2012. átlag	2055	15	0,7%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélyt (3.3.1. sz. táblázat) a nyilvántartott álláskeresők egy viszonylag szűk rétege kapta, 2008. és 2011. harmadik negyedéve közötti időszakban a regisztrált munkanélküliek közel egytizede, de 2012-ben már csak 0,7%-a. Közel négy éven át, a 2008-2011 évek átlagában 203 fő, majd 2012-ben mindössze 15-en részesültek álláskeresői segélyben. Az Ft 30. §-a rendelkezik arról, hogy 2011. január elsejét követően miként változik az álláskeresői segélyre való jogosultság. Ez a változás tapasztalható a 2011-2012 évi adatok esetében.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
		fő	%
2008	1583	588	37,1%
2009	2242	825	36,8%
2010	2291	636	27,8%
2011	2046	507	24,8%
2012	2055	315	15,3%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra az előbbi négy év során nagyobb számban (507-825 fő, és 25-37% részarányban) voltak jogosultak, akik munka nélkül maradtak. Azután a 2012. évben álláskeresési járadékra már mindössze 315 fő (a regisztrált munkanélküliek 15%-a) lehetett jogosult. (3.3.2. sz. táblázat). Ez abból adódik, hogy a 2008-tól már beindultak a különböző közcélú foglalkoztatás keretében működő munkaprogramok, ezért feltételezhető, hogy ennek köszönhetően a 2009 utáni évben ezek az emberek már az előző évi munkaviszonyuk alapján ismét jogosulttá válhattak az ellátásra.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	21	0,05	261	16,5	n.a	A helyi rendeletben nincs erre vonatkozó szabályozás
2009	96	0,19	531	23,7	n.a	
2010	119	0,28	465	20,3	n.a	
2011	161	0,39	603	29,5	2012-től érvényes mutató	
2012	129	n.a.	637	31	235	

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Szt. 33. § (1) bekezdése szerint az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A jegyző aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat. (A vonatkozó jogszabály szerint akkor nem biztosított valakinek a megélhetése, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs.)

A rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számát, valamint a 15-64 éves korosztályhoz, illetve a munkanélküliekhez viszonyított arányát mutatja a 3.3.3. sz. táblázat. Veszprémben 2008-ban 21 fő részesült rendszeres szociális segélyben, számuk 2011-ig folyamatosan emelkedett, akkor 169 fő részesült ebben az ellátási formában. 2012-ben csökkenés tapasztalható, - melynek oka elsősorban az Szt. változása -129 fő részesült rendszeres szociális segélyben. (Rendszeres szociális segélyt azok az aktív korú, hátrányos munkaerő-piaci helyzetű rászoruló kaphatják, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel.)

A 2010-es évet kivéve évről-évre emelkedő számban kaptak foglalkoztatást helyettesítő támogatást (illetve ennek megfelelő ellátást) a rászoruló: a 2008. évi 261 főről 2012-re 637-re nőtt a számuk (munkanélküliekhez viszonyított arányuk pedig 17-ről 31%-ra emelkedett).

3.4 Lakhatás, lakhatáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség

fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon az adósságkezelési szolgáltatáshoz kapcsolódóan, illetve normatív alapon állapítható meg.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani. A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Veszprém városáról elmondható, hogy bár a város összes lakásának száma, azaz lakásállománya – a statisztikai adatok tükrében –2008 óta folyamatos növekedést mutat, az ország egészét érintő gazdasági válság ezen a területen is éreztette a hatását. A növekedés 2009-re 50 %-kal lelassult, 2010-re mindössze 53 új lakás készült el, s ez a szám – a korábbi évekhez képest valóban – kifejezetten alacsonynak mondható.

2011-től némi javulás látható (113 új lakás épült), bár az számok továbbra is elmaradnak a válság előtti időszaktól (ca. 131 új lakás évente).

A városban az elégtelen lakhatási körülményt biztosító lakások száma – becslések alapján – ca. 150. Ezek a lakások elsősorban a Dózsaváros városrészben találhatók. Az elégtelen lakhatási körülményeket nyújtó lakások száma az elmúlt években a város tudatos törekvése, a dózsavárosi fejlesztések következtében jelentősen lecsökkent. Az önkormányzat saját forrásból oldotta meg a városrész komfortossá tételét azzal, hogy közművesítést végző gazdasági társasággal együttműködve az úthálózatot fejlesztette, felújította. A javuló infrastruktúrális helyzet következtében beindult az ingatlanpiac. Számos magánember vásárolt régi, kifejezetten rossz állapotban lévő, leromlott, vagy akár komfort nélküli lakást/házat saját maga számára, és alakította/alakította át komfortos lakóingatlanná. Az egyetemi városrészben is zajlottak a lakópark építések. A fejlesztések során számos esetben volt példa arra, hogy személyi tulajdonban álló elégtelen lakhatási körülményeket biztosító ingatlant vásároltak meg annak érdekében, hogy a jövőbeli lakópark felépítéséhez olcsó területet biztosíthassanak.

Annak ellenére, hogy a fent bemutatottak alapján az önkormányzat valóban képes rá, hogy lépéseket tegyen annak érdekében, hogy felszámolja az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakásokat, mégis azt kell mondanunk, hogy jelentős eredményeket ezen a téren források nélkül nehezen lehet csak elérni. Ezért állítjuk azt, hogy az új lakások építését helyi szinten viszonylag nehéz befolyásolni.

Az önkormányzat rendelkezésére álló szűkös anyagi források azt teljességgel lehetetlenné teszik, hogy a város maga építtessen hasznosításra szánt lakásokat. Sőt, nem csak az építtetés, hanem a meglévő önkormányzati lakásállomány fenntartása is pénzügyi nehézségekbe ütközik, de az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások és szociális lakások kérdésére a továbbiakban még visszatérünk.

3.4. a) bérlakás állomány

Veszprémben – a Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Irodájának tájékoztatása alapján – a város teljes lakásállományának (2012-ben 26.364 lakás) becsülten mintegy 20%-a bérbeadással kerül hasznosításra. E jelentősnek nevezhető aránynak kettős oka van. Egyrészt magas azoknak az ingatlanoknak a száma, melynek lakói kiöregedtek, meghaltak, és az örökösök az alacsony árak miatt nem kívánták eladni azokat, hanem inkább megtartották és – amennyiben lehetőségük nyílt rá – bérbeadással hasznosították azokat. A másik ok, hogy a városban jelentős a kereslet a bérlakások iránt. Az Egyetemvárosban például kifejezetten jellemző, hogy magánszemélyek befektetési céllal vásárolnak ingatlant.

Az Önkormányzat bérlakás állománya az elmúlt év során folyamatosan csökkent. (3.4.1-es számú táblázat) Míg 2008-ban még 198, addig 2010-ben már csak 175, 2012-ben pedig mindössze 167 önkormányzati bérlakás állt a város tulajdonában. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket 2008-ban 5, 2010-ben 3, 2012-ben mindössze két lakás jelentett a benne lakók számára.

A csökkenés oka abban keresendő, hogy az érintett körbe tartozó bérlakásokra vonatkozó bérleti jogviszony megszűnése után a bérlakásokat az önkormányzat megszüntette, mert azok gazdaságosan már nem voltak felújíthatók.

b) szociális lakhatás

1993. évi LXXVIII. törvényt betartva a helyi önkormányzatok feladata, hogy a tulajdonukban lévő lakásokkal való gazdálkodást rendeletben szabályozza, a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételek alapján a lakás bérbeadásának feltételeit meghatározza. A törvény szerint az ingatlanokat piaci-, költség- és szociális alapon lehet bérbe adni, a családok jövedelmi és vagyoni helyzete alapján.

Az önkormányzat tulajdonában álló, 2008 óta folyamatosan csökkenő, 2012-re 167-es darabszámot elérő bérlakás állományból 24 darab piaci alapon, és 42 db költségelven bérbe adott lakás. Az előző pontban leírt bérlakás állomány szám csökkenés tehát a szociális lakásállomány számának csökkenését jelenti, méghozzá a következők szerint: az önkormányzat tulajdonában álló szociális lakások száma 2008-ban 132, 2010-ben 109, 2012-ben pedig 101.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Irodájának helyismeretéből fakadó információi alapján elmondható, a városban előfordul, hogy néhányan kénytelenek egyéb, lakáscélra használt, azonban nem lakáscélú ingatlanokat otthonuknak tekinteni. Azonban az önkormányzatnak nincsenek pontos adatai arról, hogy hányan is vannak a városban, akik garázsban, bódében, régi, használaton kívüli üzlethelységben, stb. húzzák meg magukat.

Az viszont tény, hogy az önkormányzat tulajdonában álló valamennyi lakóingatlan megfelel a céljának.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	26062	283	198	5	132	5	n.a.	n.a.
2009	26193	280	187	4	121	4	n.a.	n.a.
2010	26246	263	175	3	109	3	n.a.	n.a.
2011	26364	207	168	2	102	2	n.a.	n.a.
2012	n.a.	150	167	2	101	2	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

d.) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek

Az otthontalanná vált, krízishelyzetbe került személyek alap- és szakosított ellátását biztosító Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Háza adatai alapján a Veszprémben élő hajléktalanok száma 2008 óta folyamatosan emelkedik. Míg 2008-ban éves szinten 230-240 hajléktalan gondozását végezték, addig két évvel később ez a szám már 240-250 főre emelkedett, az elmúlt év során pedig elérte az eddigi legmagasabb számot: 260-270 főt évente. Ez az adat kicsit megtévesztő lehet, hiszen csak az állandóan Veszprémben tartózkodó hajléktalanok számáról ad tájékoztatást, az ún. „vándorló” hajléktalanokról nem.

A veszprémi hajléktalan ellátásban valamilyen formában megforduló személyek száma 2012-ben összesen 400-410 fő volt. (3.4.2-es tábla)

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	n.a.	230-240
2009	n.a.	230-240
2010	n.a.	240-250
2011	n.a.	250-260
2012	n.a.	260-270

Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Háza adatai

A Befogadás Háza vezetőjének tájékoztatása alapján az éjszakai szállást nyújtó ellátó egységekben éjszakázók száma 2013 áprilisában

- átmeneti szálláson: 80 fő.
- éjjeli menedékhelyen: 35 fő
- Hajléktalanok Otthonában: 17 fő.
- 24 órás Egészségügyi Centrum lábadozójában: 10 fő
- Összesen: 142 fő

Az intézmény éjszakai ellátásában meg nem jelenő személyek gondozását az utcai szolgálat látja el. (Megjegyzendő, hogy a fent leírt számok télen általában magasabbak, hiszen többen térnek be az intézménybe.)

A városban feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek vizsgálata az Önkormányzat Közjóléti Bizottságának a feladata, azonban a bizottsági referens tájékoztatása alapján a Bizottság 2010. novemberi megalakulása óta nem került a Bizottság elé veszélyeztetett lakhatási helyzet ügye.

e) lakhatást segítő támogatások

Az egyéb megyei jogú városokhoz hasonlóan nálunk is komoly problémát jelent az eladósodás. Különösen a hátrányos helyzetű, a munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok kerülhetnek olyan nehéz helyzetbe, amit önerőből nem tudnak megoldani. Ez a réteg veszítheti el legkönnyebben a lakhatását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki – fizetés hiányában – a közszolgáltatásokat. Egészen nyilvánvaló, hogy a róluk való gondoskodás kiemelt figyelmet kell kapjon, úgy az országos politikában, mint helyi – települési szinten.

Az Szt. a lakásfenntartási támogatást, mint eszközt állítja a megoldandó cél szolgálatába. (3.4.3. számú táblázat)

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	775	16
2009	742	32
2010	783	35
2011	1606	40
2012	1539	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Veszprém városában 2008-ban 775 család részesült ebben a támogatási formában. Nagyjából 2010-ig a segélyezettek aránya állandónak mondható, azonban 2011-ben jelentősen – mintegy 110%-kal – megnő az arányuk. Ebben az évben 1606, 2012-ben pedig 1539 családnak folyósított az önkormányzat lakásfenntartási támogatást.

A számok ugrásszerű megnövekedésének az oka a jogszabályi háttér megváltozására vezethető vissza. Az Szt. kiszélesíti az igénybe vétel lehetőségét, magasabb jövedelmi határt állapít meg, így számszakilag többen részesülhettek a kedvezményben. Megjegyzendő, hogy más – a lakhatást támogató – ellátási formák viszont ezzel a kiszélesedő támogatási formával egy időben megszűntek. Az Szt. értelmében a gázár-támogatás megszűnt (egyedül a nagycsaládosok kedvezménye maradt meg). A törvényalkotó szándéka, azaz a lakásfenntartási támogatás jogosultsági feltételül szabott jövedelmi küszöbérték megemlése, részben kompenzálta is a gázár-támogatás elvesztését, de csak részben, hiszen a lakásfenntartási támogatás összege jóval alacsonyabb, mint a korábbi gázár-támogatásé.

A Polgármesteri Hivatal Közjóléti Irodájának adatai alapján a támogatást igénylőknek leggyakrabban havi 2500 forint összegű támogatást állapítanak meg. Azonban Veszprémben a távfűtéses lakások télen-nyáron egyformán fizetendő havi díjának ez csak töredéke.

2011. szeptember 01-je óta – az Szt. módosítását követően – már az önkormányzat sem nyújthatja tovább a teherbírási képességének függvényében megállapítható helyi és a helyi kiegészítő lakásfenntartási támogatást.

f) eladósodottság

A 2008-as válság, és a devizaárfolyamok rendkívüli mértékű változása miatt jelentősen megugrott azoknak a magánszemélyeknek a száma, akik a megemelkedő lakáshitelek törlesztő részleteit nem, vagy csak különös nehézségek árán tudják fizetni. A hitelek másik nagy csoportja – a lakáshitelek mellett –, a szabad felhasználású hitelek köre, aminek magas kamatai miatt szintén sokan kerültek bele abba az adósságspirálba, amiből segítség nélkül szinte lehetetlen kilábalni.

A lakáshiteleket, és az egyéb szabad felhasználású hiteleket ugyan az önkormányzat nem tudja átvállalni, azonban az abból fakadó terheket képes csökkenteni azáltal, hogy adósságcsökkentési támogatást folyósít a felhalmozódott rezsizsámlák végösszegének – a vonatkozó jogszabályok által meghatározott mértékű – megfizetésére.

Kutatásunk eredménye szomorú helyzetet mutat. Míg 2008-ban 16 esetben állapították meg – ezt, az egyébként szigorú feltételekhez kötött támogatási formát –, addig 2009-re megduplázódott az igénybevevők száma (32 háztartás), 2011-re, pedig két és félszeresére nőtt (40 háztartás). 2012-ben jelentős csökkenés tapasztalható, összesen 28 család vehette igénybe ezt a támogatási formát, mivel az igénylés feltételeinek egyre kevesebben tudnak eleget tenni, hiszen az önkormányzatnak szűkösek az anyagi lehetőségei, ezért a jogosultsági jövedelemhatár viszonylag alacsony szinten került megállapításra. De a probléma nem csak abból fakad, hogy a jövedelmi küszöb alacsony.

Azoknak az embereknek, akik amúgy sem tudják huzamosabb ideig a közüzemi számláikat kiegyenlíteni, nincs reális esélyük arra, hogy még az adósságcsökkentési támogatásba bevont összeg utáni önrészt (az adósság minimum 25%-át) is meg tudják fizetni. Márpedig a támogatás megállapításának feltétele – és az ügyfél érdeke is – az, hogy biztosan fizetni tudják ezeket.

További probléma forrása, hogy az adósságcsökkentési támogatás segítségével legalább hat havi közüzemi díjtartozást lehet kezelni, de az adósságspirálba került emberek jó része ennél több, sok esetben több százezer forintos adósságot is felhalmoz addigra, mire segélykérésével a hivatalban jelentkezik. Ilyen mértékű adósság visszafizetésére sokaknak – a tapasztalatok alapján – még az adósságcsökkentési támogatás segítségével sincs komoly esélye. Sajnos azt is el kell mondanunk, hogy még a közüzemi tartozásokhoz nyújtott segítség sem ment mindenkit attól, hogy a bank „elvigye” a házat/lakását.

A városban kevés a szociális bérlakás (lásd: 3.4.b. pontnál leírtakat). Az ingatlanpiac a válság miatt – mai divatos szóval élve – pang. Az érintett ügyfelek általában valamelyik lakótelepen, viszonylag értéktelen, piacképtelen lakásokban laknak, ahol a fizetendő rezsire (például közös költség, szemétszállítási díj, egyéb alapdíjak, stb.) semmiféle hatással nem bírnak. Ezen a területen nem képesek megtakarításokat eszközölni. Sőt, az ingatlanpiac álló helyzete miatt arra sincs jelentős esélyük, hogy kisebb, vagy alacsonyabb komfortfokozatú lakásra cseréljék az ingatlanjukat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Közigazgatásilag Veszprém külterületéhez tartozik Csatár-hegy, aminek funkcióját kettősség jellemzi. Egyrészt számos kiskert, hobbikert, szépen megépített pince található itt, ami miatt Csatár-hegy a város üdülő övezetéhez tartozik. Földrajzi adottságai, és építészeti elemei (kápolna, kilátó) miatt a turisták kedvelt kiránduló helye, Veszprémből és a környező kis falvakból (Márkó Bárd) akár gyalogosan, akár kerékpárral is megközelíthető.

Azonban a hegy közművel való ellátottsága hiányos, emiatt a telek- és ingatlanárak jóval alacsonyabbak a város belterületén található hasonló adottsággal, ám teljes közművel rendelkező telkek és ingatlanok áránál. Ez a sajátosság az oka annak, hogy azok közül az emberek közül, akik elveszítették otthonaikat többen itt próbáltak illetve próbálnak meg letelepedni. Az Önkormányzat adatai alapján néhány család már életvitel szerűen is a hegyen tartózkodik.

Ezen a külterületi településrészen szennyvíz csatorna sehol sem található, a víz vételére is mindössze egy lehetőség kínálkozik. A hegy lábánál egy – térítés ellenében igénybe vehető – vízforrás, a Bakonykarszt Zrt. által üzemeltetett ivókút található.

A gázvezeték a 8-as számú főúttal párhuzamosan halad, nincs leágazása Csatár irányába. A villanyvezetékek hálózata a kiépített telkek mintegy felét lefedi.

Veszprém városának közlekedési hálózatába Csatár-hegy a 8-as számú helyijárat segítségével kapcsolódik be, melynek menetideje csak részben alkalmazkodik az igényekhez. Hétköznaponként reggel mindössze három járat indul a városba, egy-egy órás különbségekkel, munkaidő után pedig két járat indul szintén egy-egy órás különbséggel visszafelé. Szabad- és munkaszüneti napokon is hasonló a helyzet (4-4 járat indul reggel és a koradélutáni időszakokban.)

A buszmegálló a városból kivezető 8-as főút, és a Csatárhegyi út kereszteződésénél található – legalább két kilométernyi gyalogútra a buszfordulóhoz legközelebb álló háztól.

Pontos adatunk nincs az ott élők számáról. Becslések szerint mintegy negyven család él Csatáron, köztük többen kicsi gyerekekkel. A buszközlekedés ahhoz elegendő, hogy óvodába, iskolába, vagy munkahelyre járjanak a csatáriak, az egészségügyi- orvosi ellátáshoz viszont csak nehezen férnek hozzá.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tekintettel arra, hogy egyetlen jogszabály sem határozza meg adekvát módon a telepek és szegregátumok fogalmának tartalmi kritériumait, nehéz mérési eszközöket biztosítani annak a jelenségnek a feltárására és leírására, mely pontosan megmutatja, hogy egy adott településen mely lakóterületek tekintendők szegregátumnak.

Hazánkban az elmúlt évek során számos pályázati forrás nyújtott lehetőséget arra, hogy a szegregáltnak nevezett településrészek fejleszthetők legyenek. Jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program készítésekor e pályázati kiírások definícióját igyekeztünk alkalmazni, mely szerint szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

Az összegyűjtött adatok valamint az érintett területen dolgozó szakemberek által szolgáltatott információk, továbbá a város Antiszegregációs Tervében olvasható helyzetelemzés alapján elmondhatjuk, hogy Veszprém városában nincs szegregátum. Ez az állítás annak ellenére is igaznak bizonyul, hogy nyilvánvalóan vannak olyan településrészek, ahol bizonyos problémák nagyobb arányban fordulnak elő, mint más településrészekben. E nagyobb mértékben jelen lévő problémákat, valamint a problémás helyzet felszámolására irányuló intézkedési terveket az adott célcsoport bemutatásánál részletesen taglaljuk.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A városban nincs szegregátum – e pont kitöltése nem releváns

A telepekkel/szegregátumokkal kapcsolatos, 3.5.1. számú, 3.5.2. számú és 3.5.3. számú táblázatokat üresen a 2. számú mellékletbe csatoltuk.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A városban nincs szegregátum – e pont kitöltése nem releváns

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A városban nincs szegregátum – e pont kitöltése nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A továbbiakban azt igyekszünk bemutatni, hogy Veszprém városában hogyan alakul az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférés. A bemutatás alapvetően a város egészére vonatkozik – azonban a helyzetelemzés elvégzését követően feltárt problémák beazonosításánál, valamint a problémák megoldására vonatkozó intézkedési terv(ek) kialakítása során igyekszünk a jelen fejezet középpontjában álló célcsoport (mélyszegénységben élők és romák) helyzetére fókuszálni.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata kötelező feladatai között – az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152 § (1) bekezdése alapján – az alábbi egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladat ellátásáról gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról 25 felnőtt és 14 házi gyermekorvosi körzetben, vállalkozó orvosokkal, feladat-ellátási szerződés alapján, főként önkormányzati tulajdonú háziorvosi rendelőben (3.6.1. számú táblázat)
- a fogorvosi alapellátásról 14 fogorvosi körzetben, vállalkozó fogorvosokkal feladat-ellátási szerződés alapján, részben saját tulajdonú, részben önkormányzati tulajdonú, illetve önkormányzat részére tartós, ingyenes használatba adott fogorvosi rendelőben,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról felnőtt és házi gyermekorvosi ügyelet, valamint fogorvosi ügyelet formájában, főként területi ellátási kötelezettségű háziorvosokkal és részben un. külsős orvosokkal, közreműködési szerződés alapján
- a védőnői ellátásról 18 területi védőnői körzetben, önkormányzati tulajdonú védőnői tanácsadókban
- iskola-egészségügyi ellátásról kizárólag vállalkozó ifjúság-egészségügyi orvosokkal, közreműködői szerződés, illetve feladat-átvállalási megállapodás alapján, az iskolákban lévő orvosi rendelőben, egy-egy iskola-ifjúságorvossal és összesen három ifjúság-fogorvossal, valamint egy gyermek- fogszakorvossal, továbbá 13 iskolavédőnői körzetben alkalmazott védőnővel gondoskodik az Önkormányzat, valamennyi városban működő nevelési-oktatási intézményben. Az általános iskolákban az iskolaorvosi feladatokat a

területi ellátási kötelezettségű házi gyermekorvosok látják el, körzeti feladatellátásuk mellett. A városban működő középiskolák tanulói iskolaorvosi ellátásáról három, szintén vállalkozó iskola/ifjúság orvos gondoskodik, az önkormányzattal kötött feladat-átvállalási megállapodás és az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet alapján.

Az Önkormányzat a középiskolás-korúak fogorvosi ellátásáról szóló 27/2012. (V.31.) önkormányzati rendelete alapján - a városban működő valamennyi középiskolás részére - az iskola-fogászati ellátást, három vállalkozó fogszakorvossal, három ifjúsági fogászati körzetben biztosítja. Az általános iskolások fogászati szűréséről, ellátásáról - szintén vállalkozó fogszakorvossal kötött feladat-ellátási szerződés alapján -, egy gyermekfogászati körzetben gondoskodik.

A városban – valamint megyei szinten is – a legjelentősebb egészségügyi szakellátást nyújtó intézmény a Csolnoky Ferenc Kórház.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	25	14
2009	0	25	14
2010	0	25	14
2011	0	25	14
2012	0	25	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszprém Megyei Jogú Városban az egészségügyi alapellátási feladatokat az Önkormányzat az Egészségügyi Alapellátási Intézmény fenntartásával szervezi, koordinálja, a vállalkozó háziorvosokkal, fogorvosokkal, ifjúsági/gyermekeorvosokkal kötött feladat-ellátási, feladat átvállalási és közreműködői megállapodások, valamint a finanszírozó hatósággal kötött finanszírozási szerződés és az önkormányzat költségvetési forrása biztosításával. A sürgősségi betegellátást kistérségi szinten biztosítja a fenti intézmény Központi Ügyelet szervezeti egységében.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Háza 2013. március 1-től 24 Órás Egészségügyi Centrumot működtet, mely 24 órás háziorvosi ellátást biztosít a Közép-dunántúli Régióban élő hajléktalanok számára. A centrum 3 egységből áll:

24 órás háziorvosi ellátás, mely területi ellátási kötelezettség nélküli háziorvosi ellátást biztosít folyamatosan a Jutasi út 24-26. szám alatt található háziorvosi rendelőben.

Lábadozó szobák a nap 24 órájában biztosítanak átmeneti elhelyezést a háziorvosi ellátás és a szociális munka által meghatározott ideig. Szakápolási feladatokat nem tudnak ellátni, a szociális, egészségügyi ellátást kizárólag a házi betegápolás keretei között tudják biztosítani.

Mozgó orvosi szolgálat, mely heti 3 alkalommal (hétfőn, szerdán és csütörtökön) a Közép-dunántúli Régióban jelenleg Veszprém, Balatonalmádi, Balatonfüred, Pápa, Ajka városában területi ellátási kötelezettség nélküli háziorvosi ellátást biztosít az adott helyeken.

Veszprém városában az alapellátáshoz és a szakellátáshoz való egyenlő hozzáférés mindenki számára biztosított.

Az *közgyógyellátási igazolvánnyal* rendelkezők száma (3.6.2. számú táblázat) az egészségügyi ellátás egyik esélyegyenlőségi szempontból fontos mutatója. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

- alanyi jogon
- normatív alapon
- méltányossági alapon

A következő táblázat e fenti három jogcím alapján kiállított közgyógyellátási igazolványok összesített számát tartalmazza.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	1098
2009	1033
2010	1117
2011	1073
2012	949

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatai alapján elmondható, hogy Veszprémben kifejezetten magas azoknak az aránya, akik e támogatási formában részesednek. A 2012. évi létszámcsökkenés jogszabályi változások következménye.

Az *ápolási díjban részesülők* száma szintén esélyegyenlőségi szempontból fontos mutató. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó (a közeli hozzátartozók fogalmát a Polgári Törvénykönyv 685§ b.) pontja határozza meg pontosan), ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkortól függetlenül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjban részesítettek száma Veszprém városában a következők szerint alakult az elmúlt 5 évben (3.6.3. számú táblázat).

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	114
2009	117,58
2010	117,99
2011	114,91
2012	135,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat tört számokat tartalmaz, mert a folyósított ellátásokat időarányosan összesített formában adja meg. (Egy főnek számít az a személy, aki a tárgyévben 365 napon keresztül részesült ebben az ellátási formában.)

Láthatjuk, hogy az ápolási díjban részesítettek aránya az elmúlt 5 év során mintegy 8,5 százalékkal emelkedett.

Az önkormányzat szűkös forrásai miatt 2012. július 1-jétől megszüntette a méltányosságból megállapítható ápolási díjat, illetve 2013. január 1-jétől a járási hivatal hatáskörébe került a súlyosan fogyatékos személy ápolására tekintettel megállapítható ápolási díj.

b-c) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés, valamint a fejlesztő-rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A mélyszegénységben élő és a roma származású embereknek a szűrőprogramokhoz, valamint a prevenció programokhoz való hozzáférése, a társadalom többi tagjához mérten egyenlő esélyekkel biztosított. A védőnői hálózat már a terhesség megállapításának idejétől figyelmet fordít valamennyi kismamára, és születendő gyermekére. A jelzőrendszer a városban kifejezetten jól működik, a problémás helyzetek hamar feltárára kerülnek, és a megoldáshoz idejében érkező hatékony segítség nyújtható számukra.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Veszprém városában a közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjai kellő mértékben jelennek meg. A feladatukat ellátó élelmezési vezetők a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően járnak el. Nincs a városban olyan közétkeztetést is végző intézmény, mely ne felelne meg a törvényi előírásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi célcsoportok sportprogramokhoz való hozzáférését lehetővé teszi azáltal, hogy a városban számos ingyenes – a költségvetési rendeletben meghatározott mértékig támogatott – tömegsportolási lehetőséget biztosít, azaz a sportolás lehetőségének megteremtését az esélyegyenlőségi célcsoportok számára pénzügyi eszközökkel is támogatja.

Az Önkormányzat által ellátott sporttal kapcsolatos feladatokról szóló 20/2012. (IV.26.) önkormányzati rendeletének 9§-a alapján a polgármester a költségvetési rendeletben meghatározott polgármesteri keretből átruházott hatáskörben támogatást biztosíthat a következő célokra:

1. a város szabadidő sportjához és a szabadidő sporttal foglalkozó egyesületek működéséhez,
2. közoktatás intézményekben működő sportegyesületek, sportkörök működéséhez,
3. a lakossági sporthoz, a helyi közösségek sportéletének segítéséhez, akciók szervezéséhez,
4. az egészséges életmód iránti igény felkeltéséhez, fontosságának elismerésére irányuló szemléletformáláshoz,
5. a nők, és családok sportjának segítéséhez,
6. hátrányos helyzetű csoportok sportjának segítéséhez,

7. tömegsport rendezvények lebonyolításához, megszervezéséhez,
8. városi szintű, a közoktatási intézmények közötti sporttevékenység feltételeinek elősegítéséhez,
9. sportrendezvények feltételeinek biztosításához,
10. a városi kispályás labdarúgás támogatásához, téli teremtornák szervezéséhez, finanszírozásához,
11. rekreációs tevékenység támogatásához.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény és 2013. január 1-jétől a támogatott lakhatás.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának személyes gondoskodást nyújtó ellátásai 2011-ben a következők voltak¹¹.

Alapszolgáltatások

- Étkeztetés
 - Szociális étkeztetés (három telephelyen, a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásának Egyesített Szociális Intézménye 1. számú és 2. számú Gondozási Központjában, valamint az „Életöröm” idősok Otthonában).
 - Népkonyha (a Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Befogadás Háza”-ban).
- Házi segítségnyújtás (a VKTT Egyesített Szociális Intézményének imént említett 1. és 2. számú Gondozási Központjában).
- Családsegítés (a VMJV Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona bevonásával)
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (65 készülék - VKTT 1. sz. Gondozási Központ)

¹¹ Forrás : VMJV Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata (2011)

- Támogató Szolgáltatás (a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Veszprémi Támogató szolgálata áll az Önkormányzattal szerződéses jogviszonyban)
- Utcai szociális munka (Magyar Máltai szeretetszolgálat „Befogadás Háza”)
- Nappali ellátások
 - Idősek nappali ellátása (négy telephelyen, VKTT Egyesített Szociális Intézménye 1. számú Idősek Klubja – 80 férőhely, 2. számú Idősek Klubja 60 férőhely, 3. számú Idősek Klubja 60 férőhely és 4. számú Idősek Klubja – 40 férőhely).
 - Értelmi fogyatékos személyek nappali ellátása (Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye – 60 férőhely)
 - Hajléktalanok nappali ellátása (Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Befogadás Háza” Nappali Centrum – 100 férőhely)
 - Pszichiátriai betegek nappali ellátása („Horgony” Pszichiátriai Betegekért Kiemelten Közhasznú Alapítvány / „Horgony” Pszichiátriai Betegek Nappali Klubja – 30 férőhely)
- - Szenvedélybetegek nappali ellátása (Alkohol- Drogsegély Ambulancia Egyesület/Szenvedélybetegek Nappali Ellátó Intézménye – 20 férőhely)

Szakosított ellátási formák

- Ápolást-gondozást nyújtó ellátási formák
 - Idősek számára (VKTT Egyesített Szociális Intézménye I. számú Idősek Otthona – 72 férőhely, 2. számú Idősek Otthona – 55 férőhely és „Életöröm” Idősek Otthona – 120 férőhely)
 - Hajléktalanok számára (Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Befogadás Háza” Hajléktalanok Otthona – 27 férőhely)
- Átmeneti elhelyezést nyújtó ellátási formák
 - Idősek számára („Életöröm” Idősek Otthona)
 - Hajléktalanok számára (Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Befogadás Háza” Átmeneti szállás – 50 férőhely, Rehabilitációs Célú Átmeneti Szállás – 52 férőhely, Éjjeli Menedékhely – 42 férőhely, Időszakos Férőhely 20 fő)

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A 3.2.a.) pontban leírtak alapján nehéz megmondani a városban élő romák számát. A 2011. október 01-jei népszámláláskor mindössze 412-en (a válaszadók 0,7%) vallották magukat a cigány nemzetiséghez tartozónak. Valószínűnek tartjuk, hogy a városban élő cigányság ennél nagyobb létszámú – bár az országban előforduló, kifejezetten a cigányságra jellemző problémák Veszprém városában nem jelennek meg.

A 2008- évi, az Antiszegregációs terv elkészítéséhez felhasznált elemzés tanúsága szerint a városban nincsenek elkülönített telepek, etnikailag szegregált lakókörnyezetben nem élnek gyerekek. A cigány családok döntő többsége integrálódott. A szolgáltatások nyújtásakor egyenlő bánásmódban részesülnek – az önkormányzathoz nem érkezett panasz a cigányságot ért hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal a kifejezetten a mélyszegénységben élőket és/vagy roma kisebbséghez tartozókat érintő hátránykompenzáló juttatásokról.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet lehetőségei Veszprémben jó adottságokkal rendelkeznek. A mélyszegénységben élők, és a romák is bekapcsolódhatnak számos az Önkormányzat által szervezett és rendezett programba – pl. Gizella Napok, Illatos Advent, Veszprémi Nyár, Utcazene Fesztivál, a Városi Művelődési Központ által szervezett rendezvények, a városi klubkönyvtárak által szervezett rendezvények, stb. E programok között számos olyan található, amelyek ingyenes szórakozási és kapcsolódási lehetőséget, valamint a közösségi életbe való aktív bekapcsolódás lehetőségét biztosítják.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A városban nem jellemzőek az etnikai eredetű konfliktusok. A városban élő cigányság asszimilálódott.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Veszprém Megyei Jogú Város Családsegítő Szolgálat, Gyermejjóléti Központ, és Családok Átmeneti Otthona 70 önkéntest foglalkoztat. Az intézmény tevékenységi körébe tartozik a folyamatos adománygyűjtés és osztás.

Pontos adattal nem rendelkezünk arról, hogy a város területén hány egyéb szervezet foglalkoztat önkénteseket, az viszont érezhető, hogy számuk egyre gyarapszik. Az egyházak által fenntartott és egyéb civil szervezetek pl. a Veszprém Főegyházmegyei Karitás, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Baptista Szeretetszolgálat, Magyar Vöröskereszt, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, és még számos kisebb-nagyobb szervezet folyamatosan gondoskodik arról, hogy a helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai érvényre juthassanak: élelmiszer- és ruhaadományokat gyűjtenek és osztanak, kedvezményes gyermek-és szünidei táborokat, programokat szerveznek, a beteg és idős embereket látogatnak, ápolják-gondozzák, támogatják őket, stb.

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásában fontos szerepet játszik a város egyik esélyegyenlőségi tevékenységéről híres civil szervezete: a Veszprém Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda - Esélyek Háza, mely 2007. december 7.-én nyitotta meg kapuit és vált az Országos Esélyegyenlőségi Hálózat tagjává. Tevékenységünk célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok támogatása, befogadásának elősegítése, szemléletformálás valamint az esélyegyenlőség közvetítése az emberek felé.

A program által érintett 6 célcsoport: nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élő, romák, hátrányos helyzetű településen élők, valamint az őket segítő szervezetek, intézmények.

2012. szeptemberétől elnevezésük hivatalosan Veszprém megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Házra változott. Feladatuk elősegíteni a hátrányos helyzetű, diszkriminációval

leggyakrabban sújtott csoportok társadalmi integrációját, a kormányzat e területhez kapcsolódó szakmapolitikai céljainak helyi szintű megvalósulását. Tevékenységünk fókuszában olyan diszkriminációs okok, hátrányos helyzetet eredményező tényezők állnak, mint:

- fogyatékoság
- nem
- kor (kiemelten az ifjúság és időskor)
- mélyszegénység (kiemelten a romák, a gyermekek és a hátrányos helyzetű településeken élők)

Munkájuk megvalósítása során kiemelt fókuszot kaptak a családok, illetve az önkéntes tevékenység népszerűsítése.

Feladatuk megvalósítását az alábbi tevékenységekkel erősítik:

- képzések, - előadások, - konferenciák szervezése
- szakmai programok megvalósítása
- előadások tartása
- önkéntesség kultúrájának terjesztése, önkéntes tevékenység népszerűsítése
- családi életre nevelő programok szervezése

A Veszprém megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház tevékenysége során szoros kapcsolatot alakít ki a célcsoportok civil szervezetivel, önkormányzatokkal, azok intézményeivel. Ezekkel való együttműködés révén ösztönzi a hálózati együttműködést, kapcsolattartást, elősegíti a szektorok közötti kommunikáció erősödését, partneri viszonyok kialakítását.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Veszprémi Cigány Kisebbségi Önkormányzat az 1989. évi helyi önkormányzati és helyi kisebbségi önkormányzati választások óta működik, 2012. január 1. napjától neve megváltozott. A szervezet új elnevezése: Veszprémi Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az önkormányzattal való partnerség a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a nemzetiséget a pályázati tevékenységében, működéséhez éves szinten települési önkormányzati támogatást nyújt. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata 2012. évi költségvetésében 650ezer forintos támogatást állapított meg a Veszprémi Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerződéses formában, szorosan és rendszeresen kölcsönösen együttműködik a városi önkormányzattal a romákat érintő kérdésekben.

A Veszprémi Roma Nemzetiségi Önkormányzat szükség szerint, de évente legalább négy alkalommal ülésezik a Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A meglévő egészségügyi, alapellátási intézményi infrastruktúra korszerűsítésre, felújításra szorul	A meglévő egészségügyi alapellátási intézményrendszer korszerűsítése
Feltétlenül szükség van a mélyszegénységben élők körében egészségügyi prevenciók programok biztosítására.	A védőnői szolgálat fejlesztése a prevenciók programok megtartásához
2012-ben 235 fő Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elestek	Civil Fórum szervezése Annak érdekében, hogy a közérdekű önkéntes tevékenység megvalósításába minél több szervezet kapcsolódhasson be

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A „Település bemutatása” című fejezetnél leírtuk a településen élő gyerekek számát, arányát, megoszlását, a napjainkban tapasztalható demográfiai trendeket.

Bemutattuk a 0-18 éves korosztály számát és arányát fiú-lány bontásban (lásd 2. számú táblázat). Elemeztük, hogy a gyermekek (közülük is a 0-15 éves gyermekek) száma milyen viszonyban van a település lakosainak létszámával, hogyan jelenik meg, és milyen hatással van e létszám az öregedési indexre.

A továbbiakban azt vizsgáljuk, hogy e korcsoport sajátosságai miként jelennek meg az egyes szakterületeken (pl. gyermekvédelem, lakhatás, oktatás, egészségügy, stb.).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogvatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszprém városa a gyermek-veszélyeztetettség tényének feltárása érdekében – a Gyvt-ben meghatározott kötelezettségeknek eleget téve – jelzőrendszert működtet. E jelzőrendszer a gyermekeket születésüktől fogva (sőt, a védőnői szolgálat segítségével már az édesanya várandósságától kezdve) végig kíséri egészen a nagykorúvá válásukig. A jelzőrendszer városunkban széles körű együttműködésen alapszik, az egészségügyi, a szociális, a köznevelési, a rendvédelmi valamint a hatósági feladatokat ellátó intézmények és egyéb társadalmi szervezetek között, annak érdekében, hogy a gyermekek szükségletei időben felfedezhetőek, és az alap- valamint a szakellátás segítségével kielégíthetőek legyenek.

A városban a kiskorú gyermekek száma az elmúlt 5 évben 9500-9900 között ingadozott. A kutatási adatok alapján elmondható, hogy a gyermekek 3-4%-a veszélyeztetett, azonban az idő múlásával párhuzamosan nem látható olyan tendencia, ami egyértelmű emelkedésre vagy csökkenésre utalna.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	49	26	391
2009	35	13	315
2010	43	26	366
2011	86	24	349
2012	92	75	299

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hasonló a helyzet a védelembe vett kiskorúak számát illetően is. (4.1.1. sz. táblázat) A vizsgált időszakban évente, 35-49 gyermek jelenik meg a védelembe vétel rendszerében, ami a 18 év

alattiaknak 0,35-0,49 %-a. Ez az arány az országos adatokkal összehasonlítva igazán jónak mondható, az országos átlag ugyanis 1% körül mozog. Az elmúlt évek sorában egy olyan időszakot láthatunk, amikor a védelembe vett gyermekek száma hirtelen megugrik (megkétszereződik) a korábbi évekhez képest. Ennek oka, hogy a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásokról szóló 149/1997. (IX. 10.) kormányrendelet szabályainak módosítása következményeként védelembe vételi eljárást kell kezdeményezni – a jogszabályban foglalt feltételek megvalósulása esetén – az iskolából igazolatlanul hiányzó gyermekekkel szemben. Az iskolai igazolatlan hiányzások miatt védelembe vett gyermekekkel bővült a veszélyeztetett gyermekek létszáma és ezzel együtt a hozzá kapcsolódó gondozási feladatok köre is – viszont az országos egy százalékos arányt még így sem érjük el. 2011-ben 9446 kiskorú gyermek élt a városban, közülük 86 került védelembe vételre, ami 0,87 %-os aránynak felel meg, 2012-ben pedig 9987 kiskorúból 92, azaz 0,92%.

A gyermekvédelem egyik fontos célkitűzése, hogy a lehető legkevesebb gyermeket érintően kerüljön sor hatósági intézkedésre. Fontos, hogy – amennyiben lehetőség van rá – elsősorban az alapellátás keretében történjék a problémák megoldása, és csak a jogszabályban meghatározott veszélyeztetettség fennállása esetén vegyék a gyermekeket védelembe. A fenti adatok arról tanúskodnak, hogy a jelzőrendszer Veszprémben hatékonyan működik. Megvalósul továbbá az alapellátás és a hatósági intézkedések során a fokozatosság elve, tehát a problémák megfelelő szinten való kezelése is.

A rendszer hatékonyságát és eredményességét az is mutatja, hogy a védelembe vettek közül viszonylag magas azoknak az aránya, akik esetében - az éves felülvizsgálat során - a védelembe vételt a veszélyeztetettségük okának megszűnése, illetve az alapellátás keretében történő gondozás eredményeképpen meg lehetett szüntetni. 2008-ban a védelembe vett gyermekek 53%-nál, 2009-ben 37 %-nál volt megszüntethető a védelembe vételi hatósági intézkedés. Azonban a következő év adatai a 2009-ben tapasztalható visszaesést kiegyenlíteni látszanak, ugyanis 2010-ben a megszünt esetek száma 60%-ra emelkedett. A változás évében, 2011-ben, 86 fő került be a rendszerbe, közülük azonban 24 gyermek esetében már ebben az évben meg is lehetett szüntetni a védelembe vételi hatósági intézkedéseket. Ez százalékosan ugyan azt jelenti, hogy 2011-ben mindössze 28%-ban sikerült a gyermekek veszélyeztetettségének okát megszüntetni. 2012. évben már 75 fő esetében szűnt meg a védelembe vétel, tehát 81,5 %-uk a korábbi szigorúbb hatósági intézkedések helyett ismét az alapellátás keretében igényelhetett segítséget a gyermekjóléti szolgálat családgondozóitól. Ebben az eredményben jelentkezett szintén a jogszabályi szigorítás hatása. Azokban az esetekben, ahol elsősorban magatartási probléma okozta a tanköteles gyermek jelentősebb – 50 kötelező tanítási órát elérő, illetve meghaladó – iskolai igazolatlan hiányzásait, ott az iskoláztatási támogatás felfüggesztése, később szüneteltetése okán, azaz a pénzbeli ellátás kiesése miatt a szülő is motiváltabbá vált a gyermekére való fokozottabb odafigyelésre. Továbbá a hiányzások megszüntetését segítő hatósági intézkedések betartásában is némi javulás történt.

A lakosság tájékoztatása e témakört illetően több csatornán zajlik. Elektronikus formában a honlapon jelennek meg információs anyagok (tájékoztatók, igénybejelentő formanyomtatványok letölthető formátumban), valamint papír alapú tájékoztatók formájában, valamennyi pénzbeli és természetbeni ellátási formáról. Az érdeklődő lakosság számára a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatán, valamint a Közjóléti Iroda információs szolgálatánál, falra szerelt tárolóból folyamatosan hozzáférhetők – a jogszabályi változásnak megfelelően aktualizált – tájékoztatók. A harmadik csatorna a személyes tájékoztatást jelenti. A Hivatal Ügyfélszolgálatáa valamennyi munkanapon, a szociális terület ügyintézői pedig ügyfélfogadási időben készséggel állnak az ügyfelek rendelkezésére.

2013. január 1-től a jegyzői gyámhatósági hatósági intézkedések - a járási hivatalok megalakulásával kapcsolatos jogszabályi változások alapján - a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Gyámhivatala hatáskörébe kerültek, így a velük kapcsolatos hatósági feladatok a lakosság számára átláthatóbbá és azonos helyen elérhetővé váltak. Önkormányzatunk fenntartásában működnek az egészségügyi, a szociális és gyermekvédelmi intézmények, ilyen módon tehát a lakosság, ezen belül a gyermekek alapellátásáról, valamint a pénzügyi és természetbeni ellátásokról továbbra is gondoskodunk.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

2008-ban 717 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, majd ez a szám – vélhetően az ország egészét érintő gazdasági válság következtében – jelentősen megemelkedett. 2009-re 33,4%-kal (960 fő), 2010-re közel 70%-kal nőtt a kedvezményben részesítettek aránya. 2011-ben ez a létszám stagnált (2010-ben 1212, majd 2011-ben 1218 fő), majd 2012-ben némi visszaesés tapasztalható (1027 fő). (4.1.2. sz. táblázat)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	717	6	Ezt az ellátási formát nem nyújtjuk	-	656
2009	960	8			1122
2010	1212	11			1035
2011	1218	18			957
2012	1027	25			912

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásokban még jobban látszik, hogy a válság következtében hirtelen sokkal több, majd a gazdasági helyzet viszonylagos konszolidációját követő időben kevesebb határozat született a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására. 2008-ban 656 gyermek után kaptak a családok rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményt, 2009-ben 71%-kal többen (1122 fő), majd ez a hirtelen megemelkedett szám lassú csökkenésbe kezdett: 2010-ben 1035, 2011-ben 957, majd 2012-ben 912 gyermek családja részesült rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben.

Tudjuk, hogy úgy a rendszeres, mint a rendkívüli ellátás jövedelemfüggő. A szabályozás rendkívül szigorú, hivatalos jövedelem igazolások nélkül nem lehet ezt a fajta kedvezményt igénybe venni. Az országban több településen gondot okoz, hogy az ügyfelek részben vagy egészben saját hibájukból nem tudják összegyűjteni a szükséges igazolásokat. A városban az a fajta védőháló, amit a Családsegítő Központ családgondozói nyújtanak a segélyre jogosult ügyfeleknek, a szó szoros értelmében véve kézzelfogható. Nem csak információval látják el őket arról, hogy melyik igazolást kitől kell megkérni, hanem – ha szükséges – el is kísérik az ügyfelet az adott hivatalba. Veszprémben egyáltalán nem jellemző, hogy valaki azért esne el a megélhetését jelentő támogatási formától, mert az igényléshez szükséges dokumentumok nem állnak a rendelkezésére. Már magán a kérelem formanyomtatványon is fel lehet tüntetni, ha az ügyfél kéri, hogy szerezzék be számára a szükséges jövedelemigazolásokat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.)

Kormányrendelet szabályozza a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elbírálásának, illetve megállapításának a feltételeit. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzübeli és természetben nyújtott gyermekvédelmi és szociális ellátásokról szóló, 24/2011.(VI.30.) önkormányzati rendelete szabályozza.

Az ellátás szakmai színvonala az ügyfelek visszajelzései alapján magas színvonalú, család- és ügyfélbarát. A jogszabályváltozásokat a Polgármesteri Hivatal Közjóléti Irodájának munkatársai folyamatosan követik, és azokat rendszeresen, de havonta legalább egy alkalommal minden esetben megvitatják. Az ügyintézők magas szintű felkészültségének egyik jó példája, hogy más önkormányzatoknál dolgozó ügyintézők és más területen élő ügyfelek is gyakran fordulnak hivatalunkhoz tájékoztatásért, segítségért. A rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról szóló tájékoztatás a 4.1. a.) pontban leírtak szerint zajlik.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat – saját hatáskörében – olyan helyi juttatások megállapítására is jogosult, melyet törvény nem ír kötelező feladatként elő számára. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata az 1997. évi XXXI. törvény felhatalmazása alapján megalkotott 24/2011. (VI.30). önkormányzati rendeletben szabályozott módon a gyermekes családoknak az alábbiak szerint nyújt támogatást.

- Az önkormányzati rendelet 8.§-a alapján *gyermekintézményi térítési díj támogatás* jár annak a gyermeknek, vagy fiatal felnőttnek, aki bölcsődei, óvodai ellátásban részesül, vagy közoktatási intézményben a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, nem áll átmeneti vagy tartós nevelésben, családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át, és akinek törvényes képviselője Veszprém városban bejelentett lakcímmel rendelkezik. Amennyiben a gyermeket vagy fiatal felnőttet egyedülálló szülő neveli, a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át. A támogatás összege a szülő által fizetett térítési díj 50 %-a, melyet a Hivatal közvetlenül a gyermekintézménybe utal.
- A fent említett önkormányzati rendelet 14/A §-a alapján biztosítja az önkormányzat *a humán papilloma vírus* (a továbbiakban HPV) *elleni védőoltást*. HPV elleni védőoltásra térítésmentesen jogosult az a leánygyermek, aki tárgyévben a tizenkettedik, tizenharmadik, tizennegyedik vagy tizenötödik életévét betölti és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult. 2012. évben – a helyi rendeletben foglalt jogosultsági feltételek fennállása alapján – 25 rászoruló gyermek esetében gondoskodott az önkormányzat az ingyenes védőoltásról (a házi gyermekorvos által beadott háromszori részoltás formájában). 5 esetben a rászorultsági feltételek hiányában a benyújtott kérelmet elutasították.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a bölcsődés, az óvodás gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a közoktatás felsőbb évfolyamain tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

1.számú kiegészítő táblázat – Kedvezményes iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Kedvezményes iskolai étkezésben részesülők száma összesen
2008	371	1441	1812
2009	464	1614	2078
2010	505	1738	2243
2011	582	1616	2198
2012	612	1899	2511

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat adataiból az látszik, hogy viszonylag magas az ingyenes étkeztetésben részesülők aránya. A számuk évről évre növekszik, az elmúlt öt évben megközelítőleg a kétszeresére duzzadt. 2008-ban 371 gyermek részesült ingyenes étkeztetésben, 2009-ben – a már többször is említett válság hatására – hirtelen nagymértékben (25 %-kal) emelkedett a létszámuk (464 gyermek), 2010-ben pedig már meghaladta az 500 fős létszámot is (505 gyermek). A 2011-es évben további emelkedés tapasztalható(582fő), a 2012-es évi adatok alapján elmondható, hogy az ingyenes étkeztetésben részesített gyermekek száma mindössze öt év leforgása alatt mintegy kétszeresére emelkedett (612 fő).

Az 50%-os mértékre jogosultak száma is folyamatos emelkedést mutat, kivéve a 2011-es évet.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről helyi adatgyűjtés során az érintet intézményeket – óvodákat és iskolákat – kértük fel adatszolgáltatásra.

A város közigazgatási területén az alábbi gyermeknevelési intézmények találhatók:

Óvodák

Önkormányzat által fenntartott óvodák

- Bóbita Körzeti Óvoda
Veszprém, Haszkovó u. 23.
- Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa tagóvoda
Veszprém, Jutasi u. 9.
- Csillag úti Körzeti Óvoda
Veszprém, Csillag u. 24.
- Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő lakótelepi tagóvoda
Veszprém, Lóczy u. 26.
- Egry úti Körzeti Óvoda
Veszprém, Egry J. u. 55.
- Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz tagóvoda
Veszprém, Csikász u. 13.

- Kastélykert Körzeti Óvoda
Veszprém-Gyulafirátót, Kastélykert u. 6.
- Kastélykert Körzeti Óvoda Ficánka tagóvoda
Veszprém-Kádárta, Kenderföld u. 47.
- Ringató Körzeti Óvoda
Veszprém, Jutasi u. 79/1.
- Ringató Körzeti Óvoda Erdei tagóvoda
Veszprém, Jutasi u. 79/2.
- Ringató Körzeti Óvoda Kuckó tagóvoda
Veszprém, Jutasi u. 79/2.
- Vadvirág Körzeti Óvoda
Veszprém, Avar u. 7/A.
- Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf tagóvoda
Veszprém, Szent István. u. 12.

Egyházi fenntartású óvoda

- Örömhír Evangélikus Keresztyén Óvoda
Veszprém, Aradi Vértanúk u. 2/a
- Szent Margit Római Katolikus Óvoda
Veszprém, Dózsa György út 13.

Iskolák

Klebersberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott általános iskolák

- Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
Veszprém, Batthyány u. 12.
- Gyulaffy László Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola
Veszprém - Gyulafirátót, Vízi u. 24.
- Hriszto Botev Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola
Veszprém, Botev u. 2.
- Simonyi Zsigmond Ének-Zenei és Testnevelési Általános Iskola
Veszprém, Viktor H. u. 28.
- Veszprémi Báthory István Általános Iskola
Veszprém, Halle u. 10.

- Veszprémi Cholnoky Jenő Általános Iskola
Veszprém, Cholnoky J. u. 21.
- Veszprémi Deák Ferenc Általános Iskola
Veszprém, Aradi Vértanúk útja 2.
- Veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola
Veszprém, Szent I. u. 56.
- Veszprémi Kossuth Lajos Általános Iskola
Veszprém, Budapest u. 11.
- Veszprémi Rózsa úti Általános Iskola
Veszprém, Rózsa u. 43/2.
- Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Klebersberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott középiskolák

- Ipari Szakközépiskola és Gimnázium
Veszprém, Iskola u. 4.
- Veszprémi Zeneművészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Veszprém, Megyeház tér 5.
- Jendrassik-Venesz Középiskola és Szakiskola
Veszprém, Március 15. u. 5.
- Lovassy László Gimnázium
Veszprém, Cserhát ltp. 11.
- Veszprémi Táncsics Mihály Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium
Veszprém, Eötvös u. 1.
- Veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola
Veszprém, Csap u. 9.
- Vetési Albert Gimnázium
Veszprém, Kemecse u. 1.
- Medgyaszay István Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium
Veszprém, Tüzér u. 42.

Egyházi fenntartású iskolák

- Padányi Bíró Márton Római Katolikus Gimnázium, Egészségügyi Szakközépiskola, Szakiskola
és Általános iskola és a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola Gyakorló Iskolája
Veszprém, Szeglethy utca 6.
- Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
Veszprém, Iskola u. 6.

Alapítványi és egyéb fenntartású iskolák

- "SÉF" Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakközépiskola
Veszprém, Halle u. 3.
- Gastroker Vendéglátóipari, Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközép- és Szakiskola
Veszprém, Cholnoky J. u. 21.
- Griff Szakközépiskola és Szakiskola
Veszprém, Ányos Pál u. 1-3.
- LIA Alapítványi Óvoda és Szakközépiskola
Veszprém, Budapest út 2.
- City Colleg Üzleti Szakközépiskola
Veszprém, Kemecse u. 1.

A városban található óvodákba és iskolákba járó magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek adatait az alábbi táblázatban láthatjuk, összefoglaló jelleggel

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	4	0	4	0	9	1
2009	5	0	5	0	9	1
2010	7	0	7	0	11	1
2011	8	0	7	0	10	0
2012	4	0	6	0	9	1

Forrás: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Veszprémi Tankerületének adatai, önkormányzati adatok, valamint helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy a városban csak elszórtan találkozunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekkel, és az óvodai valamint az alapfokú oktatásban egyetlen olyan gyermek sincs, aki az állampolgársága miatt – részben vagy egészben – hátrányos helyzetbe került volna. A középiskolás korosztályban is mindössze egy-egy gyermekről tudunk, aki külföldi állampolgársággal rendelkezik, és hátrányos helyzetűnek minősül. Ez az arány jelentéktelennek mondható.

Az intézmények adatait az elmúlt öt év tekintetében vizsgáltuk. Az iskolák esetében:

Az Egry Úti Óvodába 2008 óta folyamatosan 2-5 nem magyar állampolgársággal rendelkező kisgyermek jár, a Gyulafirátót városrészben található Kastélykert Körzeti Óvodába szintén 2008- óta 1-2, a Cholnoky Lakótelepen lévő Csillag Úti Óvodába pedig 2011-ben 2, majd 2012-től már csak egy kisgyermek járt. A városban található többi óvodába az elmúlt öt év során egyetlen külföldi állampolgársággal rendelkező gyermek sem járt.

Az általános iskoláknál is hasonló a helyzet: 7 általános iskolába egyáltalán nem írtak be az elmúlt öt évben külföldi állampolgárságú gyermeket. Két iskolába (Veszprémi Kossuth Lajos Általános Iskola és Gyulaffy László Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola) csak 2012-ben vettek fel 1-1 nem magyar állampolgárságú gyermeket. A Padányi Bíró Márton Római Katolikus Gyakorlóiskolába 2008-ban 2, majd 2009-ben 1 fő járt. A Hriszto Botev Német Nemzetiségi

Nyelvoktató Általános Iskola, és a Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskolában pedig 2008 óta 1-3 fő a nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek száma.

A középiskoláknál valamivel magasabb a magyar állampolgársággal nem rendelkező tanulók száma, de még erre a valamivel magasabb számra sem mondhatjuk, hogy arányaiban sokan lennének. A város két középiskolájába (Táncsics, Gasztroker) egyáltalán nem jár a fent említett csoportba tartozó tanuló, a többi középiskolában pedig egyenletes arányban elosztva 1-3 fő jelenik meg.

Az intézmények adatait külön elemezve azt tapasztalhatjuk, hogy nincsenek a városban olyan lakóterületek, ahol halmozottan jelentkezne a nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek problematikája.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy egyrészt a nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek aránya elenyésző a város oktatási intézményeibe járó magyar állampolgársággal rendelkező tanulóinak számához képest, valamint azt is megállapíthatjuk, hogy a külföldi állampolgársággal rendelkező gyerekek közül egy gyermek sem minősül hátrányos helyzetűnek. Amennyiben az idősoros adatokat tekintjük, akkor azt láthatjuk, hogy évente mindössze 1-1 gyermek minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A fentiekre való tekintettel elmondhatjuk, hogy a településen a nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek problémája intézkedést nem igényel.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Veszprém város területén nincsenek szegregált lakókörnyezetben élő gyerekek, ezért a 4.2.1-es, a 4.2.2-es, a 4.2.3-as, 4.2.4-es számú táblákat (üresen hagyva) csatoltuk a 2. számú mellékletbe.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Veszprém városában a védőnői szolgálat leterheltsége – az elmúlt évek javuló tendenciáinak ellenére - viszonylag magasnak mondható. (4.3.1. sz. táblázat – e táblázat csak a területi védőnők adatait tartalmazza 0-3 éves korosztály ellátását illetően, az iskolavédőnői körzetek és az iskolavédőnői körzetben ellátottak számát nem.) A területi védőnői szolgálat a 49/2004 (V.21.) ESzCsM rendeletnek megfelelően a várandósokat és 0-7 éves korosztályt látja el.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	Területi védőnői álláshelyek száma	Egy területi védőnőre jutó gyermekek száma
2008	17	102
2009	17	101
2010	18	92
2011	18	89
2012	18	89

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Veszprém város területén *területi védőnői* feladatot 2008-ban összesen 17 fő látott el. Az egy védőnőre jutó gyerekszám 2008-ban rendkívül magas volt: 211 0-7 éves korú gyermek tartozott egy védőnőhöz, akik közül 102 kisgyermek a 0-3 éves korosztályba tartozott. A védőnők további 60 várandós kismama gondozását látták el.

Ezek az arányok 2010-től valamelyest javultak – a változatlanul magas gyermeklétszám ellenére – amikor is a területi védőnői státuszok száma egy fővel növekedett. Ebben az évben 204 0-7 éves korú kisgyereket látott el egy védőnő átlagosan, akik közül 92 tartozott a 0-3 éves korosztályba, továbbá az ellátottak közé tartozott 47 várandós nő is. Ezek az arányok kisebb ingadozásokkal azóta is tartják magukat.

Az *iskolai védőnői* feladatokat 2008-ban 11 fő látta el. Az ő gondozásukban az iskoláskorú, azaz (6)7-18 éves gyermekek állnak. Az iskolai védőnői feladatok ellátásáról szóló statisztikák a 2008/2009-es évre nem állnak rendelkezésünkre. 2009-től a betölthető álláshelyek száma két fővel növekedett, így azóta a feladatot összesen 13 iskolai védőnő látja el.

Az összegyűjtött adatokból jól látható, hogy a gyermeklétszám a 2009/2010-es tanévben átlagosan egy védőnő által ellátott 880 főről a 2011/2012-es tanévre 840 főre csökkent. Ennek okai a gyermekek létszámának csökkenésében keresendők.

Az elmúlt évek veszprémi sajátossága az a vegyes körzet volt, ami státusz szerint a területi védőnői szolgálathoz tartozott, de a gyakorlatban vegyes körzetnek számított. A területek között ugyanis volt egy kisebb (az egyes számú körzet), valamint az iskolák között egy (a Gyulaffy László Általános Iskola), ami szintén kisebb létszámú a városban található többi iskolához viszonyítva, valamint területileg távolabb esik a város centrumától (közigazgatásilag Veszprémhez csatolt kis településen, Gyulafirátóton található). Ezt a két „kisebb” körzetet egy védőnő látta el, un. vegyes körzetben, részben területi, részben pedig iskolai védőnőként.

A 2013. március 01-jei változást követően a vegyes körzet megszűnt. A változás abból fakad, hogy Eplény ellátási területét az egyes számú körzethez csatolták¹², így a korábban vegyes körzet tisztán területivé vált. A vegyes körzet iskolája – a Gyulaffy László Általános Iskola – iskola-védőnői feladatainak ellátását egy másik iskolai védőnő gondjaira bízta, megjegyzendő, hogy az így kialakult körzetben kiemelten magas, 1000 fő fölötti a gyermeklétszám.

Veszprém városában betöltetlen védőnői státusz – jelenleg – nincsen.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Veszprém gyermek-egészségügyi ellátása megyeszékhelyi státuszának megfelelő. A megye 48 gyermek háziorvosa közül 14 Veszprém városban praktizál, azaz a megye majdnem minden harmadik gyermekorvosa Veszprémben rendel. A gyermekek folyamatos – körzeti orvosi rendelési idején kívüli – ellátását a gyermekorvosi ügyelet üzemeltetése biztosítja. A városban betöltetlen gyermekorvosi álláshely nincs. Az ellátás a város valamennyi területi egységét lefedi.

Az alábbi táblázat a gyermekorvosi ellátás mérőszámait foglalja magába.

¹² Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 85. § (7) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a városi, valamint a kétezer főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat képviselő-testülete nem tagadhatja meg a közös önkormányzati hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését, ha azt a vele határos település kezdeményezi.”

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával közös önkormányzati hivatal létrehozását kezdeményezte Eplény Község Önkormányzatának Képviselő-testülete, a veszprémi képviselő testület pedig a közös hivatal létrehozására vonatkozó szándékot 2013. februári közgyűlésen –2013. március 01-jei hatállyal – jóváhagyta.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	254139	91311	0
2009	0	261808	98034	0
2010	0	252608	90.984	0
2011	0	269405	90335	0
2012	0	n.a.	n.a.	0

Forrás: TelR, önkormányzati adatgyűjtés

A feni táblázatból látható, hogy az elmúlt öt évben a beteg gyermekek száma nem változott jelentősen, az ellátott esetek száma éves szinten 90-91 ezer közötti értéket mutat. Ez a szám egyedül 2009-ben ugrott meg valamelyest, akkor 98.034 gyermeket láttak el a gyermekorvosok rendelőjükben, illetőleg látogattak meg személyesen otthonukban egy év alatt.

Annak ellenére, hogy az ellátottak száma jelentős – havi átlagban 537-543 közötti értéket mutat, kivéve 2009-ben, amikor elérte a 680-as mérőszámot – arra nincsen szükség, hogy a gyermekek ellátásába a felnőtt háziorvosok is bekapcsolódjanak.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat okozott, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának és költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter, nem lehet pontosan tudni az óvodáskorú gyermekek településközi ingázásának adatait. Ugyancsak nehezítik az ellátáshoz történő hozzáférés minőségének megítélését a már említett, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásának hiányosságai. Fontos, hogy a szabályozásra is visszavezethetően nem megoldott a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek óvodáskor előtti statisztikai adatainak gyűjtése, azonban törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

A helyzetelemzés során a helyi ellátottság mértékét (súlyosan beteg, fogyatékos gyerekekről lehet a lakóhelyén nem, csak ellátási illetékességi, területi adat lesz), azon belül különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Ahogyan az fentebb szerepel, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek óvodáztatási támogatáshoz történő hozzáférése során éppen a legrászorulóbb családok kerülhetnek hátrányba.

Az 1997. évi XXXI törvény előírásainak megfelelően az önkormányzat VMJV Egyesített Bölcsődéje öt tagbölcsődéjével biztosítja ezt az ellátási formát.

A bölcsődékben megoldott a fogyatékkal élő gyerekek rehabilitációs céllal történő korai fejlesztése. A Hóvirág Bölcsődében speciális csoportban, valamint integrációban, a többi bölcsődében integráltan tudják fogadni a sajátos nevelési igényű gyerekeket. 2012-ben 12 kisgyermek vett részt bölcsődéinkben fejlesztő egyéni és csoportos foglalkozásban. 2013. január 01-jétől a korai fejlesztést a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat végzi, a bölcsődéknél pedig a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátása történik. A bölcsődék aktívan közreműködnek a hátrányos

helyzetű gyermekek nevelésében, szociális és fejlődésbeli felzárkóztatásában is, mely előkészíti, ezzel jelentősen megkönnyíti a hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beilleszkedését. A bölcsődék ezen a területen szívesen vállalnak feladatot akár előadások, akár közös foglalkozások szervezése formájában.

2008-ban 377 bölcsődei férőhely volt a városban, melynek száma 2009-ben 382-re gyarapodott, majd 2010-ben jogszabályi változások következtében jelentősen megemelkedett (456 férőhely). A következő, 2011-ben végrehajtott újabb kapacitásbővítés óta 474 férőhely biztosított a városban a bölcsődés korú gyermekek ellátására.

A kapacitás növelésének reális indokai voltak, a bölcsődébe beíratott, valamint a még beíratni kívánt gyermekek száma az elmúlt öt évben folyamatosan meghaladta a rendelkezésre álló férőhelyek számát. Az alábbi táblázat 2008-2012 közötti időtartamra vonatkozóan mutatja be a bölcsődék számának, valamint a bölcsődébe beíratott gyermekek számának alakulását, továbbá e táblázatban megjelenik a működő bölcsődei férőhelyek száma is.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	5	422	81	377
2009	5	405	84	382
2010	5	493	88	456
2011	5	513	102	474
2012	5	502	77	474

Forrás: TelR, Helyi adatgyűjtés

2008-ban a 377 működő férőhelyen 422 kisgyermeket helyeztek el (112 %-os kapacitás kihasználtságot jelent, 2009-ben 382 férőhelyen 405-öt (106 %-os kihasználtság), majd 2010-ben 456 férőhelyen 493 gyermeket íratnak be (ez 108 %-os kihasználtságot jelent). Az adatokból jól látszik az egyértelműen növekvő tendencia. S bár a férőhelyek száma emelkedett, még a 2011-es kapacitás bővítés következtében sem csökkent a beíratott gyermekeknek a férőhelyekhez viszonyított aránya 100% alá. 2011-ben a megnövelt számú (474) férőhelyen 513 gyermeket láttak el (108%).

A bölcsődék iránti jelentős keresletnövekedést elsősorban nem a születések számának emelkedése, hanem az anyukák minél korábbi újbóli munkába állásának kényszere okozta. Az elmúlt öt év során egyértelműen növekedett a szociális szempontból felvett gyermekek száma. Míg 2008-ban 81, 2009-ben 84, 2010-ben pedig 88 gyermeket vettek fel a városi bölcsődékbe szociális szempontok (pl. munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, stb.) alapján, addig 2011-ben már ez a szám 100 fölé emelkedett.

Az előző években fogalmazódott meg a városban korábban már működtetett játszóház újbóli elindításának igénye, annak érdekében, hogy a város hátrányosabb helyzetű családjainak is tudjanak minőségi teret nyújtani, ahol szakképzett felügyelet mellett a prevenció és egyben az intézményi ellátásra való előkészítés is megtörténhet. Ezt az igényt igyekszik városi szinten – legalább részben – kielégíteni az Aprófalvi Bölcsődében kialakított Játszóház (ez a játszóház jelenleg egyetlen helyiségre korlátozódik), melynek szolgáltatását a teljes körű napközbeni ellátást nem igénylő gyermekek és szüleik vehetik igénybe.

Megjegyzendő, hogy az önkormányzat egyik intézménye, a Kabóca Bábszínház – miután telephelyét a Völgyhid közeléből a vonatkozó közgyűlési döntés értelmében áthelyezte a Jutasi

úti lakótelepen található egykori Helyőrségi Művelődési Központba, könnyen elérhetővé vált a lakótelepen élő számos kisgyermekes szülő számára.

A bábszínház ad helyt az un. Kabóca Házikónak, ami a bölcsődés korú gyermekeknek nyújt a szabadidő igényes eltöltésére lehetőséget. A Házikó programja folyamatosan igazodik a helyi igényekhez. Jelenleg egy Öko Klub, egy Barkács Klub, és 2013. január hava óta Baba-Mama Klub is üzemel benne. A Bábszínház Kabóca Házikója 2010 óta biztosítja annak lehetőségét a városházán dolgozó köztisztviselők önkéntes kezdeményezése alapján létrejött, és tisztán a klub szervezőjének adományaiból finanszírozott Önkormányzati Baba-Mama Klub résztvevőinek, hogy bekapcsolódjanak a programjaikba.

Röviden szólnunk kell még arról is, hogy a bölcsődék az 1970-es években épültek, azóta jelentősebb felújításokat, átalakításokat nem végeztek rajtuk. Azonban az egyre növekvő szükség okán rendszeressé kellett válnanak a korszerűsítések. Az önkormányzat pályázati lehetőségek segítségével az elmúlt években két bölcsődét is felújított. A Hóvirág Bölcsődében a felújítás részleges (egy pavilont akadálymentesítettek az ötből) viszont a Napsugár Bölcsődét teljes mértékben átalakították. E két intézményben az akadálymentesítés teljes mértékben biztosított a többi bölcsődei részlegben csak részlegesen.

A 0-3 éves gyerekek napközbeni ellátása piaci alapon is igénybe vehető a családi napközik létesítése óta. Veszprémben ez a fajta szolgáltatás 2010 óta érhető el a tehetősebb családok számára. A városban jelenleg 8 családi napközi üzemel. (4.3.4. sz. táblázat) Az engedélyezett férőhelyek száma 2010 óta mintegy 3,5-szeresére nőtt. 2010-ben 14, ezzel szemben 2012-ben már 52 kisgyermek fogadására voltak a családi napközik alkalmasak. Más településeken további hat családi napközi működik, melyek veszprémi ellátási területtel is rendelkeznek.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	családi napköziben gondozott gyermekek száma (március 31-ei állapot szerint)
2008	0	0	0
2009	14	0	6
2010	21	0	14
2011	35	0	18
2012	52	0	n.a

Forrás: TelR, KSH Tstar, Intézményi

Mivel az ellátás piaci alapon történik, a térítési díjak jelentősen meghaladják a bölcsődékben fizetendő térítési díjakat. Jelenleg nincs térítésmentesen igénybe vehető férőhely a veszprémi családi napközikben. Emiatt, és a viszonylag magasnak mondható térítési díjak miatt csak egy szűk társadalmi rétegnek nyújtanak alternatívát gyermekeik napközbeni elhelyezésében.

A családi napközik és a hagyományos bölcsődék között bizonyos esetekben együttműködés tapasztalható a gyerekek étkeztetésének biztosítása, valamint egyes szakmai kérdések tekintetében.

A 0-7 éves korosztály ellátásában jelentős szerepet vállalnak az óvodák. A 4.4. pontban leírtakra visszautalva elmondjuk, hogy a városban 6 körzeti óvoda működik, összesen 13 telephelyen. 89 csoportban, 2435 férőhelyen biztosított a városban – és szükség esetén annak vonzáskörzetében – élő 3-7 éves korú gyermekek ellátása. A veszprémi intézményekbe 2-14 településről járnak be gyerekek. A legkevesebb településről (2) a gyulafirátóti Kastélykert óvoda vonzza a gyerekeket, a

legtöbbről (14) az Egry úti óvoda. A Bóbita és a Ringató óvodákba is viszonylag sok (10) településről járnak be gyerekek.

Az óvodák nyitvatartási ideje kisebb eltérésekkel egységesnek mondható. A leggyakrabban 6-17 óra között várják a gyerekeket. A Csillag úti Óvoda negyed 6.15-től, az Egry úti Óvoda és a Szent Margit Óvoda 6.30-tól fogadja a gyerekeket; a Csillag úti Óvodából 17.45-ig, Az Egry úti Óvodából és a Ringató Óvodából legkésőbb 17.30-ig haza kell vinni a gyerekeket.

A nyitvatartási idők tekintetében elmondható, hogy a városban található termelő üzemekben három műszakban dolgozó szülőknek ez a fajta nyitvatartási idő nem kedvez. Ám azt is elmondhatjuk, hogy sem a szülőktől, sem az intézményektől nem érkezett javaslat az önkormányzathoz az óvodák nyitvatartási idejének módosítására. Ennek alapján joggal feltételezhetjük, hogy a városban élő szülőknek nem okoz jelentős nehézséget az óvodák nyitvatartási idejéhez való alkalmazkodás.

Az iskolákhoz hasonlóan az óvodákban is tartanak nyári szünetet – ezalatt az idő alatt végzik el az intézményekben a kisebb-nagyobb karbantartási és felújítási munkákat, az éves nagytakarítást, fertőtlenítést, stb. Természetes, hogy ezalatt az időszak alatt az óvodák nem tudják a gyerekeket fogadni.

Fontos megjegyezni, hogy a Veszprémi óvodák nem egy időben zárnak be – a nyári szünet idején egy óvoda mindig fogadni tudja azokat a gyerekeket, akiknek az elhelyezéséről szüleik nem tudnak gondoskodni.

A településen lévő 13 tagóvodában összesen 186 fő óvodapedagógus dolgozik, közülük 184 fő rendelkezik diplomával. Munkájukat összesen 95 dajka és gondozónő, valamint 50 fő kisegítő személyzet (konyhás, szakács, karbantartó, stb.) támogatja. A veszprémi óvodákban főállású gyógypedagógus nincsen. (Szükség esetén a Nevelési Tanácsadó munkatársai állnak a gyerekek rendelkezésére.)

Az óvodai nevelés adatait intézményenkénti bontásban tartalmazó 4.4.1-es és 4.4.2-es táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk.

Az óvodai körzethatárok újragondolásának szükségességére utal az, hogy két önkormányzati intézményben évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermekek felvételét helyhiány miatt elutasítani. Az Egry úti Óvodában 2008-ban 5, 2009-ben 6, 2010-ben 9, 2011-ben 0 és 2012-ben 8 az elmúlt öt évben átlagosan 5,6 kisgyermek felvételét utasították el évente. Ennél is rosszabb a helyzet a Csillag úti Óvodában, ahol 2008-ban 39, 2009-ben 34, 2010-ben 43, 2011-ben 37 és 2012-ben 12, azaz az elmúlt öt év adatait tekintve átlagosan 33 kisgyermeket nem tudtak a körzetének megfelelő óvodában elhelyezni.

d-e) gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem

Veszprém városában a gyermekvédelemmel és gyermekjóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos feladatok ellátásáról – egyéb feladatok ellátása mellett – a Veszprém Megyei Jogú Város Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona nevet viselő integrált intézmény gondoskodik. Az intézmény ellátja a szociális alapellátások közé tartozó családsegítést és a gyermekjóléti alapellátások közé tartozó gyermekjóléti szolgáltatást és gyermekjóléti központ feladatait, valamint a gyermekek átmeneti gondozását.

Az intézmény szolgáltatásai nyújtásával hozzájárul:

- a helyi önkormányzati szociálpolitikai célok megvalósításához,
- a helyi jóléti rendszer működéséhez,

- a lakosság életminőségének javításához,
- a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének elősegítéséhez,
- és a társadalmi kohézió erősítéséhez.

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekvédelem rendszerén belül a gyermekjóléti alapellátás körébe tartozik.

A gyermekjóléti szolgáltatást az Önkormányzat gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel

- szervezési,
- szolgáltatási és
- gondozási feladatokat végez.

A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgálatban végzett *gondozás* alapja a családgondozás, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére irányuló tevékenység, melyet személyes segítő kapcsolat keretében, a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával, a gyermek problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására végez a szolgálat családgondozója.

Gondozás a következő tevékenységekből áll:

- információnyújtás
- tanácsadás
- környezettanulmány készítés
- hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás
- közvetítés más szolgáltatók felé
- segítő beszélgetés
- családgondozás
- javaslattétel más gyermekvédelmi intézkedésre
- védelembe vétel
- szakellátott gyermek családjának gondozása
- utógondozás
- örökbefogadással kapcsolatos feladatok

- adminisztráció

Az alábbi táblázat 2012. évre vonatkozóan mutatja meg a gondozás keretében ellátott tevékenységek számát.

2. sz. kiegészítő táblázat – A gyermekjóléti szolgálat által végzett szakmai szolgáltatások igénybevételéről 2012-ben

Sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma
1	Információnyújtás	3027
2	Tanácsadás (egyszeri, nem gondozott)	16
3	Segítő beszélgetés	3012
4	Hivatalos ügyekben való közreműködés	542
5	Családlátogatás	2289
6	Közvetítés más szolgáltatásba	315
7	Elhelyezési értekezleten ill. tárgyaláson való részvétel	27
8	Konfliktuskezelés	72

Forrás: VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona 2012. évi szakmai beszámolója

A gyermekkel és családjával végzett szociális munkát, a *családgondozást* a Központban szakirányú végzettséggel rendelkező szakemberek látják el. A családgondozó személyes segítő kapcsolat keretében támogatja és segíti a gyermeket és annak szülőjét, törvényes képviselőjét, a veszélyeztető körülmények kialakulásának elhárításában, illetve a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében, a gyermek gondozásában, ellátásában, valamint személyisége kedvező irányú fejlődésének elősegítésében.

A szakember a családgondozást tervezett módon, határidők megállapításával végzi.

Az intézmény létrehozása óta folyamatosan emelkedett a gondozottak létszáma. 2010 – ben 553 fő, 2011 – ben 615 fő, 2012 – ben pedig 606 fő gyermek állt gondozás alatt. 2011 – ben 318 fő fiú és 297 lány, 2012 – ben pedig 325 fiú és 281 lány állt gondozás alatt. Az alapellátásban gondozott gyermekek száma 2011- ben 433 fő, 2012 – ben pedig 441 fő volt. A védelembe vett gyermekek száma nőtt az előző évi adatokat tekintve – mint ahogy azt már a 4.1.a) pontban bemutattuk – 86 főről 92 főre emelkedett. A létszámadatok alakulását – a 2011. évihez hasonlóan – 2012-ben is befolyásolta a tanköteles tanulók 50 óra feletti igazolatlan hiányzásához kapcsolódó feladat.

Szervezés keretében ellátott tevékenységek:

- Észlelő és jelzőrendszer működtetése
- Esetkonferencia tartása
- Szakmaközi megbeszélés szervezése, vezetése
- Együttműködés szakmai fórumokkal, egyesületekkel
- Együttműködés civil szervezetekkel

- Részvétel a KEF munkájában, drogprevenció
- Helyettes szülői hálózat szervezése, működtetése

A Központ arra törekszik, hogy a településen élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, testi-, fizikai-, és egészségi fejlődésüket elősegítő körülmények között, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családi környezetben fejlődhessenek, saját igényeiknek megfelelően. Az itt említett feltételek megteremtése a családok feladata és felelőssége, akik/amik azonban nem mindig látják el feladatukat küldetésüknek megfelelően. Ha szükséges a szolgálat segítséget nyújt a családnak a felborult egyensúly helyreállításában.

Mindannyian tudjuk, hogy az időtényezőnek a segítségnyújtásban kiemelkedő szerepe van. A korai felismerés segítségével a rendellenességek hatékonyan kezelhetők, a káros következmények minimálisra csökkenthetők. A lappangó vagy nyílt bajok szűrője a *jelzőrendszer*.

Nem tévedünk hát, ha azt állítjuk, hogy a gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működtetésének minősége. A Gyermekjóléti Központ a jogszabályi előírásnak megfelelően működteti jelzőrendszerét, azzal a céllal, hogy a veszélyeztetést megelőzze, valamint a kialakult veszélyeztetettség esetén lehetőséget biztosítson a veszélyeztetettség megszüntetéséhez szükséges szakmai kapcsolatok jó értelemben vett használatára.

A jelzőrendszer működtetése során elsődleges cél az, hogy valamennyi, a jelzőrendszer üzemeltetésében érintett szakember elérhetővé váljon, és lehetőség szerint jó munkakapcsolatot alakítson ki és ápoljon a Gyermekjóléti Szolgálattal. Kiemelten fontos, hogy a jelzőrendszeri tagok ne csak a központtal álljanak jó munkakapcsolatban, hanem szükség esetén közvetlenül is megtalálják az egymáshoz vezető utat, ismerjék a gyermekvédelmi munkában a saját határaikat és más szakemberek kompetenciáját.

A Gyermekjóléti Szolgálat felvállalja, hogy koordinálja a jelzőrendszer tagjainak tevékenységét. Ennek megvalósításában hatékony eszköz az *esetkonferencia* tartása és a *szakmaközi megbeszélés*, melyeket kifejezetten a jelzőrendszer tagjainak tartanak. A találkozók lehetőség szerint igazodnak a jelzőrendszeri tagok valós igényeihez, a felmerülő szakmai szükségletekhez.

A szakmaközi megbeszélésre az év első felében 8, második felében 9 alkalommal került sor az Intézmény előadótermében, a tagok javaslatainak figyelembe vételével előre meghatározott tematika szerint.

A 2010-ben bevezetett „esetmegbeszélő csoportot”, mint módszert a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet oklevéllel ismerte el.

Vessünk még egy pillantást a jelzőrendszer működésére, a statisztikai adatok segítségével!

3. sz. kiegészítő táblázat – a jelzőrendszeri jelzések száma

Jelzőrendszeri jelzések száma 2007-2021 években	
Év	Jelzések száma
2007	126
2008	214
2009	273
2010	336
2011	381
2012	324

Forrás: VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona 2012. évi szakmai beszámolója

2007 óta folyamatosan emelkedett a Gyermekjóléti Központhoz érkező jelzések száma, egészen 2011-ig, majd 2012-ben bizonyos mértékű visszaesés látható. E csökkenésnek az oka, hogy a 2012/2013. tanévben változott az oktatási törvény, a tanköteles életkor lecsökkent, így a jelzőrendszer látóköréből – sajnálatos módon – viszonylag sok fiatal kikerült.

Az intézmény szervezési feladataink áttekintésekor láthatóvá vált egy hiányosság: jelenleg a városban nem működik helyettes szülői hálózat – egyenlőre nincsenek a feladat ellátására vállalkozó, alkalmas, megfelelő szakmai végzettséggel és tapasztalattal rendelkező szülők.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások közül Veszprém városában az egyik legjelentősebb a *Családok Átmeneti Otthona* (továbbiakban CSÁO) által nyújtott ellátás. A CSÁO olyan bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében biztosítja a gyermekek átmeneti gondozását a Gyvt. 51 § (3) bekezdése szerint. Az otthont is nyújtó szolgáltatás az alábbiak szerint nyújt segítséget:

- életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőnek és gyermekének;
- válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyának illetve a szülészetről kikerülő anyának és gyermekének.

Az intézmény folyamatos munkarendben biztosítja az ellátást, így a nap 24 órájában elérhető a bajba jutott családok számára. A CSÁO a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve mindent megtesz annak érdekében, hogy az átmeneti gondozást szükségessé tevő okokat megszüntesse, illetve, hogy – lehetőség szerint – megnyugtatóan rendezze a család sorsát, továbbá igyekszik segítséget nyújtani a gyermekek és szüleik otthontalanságának megszüntetésében. E célok megvalósulása érdekében a Családok Átmeneti Otthona

- biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását;
- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez;
- biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást;
- a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés tanácsadást biztosít.

A Veszprémi telephelyű (Veszprémben a Pápai út 37. sz. alatt található) Családok Átmeneti Otthona – mint ahogy azt már a 2.2. pontban leírtuk – kistérségi vonzáskörzettel rendelkezik. 2009-ig 40, azóta 30 férőhellyel üzemel. Jelenleg az ellátottakat 8 lakosztályban tudják elhelyezni. A családon belül a tagok száma változó: 2012-ben 1-8 fő között mozgott. Évente 1-3 alkalommal fordul elő, hogy férőhely hiányában egyáltalán nem, vagy nem azonnal tudják fogadni a segítséget kérő családokat, akiknek ebben az esetben a családgondozók nyújtanak segítséget abban, hogy ne maradjanak ellátatlanul: hozzásegítik az ügyfeleket ahhoz, hogy megyei vagy országos fenntartású intézményekbe juthassanak be.

A Családok Átmeneti Otthonáról az 5. fejezetben még szólunk.

Az alábbi táblázat (5.5. sz. táblázat) adatai azt mutatják meg, hogy hogyan alakult a férőhelyek száma a városban, illetve annak 50 kilométeres vonzáskörzetében a különböző fenntartású Családok Átmeneti Otthonaiban az elmúlt 5 évben.

2011-es adatok alapján Veszprém 50 kilométeres vonzáskörzetében található Családok Átmeneti Otthonai a következők voltak:

- Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona, Tailándörög, Kossuth I. u. 26. (24 férőhely)
- Kánaán-ház Anya- és Leányotthon, Családok Átmeneti Otthona, Pápa, Csatorna u. 8. (35 férőhely)
- Segítséggel Könnyebb Alapítvány Családok Átmeneti Otthona, Ajka, Korányi F. u. 39 (40 férőhely)
- Segítséggel Könnyebb Alapítvány Családok Átmeneti Otthona Padrag I., Ajka, Padragi u. 10792/7 hrsz. (40 férőhely)
- Segítséggel Könnyebb Alapítvány Családok Átmeneti Otthona Padrag II., Ajka, Padragi u. 10792/7 hrsz. (40 férőhely).

A Veszprémbe ellátott gyermekek száma az alábbiak szerint alakult 2012-ben, nem- és korszerinti bontásban:

4. sz. kiegészítő táblázat – A veszprémi Családok Átmeneti Otthonában ellátott gyermekek száma 2012-ben

	Fiú	Lány	Összesen
0-3 éves	4	4	8
4-5 éves	5	3	8
6-13 éves	8	6	14
14-17 éves	1	1	2
Összesen	18	14	32

Forrás: VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermejkölési Központ és Családok Átmeneti Otthona 2012. évi szakmai beszámolója

A fenti adatsorból úgy tűnik, mintha a legtöbb szülő iskoláskorú gyermekkel kerülne be az intézménybe. Azonban az adatok elemzésekor figyelembe kell vennünk, hogy az iskola korosztály 6-13 éves gyermekeket, azaz összesen 8 évfolyam gyermekeinek az adatait foglalja magában. Ha összevonnánk a 0-3 és 4-5 éves korosztályt, akkor 6 évfolyam adatait kapnánk meg egyben, és azonnal azt tapasztalnánk, hogy nagyobb számban vannak kicsi (bölcsődés vagy óvodás korú) gyermekek a krízishelyzetbe került családok tagjai között.

Az intézménybe a családok maguk kérik a felvételüket. Az alábbi táblázat azt mutatja meg, hogy az egyes problémátípusok milyen arányban vezettek a kérelem megszületéséhez.

5. sz. kiegészítő táblázat – A veszprémi Családok Átmeneti Otthonában elhelyezettek száma 2012. évben, az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint/1

A probléma megnevezése	Ellátottak száma (fő)
A szülők életvezetési problémái	32
A szülők egészségi problémái	3
A gyermek egészségi problémái	0
A szülők szenvedélybetegsége	12
A gyermek szenvedélybetegsége	0

6. sz. kiegészítő táblázat – A veszprémi Családok Átmeneti Otthonában elhelyezettek száma 2012. évben, az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint/2

A probléma megnevezése			Ellátottak száma (fő)
Szülők lakhatási problémái miatt	Ebből:	Kríziselhelyezés	21
		Hajléktalanná válás	3
		Elégtelen lakhatási körülmények	9
Bántalmazás (fizikai, szexuális, stb.)			1
Szülő, vagy gondviselő indokolt távolléte			0
Családi konfliktus			3
A gyermek magatartási problémái			0
Összesen			84

Forrás: VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona 2012. évi szakmai beszámolója

2012-ben a legtöbben azért fordultak a Családok Átmeneti Otthonához, mert nem volt munkájuk, s így, a munkából származó rendszeres jövedelem hiányában a lakhatásuk megoldhatatlanná vált. Három esetben hajléktalanná vált várandós anya felvételére került sor (ebből két esetben az édesapával együtt). Több esetben is előfordult, hogy a szülők – a védőnő, vagy a gyermekjóléti szolgálat munkatársának véleménye alapján – a gyermek nevelésére alkalmatlan lakhatási feltételeket tudtak csak nyújtani, így a gyermekek védelme érdekében elkerülhetetlenné vált az otthonba való elhelyezés.

A Családok Átmeneti Otthonában nyújtott „gyermekek átmeneti gondozása” ellátás térítésköteles, azonban a térítési díjak megfizethető mértéket öltenek. 2012. évben az alábbi mértékű térítési díjat kell a szolgáltatást igénybe vevőnek megfizetniük:

7. sz. kiegészítő táblázat – Személyi térítési díjak mértéke a veszprémi CSÁO-ban, 2012. évben

	Napi személyi térítési díj 1 fő ellátott után (Ft)	Havi személyi térítési díj 1 fő ellátott után (Ft)
Gyermek	220	6 600
Felnőtt	330	9 900

Forrás: VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona 2012. évi szakmai beszámolója

A Családok Átmeneti Otthona napi szinten tart kapcsolatot lakóinak megsegítése érdekében a városban működő szociális, valamint nappali ellátást nyújtó intézményekkel és az ott dolgozó szakemberekkel, továbbá a jelzőrendszer tagjaival, különösen az oktatási intézményekkel, és egészségügyi ellátókkal. Tartja a kapcsolatot a Munkaügyi Központtal, illetve egyházi és civil szervezetekkel. Az együttműködés célja, hogy az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok mielőbb megszűntethetők legyenek, az otthontalanság orvosolhatóvá, a család megrendült anyagi, fizikai és mentális helyzete mielőbb megnyugtatóan rendezhetővé váljon.

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások körébe tartozik a VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok átmeneti Otthona által biztosított *Készenléti Szolgálat is*. Célja a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tájékoztatás, tanácsadás-információnyújtás telefonos segítséggel. A Készenléti Szolgálat

telefonja éjjel-nappal hívható, azaz hétvégén és ünnepnapokon is azonnali, szakszerű segítséget nyújthatnak a munkatársak a segítségre szorulóknak. A gyermekjóléti központ munkatársai heti váltásban biztosítják e szolgáltatást.

A Készenléti Szolgálat a 30/372-6332-es telefonszámon érhető el. Jelenleg a hívó fél fizeti a költségeket, a saját szolgáltatójának aktuális díjai szerint. 2012-ben a szolgálat ügyeletes munkatársai 31 esetben nyújtottak tájékoztatást, információt, adtak tanácsot a telefonon érdeklődő ügyfelek.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A családok és a gyermekek ellátásának legjelentősebb intézménye a városban a – jelen HEP megírása során már többször is említett – VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona, tevékenysége során nagy hangsúlyt fektet a prevencióra. A prevenció egyik legjelentősebb eszköze a szabadidő hasznos eltöltésének lehetősége. Általánosságban elmondható, hogy az intézmény valamennyi korosztály számára biztosít a szabadidő hasznos és strukturált eltöltésére programokat. Az elmúlt év során megszervezett és lebonyolított eseményeket az alábbiakban foglaljuk össze:

1. Klubok - közösségek

Kiemelt fontossággal bír az intézmény számára, hogy a közösségi szociális munka eszközrendszerét felhasználva olyan célcsoportra is fókuszáljon, melynek tagjai nem jelennek meg közvetlenül az ügyfélkörében. Ennek fényében elmondhatjuk, hogy prevenció szempontból kiemelten fontos eredménynek tekinthető, hogy a felkínált foglalkozások segítségével sikerült elérni azokat a családokat is, akik nem igényelnek családgondozást, vagy egyéni esetkezelést, s velük az intézmény gondozotti köre – e szolgáltatási kör bevezetése után – jelentősen kibővült.

A fent említett szolgáltatások lényege, hogy olyan, lehetőség szerint azonos problémával érintett emberek szükségleteit igyekszik kielégíteni, akik valamiféle hátránnyal rendelkeznek a többségi társadalom tagjaihoz képest. Munkamódszerként a csoportfoglalkozást használják. A különféle problémakörökre létrehozott tematikus csoportokról általánosságban elmondható, hogy az önszervező csoportok elvén épülnek fel, és – a gyakorlati tapasztalat alapján – hatékonyan működnek. Ilyen csoportok Veszprémben:

- Lisztérzékeny Klub
- Anonim Alkoholisták Klubja (alkoholbetegek önszervező csoportja)
- Al-Anon Családi Csoport (alkoholbetegek hozzátartozói és barátai számára segítséget nyújtó csoport)

Kifejezetten kisgyermeket nevelő szülők számára működik rendszeresen:

- Ringató Foglalkozás
- Babahordozó Klub
- Anyatejes Baba-Mama Klub.

Az ifjúságot kívánja elérni az ún: „Klubfoglalkozások az Ifjúsági Pincében” programsorozat, ami 2012. nyaratól hétfőnként élménypedagógiai, szerdánként film- illetve fotóklub foglalkozásokat kínál a csellengő, szabadidejüket hasznosan eltölteni nem tudó gyerekeknek. A programokon legnagyobb számban a Haszkóvó lakótelepi gyerekek vesznek részt (a klubhelyiség területileg

hozzájuk esik legközelebb) 10 órától 16 óráig – de természetesen a foglalkozásokba a városban élő valamennyi fiatal bekapcsolódhat. A 2012/2013. tanév kezdetétől a klubfoglalkozások délutáni időpontban, szerdánként 14 órától 18 óráig kerültek megszervezésre, ahol a gyerekeknek kötetlen játékokra volt és van lehetőségük.

2. Játsszóházak

A játsszóházi foglalkozások részben az ünnepekhez, részben a hagyományokhoz kapcsolódnak. Az intézmény a játsszóházi programokat alapvetően az ügyfélkörének szervezi, de volt már rá példa, hogy a klienskörön kívüli személyek is bekapcsolódtak a programba.

Példálózó jelleggel, a teljesség igénye nélkül említjük meg, hogy az elmúlt év

- februárjában Farsangi Játsszóház és Mulatság megszervezésére került sor – a programon 25-en vettek részt,
- októberben Halloween játsszóházat szerveztek 46 fő részvételével,
- decemberben karácsonyi játsszóházat tartottak – a karácsonyi rendezvény az év leglátogatottabb eseménye volt. Megjegyzendő, hogy a gyerekek ajándékaról a Baptista Szeretetszolgálat az általa meghirdetett „Tízezer gyermek karácsonya” program keretében gondoskodott. A programon 110 fő – 80 gyermek és 30 felnőtt – vett részt.

3. Táboroztatás

A korábbi években fontos szerepet játszott a hátrányos helyzetű gyermekek életében a táboroztatás. Tudjuk jól, hogy a nyári szünet rendkívül hosszú (két és fél hónap), a szülőknek – különösen ha egyedülállóként nevelik gyermeküket, vagy ha viszonylagos elszigeteltségben élnek, és a családi- baráti kapcsolataik felhasználásával nem tudják megoldani gyermekeik nyári elhelyezését – egyetlen esélye marad: a táboroztatásba való bekapcsolódás.

Piaci alapon ezt a fajta szolgáltatást számtalan szervezet biztosítja, ám az árak a városban és annak vonzáskörzetében viszonylag magasnak mondhatók. Azok a táborok, amik egész napos felügyeletet és ellátást is biztosítanak a gyermekek számára, előfordul, hogy hetente 20.000,- forintnál is többbe kerülnek (az ár természetesen résztvevő gyermekeként értendő, testvérek esetén ennek többszöröse fizetendő).

Ezeket a piaci alapú táborokat nem csak a mélyszegénységben élők, vagy a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nem tudják igénybe venni, hanem gyakran a középosztálybeliek sem. Annak érdekében, hogy a szülők válláról a nyári gyermekfelügyelet terhet levegyük, és a gyerekeket élményekhez, emlékekhez, valamint a mindennapi életükben jól hasznosítható ismeretekhez (napirend, személyes higiénia ápolása, stb.) jutassuk, feltétlenül szükség lenne a táboroztatás, lehetőségének újbóli biztosítására. 2012. évben ugyanis – a források szűkössége miatt – szociális alapon történő tábor szervezésre nem került sor. A korábbi években a Családsegítő gondozói Bakonybélbe és Pénzesgyőrbe vitték a klienskörükbe tartozó gyerekeket üdülni, egy alkalommal pedig eljutottak az Alsóörsi táborba is. A programot a tanév zárását követően, általában július hónap első heteiben szokták megrendezni.

Hiánypótló volt a városban az elmúlt év során 6. alkalommal megszervezett, egész nyáron elérhető szolgáltatás, ami a gyerekek felügyeletét, és ellátását igyekezte biztosítani – életkori sajátosságaiknak megfelelően, élményt nyújtó programokkal, megfelelő szakemberek bevonásával –, az iskolai szünet idején. A város vezető testülete áttekintette a megvalósításhoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket, és megvizsgálta a megvalósítás pénzügyi adottságait és

lehetőségeit. 2012 évben az önkormányzat által szervezett napközis tábor a Táncsics Mihály szakközépiskolában július 2-től augusztus 3-ig fogadta a gyerekeket. Az önkormányzat 6 millió forinttal támogatta a tábor működését.

A tábor naponta maximum 127 fő fogadására volt alkalmas, akikkel 9 nevelő foglalkozott. A programokban való részvétel lehetősége mellett étkeztetést és az állandó orvosi felügyelet is biztosítottak a gyerekek számára. A tábor ellátásaiért naponta 1100 forintot, a szociálisan rászorulóknak 500 forintot kellett fizetniük. A 127 helyen összesen 206 gyermek táboroztatását oldották meg.

A kezdeményezés hiánypótló, az árak a legtöbb család számára megfizethetőek. Azonban – az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében – rendkívül fontos lenne biztosítani a szociálisan rászoruló (halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, családjukat elvesztő, stb.) gyermekek részére az ingyenes táboroztatás lehetőségét.

4. Gyermekfesztiválok

A gyermekfesztiválok elsősorban a városban élő kisgyermekes (bölcsődés, óvodás és általános iskolás korú) gyermekeket és azok családját próbálják megszólítani. A programok rendkívül sokszínűek, gazdagok, a célcsoport igényeinek megfelelőek. A fesztiválok között számos olyan akad, melyet évről-évre megrendez az intézmény. Büszkén emelhetjük ki, hogy az egyik legjelentősebb, immáron hagyományosnak nevezhető rendezvény a „Hetedhétpróbás” Fergeteg Fesztivál több mint egy évtizedes múltra tekinthet vissza.

A 2012-ben szervezett gyermekfesztiválok a következők voltak:

- Baba-Börze és Baba-Mama Nap,
- Bekapcsolódás az „Ezer Lámpás Éjszakája az Eltűnt Gyermekek Világnapján” nevet viselő országos rendezvénysorozatba a Családok és Gyermekekért Közhasznú Alapítvánnyal közösen,
- Gyereknap az Önkormányzattal közös szervezésben,
- „Hetedhétpróbás” Fergeteg Fesztivál,
- Roma Nemzetiségi Nap és a
- Születés Ünnepe (a Lélek Éled körrel közös szervezésben).

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az esélyegyenlőségi célcsoportba tartozó gyermekeknek adható kedvezményeket az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- az éves költségvetési törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, valamint
- az éves költségvetési törvény végrehajtási rendelete a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából adott évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól (2012-ben a 23/2012. (IV. 18.) NEFMI rendelet)

Azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni, a Gyvt. 41. § (1) értelmében – a gyermekek napközbeni ellátásaként – a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni. E törvény 151. § (1) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – közép fokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre is. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) kormányrendelet szabályozza a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elbírálásának, illetve megállapításának a feltételeit. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pénzbeli és természetben nyújtott gyermekvédelmi és szociális ellátásokról szóló, 24/2011.(VI.30.) önkormányzati rendelete szabályozza.

Az alábbi táblázat (4.1.3. sz. táblázat) Veszprém városában található, valamennyi a 4.1. d.) pontban részletesen bemutatott állami, önkormányzati, egyházi és alapítványi fenntartású óvoda és iskola adatait foglalja össze.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	194	371	1441	3593	0	197
2009	224	464	1614	3850	5	218
2010	251	505	1738	4002	18	234
2011	245	582	1616	3760	10	240
2012	198	612	1899	3839	4	236

Forrás: Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a hátrányos helyzetű bölcsődés, óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg az előbb nem említett hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

A fenti táblázat adataiból az látszik, hogy viszonylag magas az ingyenes étkeztetésben részesülők száma és aránya. Az *óvodai ingyenes étkeztetésben* résztvevő gyermekek számával kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy viszonylag magas – adott évben az óvodába beíratott gyermekek számával összevetve. 2008-ban az összes óvodába beíratott gyermek 10,4%-a, 2009-ben 12%-a, 2010-ben 13,2%-a, 2011-ben 12,4 %-a, 2012-ben pedig 10,3%-a részesült ingyenes étkeztetésben.

Az *iskolai ingyenes étkeztetésben* részesülő 1-8 osztályos gyermekek száma évről évre növekszik, az elmúlt öt évben megközelítőleg a kétszeresére duzzadt. 2008-ban 371 gyermek részesült ingyenes étkeztetésben, 2009-ben – a már többször is említett válság hatására – hirtelen jelentős

mértékben (25 %-kal) emelkedett a létszámuk (464 gyermek), 2010-ben pedig már meghaladta az 500 fős létszámot is (505 gyermek). A 2011-es évben további emelkedés tapasztalható (582fő), csakúgy, mint a 2012. évben (612 fő).

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A 4.1.3-as számú táblázat alapján elmondható, hogy az 50%-os mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosult 1-13 évfolyamos gyerekek száma is – hasonlóan az ingyenes étkezésben résztvevő gyermekek számához – folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, bár az emelkedés mértéke nem annyira intenzív, mint az ingyenes étkeztetésben részesülőké. 2008-ban 1441, 2009-ben 1614, 2010-ben 1738 gyermek részesült a fent említett kedvezményben. 2011-ben a számok jelentős csökkenése tapasztalható (1616 gyermek), majd 2012-re újabb rekordot dönt az 50 %-os kedvezményben részesített 1-13 osztályosok száma (1899 gyermek).

A vonatkozó jogszabályok szerint a települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére állapíthat meg *óvodáztatási támogatást*, azaz pénzbeli támogatást,

- akinek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és
- akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, megkezdzi az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába, és
- aki önkéntes nyilatkozatot tesz arról, hogy gyermekének hároméves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

E pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő – illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő – a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (2) bek.) Az elmúlt öt év során a jegyző 2008-ban 0 fő, 2009-ben 5 fő, 2010-ben 18 fő, 2011-ben 10 fő és 2012-ben 4 fő esetében állapított meg óvodáztatási támogatást.

A gyermekek *nyári szociális gyermekétkeztetésének* szabályai szerint: ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §).

Az Önkormányzat 2009. június 29-től augusztus 29-ig 44 munkanapon keresztül 237 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára biztosította térítésmentesen a napi egyszeri meleg ebédet a Jendrassik-Venesz Középiskola és Szakiskola konyháján. Az erre fordított állami támogatás összege 3.829.500 Ft volt.

2010. június 16-tól augusztus 31-ig 54 munkanapon keresztül 401 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára biztosította térítésmentesen a napi egyszeri meleg ebédet, szintén a Jendrassik-Venezs Középiskola és Szakiskola konyháján. Az erre fordított állami támogatás összege 7.753.350 Ft volt.

2011-ben jogszabályi változások következtében a gyermekek nyári étkeztetése saját forrást is igényelt. A szabályozás évente megújul. Jelenleg az emberi erőforrások miniszterének rendelete – a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából nyújtott támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, felhasználásának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 30/2013. (IV.30.) EMMI rendelet – tartalmazza a hatályos szabályozást.

2011 évtől a települési önkormányzat pályázati úton igényelhetette a támogatást. Tekintettel arra, hogy Veszprém város nem tartozik a leghátrányosabb helyzetű települések közé, önerő nélkül nem kérhetette a támogatást. Annyi gyermek után kapott volna hozzájárulást, ahány rászoruló gyermeknek önerőből (naponta gyermekenként 350 Ft) történő étkeztetését vállalta volna. Az előző évek tapasztalata alapján ez több milliós kiadást jelentett volna. Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat 2011-ben és 2012-ben sem tudta biztosítani a szükséges önrészt, így nem nyújtott be pályázatot.

A 4.1.3. számú táblázat adatai alapján az óvodákban biztosított a nyári étkeztetés.

Veszprém közigazgatási területén található óvodákban 2008-ban összesen 197, 2009-ben 209, 2010-ben 234, 2011-ben 229 és 2012-ben 218 gyermek részesült nyári étkeztetésben.

Az iskolás korúak nyári szociális étkeztetése kapcsán hiányos adatokkal rendelkezünk. Mindössze egyetlen intézmény szolgáltatott adatot: a megyei fenntartásban lévő Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola Kollégium és EGYMI. Az intézmény által ellátott gyerekek közül 2008-ban és 2010-ben – a beérkezett adatok alapján – senki sem részesült nyári szociális gyermekétkeztetésben, ezzel szemben 2009-ben 9, 2011-ben 11, majd 2012-ben 18 gyermek ellátásáról gondoskodtak.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzat jelenleg nem rendelkezik adatokkal a településen élő gyermekeket esetelegesen érintő hátrányos megkülönböztetés(ek) számáról, valamint az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről.

A 3. fejezetben már bemutatott szervezet a Veszprém megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház tevékenységének célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok támogatása, befogadásának elősegítése, szemléletformálás valamint az esélyegyenlőség közvetítése az emberek felé.

A programjuk által érintett 6 célcsoport – nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők, romák, hátrányos helyzetű településen élők, valamint az őket segítő szervezetek, intézmények – átfedésben van Helyi Esélyegyenlőségi Programunk célcsoportjaival.

A Veszprém Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház az elmúlt év során az alábbi hátránykompenzáló – esélyteremtő programokat valósította meg:

- Komplex Esély Óra

Az esélyegyenlőség társadalom felé történő kommunikálása érdekében fontosnak tartja a gyermekek megszólítását. Az Esély Órák speciálisan megtervezett toleranciaépítő foglalkozások, melyek a gyermekek nyelvén játékos formában hívják fel az általános és középiskolás tanulók

figyelmét az esélyegyenlőség jelentőségére. A szemléletformáló órákat fogyatékossgal élő emberek tartják.

- **Képzések**

Az esélyegyenlőség területén tevékenykedő civil szervezetek részére szerveztek képzéseket, melyek elősegítették a civil szervezetek tudatosabb működését, együttműködések kialakítását, és a többi szektorral való partnerséget. A felmerült igényekhez kapcsolódóan tervezték meg a témaköröket a szervezetek igényeinek előzetes felmérése alapján.

- **Önkéntes fórum**

Önkéntes fórum az önkéntesség népszerűsítése érdekében külön kiemelten az ifjúság, az időskorúak és a gyermekes családok részére szervezett szakmai rendezvény. Tartalmi elemei: tájékoztatás az önkéntességről, az önkéntes törvényről, fogadó és küldő szervezetekben történő elvárásokról, az önkéntesség népszerűsítése jó példákkal.

- **Esély Nap**

Az Esély Nap egész napos, széles körű nyilvánosságra épülő, szemléletformáló esélyegyenlőségi program. Felhívja a társadalom tagjainak figyelmét a hátrányos helyzetű célcsoportokra, az egymás iránti elfogadás szükségességére, a magyar társadalom befogadóképességének erősítésére. A színpadi műsorszámok révén a fogyatékkal élő amatőr és profi előadók, megmutathatják tehetségüket és alkotó tevékenységüket. 2012-ben a Lépj Közelebb programhoz csatlakozva tudták megszervezni e tematikus napot.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Ellátórendszerünk üzemeltetése során törekszünk rá, hogy mindenkoron szem előtt tartsuk az esélyegyenlőségi célcsoportok, így különösen a gyermekek valós igényeit és szükségleteit, valamint törekszünk arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetéből fakadó hátrányait kompenzáljuk. Fontos számunkra, hogy a gyermekek egyenlő esélyekkel jussanak hozzá valamennyi szolgáltatásunkhoz.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

E fejezetben elsőként a városban található köznevelési intézmények (óvodák és általános iskolák) általános bemutatását végezzük, majd a statisztikai adatok alapján kitérünk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek számára, arányára. A fejezet során bemutató-elemző jelleggel leírjuk a fent említett csoportba tartozó gyermekek köznevelési lehetőségeit, valamint a számukra esélyegyenlőséget biztosító intézkedéseket.

Veszprém Megyei Jogú Város fenntartásában 6 körzeti óvoda működik, 7 tagóvodával. A Klebersberg Intézményfenntartó Központ által fenntartottan, a Veszprémi Tankerülethez 11 általános iskola, és 8 közép fokú intézmény tartozik. A Római Katolikus Érsekség tart fenn egy-egy óvodát, általános és középiskolát, és a Magyarországi Evangélikus Egyház tart fenn (2011 óta) egy óvodát. A városban jelenleg 5 alapítványi iskola is működik.

A városban csaknem teljes egészében érvényesül a szabad óvoda- és iskolaválasztáshoz való jog, mivel a férőhelyek száma összességében jellemzően több, mint a beiratkozók száma (4.4.3-as számú táblázat).

A továbbiakban vizsgáljuk meg részletesebben az óvodai nevelés adatait!

Óvodák

A 4.3.c) szakasznál már jeleztük, hogy az óvodai körzethatárok újragondolásának szükségességére utal, hogy két önkormányzati intézményben évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermekek felvételét helyhiány miatt elutasítani. Az Egry úti Óvodában 2008-ban 5, 2009-ben 6, 2010-ben 9, 2011-ben 0 és 2012-ben 8, azaz az elmúlt öt évben átlagosan 5,6 kisgyermek felvételét utasították el évente. Ennél is rosszabb a helyzet a Csillag úti Óvodában, ahol 2008-ban 39, 2009-ben 34, 2010-ben 43, 2011-ben 37 és 2012-ben 12, azaz az elmúlt öt év adatait tekintve átlagosan 33 kisgyermeket nem tudtak a körzetének megfelelő óvodában elhelyezni. Megjegyzendő, hogy az érsekség által fenntartott Szent Margit Óvoda is maximális kihasználtsággal üzemel. 2008-ban 5, 2009-ben 16, 2010-ben 1, 2011-ben 9 majd 2012-ben 2 kisgyermek felvételét kellett elutasítaniuk helyhiány miatt.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	2057	83	2260	15	2017	0
2009	2126	87	2365	15	2041	0
2010	2177	87	2365	15	2147	0
2011	2243	88	2393	16	2237	0
2012	2164	89	2435	16	2238	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.3. számú táblázat adatait intézményenkénti bontásban tartalmazó táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk.

A fenti táblázat adatai alapján látható, hogy az óvodás korú gyermekek létszáma 2009-től nem változott jelentősen, ezzel szemben az óvodai férőhelyek száma folyamatosan emelkedett a kapacitásbővítésnek, valamint az evangélikus óvoda megnyitásának következtében. (Az új intézmény megnyitását követő növekedés adatai jelennek meg a táblázat „feladatellátási helyek száma” nevű oszlopának 2011. évre vonatkozó sorában.)

A 4.4.3-as táblázat adatai alapján az óvodába beíratott gyermekek száma egyes években magasabb, mint a településen élő 3-6 éves korú gyermekek száma. Ennek a különbségnek okai:

- az óvoda még hat éves koron túli gyermekeket ellátásáról is gondoskodik – amennyiben ezeknek a gyerekeknek az iskoláztatása nem megoldható
- az óvodába beíratott gyermekek számának a veszprémi lakónépesség 3-6 éves korú gyermekeinek számához viszonyított többlete fakadhat abból is, hogy a veszprémi igények kielégítése mellett lehetőség nyílik vidéki gyermekek fogadására is. (Ezt a témát a következőkben még részletesebben is tárgyalni fogjuk.)

A 4.4.3-as kitöltéséhez helyi adatgyűjtést folytattunk. Az óvodáknak megküldött valamennyi kérdőív visszaérkezett az Önkormányzathoz. E kérdőívek tanúsága alapján a városban egyetlen gyógypedagógiai csoport sem működik. Az Önkormányzatnak nincsenek adatai arról, hogy a városban élő gyermekek között hányan vannak, akik nem nevelhetők integráltan, így nem állítható teljes bizonyossággal sem az, hogy erre az ellátási formára nincs igény, ugyanakkor az sem, hogy van.

A városban lévő óvodák a 2012. év októberi adatok alapján 2238 gyermeknek biztosítottak férőhelyet. (4.4.4. számú táblázat). A 2238 gyermek közül 2111 gyermek veszprémi, 127 (a teljes óvodai létszám 6,1 %-a) egyéb településről bejáró gyermekek.

A óvodai hiányzások tekintetében elmondható, hogy az adott év tekintetében 20%-ot meghaladóan hiányzó gyermekeknek az óvodába beíratott gyermekek számához viszonyított aránya 6,88 % (154 gyermek).

A település óvodásainak 9,87%-a (221 fő) hátrányos helyzetű, 0,18%-a halmozottan hátrányos helyzetű (4 fő.) Valószínűsíthető azonban, hogy az óvodák adatai a halmozottan hátrányos helyzetet illetően (4 fő) nem tartalmazzák a teljes, valós létszámot. Tudjuk, hogy a halmozottan hátrányos helyzetről szóló nyilatkozat megtétele önkéntességen alapul, és a szülő dönt arról, hogy az óvoda tudomására hozza-e azt, ami a nyilatkozatában szerepel.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhelyek						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1408
Más településről bejáró gyermekek létszáma	9	21	22	22	3	77
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	22	22	8	7	0	59
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	17	33	27	26	3	106
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	0	0	0	2
tagóvodák						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	830
Más településről bejáró gyermekek létszáma	11	11	17	10	1	50
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	29	27	25	14	0	95
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	25	26	30	29	5	115
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	0	1	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.4-es táblázat adatai intézményenkénti bontásban megtalálhatók az 1. számú mellékletben.

Az intézményenkénti adatok elemzése kapcsán elmondhatjuk, hogy a legnagyobb gyermeklétszámmal a Bóbita Körzeti Óvoda (279 fő) és az Egry Úti Körzeti Óvoda (276 fő), a legkisebbel pedig a Kastélykert Körzeti Óvoda Ficánka tagóvoda (43 fő) és az Örömhír Evangélikus Keresztény Óvoda (47 fő) dolgozik.

Az óvodai ellátást átlagosan 8,4 fő nem veszprémi gyermek veszi igénybe intézményenként. A legtöbb más településről bejáró gyermek (33 fő – az un. bejárós gyermekek 27%-a) az Egry úti Körzeti Óvodát látogatja, a legkevesebb vidéki gyermek (1 fő) a Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf tagóvodába jár. A két egyházi fenntartású intézménybe egyáltalán nem járnak vidéki gyerekek.

Az intézménybe beíratott – az adatszolgáltatásnál meghatározott időszakra vetítetten 20%-ot meghaladóan hiányzó – gyermekek száma három intézményben kiemelkedően magas: Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő lakótelepi tagóvoda (49 fő), Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa tagóvoda (42 fő), Csillag úti Körzeti Óvoda (39 fő). Két intézményben csak viszonylag kevesen lépték túl a 20%-os mértéket: Kastélykert Körzeti Óvoda (19 fő), Kastélykert Körzeti Óvoda Ficánka tagóvoda (4 fő), egy intézményben mindössze egy gyermek érintett e kérdésben: Vadvirág Körzeti Óvoda (1 fő). A többi intézményben egy gyermek sem lépte át a 20%-os hiányzási küszöböt.

A hátrányos helyzetű gyermekek intézményenkénti száma és a 20%-ot meghaladó mértékű hiányzások között korreláció – a kutatás során összegyűjtött adatok alapján – nem állapítható meg.

Az óvodák adatainak részletes elemzése után térjünk át az iskolai neveléssel kapcsolatos adatok elemzésére!

Iskolák

Korábban már említettük, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartottan, a Veszprémi Tankerülethez 11 általános iskola, és 8 középfokú intézmény tartozik. A Római Katolikus Érsekség tart fenn egy általános és egy középiskolát, továbbá a városban jelenleg 3 alapítványi iskola is működik.

Az iskolákban a tanulói létszámok a következőképpen alakultak:

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanuló száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanuló száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	2334	2349	4683	1977	42,2%
2011/2012	2414	2294	4708	1975	41,9%
2012/2013	2681	2289	4970	2125	42,8%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, saját adatgyűjtés

A városban található összes általános iskolákba az elmúlt év szeptemberében (a 2012/2013-as nevelési évre) 2681 alsó és 2289 felső tagozatos összesen 4970 gyermeket íratnak be.

Az alsós tanulók létszáma az elmúlt három évben folyamatos emelkedést mutat, és az óvodai létszámadatok változásait tekintve prognosztizálható, hogy az emelkedés lassú ütemben ugyan, de tovább folytatódik.

Az alsó tagozatos gyermekek száma valamivel magasabb, mint a felső tagozatos gyermekeké. Ez az adat arra figyelmeztet minket, hogy a most még alacsonyabb létszámmal – adott esetben kevesebb osztállyal működő felső tagozatos évfolyamok létszáma a következő években emelkedni fog, ezzel együtt várhatóan a pedagógusok iránti igény is nagyobb lesz. Több iskolában is problémát jelent, hogy a lecsökkent létszámú felső tagozatos osztályoknál kevesebb tanárra van szükség, mint a korábbi években. A következő évek növekvő gyermeklétszámára való tekintettel célszerű lenne megfontolni annak lehetőségét, hogy a jelenleg alacsonyabb óraszámú rendelkező pedagógusokat bevonják egyéb feladatok ellátásába, annak érdekében, hogy az iskola személyi állománya megtartható legyen, valamint annak érdekében, hogy a gyerekek számára a nevelők változatlan jelenlétének állandósága biztosítható legyen. Különösen a problémás gyerekek esetében fontos, hogy ismerjék azokat a tanítókat és tanárokat, akik a jövőben foglalkoznak majd velük. Egy esetleges – a jelenlegi alacsonyabb felső tagozatos tanulói létszám következtében végrehajtott – létszámcsökkentés a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére is – közvetetten ugyan, de – negatív hatással lehet.

A 4.4.7. számú táblázat adataiból megállapítható, hogy a 2010/11-es nevelési évben a diákok 42,2%-a, a 2011/12-es nevelési évben 41,9%-a, a 2012/13-as nevelési évben pedig 42,8%-a részesült napközis ellátásban. Az arányszám nagyjából azonos értéket mutat.

A következő (4.4.8. számú) táblázat az általános iskolai osztálylétszámokat mutatja meg nekünk. A város 4970 tanulója jelenleg mindösszesen 239 osztályba jár. A 239 osztályból 216 normál tantervű, 23 osztályban pedig gyógypedagógiai oktatás folyik.

A 4.4.8. számú táblázat adatait intézményenkénti bontásban tartalmazó részletes táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk. E részletes táblázat alapján látható, hogy gyógypedagógiai osztály mindössze két intézményben található, illetőleg azt is megállapíthatjuk, hogy e két intézményben valamennyi osztály gyógypedagógiai osztálynak minősül. Ezek az intézmények: a tevékenységi köre szerint sérült gyermekekkel foglalkozó Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	105	100	205	11	16	27	15
2011/2012	107	96	203	10	14	24	15
2012/2013	117	99	216	9	14	23	15

Forrás: KLIK, Saját adatgyűjtés

A következő 4.4.9. számú táblázat azt mutatja be, hogy a településen lévő általános iskolák hány vidéki gyermeket fogadnak. Arra vonatkozóan, hogy Veszprém közigazgatási területéről hány gyermek jár más településre iskolába, nem rendelkezünk adatokkal (ezek az adatok az egyéb települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjában szerepelnek.)

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	n.a
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	775
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	n.a
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	534
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	59

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adtgyűjtés

A városban jelenleg 4970 tanuló folytat általános iskolai tanulmányokat, közülük 775 fő (15,6%) un. „bejárós”, azaz más településről jár be napi rendszerességgel az iskolába. Ez az arány mutatja Veszprém vonzáskörzetének erejét. Valószínűsíthető – bár pontos adatokkal nem rendelkezünk róla – hogy a gyermekek Veszprémi iskolába való bejárásának két legjelentősebb oka:

- a szülők munkahelye Veszprémbe található és/vagy
- a „bejárós” gyermek lakóhelyén nincs általános iskolai oktatás.

Szintén a fenti táblázatból kiolvasható fontos adat, hogy az általános iskolába járó gyermekek 10,7%-a (534 fő) hátrányos, 1,2%-a (59 fő) halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.

A fenti (4.4.9-es számú) táblázat adatait intézményenkénti bontásban tartalmazó táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk. Az intézményenkénti adatok vizsgálata során megállapítható, hogy a Veszprémi Deák Ferenc Általános Iskolába jár a hátrányos helyzetű tanulók 20,4%-a (107 fő) és a Veszprémi Báthory Általános István Általános Iskolába 18,6%-a (97 fő). Legkisebb létszámban 4,12% (22 fő) a Veszprémi Kossuth Lajos Általános Iskolába, 4,5%-ban (24 fő) a Hriszto Botev Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolába és 4,87%-ban (26 fő) a Gyulaffy László Általános Iskolába járnak a hátrányos helyzetű gyerekek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma jóval alacsonyabb: a városban tanuló 4970 általános iskolás közül mindössze 59 fő (1,2%). Az iskolánkénti megoszlást tekintve elmondható, hogy a Veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában kiugróan magas az arányuk. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 38,9%-a (23 fő) ebben az intézményben folytat tanulmányokat. 10%-ot meghaladó a Veszprémi Báthory István Általános Iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 13,6% (8 fő). A Simonyi Zsigmond Ének-Zenei és Testnevelési Általános Iskolába és a Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménybe mindössze 1-1 fő jár. A város többi általános iskolájában a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának eloszlása megközelítőleg egyenletesnek mondható.

A városban található, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Veszprémi Tankerülethez tartozó 8 középiskoláról, valamint az egyházi és alapítványi iskolákról az adatgyűjtés során nem kérünk be létszámadatokat.¹³ A középiskolai adatok vizsgálatára e fejezet d.) pontjában „az

¹³ Az összegyűjtött adatok köre központilag meghatározott volt – ebben a körben a középiskolába járó tanulók létszáma, a középiskolába vidékről bejáró tanulók száma, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma és a sajátos nevelési igényű tanulók száma nem szerepel, így ezen adatok elemzését nem tudtuk elvégezni.

intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések” fejezetnél kerül sor.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

E fejezetben a kiemelt figyelmet igénylő tanulók óvodai és általános iskolai ellátását elemezzük. Az elemzéshez szükséges adatokat kérdőíves felmérés formájában gyűjtöttük össze az intézményektől. A város valamennyi óvodájától és általános iskolájától sikerült adatokhoz jutnunk, így bátran állíthatjuk, hogy helyzetelemzésünk ezeket az intézményeket illetően alkalmas a valós problémák feltárására, valamint arra, hogy megalapozott fejlesztési javaslatokat tegyünk. (A középiskolákkal kapcsolatos adatgyűjtés a korábbiakban leírtak szerint – e témakörben – nem történt meg.

A továbbiakban elsőként meghatározzuk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók definícióját, valamint röviden bemutatjuk – az esélyegyenlőségi szempontból releváns – szabályozást. Végül elsőként az óvodák, majd azt követően az általános iskolák adatainak részletes elemzésével zárjuk le ezt a témakört.

Definíciók

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók az Nkntv. 4.§-ának 13. pontja szerint:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

A fogalmi meghatározás további részében a következő fejezet megírása során három leggyakrabban használt fogalom magyarázatát adjuk meg:

- Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Az Nkntv. 2013. szeptember 1-jéig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121.§-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. módosítása tartalmazza.

A 2013. szeptember 1-jéig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

2013. szeptember 1-jétől hatályos szabályozást a 2013. évi XXVII. törvény iktatta be.

Ennek alapján

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá

- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Óvodák

A 4.4. fejezetnél már bemutattuk, hogy a település óvodáiba járó gyermekek közül a hátrányos helyzetű gyermekek intézményi megoszlása hogyan alakul. Azonban ahhoz, hogy teljes képet kaphassunk a leginkább segítségre szoruló csoportjáról, az egyes intézményekbe járó hátrányos helyzetű gyerekek adatain túl meg kell vizsgálnunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek intézményenkénti, valamint az intézmény egyes csoportjaiban megjelenő problémás esetek számát, eloszlási arányát is. Azonban a vizsgálat itt még nem állhat meg, szemügyre kell vennünk

azt is, hogy vajon látható-e összefüggés a hiányzások száma, valamint a fejlesztő foglalkozásban résztvevő gyermekek száma/aránya és a gyermekek hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzete között (4.4.5-ös táblázat).

4.4.5. számú kiegészítő táblázat - A hh-s és hhh-s gyermekek ellátása intézményenkénti összesítésben

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Bóbita Körzeti Óvoda	35	4	6	0	0	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	5	1	0	0	0	0
Egry úti Körzeti Óvoda	5	0	0	0	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	11	0	0	0	0	0
Ringató Körzeti Óvoda	21	0	6	0	0	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	29	0	29	2	1	1
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír Evangélikus Keresztyén Óvoda	5	1	1	0	0	0
Tagóvoda						
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa tagóvoda	23	8	8	1	0	1
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő lakótelepi tagóvoda	12	3	4	0	0	0
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz tagóvoda	9	0	0	1	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda Ficánka tagóvoda	6	0	0	0	0	0
Ringató Körzeti Óvoda Erdei tagóvoda	28	0	3	0	0	0
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó tagóvoda	35	0	6	0	0	0
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf tagóvoda	2	0	2	0	0	0
Összesen	226	17	63	4	1	2

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az adatok elemzéshez használt, az intézmények csoportjainak részletes adatait tartalmazó 4.4.5-ös táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk.

A fenti táblázat adatait elemezve megállapíthatjuk, hogy a városban óvodába járó 2238 kisgyermek közül 226 gyermek minősül hátrányos, és mindössze 4 halmozottan hátrányos

helyzetűnek. (A hátrányos helyzetűek létszámadatával kapcsolatban korábban már említettük az adatgyűjtéssel kapcsolatos nehézségeket, valamint azt, hogy az adathiányok miatt ezt az adatot nem tekinthetjük mérvadónak, így következtetéseket sem vonunk le belőle.)

Az intézménybe beíratott hátrányos helyzetű gyerekek közül 17 fő (7,5%) esetében állapíthatjuk meg, hogy 20%-ot meghaladóan hiányoztak a nevelési év során az intézményből. Ez az arányszám a halmozottan hátrányos helyzetűek esetében 25%, de a létszámadatok alacsony értéke miatt (4 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek közül egy lépte túl a 20%-os hiányzási limitet), valamint a fent említett adathiány okán a százalékos értéknek nem tulajdoníthatunk különösebb jelentőséget.

A 226 fő hátrányos helyzetű gyermekből 63 fő (27,9%) részesült fejlesztő foglalkozásban, a négy fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekből pedig 2 fő (50%). Az intézményenkénti adatokat tekintve szeretnénk kiemelni, hogy a Vadvirág Körzeti Óvodába jár a város összes óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekének közel 13%-a (29 fő), valamint 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermek, akik közül kivétel nélkül mindenki fejlesztő foglalkozásban részesül.

A következő táblázat az óvodai létszámmegoszlást részletezi, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyerekek intézmények közötti és intézményen belüli számára és arányára. A 4.4.6.b táblázatnak az intézmények adatait részletesen taglaló változatát az 1. számú melléklet tartalmazza.

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/1

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszá- mához viszonyítva
Székhely									
Bóbita Körzeti Óvoda	279	35	12,5%	0	0,0	0,13	0,0	2	0,7%
Csillag úti Körzeti Óvoda	196	5	2,6%	0	0,0	0,03	0,0	1	0,5%
Egry úti Körzeti Óvoda	276	5	1,8%	0	0,0	0,02	0,0	0	0,0%
Kastélykert Körzeti Óvoda	97	11	11,3%	0	0,0	0,11	0,0	1	1,0%
Ringató Körzeti Óvoda	241	21	8,7%	0	0,0	0,09	0,0	6	2,5%
Vadvirág Körzeti Óvoda	153	29	19,0%	2	0,0	0,19	0,0	3	0,0%
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	119	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0%
Örömhír Evangélikus Keresztyén Óvoda	47	5	10,6%	0	0,0	0,11	0,0	0	0,0%

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/2

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Tagóvoda vagy telephely									
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa tagóvoda	146	23	15,8%	1	0,0	0,16	0,0	0	0,0%
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő lakótelepi tagóvoda	247	12	4,9%	0	0,0	0,05	0,0	0	0,0%
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz tagóvoda	83	9	10,8%	1	0,0	0,11	0,0	0	0,0%
Kastélykert Körzeti Óvoda Ficánka tagóvoda	43	6	14,0%	0	0,0	0,14	0,0	0	0,0%
Ringató Körzeti Óvoda Erdei tagóvoda	117	28	23,9%	0	0,0	0,24	0,0	3	2,6%
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó tagóvoda	117	35	29,9%		0,0	0,30	0,0		0,0%
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf tagóvoda	77	2	2,6%	0	0,0	0,03	0,0	0	0,0%
Összesen	2238	226	1,68	4	0,0018	0,10	0,00	16	0,07

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

A fent említett 1. számú mellékletbe csatolt 4.4.6.b táblázat az intézmények adatait csoportonkénti bontásban mutatja be. A táblázat adatai alapján elmondható, hogy az egyes intézménybe járó hh-s gyermekek csoportok közötti eloszlása néhány kivétellel egyenletesnek nevezhető.

Az átlagot jelentősen meghaladó az adott intézmény valamely csoportjába járó hátrányos helyzetű gyerekek aránya a csoportlétszámhoz viszonyítva 4 intézményben emelkedik ki jelentősebben, ezek a következők:

a Bóbita Óvoda 2-es csoportjában (26,1%), 5-ös csoportjában (26,9%) és 12-es csoportjában (26%) a hátrányos helyzetű gyermekek száma,

- a Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa tagóvoda
- 5-ös csoportjában (24%)
- a Kastélykert Óvoda
- 4-es csoportjában (20,8%)

- a Ringató Körzeti Óvoda
 - Macskacica csoportjában (21,7%)
- a Ringató Körzeti Óvoda Erdei tagóvoda
 - Bambi csoportjában (36%),
 - Hétszínvirág csoportjában (31,8%),
 - Pipitér csoportjában (33,3%)
- Ringató Körzeti Óvoda Kuckó tagóvoda
 - Katica csoportjában (40%)
 - Micimackó csoportjában (40%),
 - Süni csoportjában (22,7%),
 - Tulipán csoportjában (27,3%)
- a Vadvirág Körzeti Óvoda
 - 1-es csoportjában (37%)

Az egy csoportba járó hátrányos helyzetű gyermekek létszámának a városi átlagtól való nagyobb eltérését azokban az intézményekben láthatjuk, ahol intézményi szinten egyébként is magasabb a hátrányos helyzetű gyermekek aránya, ezért természetesen egy-egy csoportba több hátrányos helyzetű gyermek kerül.

Az előző fejezetben megfogalmaztuk, hogy az egyes intézmények között nincsen jelentős eltérés az óvodai összlétszám, és az intézménybe járó hátrányos helyzetű gyermekek számarányának tekintetében, még akkor sem, ha bizonyos intézményekben koncentráltabban jelentkezik a probléma.

Azonban az intézmények csoportösszetételét vizsgálva árnyaltabbá vált a kép. A mélyebb elemzések során világossá vált, hogy egyes intézményekben az óvodai átlagtól (10%) jelentősen eltérő értékeket is találhatunk. Ez a tény beavatkozást igényelhet. Szakembereknek kellene megvizsgálniuk, hogy vajon szükséges-e intézkedési tervet hozniuk arra vonatkozóan, hogy az óvodákon belüli csoportok között a hátrányos helyzetű gyermekek eloszlása egyenletesebb lehessen.

A város óvodáiba járó 226 gyermek közül mindössze 16 fő (7,1%) minősül sajátos nevelési igényűnek. Az intézmények közötti megoszlásuk nem egyenletes. A 16 fő 37,5%-a (6 fő) a Ringató Körzeti Óvodába, 18,75%-a (3 fő) jár a Vadvirág Körzeti Óvodába, és ugyanennyi sajátos nevelési igényű gyermek jár a Ringató Körzeti Óvoda Erdei tagóvodájába. A többi kisgyermek (4 fő – 25%) a Bóbita Körzeti Óvodába, a Csillag úti Körzeti Óvodába és a Kastélykert Körzeti Óvodába jár, nagyjából azonos arányban.

A sajátos nevelési igényű gyermekek intézményen belüli eloszlása teljes mértékben egyenletes. Óvodai csoportonként maximálisan 1 fő sajátos nevelési igényű gyermeket gondoznak.

Mivel a sajátos nevelési igényű gyermekek száma jellemzően azokban az intézményekben magasabb, ahol a hátrányos helyzetű gyermekeké is, ezért feltételezzük, hogy a két csoport tagjai bizonyos mértékben átfedésben vannak egymással.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodákban nincs gyógypedagógiai csoport.

Az iskoláknak megküldött kérdőívnek erre a részére hiányosan érkeztek vissza válaszok, ezért az adatok bemutatása tájékoztató jelleggel történik; következtetéseket nem vonunk le belőlük.¹⁴

Az 4.4.11-es táblázat a visszaérkezett válaszokat rögzíti összesített formában. E fejezetben alapvetően a táblázatnak csak azokkal a soraival foglalkozunk, melyek a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokról nyújtanak tájékoztatást számunkra.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
<i>Gyógypedagógusok létszáma</i>	91	2
<i>Gyermekevédelmi felelős</i>	7,5	0,5
<i>Iskolaorvos</i>	12	1
<i>Iskolapszichológus</i>	3,6	3,4

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A fenti adatokat intézményenkénti bontásban tartalmazó 4.4.11-es táblázatot az. 1 sz. mellékletbe csatoltunk.

Az iskolákban dolgozó *gyógypedagógusok* városi szinten összesített létszáma első pillantásra magasnak tűnik. Ha átlagot számolunk, akkor iskolánként 6,5 fő gyógypedagógus jut a gyerekekre – ami szinte idillisztikusan hat. Ezzel szemben az igazság, hogy két intézmény – a Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény – speciális gondoskodást nyújt tanulóinak. A Bárczi G. Általános Iskolában 45, a Kozmutza F. többcélú integrált intézményben pedig 38 (azaz a két helyen együttesen 83 fő) gyógypedagógus tevékenykedik. Így a „maradék” kilenc gyógypedagógusi álláson a többi 12 iskola osztozkodik az alábbiak szerint: a Veszprémi Deák Ferenc Általános Iskolában 4 fő gyógypedagógus tevékenykedik, a Gyulaffy László Általános Iskolában 2 fő, a Veszprémi Cholnoky Jenő Általános Iskolában, a Medgyaszay István Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégiumban, valamint a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Gyakorlóiskolában 1-1 fő gyógypedagógust alkalmaznak. 6 iskolában egyáltalán nincsen gyógypedagógus, 2 iskolától pedig erre a kérdésre nem érkezett válasz. Hiányzó gyógypedagógiai létszámot (2 fő) egy iskola (Kozmutza F.) jelölt meg.

Gyermekevédelmi felelős alkalmazásáról összesen 10 álláshelyen nyilatkoztak, ebből 5-öt részmunkaidőben, 5-öt teljes munkaidőben töltenek be. Három iskolában egyáltalán nincs gyermekevédelmi felelős, 1 iskola pedig nem szolgáltatott adatot ezzel a kérdéskörrel kapcsolatban. Hiányzó, vagy betöltetlen státuszt egyik iskola sem jelzett.

Iskolaorvos biztosított valamennyi általános és középiskolában az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet szerint, tehát kiterjesztve intézményenként, vagy több intézmény ellátásának közös biztosításával. Az általános iskolák tanulóinak ellátásáról főként – a területi ellátási kötelezettségük mellett - a házi gyermekorvosok gondoskodnak, az alapellátási intézmény közalkalmazott iskolavédőnőinek közreműködésével. A középiskolák tanulóit pedig három vállalkozó ifjúságorvos és három iskola-fogorvos látja el, az önkormányzattal kötött feladatátvállalási megállapodás alapján, intézményi körzetbesorolás szerint.

¹⁴ A városban található 24 oktatási intézménynek küldtünk ki kérdőívet. (A Hriszto Botev Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Felsőörsi tagintézményét is a veszprémi iskolák közé számoltuk) A kiküldött kérdőívek közül az alábbi táblázathoz 8 iskolától érkezett teljesen, 11 iskolától pedig részben kitöltött kérdőív vissza. 5 iskola egyáltalán nem szolgáltatott adatot.

Városi szinten az iskolákban 3,6 fő iskolapszichológus tevékenykedik, 3 fő teljes munkaidőben, 2 fő részmunkaidőben. 6 iskolában jelezték, hogy senkit sem foglalkoztatnak, 3 iskolából pedig nem érkezett válasz.) Ez az a terület, ahonnan legtöbbször jelezték igényüket a hiányzó státuszok betöltésére. A hiányzó létszámot 3,4 álláshely erejéig jelezték az iskolák.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk elkészítése során kapcsolatba kerültünk – fenntartótól függetlenül – valamennyi, a városban található köznevelési intézménnyel. Helyzetelemzésünk során igyekeztünk feltárni, hogy az egyes intézményekben érvényre jutnak-e az esélyegyenlőségi szempontok. Összességében elmondhatjuk, hogy igen. A hátrányos megkülönböztetés semminemű módjával sem találoztunk az intézményekben. Nincsen jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén sem az intézmények között, sem egyes intézményeken belül. A város közoktatási intézményeiben nem tapasztalható szegregáció.

A 4.4.13. számú – az iskolai ellátás igénybevétele telephelyi bontásban című táblázatot a 2. számú mellékletbe csatoltuk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

A köznevelés-szolgáltatás megszervezésekor három követelmény érvényesítésére kell törekedni: a szakszerűség, a törvényesség és a hatékonyság elvének érvényre jutására. Amennyiben e három elv érvényesül, az oktatás várhatóan eredményes és hatékony lesz.

Mit jelentenek e fogalmak?

Szakszerűség: a sikeres iskolai tanulmányok, a sikeres életkezdés biztosításához szakszerű pedagógiai tevékenységre van szükség annak érdekében, hogy minden gyermek, minden tanuló segítséget kapjon készségei, képességei és tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez és ismeretei folyamatos korszerűsítéséhez.

Törvényesség: a gyermek, a tanuló ügyeiben méltányosan, humánusan, valamennyi tényező figyelembevételével, a többi gyermek, a többi tanuló érdekeinek mérlegelésével, a rendelkezésre álló lehetőségek közül a gyermek, a tanuló számára a mindenkor jogszabályok adta lehetőségek közül a legkedvezőbbet választva kell dönten.

Hatékonyság: a közpénzek felhasználásakor a legkörülményesebben kell eljárni, hogy a befektetett pénzek felhasználásával a legmagasabb szintű szolgáltatást nyújtsa az intézmény.¹⁵

Az iskolai eredményesség egyik mutatószáma – az alapfokú oktatási intézmények esetében – a *8. évfolyamot eredményesen befejezett tanulók létszáma*. Annak érdekében, hogy pontos képet kaphassunk a város helyzetéről valamennyi alapfokú oktatási intézménytől bekértük az eredményességi mutatókat (ennek intézményenkénti összefoglaló 4.4.12. számú táblázatát az 1. számú melléklet tartalmazza.) A 4.4.12. számú táblázat az imént említett intézményi adatokat foglalja egybe.

¹⁵ dr. Szüdi János: Szakszerűség és hatékonyság a közoktatásban, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2008

**4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot
eredményesen befejezettek a nappali oktatásban**

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	645	100
2011/2012	589	99,7
2012/2013	n.a	n.a

Forrás: Intézményfenntartói és tankerületi adatok

A 2010/11-es tanévben 645 gyermek végezte el az általános iskolát eredményesen, sikertelenül egyetlen gyermek sem zárta tanulmányait. Ezzel szemben a 2011/12-es évben a Veszprémi Deák Ferenc Általános Iskolában 2 tanuló nem tudott megfelelni a követelményeknek, így a 8. évfolyam lezárásáról szóló bizonyítványt 589 tanuló kaphatta meg. Városi szinten a 8 általánost eredményesen elvégzett diákok aránya – e két tanuló adatait figyelembe véve – 99,7 %.

A 3.2. fejezet b.) pontjában a város népességének iskolázottsági mutatóinak elemzése kapcsán elmondtuk hogy Veszprémben jelenleg egyetlen olyan intézmény sincsen, mely az általános iskolából kimaradt, túlkoros személyeknek nyújtana lehetőséget arra, hogy befejezzék félbehagyott tanulmányaikat – ezáltal is növelve a munkaerőpiacra való bejutásuk esélyét.

A Bárczi Gusztáv Általános Iskola és Speciális Szakiskola tagintézményeként működő un. Alternatív Iskola 2009. augusztus 31-ig ellátta az általános iskolai felnőttoktatással kapcsolatos feladatokat, ám a közoktatási törvény változásai miatt 2009. szeptember 01-jétől megszűnt az intézmény.

Az országos kompetenciamérés eredményei jól tükrözik az oktatás hatékonyságát és eredményességét. A következő (4.4.14. számú) táblázat a városban lévő iskolák eredményeinek átlagát mutatja meg. E táblázat alapján elmondható, hogy városi átlagban valamennyi évfolyam eredményei meghaladják az országos átlagot, azaz a városban megvalósuló oktatás átlagát tekintve hatékonyabb és eredményesebb az országos átlagnál.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kompetenciamérési eredményeit is feltüntettük a táblázatban, de az elemzés során (az elemszám kifejezetten alacsony mivolta, valamint az korábbiakban már említett információk korlát miatt) nem vonunk le belőle következtetéseket.

Tekintettel arra, hogy az önkormányzat fenntartásában a 2013. január 01-jei fenntartóváltást követően egyetlen iskola sem maradt, nehezen tudunk beavatkozni az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében.

Az Önkormányzat jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program készítéséhez gyűjtött adatait, valamint a helyzetelemzés eredményeit – igény esetén – a Tankerület rendelkezésére bocsátja, hogy az felhasználhassa Közoktatási Esélyegyenlőségi Tervének elkészítéséhez.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

	2010		2011		2012		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1571	1483	1570	1465	1556	1398	1472
8. évfolyam	1657	1587	1657	1577	1658	1395	1567
10. évfolyam	1667	1619	1659	1618	1642	1772	1603
Matematika							
6. évfolyam	1578	1498	1572	1486	1582	1414	1489
8. évfolyam	1702	1622	1667	1601	1707	1462	1612
10. évfolyam	1656	1614	1689	1634	1663	1849	1630

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

A fentiekben a pedagógiai munka hatékonyságát mérő vizsgálatok országos eredményeivel vetettük össze a városi eredményeket. A továbbiakban azt vizsgáljuk, hogy milyen eltérések mutatkoznak a település azonos típusú intézményei között.

A kompetenciamérési adatokat intézményenkénti bontásban tartalmazó 4.4.14. számú táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk. A táblázat az elmúlt három év eredményeit foglalja magába. Az adatok alapján elmondható, hogy az iskolák eredményei között jelentős (25%-ot meghaladó) eltérés nem tapasztalható. Természetesen az eredmények nem teljesen homogének, közöttük számszaki értelemben vett eltérések láthatók.

Mielőtt az eredmények részletes vizsgálatába belefognánk, kiemelnénk, hogy a városi iskolák teljesítménye szinte kivétel nélkül meghaladja az országos átlagot. Egyes esetekben kisebb-nagyobb eltéréseket ugyan tapasztalhatunk, de az eltérések oka – a gyakorlati tapasztalatok alapján – nem az oktatási módszerek hatékonyságában, hanem az adott iskolába járó gyermekek átlagos készségeiben/képességeiben keresendő.

Megfigyelhető, hogy *szövegértésből* az általános iskolák közül a Veszprémi Cholnoky Jenő Általános Iskola az elmúlt három évben szinte minden évfolyamon minimálisan ugyan, de gyengébben teljesített, mint az országos átlag. Azonban tudjuk, hogy ebbe az iskolába sok „problémás” magatartás-zavaros, valamint SNI-s gyermek jár. Az iskola teljesítménye, a gyerekek képességeinek fejlesztése, az országos átlagtól való látszólagos és minimális elmaradás ellenére is rengeteg hozzáadott értéket hordoz magában.

A középiskolák kompetenciamérési adataiban az általános iskolák eredményeinél valamivel gyengébb eredmények születtek.

Szövegértésből az általános iskolák között a Veszprémi Deák Ferenc Általános Iskola és a Veszprémi Rózsa úti Általános Iskola nyújtották – a számok tekintetében – a legjobb eredményt, a középiskolák közül pedig a Lovassy László Gimnázium.

A *matematikai kompetenciák* tekintetében sem látható 25 %-nál nagyobb eltérés az intézmények között.

Az általános iskolák közül a Veszprémi Deák Ferenc Általános Iskola érte el a legmagasabb pontszámot a matematikai kompetencia felmérésén. A középiskolák közül pedig a Lovassy László Gimnázium. 2011-ben az országos (és a városi) átlagot jelentős mértékben meghaladó teljesítményt produkált, 10. évfolyamon például a városi átlagnál 15,6%-kal, az országos átlagnál 19,6%-kal teljesített jobban.

A kompetenciamérések eredményeit összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az iskolák közötti jelentős, 25%-ot meghaladó különbség nem tapasztalható, ezért azonnali beavatkozás nem szükséges. Továbbá megjegyzendő, hogy valamennyi iskola – magához képest – jól teljesített, Veszprémben az oktatás kellőképpen szakszerű és hatékony.

Az általános iskolák eredményességére utalhat, hogy a nappali tagozatos tanulók milyen arányban tanulnak tovább a különböző középfokú intézményekben. A *„Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton”* című 4.4.15. számú táblázatot mely a város általános iskoláinak adatait foglalja össze az elmúlt négy évre vonatkozóan százalékos formában, az 1. számú mellékletbe csatoltuk.

Az adatok elemzése során fontos szem előtt tartani, hogy az eredményesség fogalma ebben az esetben azt jelenti, hogy az adott tanulók a készségeiknek/képességeiknek megfelelő középiskolába kerülnek-e. Rendjén való, ha egy iskolából a tanulók jelentős hányada szakközépiskolai vagy szakiskolai tanuló lesz, abban az esetben, ha a tanulók képességeinek ez felel meg leginkább.

A 4.4.15. számú táblázat adatait elemezve megállapíthatjuk, hogy a továbbtanulási mutatók évről-évre változnak. Jelen vizsgálatunk esetén az éves ingadozások értékeit úgy igyekeztünk kiegyensúlyozni, hogy az elmúlt négy tanév továbbtanulási eredményeit átlagoltuk.

Ez alapján az átlagszámítás alapján a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Gyakorlóiskola (az elmúlt négy év átlagában a tanulói összlétszám 73,5%-a tanult tovább gimnáziumban, és 24,8%-a érettségit adó szakközépiskolában) mutatói adják a legmagasabb értékszámot, ugyanakkor meg kell jegyeznünk, hogy az képzési rendszerük sajátossága, hogy az általános iskolájukba járó gyerekek automatikusan átkerülnek a gimnáziumi oktatásba.

Magas a gimnáziumban továbbtanulók száma a Veszprémi Rózsa úti Általános Iskolában: a tanulók 66,8%-a gimnáziumban, 29%-a érettségit adó szakközépiskolában tanult tovább), valamint a Hriszto Botev Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában, ahol a tanulók 63,7%-a gimnáziumban és 32,7% érettségit adó szakközépiskolában tanult tovább.

A kompetenciamérések eredményeivel párhuzamba állítható a továbbtanulási mutatók értéke, ugyanis a legkevesebben azokból az iskolákból tanultak tovább gimnáziumban, amelyeknek kompetenciamérési adatai alacsonyabb szintű eredményt mutattak. A Veszprémi Cholnoky Jenő Általános Iskola tanulóinak 25,4%-a és Gyulaffy László Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola diákjai közül 21,5%-nyian tanultak tovább valamely gimnáziumban. Ezek az eredmények semmiképpen sem tekinthetők rossznak, vagy gyengének, ha figyelembe vesszük az érettségit adó szakközépiskolába jelentkezők viszonylag magas arányát (Veszprémi Cholnoky J. Ált Isk.: 45,3%, és Gyulaffy L. Ált. Isk.: 55,7%), valamint azt az elvet, hogy az iskolai oktatás akkor éri el a célját, akkor nevezhető hatékonynak vagy eredményesnek, ha az iskolába járó gyermekeket olyan képzésbe juttatja tovább, ami a készségeiknek, képességeiknek leginkább megfelelnek.

Végül vessünk még egy pillantást a *lemorzsolódási mutatókra!*

Lemorzsolódáson ezesetben – az általánosan bevett lemorzsolódási fogalomtól eltérően – azt értjük, amikor egy tanuló valamilyen oknál fogva nem tudja teljesíteni az adott tanév tantervi követelményeit, és emiatt időlegesen, vagy véglegesen kénytelen iskolai tanulmányait megszakítani.

Az alábbi (4.4.16. számú) táblázat azt mutatja meg, hogy a város iskoláiba járó valamennyi tanuló között milyen arányban vannak az évfolyamismétlők, a magántanulók és a megelőző tanévben 250

óránál többet hiányzó diákok. Az alábbi táblázat adatait *tájékoztató jelleggel* közöljük, mivel az adatgyűjtés során nem sikerült minden iskolától egyforma részletességgel összegyűjteni az adatokat. E táblázat tehát inkább csak arra szolgál, hogy a tendenciákat, nagyságrendeket bemutassa.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	1,03	0,00	1,40	1,70	0,80	0,00
2009/2010	1,26	13,65	1,45	4,5	1,25	0
2010/2011	0,94	8,65	1,57	7,85	0,82	0
2011/2012	1,83	18,4	1,56	11,55	2,25	3,11

Forrás: Intézményfenntartói, tankerületi adatok, és helyi adatgyűjtés

A fenti adatokat intézményenkénti bontásban is bemutató 4.4.16-os számú táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk. E részletező táblázat adataiból mindössze egy szembetűnő jelenségre hívjuk fel a figyelmet.

A megfigyelésünk arra vonatkozik, hogy a Bárczi Gusztáv Általános Iskola és Speciális Szakiskola, valamint a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény tanulói között viszonylag magas a magántanulók aránya. Tudjuk, hogy ezek az iskolák speciális fejlesztést nyújtanak tanulóiknak. Feltételezhető, hogy az intézménybe járó sérült, adott esetben hátrányos helyzetű gyermekek szakmai ellátása, képzése, fejlesztése itt valósítható meg a leghatékonyabban.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rend. 24-25.§-ában található. Veszprém megyei jogú város általános iskoláiban a gyakorlat a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő.

E pont elemzésénél szeretnénk megjegyezni, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését támogató 4.4.17-es számú adattáblát is megküldtünk az iskoláknak, azonban több esetben e táblázatokat hiányosan kitöltve kaptuk vissza. A HEP elkészítéséhez rendelkezésünkre álló kifejezetten rövidnek mondható határidő miatt nem állt módunkban a hiányzó adatok pótlása, így nem tudjuk számszerű adatokkal alátámasztottan bemutatni, hogy a városban a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok közül hányan vettek részt különféle tehetséggondozó programokban, nyári táborban, illetve hányan részesülhettek alapfokú művészetoktatásban.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül	Szükséges olyan önsegítő elven működő, ugyanakkor professzionális vezetésű csoportok létrehozása, melyben a résztvevők egymást támogatva, a mindennapi élethez, a problémák leküzdéséhez megoldási modelleket adhatnak egymásnak
Nincs gyermekek átmeneti otthona	Pályázati források felkutatása
Két önkormányzati óvodában évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermekek felvételét helyhiány miatt elutasítani.	Az óvodai körzethatárok újragondolása
A nyári szünidő idején a szülők számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése. Piaci alapon számos szolgáltatás elérhető, azonban éppen a leginkább rászoruló gyerekek e szolgáltatásokból nem részesedhetnek.	Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében – rendkívül fontos lenne biztosítani a szociálisan rászoruló (halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, családjukat elveszítő, stb.) gyermekek részére az ingyenes táboroztatás lehetőségét
Az iskola-egészségügyi feladat hatékonyabb ellátása érdekében a rendelővel nem rendelkező iskolákban szükséges a rendelők kialakítása, a jogszabályi működési minimumfeltételek szerinti felszerelése.	A köznevelési intézményekkel együttműködve a hiányzó iskolaorvosi rendelők kialakítása és felszerelése, szintén évenkénti ütemezéssel

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Vajon lehet-e női egyenjogúságról, és az életben megszerezhető javakhoz való egyenlő esélyű hozzáférésről beszélnünk a mai Magyarországon? Vajon Veszprém városában megvalósul-e, és ha igen, mi módon a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőség? A következő fejezetben e kérdésre igyekszünk megkeresni a választ a helyi sajátosságok figyelembe vételével.

Vizsgálódásunk kiindulópontja – természetesen ezúttal is – a jogszabályi megalapozottság. A következő jogi alapvetések adják e téma vizsgálatához a zsinórmértéket:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Mint ahogy azt a települést bemutató részben már leírtuk, Veszprém város 61 721 *lakója* közül 29 278 volt a férfiak és 32 443 a nők száma a 2011. évi népszámlálás időpontjában, így a megyeszékhelyen lakó ezer férfira 1108 nő jutott.

A 2011. év végi továbbvezetett adatok alapján Veszprém *állandó lakosai* közül 27 421 volt férfi és 30 496 nő, így 1000 férfira 1112 nő jutott (4-gyel több, mint a népszámlálás lakónépességénél számoltuk). Ez az arány azonban korévenként, korcsoportonként változik. A születéskori és 18 éves korig tartó, még természetesnek tűnő fiútöbblet tulajdonképpen megmarad ötven éves korig, ezt követően azonban a nők többségbe kerülnek. Nyolcvan éves kortól a lakosságon belül már kétszer annyi nő él, mint férfi. Mindez a férfiak magasabb halandóságának a következménye. (Érdekesség azonban, hogy a 2011-es népszámlálás idején Veszprémben 7 századik életévét betöltött ember élt, közülük 5 volt a férfi és 2 nő.)

A nemek megoszlása a foglalkoztatottság tekintetében nem követi a lakónépesség arányait. A különbség országszerte jellemző, és okai között olyan is szerepel, mely sajnálatos módon az esélyegyenlőségi szempontok meg nem tartásából fakad.

Tény, hogy az országos adatok alapján a nők gazdasági aktivitása alacsonyabb a férfiakénál – és e különbségnek csak egyik vékonyka szelete a női élethelyzetből, az anyaságból fakadó inaktivitás (GYES, GYED, GYET). Sajnos gyakran találkozhatunk azzal, hogy a nők háttérbe szorulnak a munkavállalást illetően, valamint gyakran a női bérek mértéke elmaradást mutat a férfiak béréhez képest, annak ellenére, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál, különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a

szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát is, amely rögzíti, egyben tiltja, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerüljön hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és a nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújtanak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség.

Pontosabb képet kaphatnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között szerepelne az is, hogy az érintett csoportokból (férfiak és nők) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évnél fiatalabb gyermeket, összesen hány gyermeket nevelnek, illetve közülük hányan egyedülállók.

A nemenkénti foglalkoztatási arány az elmúlt évtizedben közeledett egymáshoz, a nőket azonban továbbra is jóval alacsonyabb foglalkoztatottság jellemzi. A 2011. évi népszámlálás alkalmával az összeírás időpontjában a férfiak 48, a nőknek 41%-át foglalkoztatták, ami arányaiban szinte megegyezik a tíz évvel korábbival (a férfiak esetén 1,0%-kal emelkedett), miközben a munkanélküliek száma a férfiaknál több mint másfélszeresére, a nőknél kétszeresére nőtt.

Az elmúlt öt év adatait tartalmazó idősoros táblázat (5.1.1. sz. táblázat) a foglalkoztatottsággal kapcsolatos adatokat sajnos nem tartalmazza. Ez a tény megnehezíti a táblázatban foglalt adatoknak a népszámlálási adatokkal való összehasonlítását, pedig az segíthetett volna árnyaltabb képet rajzolni a településen élők helyzetéről.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	20503	21656	n.a.	n.a.	1047	857
2009	21656	21450	n.a.	n.a.	1345	1130
2010	20120	21240	n.a.	n.a.	1174	1080
2011	19933	21035	n.a.	n.a.	1099	979
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Telr, KSH és helyi adatgyűjtés

A munkanélküliséggel kapcsolatos adatok nem adnak teljes képet a foglalkoztatottságról, hiszen a munkanélküliek körében nem jelennek meg az inaktív személyek, így a munkanélküli ellátásban részesülők száma csak megközelítőleg enged következtetni a foglalkoztatottság mértékére.

A fenti táblázat adatai alapján elmondható, hogy a nők a munkanélküliségi mutatók tekintetében kedvezőbb helyzetben vannak, mint a férfiak. A munkanélküliek számának a munkavállalási korúak számához viszonyított aránya

2008-ban férfiak körében 5,11%, a nők körében 3.96%, a különbség 1,15%pont

2009-ben férfiak körében 6,21%, a nők körében 5,27%, a különbség 0,94%pont
2010-ben férfiak körében 5,83%, a nők körében 5,08%, a különbség 0,75%pont
2011-ben férfiak körében 5,51%, a nők körében 4,62%, a különbség 0,86 % pont.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Veszprém városában két szociális szövetkezet működik – a maga módján, lehetőségeit és sajátos eszközszerét felhasználva mindkettő aktívan közreműködik a női esélyegyenlőség megteremtésében.

A Bugyulófalva Szociális Szövetkezet 2011/2012 évben elindította a TÁMOP 2.4.3/B-2-10/1-2010-0055 számú „hátrányos helyzetű pedagógusokért” programot, melyben 5 fő a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű személy képzése és foglalkoztatása valósult meg 2011. év július és 2013. év január hava között. Mind az 5 fő nő volt. A programban résztvevők közül ketten pályakezdőnek minősültek.

A Pann-túra Turisztikai Szociális Szövetkezet a TÁMOP-2.4.3-B-10/1-2010-0029 számú „komplex idegenforgalmi szolgáltatások a veszprémi térségben” címet viselő programot valósította meg 2011. január 01 - 2012. március 31. között. A programon 9 fő hátrányos helyzetű személy képzése és foglalkoztatása valósult meg. A célcsoport a pályakezdő fiatalok köre volt. A 9 főből 4 nő volt.

A fenti adatokat az 5.1.2-es táblázatba nem tudtuk korrekt módon beleilleszteni, ezért azt – üresen – a 2. számú mellékletbe csatoltuk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mint már a 3. fejezetben szó volt róla, az iskolázottság terén a megyeszékhely mutatói a legkedvezőbbek. A 2011. október 1-jei népszámlálási adatok szerint Veszprémben a 18 éves és idősebb népesség 63%-a legalább érettségivel rendelkezett, a 25 éves és idősebbek 28 százaléka diplomás. (Mindkét arány magasabb, mint az előző népszámlálás idején, előbbi 9, utóbbi 6%-kal) Az általános iskolát végzettek számának alakulását a 15 év feletti korcsoportokban vizsgáltuk. Szinte teljes egészében (0,3% híján) elvégezték az általános iskolát Veszprém lakói, csakúgy, mint az előző népszámlálás idején.

Valószínűnek tartjuk, hogy a magasabb létszám az oka annak, hogy a nők munkanélküliségének adatait iskolai végzettség szerinti bontásban vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy az elmúlt öt év átlagában legnagyobb arányban a szakmunkásképzőt végzettek (25,74%), és az gimnáziumi végzettséggel vagy érettségivel rendelkezők vannak (gimnáziumi végzettség: 17,12%, érettségi: 21,82%). Kifejezetten magas még a 8. általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküli nők aránya is (20,7%).

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szaktanulmány-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	1020	21	224	280	164	226	76	29
2010	1072	25	216	276	182	239	91	43
2011	992	26	191	239	177	223	94	42
2012	978	18	185	251	172	199	97	46

Forrás: Megyei Munkaügyi Központ adatai

A vizsgált táblázat alapján elmondhatjuk, hogy a 8 általános iskolai osztálynál alacsonyabb végzettséggel rendelkező munkanélküli nőknek az összes munkanélküli nőhöz viszonyított aránya (2,21%) a legalacsonyabb a munkanélküli nők iskolai végzettség szerinti csoportosítását tartalmazó táblázatban. Azt feltételezzük, hogy ennek az alacsony arányszámnak okánem abban keresendő, hogy a rendkívül alacsony iskolai végzettség nem eredményez a munkaerő-piacról való kiszorulást, hanem abban, hogy alapvetően viszonylag kevés olyan lakója van a városnak, aki még 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkezik.

Hasonlóan alacsony az arány a diplomások körében. Az ő esetükben – tekintettel a lakónépesség körében előforduló magasnak mondható számokra és arányukra – az alacsony iskolai végzettségűekkel ellentétben – feltételezhetjük, hogy az iskolai végzettség foka, és a munkanélküliségben való részesedés hányada ellentétben állnak egymással (azaz minél magasabb az iskolai végzettsége valakinek, annál kisebb a valószínűsége a munkanélkülivé válásának.) A munkanélküli nők 3,95%-a rendelkezik egyetemi, 8,83%-a főiskolai végzettséggel.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az aktív korú nők béreiről nincsenek adataink, azonban a nyugdíjakról – melyek megállapításánál – meghatározott szabályok szerint – figyelembe veszik a korábbi kereseteket, jelentős eltéréseket tapasztalhatunk. Ezek alapján az eltérések alapján következtethetünk arra, hogy – sajnálatos módon – működik a hátrányos megkülönböztetés a bérek tekintetében.

Veszprém Város Településfejlesztési Konceptiójához készült helyzetelemzés arról ír, hogy 2010-ben a nyugdíjak, nyugdíjszerű ellátások egy főre jutó havi átlaga 104.715 Ft volt. A nők nyugdíja átlagosan 20%-kal volt alacsonyabb a férfiakénál. Jelentős különbség tapasztalható az öregségi nyugdíj és a korhatár előtti nyugdíj mértéke között.

Az öregségi nyugdíj egy főre jutó átlaga valamivel magasabb, 116.238 Ft volt, ám a nők öregségi nyugdíja átlagosan 27%-kal volt alacsonyabb a férfiakénál.

A korhatár alatti rokkantsági nyugdíj egy főre jutó átlaga pedig 78.122 Ft/hó volt. Ebben az esetben a nők „csak” 11%-kal kaptak kevesebbet.

A HEP elkészítéséhez igyekeztünk adatokat gyűjteni arra vonatkozóan, hogy vajon az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz érkezett-e panasz e témakörrel kapcsolatban, de nemleges választ kaptunk. (Az adatgyűjtéshez használt 5.1.3-as táblázatot a 2. számú mellékletbe csatoltuk.) Úgy tűnik, hogy hazánkban még nem honosodott meg a gyakorlat, mely arra készíti a nőket, hogy az őket érő hátrányos megkülönböztetést a megfelelő fórumokon jelezzék.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az 1997. évi XXXI. törvény előírásainak megfelelően az önkormányzat VMJV Egyesített Bölcsődéjének öt tagbölcsődéjével biztosítja a 0-3 éves gyerekek bölcsődei ellátását.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor- mányzati	egyéb			
2008	1224	5	377	0	0	0	382
2009	1207	5	382	0	0	6	388
2010	1108	5	456	0	5	14	470
2011	1066	5	474	0	5	18	492
2012	1072	5	474	0	8	52	526

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A bölcsődékben megoldott a fogyatékkal élő gyerekek rehabilitációs céllal történő korai fejlesztése. A Hóvirág Bölcsődében speciális csoportban, valamint integrációban, a többi bölcsődében integráltan tudják fogadni a sajátos nevelési igényű gyerekeket. 2012-ben 12 kisgyermek vett részt bölcsődéinkben fejlesztő egyéni és csoportos foglalkozásban. 2013. január 01-jétől a korai fejlesztést a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat végzi, a bölcsődéknél pedig a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátása történik.

2008-ban 377 bölcsődei férőhely volt a városban, melynek száma 2009-ben 382-re gyarapodott, majd 2010-ben jogszabályi változások következtében jelentősen megemelkedett (456 férőhely). A következő, 2011-ben végrehajtott újabb kapacitásbővítés óta 474 férőhely biztosított a városban a bölcsődés korú gyermekek ellátására.

A kapacitás növelésének reális indokai voltak, a bölcsődébe beíratott, valamint a még beíratni kívánt gyermekek száma az elmúlt öt évben folyamatosan meghaladta a rendelkezésre álló férőhelyek számát. Az alábbi táblázat 2008-2012 közötti időtartamra vonatkozóan mutatja be a bölcsődék számának, valamint a bölcsődébe beíratott gyermekek számának alakulását, továbbá e táblázatban megjelenik a működő bölcsődei férőhelyek száma is.

2008-ban a 377 működő férőhelyen 422 kisgyermeket helyeztek el (112 %-os kapacitás kihasználtságot jelent, 2009-ben 382 férőhelyen 405-öt (106 %-os kihasználtság), majd 2010-ben 456 férőhelyen 493 gyermeket írtak be (ez 108 %-os kihasználtságot jelent). Az adatokból jól látszik az egyértelműen növekvő tendencia. S bár a férőhelyek száma emelkedett, még a 2011-es kapacitás bővítés következtében sem csökkent a beíratott gyermekeknek a férőhelyekhez viszonyított aránya 100% alá. 2011-ben a megnövelt számú (474) férőhelyen 513 gyermeket láttak el (108%).

A bölcsődék iránti jelentős keresletnövekedést elsősorban nem a születések számának emelkedése, hanem az anyukák minél korábbi újbóli munkába állásának kényszere okozta. Az elmúlt öt év során egyértelműen növekedett a szociális szempontból felvett gyermekek száma. Míg 2008-ban 81, 2009-ben 84, 2010-ben pedig 88 gyermeket vettek fel a városi bölcsődékbe szociális szempontok (pl. munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, stb.) alapján, addig 2011-ben már ez a szám 100 fölé emelkedett.

A 0-3 éves gyerekek napközbeni ellátása piaci alapon is igénybe vehető a családi napközik létesítése óta. Veszprém-ben ez a fajta szolgáltatás 2010 óta érhető el a tehetősebb családok

sámára. A városban jelenleg 8 családi napközi üzemel (4.3.4. számú táblázat). Az engedélyezett férőhelyek száma 2010 óta mintegy 3,5-szeresére nőtt. 2010-ben 14, ezzel szemben 2012-ben már 52 kisgyermek fogadására voltak a családi napközök alkalmasak. Más településeken további hat családi napközi működik, melyek veszprémi ellátási területtel is rendelkeznek.

Mivel az ellátás piaci alapon történik, a térítési díjak jelentősen meghaladják a bölcsődékben fizetendő térítési díjakat. Jelenleg nincs térítésmentesen igénybe vehető férőhely a veszprémi családi napközökben. Emiatt, és a viszonylag magasnak mondható térítési díjak miatt csak egy szűk társadalmi rétegnek nyújtanak alternatívát gyermekeik napközbeni elhelyezésében.

A családi napközök és a hagyományos bölcsődék között bizonyos esetekben együttműködés tapasztalható a gyerekek étkeztetésének biztosítása, valamint egyes szakmai kérdések tekintetében.

A 0-7 éves korosztály ellátásában jelentős szerepet vállalnak az óvodák. A 4.4 pontban leírtakra visszautalva elmondjuk, hogy a városban 6 körzeti óvoda működik, összesen 13 telephelyen. 89 csoportban, 2435 férőhelyen biztosított a városban – és szükség esetén annak vonzáskörzetében – élő 3-7 éves korú gyermekek ellátása. A veszprémi intézményekbe 2-14 településről járnak be gyerekek. A legkevesebb településről (2) a gyulafirátóti Kastélykert óvoda vonzza a gyerekeket, a legtöbbről (14) az Egry úti óvoda. A Bóbita és a Ringató óvodákba is viszonylag sok (10) településről járnak be gyerekek.

Az óvodák nyitvatartási ideje kisebb eltérésekkel egységesnek mondható. A leggyakrabban 6-17 óra között várják a gyerekeket. A Csillag úti Óvoda 6.15-től, az Egry úti Óvoda és a Szent Margit Óvoda 6.30-tól fogadja a gyerekeket; a Csillag úti Óvodából 17.45-ig, az Egry úti Óvodából és a Ringató Óvodából legkésőbb 17.30-ig haza kell vinni a gyerekeket.

A nyitvatartási idők tekintetében elmondható, hogy a városban található termelő üzemekben három műszakban dolgozó szülőknek ez a fajta nyitvatartási idő nem kedvez. Ám azt is elmondhatjuk, hogy sem a szülők, sem az intézményektől nem érkezett javaslat az önkormányzathoz az óvodák nyitvatartási idejének módosítására. Ennek alapján joggal feltételezhetjük, hogy a városban élő szülőknek nem okoz jelentős nehézséget az óvodák nyitvatartási idejéhez való alkalmazkodás.

Az iskolákhoz hasonlóan az óvodákban is tartanak nyári szünetet – ezalatt az idő alatt végzik el az intézményekben a kisebb-nagyobb karbantartási és felújítási munkákat, az éves nagytakarítást, fertőtlenítést, stb. Természetes, hogy ezalatt az időszak alatt az óvodák nem tudják a gyerekeket fogadni.

Fontos megjegyezni, hogy a veszprémi óvodák nem egy időben zárnak be – a nyári szünet idején egy óvoda mindig fogadni tudja azokat a gyerekeket, akiknek az elhelyezéséről szüleik nem tudnak gondoskodni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 41.§-a rögzíti. Ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és a gondozás eszközeivel, a családtervezéssel kapcsolatos ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

A védőnői hálózat már a terhesség megállapításának idejétől figyelmet fordít valamennyi kismamára, és születendő gyermekére. A törvényben rögzített célok megvalósítása a gyermekek és édesanyjuk védelmét is szolgálja.

A következő – 4.3.1. számú – táblázat a 0-3 éves korú kisgyermekes ellátásával kapcsolatos számadatokra koncentrál, azaz csak a területi védőnők adatait tartalmazza a 0-3 éves korosztály ellátását illetően, az iskolavédőnői körzetek és az iskolavédőnői körzetben ellátottak számát nem. (A területi védőnői szolgálat a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendeletnek megfelelően a várandósokat és 0-7 éves korosztályt látja el, így az alábbi adatok nem adnak teljes képet a védőnők által gondozott gyermekek számáról. Veszprém városában a védőnői szolgálat leterheltsége – az elmúlt évek javuló tendenciáinak ellenére - viszonylag magasnak mondható. Annak bemutatását, hogy a területi védőnői körzetek száma, szakember ellátása és ellátottainak létszáma, valamint az iskolai védőnői körzetek száma, szakember ellátása és ellátottainak létszáma hogyan alakult az elmúlt öt évben, korábban a 4.3.a.) pontban részletesen kifejtettük.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	17	1734	102
2009	17	1717	101
2010	18	1656	92
2011	18	1602	89
2012	18	1602	89

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A korábban bemutatott adatok alapján látható tehát, hogy Veszprém város területén *területi védőnői* feladatot 2008-ban összesen 17 fő látott el. Az egy védőnőre jutó gyerekszám 2008-ban rendkívül magas volt: 211 0-7 éves korú gyermek tartozott egy védőnőhöz, akik közül 102 kisgyermek a 0-3 éves korosztályba tartozott. A védőnők további 60 várandós kismama gondozását látták el.

Ezek az arányok 2010-től valamelyest javultak – a változatlanul magas gyermeklétszám ellenére – amikor is a területi védőnői státuszok száma egy fővel növekedett. Ebben az évben 204 0-7 éves korú kisgyereket látott el egy védőnő átlagosan, akik közül 92 tartozott a 0-3 éves korosztályba, továbbá az ellátottak közé tartozott 47 várandós nő is. Ezek az arányok kisebb ingadozásokkal azóta is tartják magukat.

A védőnői hálózat által nyújtott tanácsadáson kívül számos prevenciós programlehetőség van a városban, mely a családtervezési kérdésektől kezdve a várandósággal, a gyermekvállalással kapcsolatos valamennyi kérdéskört lefedi. A Csolnoky Ferenc Kórház minden évben csatlakozik a Születés Hete programsorozathoz, melynek keretében számos tájékoztató rendezvényen vehetnek részt a kismamák. A Családsegítő Központ klubfoglalkozásai, valamint az általa szervezett programok (Születés Ünnepe, Baba-Börze és Baba-Mama Nap, a gyerekesztíválók, játszóházak, Babahordozó Klub, Ringató Foglalkozás, Anyatejes Baba-Mama Klub), a Kabóca Bábszínház kisgyermekes és szüleit megcélzó klubfoglalkozásai, és az Önkormányzati Baba-Mama Klub az információ átadás potenciális fórumai, hatékony eszköztárral állnak a kisgyermekes szülők rendelkezésére.

Alapvetően abban az esetben, ha a kisgyermekes szülő motivált, számtalan lehetőség közül választhat, hogy naprakész ismeretekhez jusson, akár a kisgyermek ápolásával-gondozásával,

akár fejlődésével, fejlesztésével kapcsolatban. A problémát az okozza, ha a szülő nem tekinti értéknek, hogy gyermeke egészségének megőrzésével, vagy a gyermek helyes nevelésével kapcsolatos leglényegesebb információkat megkaphassa. Leggyakrabban ezek – a hasznos információkat nélkülöző – szülők azok, akik gyereküket elhanyagolják, adott esetben veszélyeztetik, azaz a gyermek optimális fejlődési lehetőségének biztosítása érdekében külső segítségre szorulnak. Ahhoz, hogy a probléma időben a megfelelő segítő szervezet tudtára juthasson, a jelzőrendszernek hatékonyan kell működnie. Gyakorlati tapasztalataink azt mutatják, hogy Veszprém városában kifejezetten jól működik a jelzőrendszer, a problémás helyzetek hamar feltárássra kerülnek, így a megoldáshoz idejében érkező hatékony segítség nyújtható a kérdéses személyek számára.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak, és a családon belüli erőszak kérdésköre igen nehezen megfogható kör. Egyrészt nehéz meghatározni, hogy mi számít pontosan erőszaknak (már a szóbeli bántalmazás, az önbecsülés megtörése, a női mivolt megalázása, stb. is, vagy „csak” a tettlegesség), másrészt pedig a bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát.

A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető Törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető Törvénykönyv tartalmazza.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető Törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bíróági ítélet
2008	43	86	n.a.
2009	61	86	n.a.
2010	69	94	n.a.
2011	79	67	n.a.
2012	82	84	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az 5.4. számú táblázat a rendőrség adatait felhasználva mutatja be, hogy az elmúlt öt év során hány esetben riasztották a rendőröket családi viszályokhoz, illetőleg hány esetben született feljelentés hasonló okok miatt. A bírósági ítéletek számáról nincs adatunk. A Veszprémi Járásbíróság elnökének tájékoztatása alapján elmondhatjuk, hogy a bírósági nyilvántartás rendszeréből az adatgyűjtés során bekért adatok (tudniillik: a nőket érő családon belüli erőszakos események kapcsán hány esetben született bírósági ítélet) a bíróság nyilvántartási rendszeréből nem gyűjthetők ki. A bíróságra érkező ügyekben nem vezetnek nyilvántartást arról, hogy a

Veszprémi Járásbíróság illetékességi területén belül Veszprém városában hány erőszakos bűncselekményt követnek el nők sérelmére.

A városban a bántalmazott nők a rendőrségen kívül a VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona nevű intézményhez, valamint a Veszprémi Járási Hivatal Gyámhivatalához fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások közül Veszprém városában az egyik legjelentősebb a *Családok Átmeneti Otthona* (továbbiakban CSÁO) által nyújtott ellátás. A CSÁO olyan bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében biztosítja a gyermekek átmeneti gondozását a Gyvt. 51 § (3) bekezdése szerint. Az otthont is nyújtó szolgáltatás az alábbiak szerint nyújt segítséget:

- életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőknek és gyermekének;
- válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyának illetve a szülészetről kikerülő anyának és gyermekének.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati családok átmeneti otthona a településen	önkormányzati családok átmeneti otthona a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) családok átmeneti otthona a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) családok átmeneti otthona a település 50 km-es körzetében
2008	1 intézmény – 40 férőhely	12	0	24 férőhely
2009	1 intézmény – 40 férőhely	12	0	85 férőhely
2010	1 intézmény – 30 férőhely	12	0	85 férőhely
2011	1 intézmény – 30 férőhely	n.a.	0	5 intézmény-179 férőhely
2012	1 intézmény – 30 férőhely	n.a.	0	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az alábbi táblázat (5.5. sz. táblázat) adatai azt mutatják meg, hogy hogyan alakult a férőhelyek száma a városban, illetve annak 50 kilométeres vonzáskörzetében a különböző fenntartású Családok Átmeneti Otthonaiban az elmúlt 5 évben.

2011-es adatok alapján Veszprém 50 kilométeres vonzáskörzetében található Családok Átmeneti Otthonai a következők voltak:

- Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona, Tailándörög, Kossuth I. u. 26. (24 férőhely)
- Kánaán-ház Anya- és Leányotthon, Családok Átmeneti Otthona, Pápa, Csatorna u. 8. (35 férőhely)

- Segítséggel Könnyebb Alapítvány Családok Átmeneti Otthona, Ajka, Korányi F. u. 39 (40 férőhely)
- Segítséggel Könnyebb Alapítvány Családok Átmeneti Otthona Padrag I., Ajka, Padragi u. 10792/7 hrsz. (40 férőhely)
- Segítséggel Könnyebb Alapítvány Családok Átmeneti Otthona Padrag II., Ajka, Padragi u. 10792/7 hrsz. (40 férőhely).

A Családok Átmeneti Otthonának működését, valamint az elmúlt évi tevékenységét bemutató adatokat a 4.3. f.) fejezetben részletesen kifejtettük, ezért jelen pont kitöltésénél annak újabb részletes elemzésétől eltekintünk.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az alaptörvénynek e fejezet bevezetőjében említett XV. cikkére visszavezetve vizsgáljuk, hogy a helyi közéletben a nők és a férfiak azonos jogai érvényesülnek-e a helyi közéletben. (5.6. számú táblázat)

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem azért is, mert ez a részvétel szolgálja leginkább a közös érdek érvényesülését.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Város vezetőségének tagja	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	24	2	1	0	3	0
2009	24	2	1	0	3	0
2010	24	2	1	0	3	0
2011	13	5	1	0	2	1
2012	13	5	1	0	2	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat adatai az adott év január 01-jei állapotot tükrözik, így a 2010. évi választások eredménye a 2011. januári adatokban válik láthatóvá.

Jól látható, hogy bár a női képviselők száma elmarad a férfiakétól (a férfiak aránya a jelenlegi képviselő testületben 72,2% a nőké pedig csak 27,8%), a női képviselők száma növekvő tendenciát mutat. (Az előző választási ciklus idején a férfi-női választott képviselői arány 92,3% - 7,7 % volt.)

Megjegyzendő, hogy a korábbi választási ciklus idején a várost vezető polgármester és két alpolgármestere is férfi volt, ezzel szemben a jelenlegi városvezetés három tagjából 1 fő (az egyik alpolgármester) nő.

A Veszprémi Járásbíróságra vonatkozó adatok tekintetében elmondhatjuk, hogy 2008-tól 2012. évig terjedő időszakban a bíróság elnöke férfi, míg annak elnökhelyettese és csoportvezetője nő volt. Veszprémben nincs ítéltábla, így annak vezetőivel, valamint a vezetők közötti férfi-nő létszám megoszlásával kapcsolatos kérdés a mi esetünkben nem releváns.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Összességében elmondható, hogy Veszprém városában a nők semmivel sincsenek hátrányosabb helyzetben, mint az ország bármely más településén. Sőt, talán éppen abból fakadóan, hogy Veszprém megyei jogú város, infrastruktúra és szolgáltatások tekintetében elmondható, hogy a veszprémi nők előnyben részesülnek más, kisebb településeken élő nőtársaikkal szemben.

A nők viszonylag kedvezőnek mondható helyzete ellenére a helyzetelemzés készítése során igyekeztünk feltérképezni, hogy léteznek-e a településen olyan programok, amik kifejezetten a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének megvalósulását szolgálják.

Partnereink közül megkeresésünkre a Veszprém Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja szolgáltatott adatot, mely a következő:

A városunkban is megvalósuló HEFOP, TÁMOP 1.1.1, TÁMOP 1.1.2, és a TÁMOP 1.1.3. programok egyik célja – többek között –, hogy a nőket a munkaerő-piacra segítse, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal. A nők bevonása ezen programokba több mint 50%-os.

A Veszprémi Nők Kerekasztala Egyesület (VENŐKE) előadások, fórumok szervezésével, és virtuálisan is: honlapjának és Facebook oldalának működtetésével hozzájárul, hogy a veszprémi lakosok minél nagyobb részében tudatosodjon a nemek közötti hátrányos megkülönböztetés tilalma.

AVENŐKE tervei között szerepel, hogy a közéleti szerepvállalás elősegítésére a „Hiányzol, Éva” című könyvükkel felkeresnek néhány középiskolát, bemutatva, mennyire fontos lenne a nők részvétele a közéletben.

A nőkkel szembeni erőszak csökkentése érdekében is kampányt folytatnak. E kampány keretében minden évben megrendezik az un. V-day-t, ahol a település lakosai csatlakozhatnak egy közös tánchoz, e tánccal tiltakozva a nőket érő erőszak minden formája ellen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.	Az inaktív időszak alatti képzésbe való bekapcsolódás segíthet megőrizni a kapcsolatot az aktív élettel, ezáltal megkönnyíti a munkkerő-piacra való visszatérést
A városban kevésbé bevett gyakorlat az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása, holott ez jelentősen megkönnyíthetné a nők családi és munkahelyi kötelezettségeinek összeegyeztetését.	A munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetését segítő foglalkoztatási formák támogatása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoporton belül is nő az arányuk. A társadalmak előregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is.

Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályok aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, fejlesztési szándékokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Paradigmaváltás történt az időpolitikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell. Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- a meglévő képességek megőrzése és fejlesztése
- a széles körű aktivitás
- az eddig nem használt képességek előhívása és
- az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása.

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősök (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban – részben a várható élettartam növekedésének hatására – új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az időskor fogalma.

Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk idősnek?

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz. Ezek:

- kronológiai életkor (évek száma)
- biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)
- pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnek érzi magát)
- szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek),

ám az Idősügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősödők (60-74 évesek), idősök (75-89 évesek) és a nagyon idősök, agg vagy szépkorúak (90 éves és felette). E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük idősöknek.¹⁶

Veszprém városának Önkormányzata felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedjen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősök iránti szolidaritás.

Ma Magyarországon – egyelőre – az idősök inkább diszkrimináció áldozatai, s nem értékes, integrált, értékteremtő részei társadalmunknak. Országos, és helyi szinten is megoldandó feladattal állunk szemben. E feladat időszerűségének és fontosságának súlyát felismerve Veszprém

¹⁶ Forrás: Idősügyi Koncepció és Hosszú Távú Stratégia (2012),

Megyei Jogú Város Önkormányzata 2012-ben megalkotta a város idősügyi koncepcióját, valamint meghatározta ezzel kapcsolatos rövid, és hosszú távú (2012-től 2034-ig terjedő időszakra vonatkozó) stratégiáját is. Kiemelten fontos a város vezetősége számára, hogy a településen élő idős emberek megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat.

6.1 Az időszerű népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 2011. decemberi állandó népesség vonatkozásában az öregedési index már 119-nél tartott, tehát száz 15 év alatti gyermekkorúra 119 fő 65 éven felüli városlakó jutott. Az egészséges társadalmi struktúra 100 alatti értékei azt jelentenék, hogy több a gyermek, mint az időszerű. Sajnos ez a trend, a népségfogyással együtt, már régen megfordult. A 3. sz. táblázat harmadik oszlopának idősorában látható, hogy 2001-ben már 113 volt az öregedési index, és 2008. kivételével mindig 110 feletti értéket mutatott, legnagyobb éppen a 2011. évi volt. Ez a tendencia felhívja a figyelmünket arra, hogy Veszprémben az idősök egyre fokozottabb mértékű ellátására lesz szükség.¹⁷

Veszprém városában a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2005-2008 között meredek emelkedést mutat, közel ezer fővel növekedett a nyugdíjat élvezők száma. A kormány által 2006-ban elfogadott nyugdíjváltozások 2008-ban léptek életbe. Az előrehozott nyugdíjba vonulás, valamint a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei okozta kedvezőtlen hatások figyelhetők meg a 2009-es évtől kezdődően. A 2008-as szinthez képest (16.403 fő) 2010-re kb. 400-zal csökkent a nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma (15.971 fő), majd 2011-től újra intenzív emelkedés tapasztalható (16.325). (6.1.1. számú táblázat)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	6649	9754	16403
2009	6543	9614	16157
2010	6535	9436	15971
2011	6560	9765	16325
2012	6451	9774	16225

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszprém Város Településfejlesztési Koncepciójához készült helyzetelemzés arról ír, hogy 2010-ben a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők 74%-a tartozott az öregségi nyugdíjasok közé, 11% pedig korhatár alatti nyugdíjas volt.

A nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátások egy főre jutó havi átlaga 104.715 Ft volt. A nők nyugdíja átlagosan 20%-kal volt alacsonyabb a férfiakénál. Jelentős különbség tapasztalható az öregségi nyugdíj és a korhatár előtti nyugdíj mértéke között.

¹⁷ Ugyanezen adatokból a népesség eltartó képességéről is képet alkothatunk. A gyermek-, illetve az időszerűak számát a potenciálisan az aktív, 15-64 évesekhez viszonyítva látható, hogy Veszprémben, 2011-ben 100 aktív korúnak 22 gyermekről és 19 időszerűről kellett gondoskodnia, 2001-ben még 14 gyermekről és 16 időszerűről. (Megyei szinten a 15 évesnél fiatalabbnak a 15-64 évesekhez viszonyított hányada 2011-ben 14, az idősűké 16% volt.)

Az öregségi nyugdíj egy főre jutó átlaga valamivel magasabb, 116.238 Ft volt, ám a nők öregségi nyugdíja átlagosan 27%-kal volt alacsonyabb a férfiakénál.

A korhatár alatti rokkantsági nyugdíj egy főre jutó átlaga pedig 78.122 Ft/hó volt. Ebben az esetben a nők „csak” 11%-kal kaptak kevesebbet.

Veszprém Város Antiszegregációs Tervéhez készített helyzetelemzés alapján elmondható, hogy a Veszprémben is megfigyelhető öregedési folyamat előre vetíti az idősök ellátását segítő szociális szolgáltatások fejlesztésének szükségességét. Veszprémben a különböző városrészekben más-más mértékben találkozunk az idősügyi problémával, ugyanis az idősök aránya városrészenként eltérő képet mutat. A legtöbb idős ember a Belvárosban, a Dózsavárosban, a Jeruzsálem-hegyen és az Egyetemváros városrészekben él.

Szintén az Antiszegregációs Tervhez készített helyzetelemzés hívja fel a figyelmünket arra, hogy bár az egyszemélyes idős háztartások aránya viszonylag magasnak mondható, az országos helyzethez képest a város – e mutatót illetően – kedvezőbb helyzetben van. Veszprémben a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 8557 fő egyszemélyes háztartásban él, amely a lakónépesség 14%-a. Ez azt jelenti, hogy válságos helyzetben minden hetedik ember valamilyen külső segítségre szorul. Az egyszemélyes háztartásokban élők között jelentős számban találhatók alacsony jövedelemből élő nyugdíjasok, akik közül többen egészségügyi és/vagy mentális problémával is küzdenek.

A megyében egyedülállók egyötöde Veszprémben (további kétharmada a megye városaiban) élt. A megyeszékhelyen az összes háztartás egyharmada állt egyetlen személyből.

A családot nem tartalmazó háztartások meghatározó részét az egyedülállók, kisebb hányadát az egyéb összetételű – rokon, vagy nem rokon személyekből álló – háztartások adták. A család nélküli háztartások aránya kiemelkedően magas a megyeszékhelyen, és már az előző népszámlálás idején is (28%) meghaladta a megyei (24%) átlagot. Az egyszemélyes háztartások száma az előző census idején 6756 volt, ami 2011-re 1801-gyel növekedett. 2001-ben Veszprém lakónépességének 11%-a, 2011 októberében már 14%-a élt egyedülállóként.

Annak ellenére, hogy az országos adatoknál kedvezőbb a helyzet Veszprémben, szem előtt kell tartanunk e problémakört, hiszen korunk társadalmi folyamatai (pl. családi-rokoni kapcsolatok folyamatos gyengülése, hozzátartozók térbeli távolsága, fiatal felnőttek külföldi munkavállalása, minőségi kapcsolattartás hiánya) egyre fokozódó mértékben vezetnek az idősök társas kapcsolatainak beszűküléséhez, elszigetelődésükhöz, végső soron – prevenciós beavatkozások nélkül – szegregációjukhoz.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában olvashatjuk, hogy szakértői becslések szerint az országban foglalkoztatott 3,9 millió személy közül mindössze 2-300 ezer fő dolgozik legálisan nyugdíj mellett, jellemzően felsőfokú végzettségűek, elsősorban szolgáltatási területeken. Veszprémben az átlagosnál valamivel kedvezőbb lehet a helyzet a kiugróan magas diplomás arány és a kevésbé magas munkanélküliségi rátának köszönhetően.

Az viszont problémát jelent, hogy az idősödő (ám még a nyugdíjkorhatár betöltése előtt álló) korcsoportban kedvezőtlen a foglalkoztatottsági arány. Pontos adatok ugyan nem állnak rendelkezésünkre, de a KSH 2011. évi, területileg a Közép-dunántúli Régióra vonatkozó foglalkoztatási mutatói alapján (55-64 évesek foglalkoztatási rátája %) felállított becslésünk szerint Veszprém városában 30% körüli lehet az 55-64 éves lakosok foglalkoztatási rátája.

A foglalkoztatottság, a munkából eredő bevétel nem csak abban segíti az időskorú embereket, hogy megőrizték szellemi frissességüket, és valóban aktív tagjai tudjanak maradni a helyi társadalomnak, hanem abban is, hogy megteremtsék saját maguk számára azt a fajta jövedelmi biztonságot, ami a mindennapi szükségleteik kielégítésének az alapja. A megfelelő szintű jövedelem a lakhatási feltételek biztosításának, az egészségügyi szükségletek kielégítésének, a megfelelő rekreációs lehetőségek kihasználásának és a társas kapcsolatok fenntartásának alapvető feltétele.

Fontosnak tartjuk, hogy az idősek gazdasági erőforrásként nagyobb mértékben jelenjenek meg, tudásukat, tapasztalataikat nagyobb mértékben kamatoztathassák. Ahhoz viszont, hogy ezt megtehessék, szükség lenne atipikus foglalkoztatási formákat, vagy annak a lehetőségét biztosítani számukra, hogy az esetleges munkaképesség-változásukat követően átképzésben részesülhessenek vagy lehetőségük nyíljon más munkakörben való foglalkoztatásra.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az életminőség alakulására jelentős hatást gyakorolhat az *élethosszig tartó tanulás* jelentőségének elfogadása. Sajnos országszerte kevés az olyan képzés, ami kifejezetten az idősödő nemzedékeket célozza meg, elősegítve, hogy ők is képezhessék magukat, akár 50 éves koruk felett. Annak ellenére is kevés a képzés ezen a téren, hogy a tanulásnak ez a formája nem feltétlenül iskolarendszerű képzésben átadható tudást kell közvetítsen. Sőt e képzéseknek már elsősorban nem az a célja, hogy a munkaerő-piaci reintegrációt segítő ismereteket közöljenek, mint inkább az, hogy személyes hiányokat pótoljanak, kerekké, beteljesedettté téve az időskort. A nyugati társadalmakban megfigyelhető jelenség, hogy az idősek (különösen is a nyugdíjazásukat követően) saját maguk örömeire állnak neki újra tanulni, fejlesztik készségeiket, képességeiket. Gyakran utaznak, az utazáshoz előzetesen ismereteket gyűjtenek, vagy éppen rajzolni, festeni, zenélni, fotózni, stb. tanulnak.

A *nyugdíjasok foglalkoztatásának* egyik lehetősége az önkéntes tevékenység végzésébe való bekapcsolódás lehetne. Tény, hogy az idősebb generáció körében csökken a társadalmi aktivitás szintje, mint ahogy az is tény, hogy maga a nyugdíjba vonulás egyik-napról a másikra választja el a nyugdíjba vonulókat a társas kapcsolatok egyik legjelentősebb mezejétől, a munkahelytől. Számos esetben tapasztalható, hogy közvetlenül a nyugdíjba vonulás az idős emberek számára komoly lelki problémát okoz (e lelki problémák pedig szomatizált formában visszahatnak egészségi állapotukra, jó közérzetükre is). Többen értékvélságba kerülnek, haszontalannak, hiábavalónak érzik magukat, annak ellenére, hogy szaktudásuk, élettapasztalatuk, és készségeik, képességeik még nem épülnek le a nyugdíjazással egy időben, aktivitásuk továbbra is megmarad(hatna).

Nyilvánvaló nehézséget okoz – a korábbiakban már részletesen kifejtett társadalmi jelenség – tudniillik a nyugdíjas korosztály foglalkoztatása alacsony szintű – ugyanakkor azt is tudjuk, hogy a foglalkoztatásnak léteznek atipikus formái. Kiváló lehetőség lenne a nyugdíjba vonuló, ám még kellően jó szellemi és fizikai állapotban lévő polgárok számára, hogy továbbra is hasznosnak, és így értékesnek is érezhessék magukat, a részmunkaidős foglalkoztatás. Sokak számára megoldást

jelenthetne az önkéntes munkába való bekapcsolódás is. Jelenleg nincs a városban egyetlen olyan szervezet sem, ami összefogná és koordinálná a nyugdíjas korú önkénteseket.

A tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató programok a településen) adatait összegyűjteni hivatott 6.2.2 táblázatot a 2. számú mellékletbe csatoltuk.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Országosnak mondott tendencia, hogy a foglalkoztatók hajlamosak fiatalabb, nagyobb teherbírású és kevésbé költséges munkaerőt alkalmazni. E tendencia természeténél fogva nem kedvez az idős(ödő) – különösen is a nyugdíj előtt álló – korosztály számára. Sajnálatos tény, hogy a Munkaügyi Központtól kapott adatok alapján ez a tendencia Veszprém városára is jellemző.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	1583	n.a.	n.a.	297	n.a.	n.a.
2009	2242	154	6,9%	368	48	13%
2010	2291	170	7,4%	541	62	11,5%
2011	2046	184	8,9%	514	71	13,8%
2012	2055	223	10,9%	501	73	14,6%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A városban élő *regisztrált munkanélküliek* között az 55 év feletti aránya évről-évre növekszik. (6.2.3. számú táblázat) 2009-ben 6,9 %-nyi volt az 55 évesnél idősebb személyek száma a regisztrált munkanélküliek csoportjában, 2010-ben 7,4%, 2011-ben 8,9%, majd 2012-ben 10,9%-ra nőtt. Szomorú tény, hogy az arányszám az elmúlt négy évben majdnem megkétszereződött.

Hasonló tendenciát láthatunk a *tartós munkanélküliek* csoportjának vizsgálatánál is, azzal az eltéréssel, hogy a tartós munkanélküliek körében még – éves szinten átlagosan 4 százalékpontnyival – magasabb az 55 év feletti aránya. 2009-ben a tartós munkanélkülieknek 13%-a, 2010-ben 11,5%-a, 2011-ben 13,8%-a, 2012-ben pedig 14,6%-a tartozott az 55 év feletti csoportjába. Gyakorlatilag minden hetedik tartós munkanélküli az 55 év feletti korosztályhoz tartozik.

Ez a jelenség arra hívja fel a figyelmünket, hogy az idősebb korosztály sokkal inkább kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak – tehát az 55 év feletti nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítéseknek is könnyebben eshetnek áldozatul.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Közösségi közlekedés, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás

Az időskori aktivitás megtartásának egyik legalapvetőbb követelménye a hozzáférhető és akadálymentes közlekedés, mely magában foglalja a gyalogos- és tömegközlekedés biztonságos

feltételeinek kialakítását, a megfelelő menetrend bevezetését, az elvárásoknak megfelelő buszmegállók kialakítását és a tömegközlekedés megfizethetőségét.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2011-14 közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programja alapelveként fogalmazza meg, hogy a közlekedés megtervezésekor a lakosság azon részének igényeit is figyelembe kell venni, akiknek nincs autójuk, vagy nem tudnak vezetni. Külön célcsoportként említi e tekintetben az idős embereket, a fiatalokat és a mozgásukban korlátozott személyeket.

A programban megfogalmazódik egy következtetés, miszerint az Önkormányzatnak feladata, hogy támogassa a fenti célcsoportba tartozó személyeknek a különféle szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel történő hozzáférését.

Szintén e Programban fogalmazódik meg célként, hogy a jelenleg és a jövőben zajló projektek ütemezése valamint a távolabbi igények felmérése érdekében 2014-ig el kell készíteni a város – egyébként régóta hiányzó – hosszú távú közlekedésfejlesztési koncepcióját. A közlekedésfejlesztési koncepció részét kell képezze a helyi járatok menetrendjének (útvonalának és menetidejének) felülvizsgálata, oly módon, hogy annak kialakításakor az idősek, valamint az időseket képviselő szervezetek számára is elérhető legyen a javaslattétel, valamint a végleges döntésbe való beleszólás lehetősége.

A városi tömegközlekedés jelenlegi helyzetéről – az idősödő korosztály igényeit szem előtt tartva – elmondható, hogy a városban valamennyi autóbuszvonalon közlekedik alacsony-padlós gépjármű, mely megkönnyíti a mozgásukban korlátozott és idős személyek utazását, ugyanakkor az is megállapítható, hogy a városban számos olyan öreg busz is közlekedik, melyek nem felelnek meg az esélyegyenlőségi szempontokból fakadó elvárásoknak.

A gyalogos közlekedés feltételei jellemzően jók a városban. A járdák sétatára alkalmasak, többnyire biztonságosak. A legforgalmasabb közlekedési csomópontoknál az akadálymentesítés is megoldott, de a régebben épített utak/járdák esetében még előfordul, hogy nincs megteremtve az akadálymentes közlekedés feltétele (pl. Halle utcai orvosi rendelő).

A gyalogos közlekedést korszerűsítette az Önkormányzat. 2009-ben 62 helyszínen történt meg a járdák akadálymentesítése. Az akadálymentesítés során a járda és az útburkolat közé „K” szegély került beépítésre, melyet a mozgásukban korlátozott idős személyek akár kerekesszékekkel, akár járókerettel, vagy egyéb, a járást segítő eszköz használatával is igénybe tudnak venni.

A helyi közösségi közlekedést érintő szabályozás szerint a 65 év feletti lakosok a tömegközlekedési eszközöket ingyen vehetik igénybe, a 65 évnél fiatalabb nyugdíjasok pedig jelentős kedvezménnyel vásárolhatnak nyugdíjas bérleteket a városban (teljes árú bérlet jelenleg 6.750,-Ft, nyugdíjas bérlet 2350,-Ft.) Kíváncsún lenne a nyugdíjasoknak ezt az utazási kedvezményét a továbbiakban is megőrizni.

Információhoz jutás és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít idősügyi tevékenységének ellátása során a kellő tájékoztatásra, valamint a város polgáraival való kölcsönös kommunikációra.

A *tájékoztatás* kapcsán elmondható, hogy az Önkormányzat heti rendszerességgel megjelenő, ingyenes kiadványában, a „Veszprémi 7 Nap” című hetilapban, valamint a fenntartásában működő „Veszprém TV-ben” minden hónap III. hétfői napján a „TÁMASZ” című időseknek szóló műsorában és az aktuális hírműsorokban, valamint internetes honlapján keresztül folyamatosan tájékoztatja a lakosságot tevékenységéről, meghozott döntéseiről, valamint a célcsoportot érintő szolgáltatásokról és azok igénybevételének feltételeiről.

Az idősek tájékoztatása a gyermekvédelmi tevékenység ellátásának bemutatásánál leírt módon történik. Az érintett ügyfelek a szociális ellátórendszer alap- és szakellátásairól, a pénzbeli és természetbeni ellátások igénybevételének lehetőségeiről a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatánál, valamint a Közjóléti Iroda épületében található szórólapokon, továbbá az Iroda vezetője és/vagy csoportvezetői által tartott előadásokon tájékozódhatnak.

A *kölcsönös kommunikáció* megvalósítása érdekében Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala éjjel-nappal ingyenesen hívható zöld számot üzemeltet. A zöld számon tett bejelentésekre a lakosok 5 napon belül telefonon, vagy írásban választ kapnak. A tapasztalatok azt mutatják, hogy sok idős ember él ennek lehetőségével – főként a szociális ellátások igénybevételének módjáról kérnek tájékoztatást.

A város polgármestere, valamint önkormányzati képviselői is szánnak időt rá, hogy személyes találkozások során tájékoztassák az időseket az őket érintő aktuális kérdésekről.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Helyi Esélyegyenlőségi Program 3.6 pontjában részletesen bemutattuk Veszprém *egészségügyi ellátó rendszerét*. Írtunk arról, hogy 25 felnőtt háziorvosi körzet, valamint 14 fogászati körzet és az felnőtt orvosi valamint a fogorvosi ügyelet nyújt egészségügyi alapellátási szolgáltatásokat.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát, mint ahogy magában foglalja a célcsoport sajátosságaiból fakadó szükségletekhez igazodó ellátási formákat is.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során nem mértük fel, hogy a háziorvosok praxisában milyen arányt képviselnek az idős és idősödő betegek. Gyakorlati tapasztalatainkra alapozva feltételezzük, hogy amennyiben az ellátottak életkorát tekintjük, nagy valószínűséggel a legjelentősebb létszámú ellátotti csoport az idősödő és idős embereké. Esélyegyenlőségi szempontból fontos lehet feltérképezni, hogy az orvosok milyen ismeretekkel rendelkeznek az idős emberek speciális igényeire, az élethelyzetükből fakadó különleges szükségletekre és a velük való bánásmódra vonatkozóan. Fontossá válhat annak feltérképezése is, hogy a település háziorvosai közül hányan, és pontosan kik rendelkeznek gerontológia szakvizsgával.

A rászoruló időskorú személyek *szociális biztonságának* megteremtését elsősorban az Önkormányzat szociális ellátórendszere: a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások intézményrendszere biztosítja.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

Az időskorúak szociális biztonságát szolgáló ellátásokat a városi Önkormányzat az 1993. évi III. törvény és a 9/2007. (II.24.), illetve a 24/2011. (VI.30.) önkormányzati rendeletek alapján

biztosítja. Ezen ellátások alapvetően két csoportba sorolhatók: a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások. Ez utóbbi ellátásokat csak az alacsony nyugdíjjal rendelkezők vehetik igénybe.

6.2.4 számú táblázat – Időskorúakat érintő pénzbeli ellátások alakulása az igénybe vevők korcsoportja szerint 2011. évben

	60 év alattiak (fő)	60 év felettiak (fő)	Összesen (fő)
Időskorúak járadéka	0	11	11
Lakásfenntartási támogatás	1157	209	1366
Temetési segély	114	76	190
Átmeneti segély	126	965	1091

Forrás: Önkormányzati adatok

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy Veszprémben kevesen vannak olyanok, akik ne részesülnének valamilyen nyugdíjszerű ellátásban, ezzel függhet össze, hogy csupán 11 fő veszi igénybe az időskorúak járadékát. Ebből 8 fő hajléktalan (2012-ben 13 fő részesült az ellátásban, közülük 7 hajléktalan) akinek a járadékát a fővárosi jegyző folyósítja. A lakásfenntartási támogatásnál az adatokból látható, hogy jelentős az igénybe vevők száma az időskorúaknál is. Jelenleg a magasabb összegű gyógyszerköltségekre az évente négyszer adható átmeneti segély vehető igénybe. A temetési segély a magas temetkezési áraknak csak töredékét jelenti, de így is magas az igénybe vevők száma.

A Közjóléti Iroda adatszolgáltatása szerint 2012. júliusában kimagasló volt a közgyógyellátásban részesülők száma az idősök, pontosabban a 60 év felettiak körében (398 fő). Az igénybe vevők közel felénél a havi jövedelem nem haladja meg az 57 ezer forintot, gyógyszerkiadásai viszont tetemes összegűek.

Az idősöket – közvetetten – érintő támogatás az ápolási díj, amely elsősorban az otthonmaradást segíti elő. A támogatás összege olyan alacsony, hogy nem szolgál valódi alternatívaként a hozzátartozók számára. Veszteségként éljük meg, hogy az Önkormányzatnak nem sikerült megtartania a korábban önként vállalt méltányossági alapon járó jogosultságot. A társadalom egészére nézve (úgy gazdasági, mint erkölcsi szempontból) haszonnal járna, ha a költséges intézményi ellátás helyett többen vehetnék igénybe – a megélhetést biztosító mértékű – ápolási díjat. Ez viszont kormányzati intézkedést kíván.

Szociális szolgáltatások

Az önkormányzat kezdetben csak a városban, majd 2010. január elsejétől a veszprémi kistérségben élő időskorúak részére szociális *alapszolgáltatási*, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó *szakosított ellátási formákat* biztosít az 1999. július 01-jén alapított, jelenleg a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézmény nevet viselő – és a település legnagyobb idősügyi szolgáltatójaként számon tartott feladatellátó komplexum – fenntartása és üzemeltetése által. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

Szociális alapszolgáltatások:

(házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősök klubjai).

- 1.) I.sz. Gondozási Központ, Veszprém, Völgyikút u. 2.

Ötthonközeli ellátások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

1.sz. Idősök Klubja

2.) II. sz. Gondozási Központ, Veszprém, Hóvirág u. 14.

Otthonközeli ellátások: étkeztetés, házi segítségnyújtás

3.sz. Idősek Klubja

3.) Kistérségi Gondozási Központ, Völgyikút u. 2.

Feladata: a kistérség településein otthonközeli ellátás biztosítása:

- Herend: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása
- Szentgál: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Papkeszi: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Nagyvázsony: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Tótvázsony: étkeztetés, házi segítségnyújtás
- Márkó: étkeztetés
- Bánd: étkeztetés
- Eplény: étkeztetés
- Hidegkút: étkeztetés
- Mencshely: étkeztetés

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Veszprém Megyei Jogú Városban.

4.) II.sz. Idősek Klubja, Veszprém, Szent István u. 48.

5.) IV.sz. Idősek Klubja, Veszprém, Március 15. u. 1/A

szolgáltatásaik:
nappali ellátás biztosítása,
főzőkonyha, illetőleg
tálalókonyha
működtetése¹⁸

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	8470	213	2,51%
2009	8792	216	2,46%
2010	9020	210	2,33%
2011	9208	171	1,86%
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fentit táblázat adatai alapján elmondható, hogy bár a 64 év feletti lakosság száma évről-évre folyamatosan emelkedett, a nappali ellátásban részesülő időskorúak száma csökkenő tendenciát mutat.

2008-ban 8470 64 évnél idősebb lakosa volt a városnak, ebből mindössze 213 fő (2,51%) részesült nappali ellátásban. 2009-ben 8792 lakosból 216 fő (2,46%), 2010-ben 9020 lakosból 210 fő (2,33%), 2011-ben pedig 9208 lakosból 171 fő (1,86%) került az ellátott személyek közé.

¹⁸ Forrás: VKTT Egyesített Szociális Intézmény 2012. évi szakmai tevékenységének írásbeli beszámolója

Összességében elmondható, hogy a látszólagosan növekvő igények ellenére (ld: a 64 év felettiek emelkedő létszáma) egyre kevesebben veszik igénybe a szolgáltatást. Az idősüggyel foglalkozó szakemberek e jelenség háttérében azt az egyébként országos szinten is megvalósuló tendenciát látják, mely szerint az idős emberek motivációja jelentősen lecsökkent a közösségi életben való részvételt illetően. Az okok többretűek, gyakran személy- és situációfüggőek. A legjelentősebbnek mondható okok közül kettőt említenénk meg példaként.

- Azoknak a nyugdíjasoknak a számára, akik otthon nem tudtak, vagy nem akartak főzni, néhány évvel ezelőtt még megfelelő alternatívát nyújtott a nappali intézmény az étkeztetés biztosításával. Manapság már számos ételfutár cég nyújt a nappali intézmények étkezési térítési díjához hasonló tarifájú étel kihordást, házhoz szállítást, ami praktikus és kényelmes megoldás az idős emberek számára.
- Szintén az idős emberek kényelmét szolgálja, hogy a legtöbb idős emberekből álló háztartásban megtalálhatók a legkülönbébb híradástechnikai eszközök, aminek segítségével otthonról lehet kapcsolatot tartani a barátokkal, rokonokkal és ismerősökkel.

Kezdetben csak kényelemszeretetből, később már megszokásból maradnak otthon. Társas kapcsolataik az idő múlásával párhuzamosan egyre jobban leépülnek. E kényelmi szolgáltatások gyakran az idősök elszigetelődéséhez vezetnek. E tekintetben fontos a prevenció jelentőségét kihangsúlyozni: megelőzni könnyebb az elmagányosodást, mint orvosolni a belőle fakadó testi és lelki problémákat. Prevenciós jellegű megoldással már találkozhattunk az elmúlt években. A bővülő kínálat és az egyre emelkedő szakmai színvonal biztosítása egyre vonzóbb teheti a különféle társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására hivatott ellátási formákat.

Veszprémben 2011-től jelentős bővülés történt a fenntartók számát tekintve. Az állami támogatás növelésével párhuzamosan jelentek meg az egyházak és a civil szervezetek is. Jelenleg az egyházi szervezetek magasabb normatívát kapnak.

A városban 2012-ben az alábbi egyházi és civil szervezetek nyújtottak szolgáltatást a házi segítségnyújtás területén:

Szolgáltató neve	Ellátottak száma
• Árpádházi Szent Piroska Szeretetszolgálat	74 fő
• Baptista Szeretetszolgálat Dunántúli Humán Szolgáltató Központ	104 fő (kapacitásbővítés lehetséges)
• Hajmáskér-Sólyi Református Társegyházközség	54 fő
• NAPÁVA Szociális Gondozó Nonprofit Kft.	296 fő

Szakosított szociális ellátás:

Intézményi ellátás – szakosított szociális szolgáltatásként – két ápolást, gondozást nyújtó szervezeti egységében biztosított:

- 1.) I.sz. Idősek Otthona, Veszprém, Török Ignác u. 10.
- 2.) II.sz. Idősek Otthona, Veszprém, Völgyikút u. 2.

A VKTT Egyesített Szociális Intézmény a város, és a kistérség legnagyobb múltú szociális intézménye, ezért bátran állíthatjuk, hogy meghatározó szerepe van az időskorúak ellátásában.

Az elmúlt esztendőben tapasztalható folyamat, hogy a nem állami szektor résztvevői is egyre jelentősebb részt vállalnak a szociális szolgáltatásokból, ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy az állami és a nem állami szolgáltatók kliensköre nem azonos. A szociálisan rászorult – így az esélyegyenlőségi célcsoportba tartozó – személyeket jellemzően ez az intézmény, míg a jó, vagy jobb egzisztenciális helyzetben élő, illetőleg alacsonyabb gondozási szükségletű klienseket a nem állami szektor látja el. (Megjegyzendő, hogy az intézményen belül önálló szervezeti egységként működő II. sz. Idősek Otthonában is emelt szintű elhelyezést biztosítanak.)

A városban található két önkormányzati otthon mellett jelenleg két *piaci alapú idősek otthona* üzemel: A TÁMASZ Idősek Otthona és Nyugdíjas Ház (55 férőhellyel) a Halle utcában, és az Életöröm Idősek Otthona (120 férőhellyel) a Sólyi utcában. Mindkét intézmény megfelel a kor kihívásainak, igényes, és az idősek ellátására teljes mértékben alkalmas. Áraik a nyugdíjak színvonalához képest viszonylag magasak, ezért szolgáltatásaikat csak egy bizonyos kör tudja igénybe venni.

Az Életöröm Idősek Otthona a város egyik intézménye, mely *átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóházaként* is kínál ellátási lehetőséget. A gondozóház igénybe vétele maximálisan három hónap időtartamra szól, jelenleg 109.500,- forintos térítési díj ellenében. Nincs lehetőség arra, hogy a térítési díjat szociális alapon csökkentsék.

A másik átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény a TÁMASZ 2 Idősek Otthona. Ez az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 1 évre biztosít elhelyezést, ami indokolt esetben további egy évvel meghosszabbítható.

A Veszprémi Érsekség fenntartásában üzemel a Szent Ferenc Papi Otthon a várban (16 férőhellyel) melyből jelenleg 6 betöltött. Az Érsekség tájékoztatása alapján az otthont „világiak” számára nem teszik elérhetővé, papok és szerzetesek költözhetnek be.

A Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Házának köszönhetően a hajléktalan időskorúak számára is kiterjedt szolgáltatás áll rendelkezésére.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Veszprém városában jelenleg 39 nyugdíjas klub működik, közel 2500 taggal. A klubok részben városrészekhez, részben foglalkozásokhoz kötődnek. A nyugdíjasklubok azzal a céllal jöttek létre, hogy a tagok szabadidős, kulturális igényeit kielégítsék, közösséget biztosítsanak. A klubok közvetítésével sok idős ember jut el színházba, kiállításokra, múzeumokba, stb. Ugyanakkor közösségként öntevékeny kulturális programokat hoznak létre (vers- és prózamondás, táncverseny, szellemi vetélkedők, zenei összejövetelek, a kórusmozgalom bázisai).

Több éve nagy sikert arat a Nyugdíjasok Szabadegyeteme a VMK-ban, amelynek folytatására a jövőben is nagy igény mutatkozik, mely nem csak helyi szinten, hanem a környékről is vonzza a nyugdíjas klubtagokat.

A kluboknak a Városi Művelődési Központ, a fiókkönyvtárak és a volt munkahelyek térítésmentesen biztosítanak helyet. A fiókkönyvtárak ingyenes helyszínt, a VMK pedig kulturális programokat, kapcsolódási lehetőségeket is nyújt az idős emberek számára ezeken a helyszíneken.

A színes, tartalmas klubéletbe a város időseinek körülbelül 15%-a kapcsolódik be. A klubok vezetői arról számolnak be, hogy „előregszenek a klubok, hiányoznak az új belépők”. Biztató jel, hogy az elmúlt egy évben több új nyugdíjas szerveződés alakult meg a 60 éves korosztály aktív részvételével.

A klubok tevékenységét, a programok összehangolását, az információ áramlását szolgálja a 22 éve jól működő Nyugdíjasok Vezetőinek Fóruma, mely havonta ülésezik.

A 2008 óta működő Senior Tanácsadók Társasága célul tűzte ki, hogy elérje azokat a nyugdíjasokat is, akik nem tagjai nyugdíjas szervezeteknek. Tagjainak közel fele elvégezte a senior tanácsadó képzést, számos hasznos, a szükségletekre reagáló program kiötlője és megvalósítója. Kulturális, életviteli, sport és szabadidő munkacsoportokban tevékenykednek. Foglalkoznak tanácsadással, rászorulókat támogatásával. Nagy érdeklődésre tart számot a 2012-től elindított Tettre-Kész program. Havonta egy alkalommal egy-egy hírességet hívnak meg beszélgetni. Több éve szerkesztik a rendszeresen megjelenő Senior Híradást, melyet elektronikus formában eljuttatnak a nyugdíjas klubok vezetőihez. Terveik között szerepel számítógép-felhasználói alaptanfolyam beindítása, senior munkaközvetítés, a mozgás népszerűsítése, nyugdíjas mesteremberek önkéntes segítségének koordinálása, általános iskolákban korrepetálás, felzárkóztatás megszervezése. Ez utóbbi tevékenység a generációk közötti szakadék áthidalásában fontos.

A tartalmas szabadidő eltöltésének hasznos formája lehet a nem kifejezetten nyugdíjasok számára létrehozott civil szervezetekben történő tevékenykedés. A városban több ilyen szervezet is működik idős emberek aktív közreműködésével, például a Jeruzsálemhegyi Baráti Kör, az Újtelepi Baráti Kör, az Egry Baráti Kör. A városrészekbe szerveződő egyesületek, fórumok (pl. Dózsavárosi Tanács), fontos szerepet töltenek be a helyi identitás kialakításában, ápolásában és a generációk közötti kapcsolat elmélyítésében.¹⁹

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságát az idősökkel foglalkozó személyek és szervezetek (VKTT Egyesített Szociális Intézmény, Városi Művelődési Központ, valamint Veszprém városának idősügyi referense) az elmúlt évek során figyelemmel kísérte, így viszonylag megbízható adatforrással rendelkezünk ezen a téren.

Míg 2008-ban a megkérdezettek kevesebb, mint 10%-a állította magáról, hogy számítógépet használ, addig 2012-ben már ez az arányszám meghaladta a 25%-ot. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy minden negyedik nyugdíjas eligazodik a számítógépes ismeretek világában, legalább felhasználói szinten ismeri és használja a számítógépét, valamint az azon futó programokat.

Érdemes górcső alá venni, hogy az idősök milyen mértékben használják az internetet, ami – mint tudjuk – az egyik legfontosabb kommunikációs csatornává nőtte ki magát az elmúlt években. Napjaink globalizálódott világában, ahol az országok közötti határok eltörlését követően a fiatalok közül egyre többen tanulnak külföldön vagy vállalnak munkát az ország határain túl, az idősök egyre nagyobb számban maradnak egyedül, segítség, támasz nélkül. Azt ugyan nem állíthatjuk, hogy az internethasználat segítségével valamennyi problémájuk megoldódik, de azt igen, hogy mentálisan nagy segítség számukra, hogy a tér- és időbeli korlátokat le tudják küzdeni, információkhoz jutnak az őket érintő területeken, valamint kapcsolatot tudnak tartani a családtagjaikkal.

Az internetet használók száma a következőképpen alakult az elmúlt öt évben: 2008-ban mindössze a megkérdezett idősök 8,7%-a vallotta, hogy eligazodik az internet világában. 2009-ben a megkérdezettek 10,7%-a, 2010-ben 14,6%-a, 2011-ben 19,7%-a, 2012-ben pedig már 24,4%-a állította, hogy sikeresen használja a világhálót. Ez a változás is jelentősnek mondható.

¹⁹ Forrás: Idősügyi Konceptió és Hosszú Távú Stratégia (2012)

Fontos megjegyezni, hogy ez a teljesítmény nem önmagától való, az idősök elsősorban nem autodidakta módon sajátították el a saját számukra fontos ismereteket. Az elmúlt tíz évben a városban több alkalommal is volt az idősök informatikai ismereteit bővítő tanfolyam (a „Digitális város” és „Kattints rá nagy!” programok keretében), illetőleg jelenleg is két helyszínen zajlik (2013-as kezdéssel), a Lovassy László és a Vetési Albert Gimnáziumokban. Ez utóbbi tanfolyamokat a Veszprém Városi Nyugdíjasok Érdekvédelmi, Érdekképviselői Egyesülete szervezte, a képzés a résztvevőknek ingyenes.

Az összegyűjtött adatok alapján elmondható, hogy az elmúlt évek során a városban élő idősök számítástechnikai ismereteinek mértéke jelentősen javult, azonban a fejlődés ellenére is elmarad az európai átlagtól (55%). Fontos, hogy a jelenlegi jó gyakorlatot folytassuk.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Bátran állíthatjuk – még akkor is, ha ezt a címet hivatalosan senki sem ítélte oda – hogy Veszprém városa idősbarát város. A hétköznapi élet valamennyi színterén találkozunk olyan lehetőségekkel, adottságokkal, szolgáltatásokkal és programokkal, amelyek speciálisan az idősödő és idős korosztály igényeit hivatottak kielégíteni. Az Önkormányzat, állami és egyházi intézmények, civil szervezetek és önkéntes csoportok mind-mind azon munkálkodnak, hogy az élet szép lehessen Veszprém városában – mindenki számára – a nyugdíjas évek közelébe érve, és azután.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kötelező önkormányzati feladatok közül az idősgondozás területén az átmeneti bentlakásos intézmény (időskorúak gondozóháza) nem valósult meg. A kórházstruktúra átalakításával egyidejűleg az egészségügyi szaktárca országszerte, így Veszprém megyében is jelentős mértékben hoz létre ápolási, rehabilitációs osztályokat. Az átmeneti otthon létjogosultságáról (szükségességéről) szóló döntést csak az átalakítás hatásainak figyelembe vételével lehet meghozni. Előzetes elképzeléseink szerint szükség van a városban – szociális alapú térítési díjjal – átmeneti elhelyezést nyújtó gondozóház kialakítására.	Meg kell vizsgálni, hogy évente hány alkalommal, és mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében állítsuk fel a gondozóház, az átmeneti ellátás megvalósulásának prioritását.

A Hóvirág utcai nappali intézmény esetében kizárólag a földszinti rész akadálymentesített és szükség volna külső homlokzat-felújításra. Szent István utcai nappali intézmény az épület korából adódóan komoly felújítást igényelne. Egyéb idősellátó intézményi egységek fűtési rendszere korszerűtlen, épülete felújításra szorul.	Intézményrendszer fejlesztése, rendszerelemekkel, infrastrukturális beruházásokkal.
Új feladat a nyugdíj előtt állók felkészítése a nyugdíjas évekre.	Jelenjenek meg a témával kapcsolatos tájékoztatások a helyi médiában, valamint érdemes egy szakmai fórumot szervezni annak érdekében, hogy az egyes munkáltatók bevonhatók legyenek a nyugdíj előtt álló munkavállalók nyugdíjas évekre való felkészítésébe.
Ma elvárás, hogy az újonnan forgalomba állítandó buszok akadálymentesek legyenek (alacsony padló, megfelelő kivilágítás, könnyű eligazodást biztosító jelzőtáblák, könnyen elérhető leszállásjelzők, stb.) A városban régebben beszerzett buszok nem felelnek meg ennek a követelménynek.	A jövőben beszerzendő buszoknál mindig figyeljenek arra, hogy az újonnan forgalomba állítandó buszok akadálymentesek legyenek.
Nincs olyan intézmény, ami a korosodó, későbbiekben egyre több gondoskodásra szoruló fogyatékos személyek számára otthonszerű ellátást nyújtana.	Megfontolásra ajánlott egy olyan vegyes profilú intézmény, melyben a két élethelyzetre adott intézményes válasz megoldja a problémát.
Szükséges lenne a megfizethető térítési díjú bentlakásos férőhelyek bővítése, esetleg egyházi fenntartású idősok otthonának alapítása, mely felekezeti hovatartozás nélkül vehető igénybe. Az önkormányzati bentlakásos intézményekben kb. 80 fős a várakozási lista, és másfél év a várakozási idő.	Meg kell vizsgálni, hogy milyen megoldási lehetőségek vannak a város közigazgatási területén belül a bentlakásos férőhelyek számának bővítésére, illetőleg a városon kívüli idősellátó intézményekkel is fel kell venni a kapcsolatot, és meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy milyen feltételek mellett lennének képesek fogadni a veszprémi lakosokat intézményükbe.
A tájékozatlanság okozhatja, hogy egyes idős emberek nem jutnak idejében a megfelelő ellátáshoz.	Ajánlott lenne egy összefoglaló tájékoztatót készíteni a szociális téren igénybe vehető támogatásokról, és azt olyan helyeken elhelyezni, ami könnyen elérhető az idősok számára, pl. az orvosi rendelőkben.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Nem vitás, hogy abban a társadalomban, ahol a szépség és az egészség mint egyedül érvényes valóság áll a követendő példák élén, különösen nehéz helyzetben vannak azok, akik valamilyen oknál fogva még segítséggel sem képesek eljutni oda, hogy megszerezzék a javakat.

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX. század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezer éves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése.

Az egyik legsokszínűbb felkarolásra váró célcsoport a fogyatékossgal élők csoportja. A fogyatékossg, a valamiben való akadályoztatottság ugyanis számos területen jelentkezhet. A legelterjedtebb felfogás szerint fogyatékos személy: aki

- érzékszervi (különösen látás- és hallásbéli) és/vagy
- mozgásszervi és/vagy
- testi teljességét és/vagy
- értelmi képességeit

jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékossg, valamint a fogyatékkal élők professzionális és laikus megsegítése Veszprém városának vezető testülete előtt is jól ismert kérdés.

Az Európai Unióban a fogyatékossgal élő emberek, valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a 15%-ot. 2001. évi népszámlálási adatok alapján hazánkban a fogyatékkal élők száma 577 000 fő volt, ami az összlakosság 5,7%-át tette ki. A fogyatékkal élők aránya a kor előrehaladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében közel 38%. Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. „A fogyatékossgot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (43,3%-ban). A fogyatékos személyek 31,8%-a születése óta szenved fogyatékossgban”.

A fogyatékosok társadalmi rétegének túlnyomó részét a mozgássérültek alkotják. „A 2001. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), - ekkor a mozgássérült emberek száma 251 560 volt -, míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg

10%, a vakok és gyengénlátók aránya 14,4%. Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya az 1990. évi adathoz képest (6,7%) 21,6%-ra növekedett. Hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.

A városban élő fogyatékosággal rendelkező polgárok számáról a Központi Statisztikai Hivatal, valamint a MOVE Egymásért Integrált Támogató Szolgálat segítségével jutottunk adatokhoz, bár valószínűnek tartjuk, hogy ezek a számok csak megközelítőleg segítenek meghatározni a városban élő fogyatékosággal rendelkezők tényleges számát.

A Statisztikai Hivatal adatai (7.1.1. számú táblázat) alapján elmondható, hogy egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesülők száma 2008 évben 305 fő volt, 2009-ben 294 fő, 2010-ben pedig 280 fő. A nemek aránya nem egyenletesen oszlik meg, a nők létszáma magasabb. 2008-ban 123 férfi és 182 nő, 2009-ben 111 férfi és 183 nő, 2010-ben pedig 98 férfi és 182 nő részesülhetett az egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban. Az adatokból látható, hogy a nők száma folyamatosan magas, 2010-ben majdnem a kétszerese a férfiakénak.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	2011.01.01-től érvényes mutató	305
2009		294
2010		280
2011	1496	2010.12.31-ig érvényes mutató
2012	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2011. január 01-jétől újfajta statisztikai mutató került bevezetésre: a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma. A korábbi évek adataival ez a mutató sajnos nem vethető össze, mert némileg más az összegyűjtött adatok köre. A Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján 2011 évben 1496 fő részesült ez utóbbi ellátási formában, a 2012 évre vonatkozó adatok még nem álltak a rendelkezésükre.

A MOVE Támogató Szolgálattól kapott kimutatás alapján 2012-ben Veszprém városában magasabb összegű családi pótlékban 717 fő részesült, fogyatékos támogatásban 474 fő, vakok személyi járadékában 24 fő, összesen 1215 fő, azaz a lakónépesség megközelítőleg 3%-a.

A felnőtt korú értelmi *fogyatékos és halmozott fogyatékosággal élő személyek ellátásáról* 2004. március 10-től 2012. december 31-ig egy integrált intézmény („Éltes Mátyás” Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozóháza) gondoskodott, amely ellátta úgy a fogyatékosok nappali ellátásával mint az átmeneti elhelyezésével kapcsolatos feladatokat is.

A Gondozóház 2013. január 01-jei fenntartóváltása (állami fenntartásba kerülése) után a feladatok kettéváltak. A nappali intézmény illetékességi és működési köre szélesebb, Veszprém Megyei Jogú Város és a Veszprémi Kistérség közigazgatási területére, ellenben a gondozóház illetékességi és működési köre pusztán a város közigazgatási területére terjed ki.

A nappali intézmény ellátásaiban részesülő fogyatékosok számát az alábbi (7.1.2. számú táblázat) foglalja össze. A nappali intézmény kihasználtsága évről-évre növekszik. 2008-ban 52 fő, 2009-ben

57 fő részesült nappali ellátásban. 2010-ben ez az emelkedés megáll, sőt visszafordul, hiszen ebben az évben mindössze 51-en vették igénybe az ellátást, majd 2011-től újabb emelkedést láthatunk (55 fő). 2012. évi statisztikák elkészítésekor az intézmény teljes kihasználtsággal dolgozott (60 fő), ugyanakkor meg kell jegyeznünk, hogy ha a teljes éves kihasználtságot időarányosan tekintjük, akkor 2012. évben havi átlagban 26,4 férfi és 27,5 nő, összesen 53,9 ellátott vette igénybe a nappali intézmény szolgáltatásait.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	52	0	0
2009	57	0	0
2010	51	0	0
2011	55	0	0
2012	60	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A Gondozóház működését és szolgáltatásait részletesen bemutatjuk a 7.1.c.) önálló életvitelt támogató helyi intézményeket, szolgáltatásokat és programokat bemutató fejezetben.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé. A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 32%-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alapkörű iskolázottsággal csak 39%-uk rendelkezett. Ez az arány a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 25%-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 5%-ának van. A 2001. évi népszámlálás szerint a fogyatékos személyek foglalkoztatási mutatója 9% volt.

Az Önkormányzat az adatgyűjtés során a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségétől, valamint az Önkormányzat által fenntartott (a 7.1.c.) pontban részletesen bemutatott, Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye vezetőjétől, valamint az Életet Segítő Alapítványtól kapott adatokat a fogyatékosok foglalkoztatásával kapcsolatban.

A fent említett adatgyűjtés során a következőket tudtuk meg.

A szociális foglalkoztatásban alkalmazottak létszáma a fejlesztő-felkészítésben résztvevők tekintetében 30 fő, a munka-rehabilitációban foglalkoztatottak tekintetében 25 fő. A felkészítő fejlesztést egy budapesti székhelyű Kft. valósítja meg (Főkefe Nonprofit Kft.), a munka-rehabilitációt pedig az önkormányzat fent említett, és a 7.1.c pontban részletesen bemutatott Nappali Intézménye.

A Munkaügyi Központ is rendelkezik – igaz ugyan, hogy csak viszonylag csekély számú – adattal a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatottságát illetően. A Munkaügyi Központ adatai szerint a védett munkahelyen foglalkoztatottak száma 2012-ben 26 fő volt, akik közül valamennyi fogyatékos személyt (26 fő) non-profit szervezet(ek) alkalmazta(k). (7.1.3. számú táblázat)

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közzsférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő- felkészítésben résztvevők száma	-	30	-
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	20	-	-
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		-	26	-
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		2	-	9
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		1	2	2

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével

Szintén a Munkaügyi Központ adataira támaszkodva mondhatjuk el, hogy támogatott foglalkozásban az elmúlt évben 11 fő vett részt, 2 fő a közzsférában, 9 fő pedig valamely gazdasági vállalkozásban. A nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásában résztvevő fogyatékos személyek száma 2012-ben összesen 5 fő volt, közülük 1 fő a közzsférában, 2 fő non-profit szervezetnél, és 2 fő gazdasági vállalkozásnál talált munkát, így a megélhetését biztosító jövedelemforrást magának. (Valószínűnek tartjuk, hogy a város területén ennél azért jóval magasabb azon fogyatékkal élő emberek száma, akik nyílt munkaerő-piaci szolgáltatásban vesznek részt – az adatszolgáltató látókörébe azonban a társadalomnak ebből a szeletéből csak ez az 5 fő került bele.)

A hiányos adatokra való tekintettel megfogalmazódik egy olyan adatbázis létrehozásának igénye, amiben úgy a fogyatékkal élők, mint a fogyatékkal élők számára munkalehetőséget biztosítani tudó munkáltatók adatai együttesen fellelhetők.

Az Életet Segítő Alapítvány Támogatott Foglalkoztatás Szolgáltatást nyújt a fogyatékkal rendelkezők és a megváltozott munkaképességű emberek részére. E két fogalom tartalmi különválasztása fontos, annak ellenére, hogy mindkét csoport tagjai támogatásra szorulnak az aktív munkaerő-piaci integráció vagy reintegráció tekintetében.

Fogyatékosnak azok a személyek minősülnek, akik érzékszervi (különösen látás- és hallásbéli) és/vagy mozgásszervi és/vagy testi teljességét és/vagy értelmi képességeiket jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolják, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozottak, és ez számukra tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Megváltozott munkaképességűnek azokat nevezzük, akik nem fogyatékkal élnek, de megváltozott egészségi állapotuk következtében a nyílt munkaerő-piacon már nem tudnak elhelyezkedni, csak valamilyen rehabilitációt követően.

Veszprémben az Életet Segítő Alapítvány *Támogatott Foglalkoztatás© Szolgáltatást* nyújt (a továbbiakban TF).

A TF definíciója: „olyan speciális munkaközvetítő szolgáltatás, amely hátrányos helyzetű emberek munkába állását valósítja meg. A modell lényege: a megfelelő személyt megtalálni a megfelelő munkára, miközben az összeállítás sikerének megvalósítása érdekében, mind a munkavállaló, mind a munkáltató, széleskörű, hosszú távú támogatásban részesül. A TF szolgáltatás a munkát kereső személyt, valamint az állást ajánló munkáltatót egyaránt ügyfélnek tekinti, és mindkét felet személyre szabottan támogatja”²⁰.

A programot eredetileg a tanulásban akadályozott és értelmileg sérült fiatalok számára fejlesztették ki, azonban idővel – mivel a módszer hatékonynak bizonyult – a célcsoport kibővült más fogyatékossgal rendelkezőkkel is (pl. mozgássérült, pszichiátriai problémákkal élő, látássérült, hallássérült emberek csoportjával). A program kiterjeszthető a megváltozott munkaképességűek körére is, vagy bármely más társadalmi csoportra, melynek tagjai élethelyzetük, etnikai hovatartozásuk, vagy egyéb más okok miatt (pl: hajléktalanság, GYES-ről visszatérés) szükségük van erre a speciális támogatásra.

Veszprémben a Támogatott Foglalkoztatás © Szolgáltatás célcsoportja:

- Veszprémben és vonzáskörzetében élő
- 18 éven felüli, részképesség zavarral élő emberek,
- tanulásban akadályozott emberek
- értelmileg akadályozott emberek
- autizmussal élők, kezelt epilepsziával élő értelmi sérültek
- halmozottan sérült emberek, akiknek egyik fogyatékossga az értelmi fogyatékossga
- akik képességeiknek megfelelően munkavégzésre alkalmasak
- ezáltal a nyílt munkaerő-piacon elhelyezhetők.

A TF szolgáltatás segítséget nyújt a munkavállaló és a munkáltató felkészítéséhez, a munkahely-kereséshez, a munkakör kialakításához-, a munkafeladatok megoldásának elsajátításához, és a munkahelyen fellépő problémák megoldásához.

A TF modell filozófiája azt sugallja, hogy nem az emberek fogyatékossga okozza az alapvető problémát, hanem az, hogy a társadalom nem képes megfelelő módon segíteni a fogyatékos embereknek abban, hogy a társadalom egyenjogú tagjaivá váljanak. A TF modell eredményes kísérletet tesz arra, hogy a támogatásra összpontosítva elmozdítsa az emberek előtt emelkedő akadályokat, ahelyett, hogy – tétlenül és eredménytelenül – várna arra, hogy a sérült emberek fogyatékossga szűnjön meg. A társadalom, a döntéshozók, a munkáltatók, a szolgáltatók és természetesen az állampolgárok felelőssége is, hogy tanuljunk és fejlődjünk, nem pedig a sérült embereké, hogy megváltoztassák fogyatékossgájukat, vagy legyőzzék abból származó hátrányaikat.

Veszprémben a fent részletesen bemutatott speciális munkaerő-piaci szolgáltatás célcsoportját kibővítették az un. 4M Program (Megoldás Munkáltatóknak és Megváltozott munkaképességű Munkavállalóknak) elindításával.

E programon keresztül az Országos Orvosszakértői Intézet minősítés szerint legalább 50%-os munkaképesség csökkenéssel, vagy az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet

²⁰ Forrás: Támogatott foglalkoztatás szolgáltatás módszertani kézikönyv (10.o.) – Fogyatékos emberek a nyílt munkaerőpiacon, Salva Vita Alapítvány – Fekete Sas Kiadó, Budapest, 2007.

minősítés szerint legalább 40 %-os össz-szervezeti egészségkárosodással rendelkező, megváltozott munkaképességű munkavállalók számára nyújtanak komplex szolgáltatást, mely tartalmaz:

- személyre szóló munkaügyi tanácsadást
- képzésbe való közvetítést
- nyílt munkaerő-piacra való közvetítést
- munkahelyi betanítást és
- sikeres elhelyezkedést követően 6 hónapig tartó nyomon követést.

A következő táblázat (7. számú kiegészítő táblázat) a TF szolgáltatásba bevont ügyfelek számát, valamint a program során nyílt munkaerő-piacon elhelyezett munkavállalók számát mutatja. (2003-tól 2008-ig kétéves programciklusok valósultak meg.)

8. sz. kiegészítő táblázat – Az Életet Segítő Alapítvány eredményei:

	2003- 2004	2004- 2005	2006- 2007	2007- 2008	2009	2010	2011	2012
Bevont ügyfelek száma: (fő)	50	50	52	78	94	62	67	63
Nyílt munkaerő-piaci elhelyezések száma: (fő)	13	12	17	17	20	12	22	22

Forrás: <http://eletetsegito.hu/docs/tfsz.doc>

A program megvalósítása során az alábbi feladatok ellátásába sikerült beilleszteni az ügyfeleket:

- futószalag melletti munkák
- udvarosi, kertészeti munkák
- takarítás, mosodai feladatok
- konyhai kisegítés, ételhordás
- irodai kisegítés, adatrögzítés
- csomagolás, árufeltöltés, rakodómunkák

A Támogatott Foglalkoztatás Programot támogató és abban résztvevő munkáltatók többek között:

- Cserhát Vendéglátóipari Kft. Veszprém
- MTD Fűnyírógár, Nemesvámos
- Johnson Control's Mezőlak Kft.
- Yolimpio Kft. Veszprém
- McDonald's Veszprém.

Az életet segítő Alapítvány vezetője és munkatársai a jövőben e munkáltatói kör további bővítését tervezik.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményének ellátottjai közül (54 fő) 11% dolgozott már a nyílt munkaerőpiacon, de többen közülük nem tudtak ottmaradni. 3,7%-uk felmondott, mert beilleszkedési problémái voltak, 7,4%-nak pedig lejárt a szerződése vagy egyéb indok miatt pl. leépítés szűnt meg a munkaviszonyuk.

Egyértelműen nem állítható, hogy a munkaviszony megszüntetésének oka a hátrányos helyzet megléte lett volna, de az tapasztalataink szerint sajnos elmondható, hogy a munkáltatók általában nem rendelkeznek kellő felkészültséggel, megfelelő ismeretekkel, és elegendő toleranciával a fogyatékkal rendelkező vagy megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazásával kapcsolatban.

Létezik egy szervezet Veszprémben, ami hatékonyan közreműködik abban a fajta szemléletformálásban, mely elengedhetetlen feltétele a fogyatékkal élők sikeres munkaerő-piaci integrációjának. E szervezet a *Veszprém Városi Fogyatékosügyi Kerekasztal* (továbbiakban: Kerekasztal)

A Kerekasztalt a korábbiakban bemutatott, jelenleg a *Veszprém megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház* nevet viselő szervezet (akkori nevén a Veszprém Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda - Esélyek Háza) kezdeményezésére alapította hat Veszprémben működő szervezet, 2011. december 07-én.

A Kerekasztal alapító tagjai:

- A „Csend Világa” Alapítvány
- Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Mozgássérültek Aktív Egyesülete
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Veszprém Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat
- Vakok és Gyengénlátók Veszprém Megyei Egyesülete
- Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület (Veszprémi Esélyek Háza)

Az Életet Segítő Alapítvány a Kerekasztal un. csatlakozó szervezete.

A Kerekasztal tevékenységei:

- folyamatos információáramlás biztosítása a résztvevő szervezetek között
- tapasztalatcsere
- partneri kapcsolat kialakítása, és fenntartása
- szemléletformáló rendezvények szervezése, (különös tekintettel az Esélyegyenlőségi Napra)
- közös fogyatékosügyi stratégia megalkotása

- összehangolt fellépés, közös érdekérvényesítés
- együttműködés a média képviselőivel
- együttműködés az Önkormányzat képviselő testületével, döntés előkészítésben szakmai segítségnyújtás
- fogyatékos emberek életkörülményeinek és esélyeinek javítása

A Kerekasztal 2012. június 01-jei „Lépj előre egyet” bemutatkozó rendezvényének egyik célja az elméleti és gyakorlati formában is megvalósuló ismeretátadás volt, valamint a fogyatékkal élők életének szórakoztató, kulturális és sportrendezvények segítségével való bemutatása, mely nélkülözhetetlen eleme a hosszú távú szemléletformálásnak. E bemutatkozó rendezvény lebonyolításához Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata is segítséget nyújtott (pályázati úton).

A Veszprém Városi Fogyatékosügyi Kerekasztal a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2013. január 31-én tartandó Közgyűlésén „A hónap civil szervezete”-ként lehetőséget kapott a bemutatkozásra. A Kerekasztal választott, soros elnöke a bemutatkozáson túl arra használta fel ezt a lehetőséget, hogy egyfajta érzékenyítő tréninget tartson a várost vezető képviselőknek.

A Kerekasztal felajánlotta az Önkormányzat számára a jövőbeli partneri együttműködés lehetőségét.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A felnőtt korú értelmi fogyatékos és halmozott fogyatékossgal élő személyek ellátásáról 2004. március 10-től 2012. december 31-ig egy integrált intézmény („Éltes Mátyás” Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozóháza) gondoskodott, amely ellátta úgy a fogyatékosok nappali ellátásával mint az átmeneti elhelyezésével kapcsolatos feladatokat is.

A Gondozóház 2013. január 1-jei fenntartóváltása (állami fenntartásba kerülése) után a feladatok kettéváltak. A nappali intézmény illetékességi és működési köre szélesebb, Veszprém Megyei Jogú Város, és a Veszprémi Kistérség közigazgatási területére, ellenben a gondozóház illetékességi és működési köre pusztán a város közigazgatási területére terjed ki.

A Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye nevet viselő *nappali intézmény* az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Az ellátott személyek fizikális, mentálhigiénés, és szellemi szükségleteik kielégítése.
- A kommunikáció, önállóság, szocializáció, és munkavégzéshez szükséges készségek, és a meglevő képességek szinten tartása, és fejlesztése.
- Az ellátottak részére *szociális foglalkoztatás* biztosítása, mely – a hatályos jogszabályoknak, és az ellátottak képességeinek megfelelően – részben fejlesztő-felkészítő, részben munka-rehabilitációs foglalkoztatás.
- *Munka-rehabilitáció* keretében biztosítja az ellátott személy munkára való alkalmasságának, valamint testi- és szellemi adottságainak, képességeinek megőrzését, illetve fejlesztését. A munka-rehabilitációs foglalkoztatás intézményi jogviszony keretében történik. 2012-ben átlagosan napi 23 fő vett részt ebben a foglalkoztatási formában. A munkavégzésért az ellátottak munka-rehabilitációs díjat kapnak. Az intézmény a munka-rehabilitációs foglalkoztatásban résztvevő személyek után járulékot fizet, ami hozzájárul a jövőbeni nyugdíjra való jogosultságuk megalapozásához.

- Az intézmény 1994 óta egy külső foglalkoztató – a Főkefe Nonprofit Kft. segítségével – biztosítja a *fejlesztő-felkészítő foglalkozás* keretében történő munkavégzést. A munkavégzésre munkaszerződés megkötését követően kerül sor. A foglalkoztatás 4 órás, díjazása a minimálbér 50%-a. A Főkefe Nonprofit Kft. 30 értelmileg akadályozott felnőtt számára biztosít munkalehetőséget.

A nappali intézmény kapcsolatot tart a fogyatékos személyek alapfokú képzésében résztvevő iskolákkal, mert a jövőbeli gondozotti kör tagjai elsősorban ezekből a társintézményekből kerülnek ki. Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy az intézmény közvetlen kapcsolatot tart a városban működő idősek klubjainak tagjaival, a városban működő felnőttoktatási intézményekkel, valamint a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolával (az intézmény a főiskola szociális munka tanszékének gyakorlati telephelye is). A kapcsolat kölcsönös segítségre épül. Példaként említenénk meg, hogy egy epilepsziával élő gondozott számára az I. Sz. Gondozási Központ biztosított jelzőkészüléket.

A nappali intézmény 60 férőhellyel rendelkezik. Szolgáltatásait 2012. évben havi átlagban 26,4 férfi és 27,5 nő, összesen 53,9 ellátott vette igénybe. Az szolgáltatások igénybe vétele térítési díjhoz kötött, azonban a térítési díjak megállapításánál fontos szabály, hogy az ellátottak saját jogú összjövedelmük 30%-ánál magasabb összeg megfizetésére nem kötelezhetők.

A nappali intézmény vezetője a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése kapcsán arra hívta fel a figyelmünket, hogy az autizmussal élő személyek ellátása – legyen szó akár gyermekről, akár felnőttéről – hazánkban még gyermekcipőben jár. Az autizmus kutatások fejlődése okán a kutatók egyre nagyobb tudással rendelkeznek e fogyatékosági területet érintően. Az érintett személyek feltérképezése is egyre hatékonyabbá válik, így egyre több esetben igazolható – részben vagy egészben – az autizmusban való érintettség. Az autizmus rendkívül széles spektrumot ölel fel, a probléma ezért nem kezelhető egységesen. Az viszont tény, hogy a teljes társadalom szempontjából fontos, hogy e genetikai rendellenességgel született személyek integrációja megtörténhessen. Az integráció alapja két pilléren nyugszik: egyrészt a fogadó társadalom érzékenyítésén, másrészt az érintett személyek egyénre szabott, speciális fejlesztő támogatásán.

Veszprémben és Veszprém vonzáskörzetében gyakorlatilag nincsenek az autizmussal élő személyek speciális ellátásához szükséges ellátások. A Nappali Intézmény tervei között szerepel az intézmény keretein belül egy olyan részleg kialakítása, ahol az autizmussal élő fiatalok egyénre szabott, speciális támogatásban és célzott fejlesztő foglalkozásokban részesülhetnek.

A Veszprém Megyei Fogyatékos Személyek, Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Integrált Intézményének Veszprémi Telephelye (a 2013. január 01-jei fenntartóváltás előtt „Éltes Mátyás Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozóháza) nevet viselő *gondozóházban* azok a fogyatékos személyek helyezhetők el, akiknek ellátása a családban nem biztosított. Az átmeneti elhelyezés segítségével lehetőség van fogyatékos személyt ellátó család időleges tehermentesítésére is. A gondozóház az alábbi szolgáltatások nyújtását támogatja:

- a szolgáltatást igénybe vevők napi háromszori étkezését,
- egészségmegőrzését szolgáló felvilágosítást,
- rendszeres orvosi felügyeletet,
- szükség szerinti ápolását,
- szakorvosi, illetve kórházi kezeléshez való hozzájutását,

- gyógyszerellátását,
- mentálhigiénés ellátását,
- szabadidő hasznos eltöltését,
- a gondozottak praktikus-gyakorlati készségeinek, képességeinek fejlesztését, önállóságuk kialakítását, valamint a jövőbeni lakóotthoni formára való felkészítését.

A gondozóház 10 férőhellyel rendelkezik. Szolgáltatásait 2012 évben havi átlagban összesen 9,81 ellátott vette igénybe. A szolgáltatások igénybe vétele térítési díjhoz kötött, azonban a térítési díjak megállapításánál fontos szabály, hogy az ellátottak saját jogú összjövedelmük 60%-ánál magasabb összeg megfizetésére nem kötelezhetők.

A Nappali Intézmény vezetője a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése kapcsán arra hívta fel a figyelmünket, hogy Veszprém városában jelenleg nincsen olyan intézmény, amely a korosodó, az idő előrehaladtával egyre több gondoskodásra szoruló fogyatékkal élő személyek végleges, otthonszerű elhelyezését meg tudná oldani. Számos példa mutatja, hogy a fogyatékkal élő személyek családjának nagy teherterhelés a napi gondozási feladatok ellátása. Az egyre korosodó szülők nyilvánvalóan maguk is egyre kevésbé tudnak részt venni beteg gyermekeik ellátásában. Egyre több szülő és törvényes képviselő fogalmazza meg és jelzi azt az igényét, mely szerint még életében megnyugtató módon szeretne gondoskodni gyermekének sorsáról, hosszú távú elhelyezéséről. Ennek terhére igyekezne a Gondozóház levenni a szülők és a családok válláról azáltal, hogy kialakít egy végleges otthonszerű ellátást, illetve támogatott lakhatást biztosító intézményt, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által újonnan biztosított lehetőség kihasználásával.

A nappali ellátás és a gondozóházas elhelyezés mellett a harmadik intézményesült ellátási forma az ún. *támogató szolgálat*, ami a saját lakókörnyezetben, vagy lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, és támogatja az ön-érdekérvényesítést. A támogató szolgálatok által ellátott feladat a személyi segítség, a személyi szállítás és az információnyújtás, tanácsadás is.

Városunkban jelenleg három támogató szolgáltatás működik, mely a fogyatékkal élők számára nyújt ellátást. Ezek a következők:

- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Veszprémi Támogató Szolgálata – az önkormányzattal szerződéses viszonyban áll
- MOVE Egymásért Integrált Támogató Szolgálat
- Magyar Vöröskereszt Veszprém Megyei Szervezete Fogyatékkal Élők Támogató Szolgálata

Az Életet Segítő Alapítvány Napraforgó Támogató Szolgálat 2011. december 31-én szűnt meg, a finanszírozási nehézségek következtében.

A veszprémi támogató szolgálatok sajátossága, hogy tevékenységük során együttműködnek egymással.

A szolgáltatást igénybe vevők száma magas, mindegyik szolgálatról elmondható, hogy évek óta folyamatosan túlteljesíti azt a feladategység számot, amire a finanszírozást kapják. A szolgáltatás

íránt mutatkozó kifejezetten nagy igényre való tekintettel fontos lenne, hogy a városban működő valamennyi támogató szolgáltatnak biztosítva legyenek a működési feltételei.

A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások adatait tartalmazó 7.1.4. számú táblázatot – üresen – a 2. számú mellékletbe csatoljuk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás

A Fot. 22.§-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- Rokkantsági járadék

A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII.27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- Közlekedési kedvezmény

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm. rendelet 6.§-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

- Parkolási igazolvány

Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások

étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

- Szakosított ellátási formák

ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

E témakörben a helyi adatgyűjtés még a partnerek bevonásával is csak minimális eredményekkel volt lehetséges. Sem a helyi önkormányzatok, sem az egyéb ellátást nyújtó intézmények nem tartják nyilván, hogy az adott pénzbeli, illetve természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert ezeknél az ellátási formáknál a szociális rászorultság az elsődleges. Bizonyos ellátásokat a Magyar Államkincstár folyósít, de megkeresésünkre ők sem tudtak adatot szolgáltatni a fogyatékosok ellátásával kapcsolatban.

A Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények elnevezésű 7.2.1. szám táblázatot a 2. számú mellékletbe csatoltuk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A korábbi fejezetekben már érintettük bizonyos önkormányzati intézmények akadálymentesítésének – vagy éppen az akadálymentesítés hiányának kérdéskörét. Itt és most annyival egészítenénk ki a korábban elmondottakat, hogy az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy az akadálymentesítés valóban megvalósuljon, így a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése egyenlő eséllyel legyen biztosított.

Az önkormányzat szerződésben áll a jeltolmács szolgálattal. A szerződés lehetővé teszi, hogy a hallássérült emberek hivatali ügyintézéséhez jeltolmács segítségét vegyék igénybe.

Az Önkormányzat épületei részben akadálymentesítettek. A fizikai akadálymentesítés elsősorban anyagi források függvénye – az Önkormányzat folyamatosan keresi azokat a pályázati lehetőségeket, melyeket az akadálymentesítés megvalósításához forrásként felhasználhat.

Az Önkormányzat intézményeinek akadálymentesítését részletesen bemutató 7.3.1. számú táblázatot a 1. számú mellékletbe csatoltuk.

Az Önkormányzat elkötelezett amellett, hogy erejéhez mérten mindent megtegyen városi szinten úgy a fizikai, mint az infokommunikációs akadálymentesítés terén. A jövőben történő beruházásai, és intézményi felújításai során törekszik arra, hogy az akadálymentesítés a lehető legtöbb területen a lehető legteljesebb mértékben megvalósulhasson.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A városban az akadálymentesítettség foka különböző, úgy a közszolgáltatást biztosító, mint a kulturális és sportrendezvényeket megvalósító épületekben.

Be kell vallanunk, hogy jelentős számban található a városban olyan épületek, és olyan közterületek is, melyek nem felelnek meg teljes mértékben a kor kihívásainak. Azonban büszkén valljuk, hogy Önkormányzatunk mindent megtesz annak érdekében, hogy a beruházások, fejlesztések megvalósítása során, illetve annak eredményeképpen biztosítsa az akadálymentes környezetet.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az adatgyűjtéshez e területen a város legnagyobb foglalkoztatóinak a segítségét kértük. Elektronikus úton küldtünk ki kérdőíveket. A kérdőíves kutatásra beérkezett válaszok az 1. számú mellékletbe csatolt 7.3.2 –es táblázatban olvashatók. A felmérés nem tekinthető reprezentatívnak, inkább csak ízelítőt ad a városban lévő foglalkoztatók akadálymentesítettségének jelenlegi állapotáról.

Azt kell mondanunk, hogy a fogyatékkal élők számára a nyílt munkaerő-piacra való visszatérés gátja számos esetben a munkáltatók akadálymentesítettségének a hiánya.

A probléma egyik legfontosabb forrása, hogy a munkáltatók többsége nehézségként tekint az akadálymentesítésre, elsősorban azért, mert az akadálymentesítést rendkívül költségesnek tartja. Természetesen a teljes fizikai akadálymentesítés költséges. A lift, a rámpa, az akadálymentes mosdó pénzbe kerül – ám egy munkahely akadálymentesítésénél nem csak ezeknek az elemeknek a meglétéről van szó. Egy látássérült esetében gyakran elég egy vezetősáv, egy hallássérült esetén elegendő lehet, ha a munkahely biztosítja annak lehetőségét, hogy ne érje baleset a hallássérült dolgozót amiatt, mert nem vesz észre valami olyan veszélyt, amit a hang jelez az ép hallású kollégái számára (például, hogy jön egy targonca, álljon félre).

A probléma gyökere – a munkáltatói akadálymentesítés esetén is – a gondolkodásmódra vezethető vissza. Össztársadalmi szinten jelent problémát, hogy a fogyatékkal élők helyzetét sokan nem akarják elfogadni. De hogy is tudnánk valamit elfogadni, amit nem ismerünk? Hogy is tudnánk elfogadni valamit, ami korunknak a média által sugárzott filozófiájával (légy ép, egészséges és örökké szép) szöges ellentétben áll?

Talán úgy, ha törekszünk a megismerésre.

Azt gondoljuk, hogy a foglalkoztatóknak – és nem csak a foglalkoztatóknak, hanem a társadalom tagjainak életkortól és életállapottól függetlenül – szüksége lenne egy olyanfajta érzékenyítő képzésre, akár egyfajta szemléletformáló tréningre, melynek során mindannyian megtanulhatnák, hogy mit is jelent fogyatékkal élni. Mit jelent autistának lenni, mivel jár, ha valaki nem lát, vagy nem hall, hogyan segíthetünk hatékonyan valakinek, aki nem tud járni, hogyan kommunikáljunk egy értelmi sérült emberrel, és még hosszasan sorolhatnánk azokat a kérdéseket, melyek megválaszolása hozzásegíthetne minket ahhoz, hogy érzékennyé váljunk embertársaink problémái iránt. Mert ez a fajta megismerés az alapja annak, hogy el tudjuk fogadni fogyatékoságukat, az elfogadás pedig annak alapköve, hogy képesek legyünk meglátni a bennük rejlő értékeket.

A veszprémi kórházban az orvosok a kötelező továbbképzésük keretében részt vehetnek a fent leírtakhoz hasonló képzésben. (A képzésben való részvételért az orvosok kreditpontot kaphatnak). A képzés során elméleti és gyakorlati szinten is elsajátíthatják, hogyan kell a különféle célcsoportokkal bánni, mire van szükségük ahhoz, hogy az ellátásuk során biztosított legyen számukra a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés. Fontosnak tartjuk, hogy lássák, felismerjék és elfogadják az orvosok a fogyatékoságból fakadó különbözőségeket.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Veszprém városában az elmúlt 10 év során kiemelt figyelmet fordítottunk az akadálymentesítésre, valamennyi új beruházás során.

A város számos területén, mintegy 250 helyen - gyalogátkelőknél, közintézmények, orvosi rendelők, és nyugdíjas klubok környékén, a legfontosabb csomópontoknál, majd fokozatosan a város egyéb területein is - megtörtént a járdák akadálymentesítése. Ahogy az önkormányzat anyagi helyzete lehetővé teszi, a felújítási munkálatok tovább folytatódnak.

A városlakók kéréseit is igyekszünk figyelembe venni – volt rá példa, hogy telefonos bejelentést követően egy városlakó lakókörnyezetében végeztük el az akadálymentesítést.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékosok számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások témakörét a fejezet korábbi részeiben már érintettük. A Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményt és a Veszprém Megyei Fogyatékos Személyek, Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Integrált Intézményének Veszprémi Telephelye nevet viselő Gondozóházat a 7.1.c. fejezetben részletesen bemutattuk.

A fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások nevű 7.3.4. számú táblázatot az 1. számú mellékletbe csatoltuk.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat által ellátott sporttal kapcsolatos feladatokról szóló 20/2012 (IV.26.) sz. önkormányzati rendelet ezt írja:

2.§ (1) bekezdés 3. pontja: Az Önkormányzat rendezvényi vagy működési pénzbeli támogatást biztosít a fogyatékkal élők sporttevékenységének támogatására.

5.§ Az Önkormányzat a fogyatékkal élők sporttevékenységéhez támogatást biztosít.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Rendkívül kevés adattal rendelkezünk a fogyatékosok számáról, arányáról, fogyatékoságuk típusáról, így rendkívül nehéz meghatározni azokat az irányokat, amiket az Önkormányzatnak a jövőben követnie kell.	Készüljön fogyatékosügyi koncepció, részletes helyzetelemzéssel, a problémás területek beazonosításával, és fejlesztési területek, javaslatok megjelölésével.
A munkáltatói akadálymentesítés hiánya probléma. A nyílt munkaerő piacra való visszahelyezés egyik eszköze az infokommunikációs akadálymentesítés.	A munkáltatók akadálymentesítésre való ösztönzése.
Számos fogyatékos (vagy az őt gondozó hozzátartozó) nincs tisztában az igénybe vehető szolgáltatásokkal.	Készíteni kell egy összefoglalót az igénybe vehető szociális ellátásokról, támogatásokról.

Az autisták ellátása nem megoldott Veszprémben.	Vizsgálni szükséges annak lehetőségét, hogy miként oldható meg az autista személyek nappali ellátása.
Az időügyi részben már jeleztük, hogy problémát jelent az egyre korosodó fogyatékosok ellátása Veszprémben.	Meg kell oldani a felnőtt, önálló életvitelre képes fogyatékos személyek részére a támogatott lakhatást.
A társadalom kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, életállapotára, problémáira	Érzékenyíteni szükséges a fiatalokat, hogy a felnövő generációk már másfajta szemléletet hordozzanak.
Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése még nem mindenütt megoldott.	Törekvés az önkormányzati tulajdonú épületek minél szélesebb körű akadálymentesítésére.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésekor igyekeztünk a városban lévő valamennyi olyan szervezetet feltérképezni, amelyik kapcsolatban állhat az esélyegyenlőségi célcsoportok bármelyikével. A helyzetelemzést megelőző adatgyűjtés során felvettük a kapcsolatot civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetekkel is. Az egyes szervezetek tevékenységével kapcsolatos tudnivalókat az adott célcsoportok helyzetét feltáró elemző részben részletesen bemutatottuk.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Jelen dokumentum elkészítésekor már az adatgyűjtés során bevontuk a különféle szektorban tevékenykedő intézményeket. (A HEP elkészítésében résztvevő partner szervezetek felsorolását a 3. számú melléklet tartalmazza.) Jó kapcsolatot építettünk ki velük, mely a jövőbeli hatékony együttműködést megalapozza. Írásbeli megállapodások ugyan nem születtek, de a kölcsönös partneri viszony, és jelen Program elkészítése során tanúsított intenzív együttműködésre való készség és képesség megléte a garanciája jövőbeli hatékony partnerségnek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi, valamint társulási kapcsolatait a 2.2. fejezetben részletesen bemutatottuk.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Veszprémi Cigány Kisebbségi Önkormányzat az 1989. évi helyi önkormányzati és helyi kisebbségi önkormányzati választások óta működik, 2012. január 1. napjától neve megváltozott. A szervezet új elnevezése: Veszprémi Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az Önkormányzattal való partnerség a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a nemzetiséget a pályázati tevékenységében, működéséhez éves szinten települési önkormányzati támogatást nyújt. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata 2012. évi költségvetésében 650ezer forintos támogatást állapított meg a Veszprémi Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerződéses formában, szorosan és rendszeresen kölcsönösen együttműködik a városi önkormányzattal a romákat érintő kérdésekben.

A Veszprémi Roma Nemzetiségi Önkormányzat szükség szerint, de évente legalább négy alkalommal ülésezik a Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP elkészítése során igyekeztünk a lehető legszélesebb körben feltérképezni, és a Program elkészítésébe bevonni azokat a civil szervezeteket, melyeknek tevékenysége kapcsolatban áll az esélyegyenlőségi célcsoportokkal.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőségi feladatok ellátásának területén tevékenykedő for-profit szereplőkről nincs tudomásunk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését támogató 2013. április 4-én létrehoztuk az un Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórumot (továbbiakban: HEP Fórum). A HEP Fórum tagjait még a Fórum megalakulása előtt személyesen is tájékoztattuk a vonatkozó jogszabályokról, a Program és a jövőben kialakítandó együttműködés céljairól, és annak fontosságáról. A HEP Fórum létrehozásával valamennyien egyetértettek. (A HEP Fórum alakuló ülésének jegyzőkönyvét, valamint a részvételt bizonyító jelenléti ívet a 3. számú melléklet tartalmazza.)

A HEP Fórum megalakítását követően a partnerszervezetekkel való együttműködés elsőként az adatgyűjtésre, majd az adatgyűjtés közel három hetes időszakának lezárását követően az adatok elemzésére terjedt ki. A problémás területek feltárása és az intézkedési területek meghatározása szintén partneri együttműködés keretében valósult meg.

A Program szöveges részének elkészültét követően – 2013. június 11-én – hívtuk újra össze a HEP Fórumot. E találkozás jegyzőkönyvét a 3. számú melléklet tartalmazza. A HEP Fórumot követő egy hétben került sor a korábban már beazonosított problémák megoldására szolgáló intézkedési tervek kidolgozására. Az intézkedési terveket az adott szakterületen tevékenykedő partnerek készítették el.

A kész intézkedési tervek elfogadása, valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Program véglegesítése előtt újabb Fórum ülést hívtunk össze 2013. június 25-ére. A Fórum jegyzőkönyvét a 3. számú melléklet tartalmazza.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtását széles körű nyilvánosság biztosításával végezzük. A HEP végleges változatát elhelyezzük a város, valamint lehetőség szerint valamennyi, a végrehajtásban résztvevő partnerintézmény honlapján.

A helyi médián keresztül (Veszprémi7nap, Veszprém Televízió, veszprem.hu, vehir.hu) tájékoztatjuk a lakosságot az intézkedések megvalósításáról. Annak érdekében, hogy a városi lakosság véleménye és észrevételei is helyt kapjanak a Program megvalósulásának vizsgálata során, biztosítjuk a Polgármesteri Hivatal Zöld számára érkező visszajelzések tekintetbe vételét, azok tartalmának kivizsgálását.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A meglévő egészségügyi, alapellátási intézményi infrastruktúra korszerűsítésre, felújításra szorul	A meglévő intézményrendszer korszerűsítése
	Szükség van mélyszegénységben élők körében egészségügyi prevenciók programok biztosítására.	A védőnői szolgálat fejlesztése a prevenciók programok megtartásához
	Magas azoknak a száma, akik nem tudtak 30 nap munkaviszonyt igazolni így az FHT jogosultságtól elestek	Civil Fórum szervezése Annak érdekében, hogy a közérdekű önkéntes tevékenység megvalósításába minél több szervezet kapcsolódhasson be
Gyermekek	Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül	Szükséges olyan önszervező elven működő, ugyanakkor professzionális vezetésű csoportok létrehozása, melyben a résztvevők egymást támogatva, a mindennapi élethez, a problémák leküzdéséhez megoldási modelleket adhatnak egymásnak
	Nincs gyermekek átmeneti otthona	Pályázati források felkutatása
	Két önkormányzati óvodában évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermekek felvételét helyhiány miatt elutasítani.	Az óvodai körzethatárok újragondolása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Gyermekek	A nyári szünidő idején a szülők számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése. Piaci alapon számos szolgáltatás elérhető, azonban éppen a leginkább rászoruló gyerekek e szolgáltatásokból nem részesedhetnek.	Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében – rendkívül fontos lenne biztosítani a szociálisan rászoruló (halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, családjukat elvesztő, stb.) gyermekek részére az ingyenes táboroztatás lehetőségét
	Az iskola-egészségügyi feladat hatékonyabb ellátása érdekében a rendelővel nem rendelkező iskolákban szükséges a rendelők kialakítása, a jogszabályi működési minimumfeltételek szerinti felszerelése.	A köznevelési intézményekkel együttműködve a hiányzó iskolaorvosi rendelők kialakítása és felszerelése, szintén évenkénti ütemezéssel
Nők	Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.	Az inaktív időszak alatti képzésbe való bekapcsolódás segíthet megőrizni a kapcsolatot az aktív élettel, ezáltal megkönnyíti a munkerő-piacra való visszatérést
	A városban kevésbé bevett gyakorlat az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása, holott ez jelentősen megkönnyíthetné a nők családi és munkahelyi kötelezettségeinek összeegyeztetését.	A munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetését segítő foglalkoztatási formák támogatása
Idősek	A kötelező önkormányzati feladatok közül az idősgondozás területén az átmeneti bentlakásos intézmény (időskorúak gondozóháza) nem valósult meg.	Meg kell vizsgálni, hogy évente hány alkalommal, és mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében állítsuk fel a gondozóház, az átmeneti ellátás megvalósulásának prioritását.
	Hóvirág utcai nappali intézmény esetében kizárólag a földszinti rész akadálymentesített és szükség volna külső homlokzat-felújításra. Szent István utcai nappali intézmény az épület korából adódóan komoly felújítást igényelne. Egyéb idősellátó intézményi egységek fűtési rendszere korszerűtlen, épülete felújításra szorul	Intézményrendszer fejlesztése, rendszerelemekkel, infrastrukturális beruházásokkal

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Idősek	Új feladat a nyugdíj előtt állók felkészítése a nyugdíjas évekre	Jelenjenek meg a témával kapcsolatos tájékoztatások a helyi médiában, valamint érdemes egy szakmai fórumot szervezni annak érdekében, hogy az egyes munkáltatók bevonhatók legyenek a nyugdíj előtt álló munkavállalóik nyugdíjas évekre való felkészítésébe.
	Ma elvárás, hogy az újonnan forgalomba állítandó buszok akadálymentesek legyenek. A városban régebben beszerzett buszok nem felelnek meg ennek a követelménynek.	A jövőben beszerzendő buszoknál mindig figyeljenek arra, hogy az újonnan forgalomba állítandó buszok akadálymentesek legyenek.
	Nincs olyan intézmény, ami a korosodó, későbbiekben egyre több gondoskodásra szoruló fogyatékos személyek számára otthonszerű ellátást nyújtana	Megfontolásra ajánlott egy olyan vegyes profilú intézmény, melyben a két élethelyzetre adott intézményes válasz megoldja a problémát.
	Szükséges lenne a megfizethető térítési díjú bentlakásos férőhelyek bővítése, esetleg egyházi fenntartású idősök otthonának alapítása.	Meg kell vizsgálni, hogy milyen megoldási lehetőségek vannak a város közigazgatási területén belül a bentlakásos férőhelyek számának bővítésére, illetőleg a városon kívüli idősellátó intézményekkel is fel kell venni a kapcsolatot.
	A tájékoztatatlanság okozhatja, hogy egyes idős emberek nem jutnak idejében a megfelelő ellátáshoz.	Ajánlott egy összefoglaló tájékoztatót készíteni a szociális téren igénybe vehető támogatásokról, és azt olyan helyeken elhelyezni, ami könnyen elérhető az idősök számára, pl. az orvosi rendelőkben
Fogyatékkal élők	Rendkívül kevés adattal rendelkezünk a fogyatékosok számáról, arányáról, fogyatékoságuk típusáról, így nehéz meghatározni azokat az irányokat, amiket az Önkormányzatnak a jövőben követnie kell.	Készüljön fogyatékosügyi koncepció, részletes helyzetelemzéssel, a problémás területek beazonosításával, és fejlesztési területek, javaslatok megjelölésével.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Fogyatékkal élők	A munkáltatói akadálymentesítés hiánya probléma. A nyílt munkaerő piacra való visszahelyezés egyik eszköze az infokommunikációs akadálymentesítés	A munkáltatók akadálymentesítésre való ösztönzése
	Számos fogyatékos (vagy az őt gondozó hozzátartozó) nincs tisztában az igénybe vehető szolgáltatásokkal	Készíteni kell egy összefoglalót az igénybe vehető szociális ellátásokról, támogatásokról
	Az autisták ellátása nem megoldott Veszprémben.	Vizsgálni szükséges annak lehetőségét, hogy miként oldható meg az autista személyek nappali ellátása.
	Az idősügyi részben már jeleztük, hogy problémát jelent az egyre korosodó fogyatékosok ellátása Veszprémben.	Meg kell oldani a felnőtt, önálló életvitelre képes fogyatékos személyek részére a támogatott lakhatást
	A társadalom kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, életállapotára, problémáira	Érzékenyíteni szükséges a fiatalokat, hogy a felnövő generációk már másfajta szemléletet hordozzanak.
	Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése még nem mindenütt megoldott	Törekvés az önkormányzati tulajdonú épületek minél szélesebb körű akadálymentesítésére

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A meglévő egészségügyi, alapellátási intézményi infrastruktúra korszerűsítésre, felújításra szorul	Önkormányzat , VKSZ, Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt., háziorvosok, fogorvosok
	Szükség van mélyszegénységben élők körében egészségügyi prevenciók programok biztosítására.	Önkormányzat , Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt., védőnők
	Magas azoknak a száma, akik nem tudtak 30 nap munkaviszonyt igazolni így az FHT jogosultságtól elestek	Önkormányzat , civil szervezetek, Munkaügyi Hivatal
Gyermekek	Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül	Önkormányzat , Családsegítő Központ, Gyermekjóléti Szolgálat és Családok Átmeneti Otthona
	Nincs gyermekek átmeneti otthona	Önkormányzat , VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona, Aditus Tanácsadó Zrt.
	Két önkormányzati óvodában évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermekek felvételét helyhiány miatt elutasítani.	Önkormányzat , óvodák
	A nyári szünidő idején a szülők számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése. Piaci alapon számos szolgáltatás elérhető, azonban éppen a leginkább rászoruló gyerekek e szolgáltatásokból nem részesedhetnek.	Családsegítő Központ, Gyermekjóléti Szolgálat és Családok átmeneti Otthona , iskolák, önkéntes, segítők, jelzőrendszer tagjai
	Az iskola-egészségügyi feladat hatékonyabb ellátása érdekében a rendelővel nem rendelkező iskolákban szükséges a rendelők kialakítása, a jogszabályi működési minimumfeltételek szerinti felszerelése.	Önkormányzat , Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt., iskolák, iskolavédőnők
Nők	Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.	Önkormányzat , védőnők, kismamák
	A városban kevésbé bevett gyakorlat az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása, holott ez jelentősen megkönnyíthetné a nők családi és munkahelyi kötelezettségeinek összeegyeztetését.	Önkormányzat és intézményei

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Idősek	A kötelező önkormányzati feladatok közül az idősgondozás területén az átmeneti bentlakásos intézmény (időskorúak gondozóháza) nem valósult meg.	VKTT Egyesített Szociális Intézmény , Aditus Tanácsadó Zrt., idősklubok, Önkormányzat időügyi referense
	Hóvirág utcai nappali intézmény esetében kizárólag a földszinti rész akadálymentesített és szükség volna külső homlokzat-felújításra. Szent István utcai nappali intézmény az épület korából adódóan komoly felújítást igényelne. Egyéb idősellátó intézményi egységek fűtési rendszere korszerűtlen, épülete felújításra szorul	VKTT Egyesített Szociális Intézmény , Önkormányzat
	Új feladat a nyugdíj előtt állók felkészítése a nyugdíjas évekre	VKTT Egyesített Szociális Intézmény , Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, Önkormányzat, idősekkel foglalkozó civil szervezetek
	Ma elvárás, hogy az újonnan forgalomba állítandó buszok akadálymentesek legyenek. A városban régebben beszerzett buszok nem felelnek meg ennek a követelménynek.	Balaton Volán Zrt. , Önkormányzat, Aditus Tanácsadó Zrt.
	Nincs olyan intézmény, ami a korosodó, későbbiekben egyre több gondoskodásra szoruló fogyatékos személyek számára otthonyszerű ellátást nyújtana	VKTT ESZI, Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye , Önkormányzat
	Szükséges lenne a megfizethető térítési díjú bentlakásos férőhelyek bővítése, esetleg egyházi fenntartású idősek otthonának alapítása.	VKTT ESZI , Önkormányzat, civil és egyházi szolgáltatók
	A tájékozatlanság okozhatja, hogy egyes idős emberek nem jutnak idejében a megfelelő ellátáshoz.	VKTT ESZI , Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Rendkívül kevés adattal rendelkezünk a fogyatékosok számáról, arányáról, fogyatékoságuk típusáról, így nehéz meghatározni azokat az irányokat, amiket az Önkormányzatnak a jövőben követnie kell.	Veszprém Városi Fogyatékosügyi Kerekasztal , Fogyatékosokat ellátó szervezetek, VHF, Önkormányzat

Fogyatékkal élők	A munkáltatói akadálymentesítés hiánya probléma. A nyílt munkaerő piacra való visszahelyezés egyik eszköze az infokommunikációs akadálymentesítés	Veszprém Városi Fogyatékosügyi Kerekasztal, Önkormányzat
	Számos fogyatékos (vagy az őt gondozó hozzátartozó) nincs tisztában az igénybe vehető szolgáltatásokkal	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye, Önkormányzat
	Az autisták ellátása nem megoldott Veszprémben.	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye, Önkormányzat
	Az időügyi részben már jeleztük, hogy problémát jelent az egyre korosodó fogyatékosok ellátása Veszprémben.	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye, VKTT ESZI, ÉFOÉSZ, Önkormányzat
	A társadalom kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, életállapotára, problémáira	Fogyatékosügyi Kerekasztal, Önkormányzat
	Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése még nem mindenütt megoldott	Önkormányzat, Aditus Tanácsadó Zrt., önkormányzati intézmények, kivitelezők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a jövőben is a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően szegregációnemtes körülmények között élhetnek, tanulhatnak és dolgozhatnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete normalizálódjon, minél nagyobb arányban legyenek képesek bekapcsolódni az aktív munkaerő-piacra, ezáltal a megélhetésüket biztosító jövedelem megszerzésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek életében az állandóság és biztonság megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkori sajátosságaiból fakadó nehézségek kompenzálására, és arra, hogy idős emberként is értékes tagjai lehessenek a társadalomnak.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy anyaságukból származó hátrányaik kompenzálásra kerüljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél jobb megismerésére, és megismertetésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénység, romák

Intézkedés címe:	A meglévő egészségügyi alapellátási intézményi infrastruktúra korszerűsítése A lakosság egészségügyi alapellátására létrehozott valamennyi háziorvosi rendelő akadálymentes megközelíthetőségének biztosítása, az orvosi, fogorvosi intézményrendszer fejlesztése, korszerűsítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A meglévő intézményrendszer több helyen is korszerűsítésre, felújításra szorul A meglévő intézményrendszerből néhány orvosi rendelő akadálymentes megközelíthetősége, korszerű fűtési rendszerének biztosítása nem oldható meg az elavult épületi adottságok miatt. Erre megoldásként fokozatosan új, korszerű orvosi rendelőket kellene kialakítani, továbbá a fogorvosi ügyeletet is hosszabb távon célszerűbb lenne a kórház épületében elhelyezni, mivel Veszprém lakosságán kívül a környező települések lakosságának ellátásáról is gondoskodik (megyei jogú városban működő ügyeletként)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: az intézményrendszer felújítási lehetőségeinek felülvizsgálata, sürgősségi és fontossági sorrend felállítása, a felújításhoz, esetlegesen új rendelők kialakításához szükséges felmérés elkészítése. 2 év: A felújításhoz, új rendelő létrehozásához szükséges pénzeszközök megteremtése (akár úgy is, hogy az érintett területek orvosait bevonjuk). 3-5 év: A források biztosította lehetőségekhez mérten a felújítások elvégzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükségletfelmérés Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Veszprémi Közülemi Szolgáltató Zrt., Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.
Partnerek	Háziorvosok, fogorvosok, valamint a fogorvosi ellátásban érintett egyéb települési önkormányzatok
Határidő(k) pontokba szedve	2014. december 31: forrástérkép elkészítése 2015. március 31: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: források függvényében –a beruházások megkezdése 2018. december 31 – legalább 1 rendelő felújítása, és 1 új rendelő létrehozása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült forrástérkép Elkészült ütemterv Akadálymentesített, korszerűsített háziorvosi rendelők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az utóbbi években a központi háziorvosi rendelők fejlesztésére nem írtak ki pályázatot, lehetséges, hogy a jövőben sem teszik.

	Törekedni kell az Önkormányzatnak saját források megteremtésére, illetve a háziorvosok, fogorvosok érdekeltté tételére, hozzájárulásuk megnyerésére
Szükséges erőforrások	Emberi és anyagi erőforrások

Intézkedés címe:	A védőnői tanácsadók jogszabályi kötelezettségén alapuló újabb feladatellátási feltételeinek biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	2015-től a védőnői tanácsadókat alkalmassá kell tenni a nők méhnyakrák elleni prevenciós szűrésének lebonyolítására
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: A védőnői tanácsadók hiányzó berendezési tárgyainak felmérése 2 év: A felújítandó vagy hiányzó berendezési tárgyak, eszközök beszerzéséhez a források megteremtése 3-5 év: A megteremtett források függvényében a berendezési tárgyak és eszközök beszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükségletfelmérés Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.
Partnerek	védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: szükségletfelmérés elkészítése 2015. június 30: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: források függvényében –a beruházások megkezdése 2018. december 31: védőnői tanácsadók eszközbeszerzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült forrástérkép Elkészült ütemterv A védőnői tanácsadók jogszabályban előírt, hiányzó berendezési tárgyainak beszerzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi források szűkössége Pályázatfigyelés, profi pályázatíró cég bevonásával
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

Intézkedés címe:	Civil Fórum szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	2012-ben 235 fő Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elestek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Annak megelőzése, hogy a támogatástól elessenek azok az emberek, akiknek amúgy is ez a támogatás az egyetlen jövedelemforrásuk. Civil Fórum szervezése, annak érdekében, hogy kellő tájékoztatást kapjanak az érintettek a lehetőségeikről A lehető legtöbb ember megóvása a támogatástól való eleséstől
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az Önkormányzat Civil Fórumot szervez, melyben a településen működő civil szervezetek tájékoztatást kapnak arról, hogy az önkéntes munkaerő fogadása érdekében milyen regisztráción kell átesniük. Az önkéntes törvény alapján regisztrált szervezetek fogadhatják közérdekű önkéntes tevékenység végzése céljából a közmunkára kötelezett, FHT támogatásban részesülő álláskereső embereket Helyi médián keresztül az érintet célcsoport tájékoztatása az önkéntes tevékenységbe való bekapcsolódás lehetőségéről.
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek, Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: Civil Fórum szervezése 2014. december 31. A célcsoport tájékoztatása a helyi médián keresztül
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megszervezett civil fórum Helyi médiában megjelent közlemények FHT-től elesett személyek számának csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A civilek nem szeretnék részt venni a programban Motiváció erősítése, partneri viszony kialakítása
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

GYEREKEK

Intézkedés címe:	Gyermekek Átmeneti Otthona létrehozásához szükséges feltételek, lehetőségek és források vizsgálata
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1197. évi XXXI. tv. 94. § (3) bekezdés b) pontja alapján az önkormányzat köteles gyermekek átmeneti otthonát működtetni. Kiinduló érték: 0
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: Források felkutatása (saját és pályázati) 3 év: Pályázati kiírás esetén pályázat benyújtása 5 év: Sikeres pályázat esetén a projekt megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igények felmérése. A felmérés eredménye alapján az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény férőhelyeinek meghatározása a felmerült igények figyelembe vételével (12-40 férőhely). Megfelelő helyszín és ingatlan kiválasztása/megtervezése Társadalmasítás végrehajtása a szűkebb lakó környezetben Anyagi erőforrás hiányában megvizsgálni nem állami vagy egyházi fenntartó által fenntartott gyermekek átmeneti otthona vonatkozásában feladat ellátási szerződés megkötésének lehetőségét Sikeres pályázat/saját erőforrás esetén a megvalósítás
Résztvevők és felelős	Az Önkormányzattal szerződésben álló pályázatfigyelő cég: Aditus Tanácsadó Zrt.
Partnerek	VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermejjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona
Határidő(k) pontokba szedve	1 év: 2014. október 31. 3 év: 2016. december 31. 5 év: 2018 december 31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. év: A családban élő, átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekek elhelyezését biztosító ingatlan (van/nincs) 3. év: A megvalósításhoz együttműködő partnerek száma és anyagi források mértéke, megkötött feladatellátási szerződések száma 5. év: Megvalósítás, melynek következtében az Önkormányzat teljesíti az előírt kötelező feladatot: Gyermekek Átmeneti Otthonának létrejötte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő anyagi forrás hiánya, pályázati kiírás elmaradása. Feladatellátási szerződés megkötés lehetőségének feltérképezése a feladat ellátásához működési engedéllyel és szabad kapacitással rendelkező nem állami vagy egyházi fenntartóval.
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzüsszeg felhasználása és önkormányzati hozzájárulás

Intézkedés címe:	Az óvodai körzethatárok újragondolása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodai körzethatárok újragondolásának szükségességére utal az, hogy két önkormányzati intézményben évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermekek felvételét helyhiány miatt elutasítani. Az Egry úti Óvodában az elmúlt öt évben átlagosan 5,6 kisgyermek felvételét utasították el évente, a Csillag úti Óvodában, az elmúlt öt év adatait tekintve átlagosan 33 kisgyermeket nem tudtak a körzetének megfelelő óvodában elhelyezni
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az óvodai körzethatárok felülvizsgálata Az óvodai körzetek oly módon történő kialakítása, hogy valamennyi a körzetbe járó gyermek felvehető legyen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetelemzés Beavatkozási terv készítése Beavatkozási terv megvalósítása Hatékonyság/eredményesség vizsgálata
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Óvodák
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: Helyzetelemzés elkészítése 2014. december 31: Beavatkozási terv elkészítése, változások előkészítése 2015. március 31: Az új körzetek kialakítása, véglegesítése 2015. október 31: Hatékonyság ellenőrzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült helyzetelemzés Elkészült beavatkozási terv Újonnan kialakított körzetek Az két érintett óvodába jelentkező gyermekek helyhiány miatti elutasításának száma: 0
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A gyereklétszám drasztikus változása a beavatkozási terv elkészülése idejére
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

Intézkedés címe:	Ingyenes nyári tábor részorultsági alapon
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyári szünidő idején a szülők számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése. Piaci alapon számos szolgáltatás elérhető, azonban éppen a leginkább rászoruló gyerekek e szolgáltatásokból nem részesedhetnek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében – rendkívül fontos lenne újból biztosítani a szociálisan rászoruló (halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, családjukat elvesztő, stb.) gyermekek részére az ingyenes táboroztatás lehetőségét
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Nyári táborok szervezése évről-évre
Résztvevők és felelős	Családsegítő Központ, Gyermejjóléti Szolgálat és Családok átmeneti Otthona
Partnerek	iskolák, jelzőrendszer tagjai, önkéntes segítők
Határidő(k) pontokba szedve	2014. július 30: az első tábor megszervezése utána minden év július 30: évente egy-egy tábor szervezése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megszervezett táborok időtartama A táborozásban résztvevő gyermekek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi erőforrások szűkössége Pályázatfigyelés, egyéb források (adományok) felkutatása Önkéntesek bevonása a táboroztatásba
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

Intézkedés címe:	A köznevelési intézményekkel együttműködve a hiányzó iskolaorvosi rendelők kialakítása és felszerelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az iskola-egészségügyi feladat hatékonyabb ellátása érdekében a rendelővel nem rendelkező iskolákban szükséges a rendelők kialakítása, a jogszabályi működési minimumfeltételek szerinti felszerelése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: Az iskolaorvosi rendelők, és azok hiányzó berendezési tárgyainak felmérése 2 év: A felújítandó vagy hiányzó berendezési tárgyak, eszközök beszerzéséhez a források megteremtése 3-5 év: A megteremtett források függvényében az új rendelők kialakítása, a berendezési tárgyak és eszközök beszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükségletfelmérés Ütemterv terv készítése

	Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.
Partnerek	iskolavédőnők, iskolák
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: Szükségletfelmérés elkészítése 2015. június 30: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: Források függvényében –a beruházások megkezdése 2018. december 31: Iskolaorvosi rendelők eszközbeszerzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült forrástérkép Elkészült ütemterv Az iskolaorvosi rendelők beszerzett berendezési tárgyai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi források szűkössége Pályázatfigyelés, profi pályázati író cég bevonásával
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

NŐK

Intézkedés címe:	Kisgyermekes szülők munkaerő-piacra való visszatérésének támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az új szabályozás szerint a középiskolásoknak 50 órát kell ledolgozniuk önkéntes munkában az érettségi feltételeként. Fel kell keresni a középiskolákat, s az együttműködésüket kell kérni, abban, hogy a számítógépekhez értő fiatalok önkéntes tevékenység formájában GYED-en, GYES-en lévő kismamáknak számítástechnikai ismereteket oktathassanak. Hosszabb távon ez a beavatkozás segít a kismamáknak elkerülni az ún. „gyesbetegséget”, valamint az alapvető informatikai jártasság segítséget nyújthat számukra a jövőbeli munkavégzésük során. A képzés helyén ún. játszósarok is kialakítható, ahol szintén önkéntes munkában megoldható lenne a képzés idejére szóló gyerekfelügyelet is
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés a kismamák körében (védőnők bevonásával) Kapcsolatfelvétel a középiskolákkal Az önkéntes munkavégzés kereteinek és igazolása módjának kidolgozása Megállapodás az iskolával a programhoz az informatikai háttér biztosításáról

Résztevők és felelős	Középiszkolák
Partnerek	Önkormányzat, védőnők, kismamák
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30. Igényfelmérés 2014. december 31. Kapcsolatteremtés az iskolákkal 2015 június 30. Az önkéntes munkavégzés kereteinek és igazolás módjának kidolgozása 2015. december 31. Megállapodás az iskolákkal a program informatikai hátterének biztosításáról 2018. június 30. A képzés folyamatos biztosítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elkészült igényfelmérés Az iskolákkal kötött megállapodás A programba bevont önkéntesek száma A programban résztvevő kismamák száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem jelentkezik kellő számú önkéntes, vagy kismama a programba. Motiváció erősítése, reklámtevékenység
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás, infrastruktúra, partneri kapcsolatok

Intézkedés címe:	A munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetését segítő foglalkoztatási formák támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban kevésbé bevett gyakorlat az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása, holott ez jelentősen megkönnyíthetné a nők családi és munkahelyi kötelezettségeinek összeegyeztetését.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az Önkormányzat jó példával kíván élen járni, ezért intézményeiben támogatja az atipikus foglalkoztatási formák kialakítását, nők (főleg kettő vagy több gyermeket nevelő anyukák számára való) igénybe vételét. A szükségletek feltérképezésére igényfelmérést végez (van-e igény a nők között az atipikus foglalkoztatásba való bekapcsolódásra), valamint helyzetelemzést végez (hol, melyik munkahelyen, melyik munkakörben valósítható meg az atipikus foglalkoztatás) A hosszú távú cél: részmunkaidős és/vagy távmunkában dolgozó nők, különösen is a kettő vagy több gyermeket nevelő édesanyák alkalmazása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükségletfelmérés Helyzet és munkakör elemzés Tervezés Megvalósítás
Résztevők és felelős	Önkormányzat és intézményei

Partnerek	érintett célcsoport tagjai
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30. Szükségletfelmérés 2014. december 31. Helyzet- és munkakör elemzés, tervezés 2018. december 31-ig folyamatosan legalább 1 fő részmunkaidős és legalább 1 fő távmunkában dolgozó nő alkalmazása az önkormányzatnál, vagy annak intézményeinél.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült szükségletfelmérés Elkészült munkakör-elemzés Foglalkoztatás megvalósulása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs igény az atipikus foglalkoztatási formák iránt. A hivatal szervezeti egységeinek vezetői és/vagy a kollégák nem nézik jó szemmel ezt a foglalkoztatási formát. Megfelelő kommunikáció segíthet e kockázatok csökkentésében.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás

IDŐSEK

Intézkedés címe:	Átmeneti Ellátást Biztosító Gondozóház létrehozásához szükséges feltételek, lehetőségek és források vizsgálata, idők számára létrehozott intézményrendszer fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kötelező önkormányzati feladatok közül az idősgondozás területén az átmeneti bentlakásos intézmény (időskorúak gondozóháza) nem valósult meg. A kórházstruktúra átalakításával egyidejűleg az egészségügyi szaktárca országszerte, így Veszprém megyében is jelentős mértékben hoz létre ápolási, rehabilitációs osztályokat. Az átmeneti otthon létjogosultságáról (szükségességéről) szóló döntést csak az átalakítás hatásainak figyelembe vételével lehet meghozni. Előzetes elképzeléseink szerint szükség van a városban – szociális alapú térítési díjjal – átmenti elhelyezést nyújtó gondozóház kialakítására
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: Források felkutatása (saját és pályázati) 3 év: Pályázati kiírás esetén pályázat benyújtása 5 év: Sikeres pályázat esetén a projekt megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igények felmérése. A felmérés eredménye alapján az átmeneti ellátást nyújtó intézmény férőhelyeinek meghatározása a felmerült igények figyelembe vételével Megfelelő helyszín és ingatlan kiválasztása/megtervezése Anyagi erőforrás hiányában megvizsgálni nem állami vagy egyházi fenntartó által

	fenntartott hasonló intézmények vonatkozásában feladat ellátási szerződés megkötésének lehetőségét Sikeres pályázat/saját erőforrás esetén megvalósítás
Résztvevők és felelős	VKTT Egyesített Szociális Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.
Partnerek	idősklubok, Szenior Tanácsadók Társasága, Önkormányzat idősügyi referense
Határidő(k) pontokba szedve	1 év: 2014. június 30. Igények felmérése 3 év: 2016. december 31. Beruházási, fejlesztési tervek elkészítése 5 év: 2018. december 31. Anyagi források függvényében az Átmeneti Ellátást Biztosító Goondozóház létrehozása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. év: A rászoruló átmeneti gondozást igénylő idősok elhelyezését biztosító ingatlan (van/nincs) 3. év: A megvalósításhoz együttműködő partnerek száma és anyagi források mértéke, megkötött feladatellátási szerződések száma 5. év: Megvalósítás, melynek következtében az Önkormányzat teljesíti az előírt kötelező feladatot: Gyermek Átmeneti Otthonának létrejötte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő anyagi forrás hiánya, pályázati kiírás elmaradása. Feladatellátási szerződés megkötés lehetőségének feltérképezése a feladat ellátásához működési engedéllyel és szabad kapacitással rendelkező nem állami vagy egyházi fenntartóval.
Szükséges erőforrások	Emberi és anyagi erőforrás. Pályázati pénzösszeg felhasználása és Önkormányzati hozzájárulás

Intézkedés címe:	Idősek számára létrehozott intézményrendszer fejlesztése, rendszerelemekkel, infrastrukturális beruházásokkal
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hóvirág utcai nappali intézmény esetében kizárólag a földszinti rész akadálymentesített és szükség volna külső homlokzat-felújításra. Szent István utcai nappali intézmény az épület korából adódóan komoly felújítást igényelne. Egyéb idősellátó intézményi egységek fűtési rendszere korszerűtlen, épülete felújításra szorul.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: Az intézményrendszer felújítási lehetőségeinek vizsgálata, sürgősségi és fontossági sorrend felállítása, 3 év: A felújítási, átalakítási lehetőségek forrásának megteremtése 5 év: A forrásteremtési lehetőségekhez mérten az évi rendes és szükséges infrastrukturális felújítások megkezdése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba	Szükségletfelmérés

szedve	Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás
Részrtvevők és felelős	VKTT ESZI
Partnerek	A fenntartásban résztvevő települési önkormányzatok
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: szükségletfelmérés elkészítése 2015. június 30: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: források függvényében –a beruházások megkezdése 2018. december 31: Hóvirág utcai és Szent István utcai nappaliintézmények felújítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az intézmény telephelyeinek elkészült külső, belső korszerűsítése. A pályázati források bevonása, ezek levezénylése, majd ezekkel való elszámolás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi források szűkössége Pályázatfigyelés, profi pályázatíró cég bevonásával
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

Intézkedés címe:	A nyugdíj előtt állók felkészítése a nyugdíjas évekre
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyugdíj előtt álló célcsoport munkaerő piaci, családi, egészségi helyzetét nehezíti az aktív életből az inaktivitásba való átlépés mentális súlya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: adatgyűjtés az átélt problémákról 3 év: kapcsolatépítés, oktatási/tréning program kidolgozás 5 év: felkészítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A nyugdíjas civil szervezetekben, a jelenleg is működő idősok nappali ellátását célzó intézményekben primer és szekunder adatgyűjtés az átélt problémákról. Kapcsolat keresés és kiépítés a munkáltatók képviselőivel, a munkanélkülieket ellátó szervezetekkel a célcsoport megkeresésének tekintetében. Tematizált program kidolgozása

	A célcsoport tematikus felkészítésének megkezdése, az első célcsoport beindítása, majd a tapasztaltok összefoglalása, publikálása, nyilvánosságra hozása
Résztevők és felelős	VKTT ESZI, Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola
Partnerek	VMJV Önkormányzata, idősokkal foglalkozó civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2015 június 30: A nyugdíjas civil szervezetekben, a jelenleg is működő idősok nappali ellátását célzó intézményekben primer és szekunder adatgyűjtés az átélt problémákról. 2016. június 30: Kapcsolat keresés és kiépítése a munkáltatók képviselőivel, a munkanélkülieket ellátó szervezetekkel a célcsoport megkeresésének tekintetében. Tematizált program kidolgozása 2017. december 31: célcsoport tematikus felkészítésének megkezdése, az első csoport beindítása, majd a tapasztalatok összefoglalása, publikálása, nyilvánosságra hozása. Multiplikátor módszerrel olyan oktató párok betanítása, akik a továbbiakban ellátják a tréneri feladatokat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatgyűjtést követően tanulmány formájában elkészült összefoglaló. Lektorálható tematika. Az első csoport felkészítéséről, jelenléti ív, tapasztalatok összegzése dokumentálható. A fenntarthatóság záloga a felkészítő párok oktatása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi és emberi erőforrások szűkössége. Pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	A kutatás, adatgyűjtés, az oktatók, trénerok feladatellátáshoz szükséges díjak.

Intézkedés címe:	Az újonnan beszerzett autóbuszok akadálymentességére való törekvés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorú utazó közönség a hagyományos helyi járatos autóbuszokkal való közlekedése aggályos, nehéz, balesetveszélyes.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az újonnan beszerzett autóbuszok 100%-a akadálymentes legyen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az összes helyi járatos autóbusz számbevétele akadálymentesítés szempontjából. A helyi járatos autóbusz közlekedést működtető szervezet terveinek, fejlesztési programjának megismerése.

Résztevők és felelős	Önkormányzat, Aditus Tanácsadó Zrt.
Partnerek	Balaton Volán Zrt.
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: Kapcsolatfelvétel a Balaton Volán Zrt-vel. 2016. június 30: helyzetelemzés készítése, intézkedési terv elkészítése 2018. december 31: akadálymentes új buszok beszerzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az akadálymentesített helyi járatos autóbuszok számának folyamatos emelkedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Balaton Volán Pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé akadálymentesített buszok beszerzését. Források felkutatása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Megfontolásra ajánlott egy olyan vegyes profilú intézmény, melyben két élethelyzetre (ti: idős kor és fogyatékkal élés) adott intézményes válasz megoldja a problémát.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs olyan intézmény, ami a korosodó, későbbiekben egyre több gondoskodásra szoruló fogyatékos személyek számára otthonyszerű ellátást nyújtana
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: primer, szekunder adatok gyűjtése 3 év: szükséglet indokoltságának felmerülése esetén erőforrások felkutatása 5 év: konkrét megvalósítási terv kidolgozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Annak vizsgálata, hogy évente hány alkalommal, mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében a gondozóház és/vagy átmeneti ellátás megvalósításának sürgősségi és fontossági sorrendjének felállítása Források felkutatása. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszín keresés.
Résztevők és felelős	VKTT ESZI, Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: Annak vizsgálata, hogy évente hány alkalommal, mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében a gondozóház, az átmeneti ellátás megvalósításának sürgősségi és fontossági sorrendjének felállítása 2015. június 30: Források felkutatása 2018. december 31: A szükséglet indokoltsága esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszín keresés

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szükségletfelmérés Forrástérkép Intézkedési terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Állami finanszírozás változás, források beszűkülése, hirtelen demográfiai változás.
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrás.

Intézkedés címe:	Annak vizsgálata, hogy milyen megoldási lehetőségek nyílnak a bentlakásos férőhelyek számának bővítésére.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A demográfiai előrejelzések szerint az elkövetkezendő 15-25 évben az idősek száma jelentős növekedést mutat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: demográfiai trendek vizsgálata 3 év: saját források és pályázati források vizsgálata 5 év: vegyes szektorban való gondolkodás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Veszprém demográfiai előrejelzéseinek vizsgálata, összehasonlítása a hazai és a nemzetközi trendekkel. Saját és pályázati források vizsgálata a bővítésre vonatkozóan. Civil, egyházi és önkormányzati összefogás az idősellátás férőhelyeinek bővítésére
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, VKTT ESZI
Partnerek	civil és egyházi szolgáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: demográfiai trendek vizsgálata 2015. június 30: saját források és pályázati lehetőségek figyelése 2017. december 31: vegyes szektorban gondolkodás
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Veszprém városra vonatkozóan alátámasztott prognózis, hiteles adatokkal. Az idősellátás intézményrendszerét igénybevevő többlet létszám fényében pályázati és saját források felkutatása, mobilizálása, pályázatok benyújtása. A szektorközi együttműködés, városi szintű megállapodások kidolgozása.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Állami finanszírozás változás, források beszűkülése, hirtelen demográfiai változás.
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrás.

Intézkedés címe:	Összefoglaló készítése a szociális téren igénybe vehető támogatásokról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok idős nincs tisztában az igénybe vehető szociális támogatási, ellátási formákkal
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: készüljön egy kiadvány (papír, elektronikus, akadálymentesített) speciálisan idősek számára 3 év: a kiadvány az idősek klubjaiban, a nyugdíjas szervezetekben tesztelődjön 5 év: a kiadvány az idősek rendelkezésére áll, elérhető az ellátások igénylésének helyén, a gyógyszerárakban és orvosi rendelőkben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A pénzbeli, természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások listájának kifejezetten az idősellátás területére vonatkozó részeinek összeállítása A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány széles körű hozzáféréseinek biztosítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	VKTT ESZI
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: A pénzbeli, természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások listájának kifejezetten az idősellátás területére vonatkozó részeinek összeállítása 2015. június 30: A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása 2016. június 30. A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány széles körű hozzáféréseinek biztosítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fórumokon készült emlékeztetők, jegyzőkönyvek, melyek tartalmazzák a javaslatokat. A kiadvány maga.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kiadvány anyagi hátterének hiánya.

Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás (aki összeállítja, bemutatja, vitára bocsátja), nyomdai és terjesztési költség.
-----------------------	--

FOGYIK

Intézkedés címe:	Fogyatékosügyi koncepció készítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Rendkívül kevés adattal rendelkezünk a fogyatékosok számáról, arányáról, fogyatékoságuk típusáról, így rendkívül nehéz meghatározni azokat az irányokat, amiket az Önkormányzatnak a jövőben követnie kell.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Veszprém városban élő fogyatékosok számának, fogyatékoságuk típusának megismerése Az ellátórendszer feltérképezése, különös tekintettel az egyházi és civil szerveződésekre A problémás területek meghatározása, fejlesztési javaslatok kidolgozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Helyzetelemzés Beavatkozási területek, intézkedési tervek meghatározása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola
Partnerek	Fogyatékosokat ellátó szervezetek, Veszprém Városi Fogyatékosügyi Kerekasztal
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30. Adatgyűjtés 2015. június 30 Helyzetelemzés, beavatkozási területek, intézkedési tervek kidolgozása 2017. december 31 az intézkedési tervek időarányos részének megvalósítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Összegyűjtött adatok Elkészült helyzetelemzés Kész fogyatékosügyi koncepció
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az adatgyűjtés akadályokba ütközik. A helyi médián keresztül fel kell hívni a figyelmet az önkéntes adatszolgáltatás fontosságára, hogy a készülő koncepció valóban a fogyatékosok érdekét szolgálja, és hogy érvényre juthasson a „semmit rólunk nélkülünk” elv.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás, pénzügyi erőforrás

Intézkedés címe:	A munkáltatók akadálymentesítésre való ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkáltatói akadálymentesítés nagy probléma, a nyílt munkaerő piacra való visszahelyezés eszköze infokommunikációs akadálymentesítés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkáltatók széles körével megismertetni az akadálymentesítés fogalmát, annak fontosságát. A figyelemfelkeltés eszközével segíteni a kormányzati intézkedések (fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése) megvalósulását. A helyi médiában e témakörrel kapcsolatos hírek, cikkek megjelentetése. A fogyatékkal élők munkavállalásának megkönnyítése, integrációjuk elősegítése, a velük szemben kialakult előítéletek mértékének csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Figyelemfelkeltő hírek közvetítése Az akadálymentesítés fontosságának hangsúlyozása Érzékenyítő tréning szervezése a város legnagyobb cégeinek vezetői és munkatársai számára
Résztvevők és felelős	Fogyatékosügyi Kerekasztal
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	A helyi médiában a figyelemfelkeltő hírek megjelentetése folyamatos 2015. június 30: Érzékenyítő tréningek megtartása 2017. december 31. Fogyatékosok foglalkoztatásának növelése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megjelent újságcikkek száma. A megtartott tréningek száma. A program megvalósítása során elhelyezkedni tudó fogyatékkal élő személyek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A terület nagyon érzékeny, empátikus odafordulást kíván.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrások, pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Összefoglaló készítése a szociális téren igénybe vehető támogatásokról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Számos fogyatékos (vagy az őt gondozó hozzátartozó) nincs tisztában az igénybe vehető szolgáltatásokkal
Célok - Általános	1 év: készüljön egy kiadvány (papír, elektronikus, akadálymentesített) speciálisan fogyatékkal élők és hozzátartozóik számára

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	3 év: a kiadvány a fogyatékosokat ellátó intézményben tesztelődjön 5 év: a kiadvány a fogyatékkal élők, valamint hozzátartozóik rendelkezésére áll, elérhető az ellátások igénylésének helyén és orvosi rendelőkben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A pénzbeli, természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások listájának kifejezetten a fogyatékkal élők ellátásának területére vonatkozó részeinek összeállítása A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány széles körű hozzáféréseinek biztosítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30: A pénzbeli, természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások listájának kifejezetten összeállítása 2015. június 30: A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása 2016. június 30. A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány széles körű hozzáféréseinek biztosítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fórumokon készült emlékeztetők, jegyzőkönyvek, melyek tartalmazzák a javaslatokat. A kiadvány maga.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kiadvány anyagi hátterének hiánya.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás (aki összeállítja, bemutatja, vitára bocsátja), nyomdai és terjesztési költség.

Intézkedés címe:	Vizsgálat arra vonatkozóan, hogy miként lehetne megoldani autista személyek számára a nappali ellátás biztosítását.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az autisták ellátása nem megoldott Veszprémben. Feladat lehetne a már régóta tervbe vett – szociális alapú térítési díjjal – nappali ellátást nyújtó részleg kialakítása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: primer, szekunder adatok gyűjtése 2 év: szükséglet indokoltságának felmerülése esetén források felkutatása 5 év: konkrét megvalósítás

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Vizsgáljuk meg, hogy hány férőhelyre mutatkozik igény (6-8 fő) és mekkora időtartamra (határozatlan), majd ennek fényében állítsuk fel a nappali ellátás megvalósulásának prioritását. Források felkutatása. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszíneresés (adott).
Résztvevők és felelős	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31: Vizsgáljuk meg, hogy évente hány alkalommal, mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében állítsuk fel a nappali ellátás megvalósulásának prioritását. 2014. június 30: Források felkutatása. 2014. június 30. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, helyszíneresés (adott).
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szükségletfelmérés Forrástérkép Intézkedési terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Állami finanszírozás változás, források beszűkülése.
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrás.

Intézkedés címe:	Vizsgálat arra vonatkozóan, hogy miként lehetne megoldani a felnőtt és önálló életvezetésre képes fogyatékos személyek számára az önálló és teljes életet biztosító támogatott lakhatást.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A felnőtt fogyatékosok ellátása nem megoldott Veszprémben. Feladat lehetne az otthont nyújtó elhelyezés kialakítása támogatott lakhatás formájában.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: primer, szekunder adatok gyűjtése 1 év: szükséglet indokoltságának felmerülése esetén források felkutatása 1 év: konkrét megvalósítási terv
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Vizsgáljuk meg, hogy hány fő ellátására és milyen hosszra lenne szükség, majd ez alapján fogalmazzuk meg a támogatott lakhatás megvalósulásának prioritását. Források felkutatása. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszíneresés.
Résztvevők és felelős	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye

Partnerek	ÉFOÉSZ, Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31. Vizsgáljuk meg, hogy hány fő ellátására és milyen hosszan lenne szükség, majd ez alapján fogalmazzuk meg a támogatott lakhatás megvalósulásának prioritását. 2014. június 30. Források felkutatása. 2014. június 30. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszíneresés
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szükségletfelmérés Forrástérkép Intézkedési terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Állami finanszírozás változás, források beszűkülése.
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrás.

Intézkedés címe:	Fiatalok érzékenyítése, fogékonnyá tétele a fogyatékkal élők problémái iránt
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A társadalom kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, életállapotára, problémáira, ezért a beavatkozások, akár állami, akár önkormányzati, akár civil kezdeményezésre történnek, nem érik el azt a határfokot, amit elvárnánk tőlük.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A 2013/2014-es tanévtől kezdődően az általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulói számára speciális osztályfőnöki órák keretében a esélyegyenlőségi problémákra érzékenyítő „Esély Óra” című foglalkozásokat szervezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Osztályfőnöki órák megtartása
Résztvevők és felelős	Fogyatékosügyi Kerekasztal
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31: Az első osztályfőnöki óra megtartása. Ettől kezdve a képzés folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Megtartott „Esély Órák” száma, az „Esély Órákon” résztvevő fiatalok létszáma

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrások

Intézkedés címe:	Törekvés az önkormányzati tulajdonú épületek minél szélesebb körű akadálymentesítésére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése még nem mindenütt megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek. Az Önkormányzat a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása okán célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben törekszik épületeinek felújítására, akadálymentesítésére. Pályázati lehetőségek felkutatása Pályázat elkészítése Akadálymentesítés megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatírás Kivitelező kiválasztása, munkák elkészítése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, aditus Tanácsadó Zrt.,
Partnerek	Önkormányzati intézmények, kivitelezők
Határidő(k) pontokba szedve	2013. július 01-től pályázatfigyelés A kiírt pályázat függvényében megvalósítás, lehetőség szerint 2017. december 31-ig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített helységek/épületek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati források hiánya. Önkormányzati források biztosítása
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	A meglévő egészségügyi alapellátási intézményi infrastruktúra korszerűsítése A lakosság egészségügyi alapellátására létrehozott valamennyi háziorvosi rendelő akadálymentes megközelíthetőségének biztosítása, az orvosi, fogorvosi intézményrendszer fejlesztése, korszerűsítése	A meglévő intézményrendszer több helyen is korszerűsítésre, felújításra szorul A meglévő intézményrendszerből néhány orvosi rendelő akadálymentes megközelíthetősége, korszerű fűtési rendszerének biztosítása nem oldható meg az elavult épületi	1 év: az intézményrendszer felújítási lehetőségeinek felülvizsgálata, sürgősségi és fontossági sorrend felállítása, a felújításhoz, esetlegesen új rendelők kialakításához szükséges felmérés elkészítése. 2 év: A felújításhoz, új rendelő létrehozásához szükséges pénzeszközök	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Szükségletfelmérés Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás	Önkormányzat, Veszprémi Közülemi Szolgáltató Zrt., Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.	2014. december 31: forrástérkép elkészítése 2015. március 31: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: források függvényében – a beruházások megkezdése 2018. december 31 – legalább 1 rendelő felújítása, és 1 új rendelő létrehozása	Elkészült forrástérkép Elkészült ütemterv Akadálymentesített, korszerűsített háziorvosi rendelők száma	Emberi és anyagi erőforrások	

		adottságok miatt. Erre megoldásként fokozatosan új, korszerű orvosi rendelőket kellene kialakítani, továbbá a fogorvosi ügyeletet is hosszabb távon célszerűbb lenne a kórház épületében elhelyezni, mivel Veszprém lakosságán kívül a környező települések lakosságának ellátásáról is gondoskodik (megyei jogú városban működő ügyeletként)	megteremtése (akár úgy is, hogy az érintett területek orvosait bevonjuk). 3-5 év: A források biztosította lehetőségekre ez mérten a felújítások elvégzése.							
2.	A védőnői tanácsadók	2015-től a védőnői	1 év: A védőnői	Az Önkormányzat	Szükségletfelmérés	Önkormányzat,	2014. június 30:	Elkészült forrástérkép	Anyagi és emberi	

	jogszabályi kötelezettségen alapuló újabb feladatellátási feltételeinek biztosítása	tanácsadókat alkalmassá kell tenni a nők méhnyakrák elleni prevenciószűrésének lebonyolítására	tanácsadók hiányzó berendezési tárgyainak felmérése 2 év: A felújítandó vagy hiányzó berendezési tárgyak, eszközök beszerzéséhez a források megteremtése 3-5 év: A megteremtett források függvényében a berendezési tárgyak és eszközök beszerzése	valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás	Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.	szükségletfelmérés elkészítése 2015. június 30: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: források függvényében –a beruházások megkezdése 2018. december 31: védőnői tanácsadók eszközbeszerzése	Elkészült ütemterv A védőnői tanácsadók jogszabályban előírt, hiányzó berendezési tárgyainak beszerzése.	erőforrások	
3.	Civil Fórum szervezése	2012-ben 235 fő Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT	Annak megelőzése, hogy a támogatástól elessenek azok az emberek, akiknek amúgy is ez a támogatás az	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Az Önkormányzat Civil Fórumot szervez, melyben a településen működő civil szervezetek tájékoztatást	Önkormányzat	2014. június 30: Civil Fórum szervezése 2014. december 31. A célcsoport tájékoztatása	Megszervezett civil fórum Helyi médiákban megjelent közlemények FHT-től elesett személyek	Anyagi és emberi erőforrások	

		jogosultságtól eltek	egyetlen jövedelemfor rásuk. Civil Fórum szervezése, annak érdekében, hogy kellő tájékoztatást kapjanak az érintettek a lehetőségeikr ől A lehető legtöbb ember megóvása a támogatástól való eleséstől		kapnak arról, hog az önkéntes munkaerő fogadása érdekében milyen regisztráción kell átesniük. Az önkéntes törvény alapján regisztrált szervezetek fogadhatják közérdekű önkéntes tevékenység végzése céljából a köz munkára kötelezett, FHT támogatásba n részesülő álláskereső embereket Helyi médián keresztül az érintet célcsoport tájékoztatása az önkéntes tevékenység be való		a helyi médiákon keresztül	számának csökkenése		
--	--	-------------------------	---	--	--	--	----------------------------------	------------------------	--	--

					bekapcsolódás lehetőségéről.					
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Gyermekek Átmeneti Otthona létrehozásához szükséges feltételek, lehetőségek és források vizsgálata	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1197. évi XXXI. tv. 94. § (3) bekezdés b) pontja alapján az önkormányza t köteles gyermekek átmeneti otthonát működtetni. Kiinduló érték: 0	1 év: Források felkutatása (saját és pályázati) 3 év: Pályázati kiírás esetén pályázat benyújtása 5 év: Sikeres pályázat esetén a projekt megvalósítás a	Az Önkormányz at valamennyi stratégiai dokumentum ával összhangban van	Igények felmérése. A felmérés eredménye alapján az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény férőhelyeinek meghatározá sa a felmerült igények figyelembe vételével (12- 40 férőhely. Megfelelő helyszín és ingatlan kiválasztása/ megtervezés e Társadalmasi tás végrehajtása a szűkebb	Az önkormányza ttal szerződésben álló pályázatfigyel ő cég: Aditus Tanácsadó Zrt.	1 év: 2014. október 31. 3 év: 2016. december 31. 5 év: 2018 december 31	1. év: A csalásban élő, átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekek elhelyezését biztosító ingatlan (van/nincs) 3. év: A megvalósítás hoz együttműköd ő partnerek száma és anyagi források mértéke, megkötött feladatellátás i szerződések száma 5. év: Megvalósítás	Pályázati pénzösszeg felhasználása és önkormányza ti hozzájárulás	

					lakó környezetben Anyagi erőforrás hiányában megvizsgálni nem állami vagy egyházi fenntartó által fenntartott gyermekek átmeneti otthona vonatkozásában feladat ellátási szerződés megkötésének lehetőségét Sikeres pályázat/saját erőforrás esetén a megvalósítás			, melynek következtében az önkormányzat teljesíti az előírt kötelező feladatot: Gyermekek Átmeneti Otthonának létrejötte		
2	Az óvodai körzethatárok újragondolása	Az óvodai körzethatárok újragondolásának szükségessége utal az, hogy két	Az óvodai körzethatárok felülvizsgálata Az óvodai körzetek oly	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban	Helyzetelemzés Beavatkozási terv készítése Beavatkozási terv megvalósítás	Önkormányzat	2014. június 30: Helyzetelemzés elkészítése 2014. december 31:	Elkészült helyzetelemzés és Elkészült beavatkozási terv Újonnan	Anyagi és emberi erőforrások	

		önkormányza ti intézménybe n évről-évre kénytelenek a jelentkező gyermek felvételét helyhiány miatt elutasítani. Az Egry úti Óvodában az elmúlt öt évben átlagosan 5,6 kisgyermek felvételét utasították el évente, a Csillag úti Óvodában, az elmúlt öt év adatait tekintve átlagosan 33 kisgyermeket nem tudtak a körzetének megfelelő óvodában elhelyezni	módon történő kialakítása, hog valamennyi a körzetbe járó gyermek felvehető legyen.	van	a Hatékonyság /eredményes ség vizsgálata		Beavatkozási terv elkészítése, változások előkészítése 2015. március 31: Az új körzetek kialakítása, véglegesítése 2015. október 31: Hatékonyság ellenőrzése	kialakított körzetek Az két érintett óvodába jelentkező gyermek helyhiány miatti elutasításána k száma: 0		
3	Ingyenes nyári tábor rászorultsági	A nyári szünidő idején a	Az esélyegyenlő ségi	Az Önkormányz at	Nyári táborok szervezése	Családsegítő Központ, Gyermekjólét	2014. július 30: az első tábor	Megszerveze tt táborok időtartama	Anyagi és emberi	

	alapon	szülők számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése. Piaci alapon számos szolgáltatás elérhető, azonban éppen a leginkább rászoruló gyerekek e szolgáltatásokból nem részesedhetnek	szempontok érvényesítése érdekében – rendkívül fontos lenne újból biztosítani a szociálisan rászoruló (halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, családjukat elvesztő, stb.) gyermekek részére az ingyenes táboroztatás lehetőségét	valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	évről-évre	i Szolgálat és Családok átmeneti Otthona	megszervezése után minden év július 30: évente egy-egy tábor szervezése	A táborozásban résztvevő gyermekek száma	erőforrások	
4.	A köznevelési intézményekkel együttműködve a hiányzó iskolaorvosi rendelők kialakítása és felszerelése	Az iskola-egészségügyi feladat hatékonyabb ellátása érdekében a rendelővel nem rendelkező iskolákban szükséges a rendelők kialakítása, a	1 év: Az iskolaorvosi rendelők, és azok hiányzó berendezési tárgyainak felmérése 2 év: A felújítandó vagy hiányzó berendezési tárgyak,	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Szükségletfelmérés Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási terv készítése Megvalósítás	Önkormányzat, Egészségügyi Alapellátási Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.	2014. június 30: Szükségletfelmérés elkészítése 2015. június 30: Ütemterv kialakítása 2015. december 31: Források függvényébe	Elkészült forrástérkép Elkészült ütemterv Az iskolaorvosi rendelők beszerzett berendezési tárgyai	Anyagi és emberi erőforrások	

		jogszabályi működési minimumfeltételek szerinti felszerelése.	eszközök beszerzéséhez a források megteremtése 3-5 év: A megteremtett források függvényében az új rendelők kialakítása, a berendezési tárgyak és eszközök beszerzése				n –a beruházások megkezdése 2018. december 31: Iskolaorvosi rendelők eszközbeszerzése			
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Kisgyermekes szülők munkaerőpiacra való visszatérésének támogatása	Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.	Az új szabályozás szerint a középiskolásoknak 50 órát kell ledolgozniuk önkéntes munkában az érettségi feltételeként. Fel kell keresni a középiskolákat, s az együttműködésüket kell	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Igényfelmérés a kismamák körében (védőnők bevonásával) Kapcsolatfelvétel a középiskolákkal Az önkéntes munkavégzés kereteinek és igazolása módjának kidolgozása Megállapodás az iskolával	Középiskolák	2014. június 30. Igényfelmérés 2014. december 31. Kapcsolatteremtés az iskolákkal 2015 június 30. Az önkéntes munkavégzés kereteinek és igazolás módjának	Az elkészült igényfelmérés Az iskolákkal kötött megállapodás A programba bevont önkéntesek száma A programban résztvevő kismamák száma	Emberi erőforrás, infrastruktúra, partneri kapcsolatok	

			kérni, abban, hogy a számítógéphez értő fiatalok önkéntes tevékenység formájában GYED-en, GYES-en lévő kismamáknak számítástechnikai ismereteket oktathassanak. Hosszabb távon ez a beavatkozás segít a kismamáknak elkerülni az ún. „gyesbetegséget”, valamint az alapvető informatikai jártasság segítséget nyújthat számukra a jövőbeli munkavégzésük során.		a programhoz az informatikai háttér biztosításáról		kidolgozása 2015. december 31. Megállapodás az iskolákkal a program informatikai háttérének biztosításáról 2018. június 30. A képzés folyamatos biztosítása				
--	--	--	---	--	---	--	--	--	--	--	--

			A képzés helyén un. játszószarok is kialakítható, ahol szintén önkéntes munkában megoldható lenne a képzés idejére szóló gyerekfelügyelet is							
2.	A munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetését segítő foglalkoztatási formák támogatása	A városban kevésbé bevett gyakorlat az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása, holott ez jelentősen megkönnyíthetné a nők családi és munkahelyi kötelezettségeinek összeegyeztetését.	Az Önkormányzat jó példával kíván élni, ezért intézményeiben támogatja az atipikus foglalkoztatási formák kialakítását, nők (főleg kettő vagy több gyermeket nevelő anyukák számára való) igénybe vételét. A szükségletek	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Szükségletfelmérés Helyzet és munkakör elemzés Tervezés Megvalósítás	Önkormányzat és intézményei	2014. június 30. Szükségletfelmérés 2014. december 31. Helyzet- és munkakör elemzés, tervezés 2018. december 31-ig folyamatosan legalább 1 fő részmunkaidős és legalább 1 fő távmunkában dolgozó nő alkalmazása az	Elkészült szükségletfelmérés Elkészült munkakör-elemzés Foglalkoztatási megvalósulása	Emberi erőforrás	

			feltérképezésére igényfelmérés t végére (van-e igény a nők között az atipikus foglalkoztatá sba való bekapcsolód ásra), valamint helyzetelemz ést végére (hol, melyik munkahelyen , melyik munkakörbe n valósítható meg az atipikus foglalkoztatá s) A hosszú távú cél: részmunkaid ős és/vagy távmunkába n dolgozó nők, különösen is a kettő vagy több gyermeket nevelő				önkormányza tnál, vagy annak intézményein él.			
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

			édesanyák alkalmazása							
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1.	Átmeneti Ellátást Biztosító Gondozóház létrehozásához szükséges feltételek, lehetőségek és források vizsgálata, idők számára létrehozott intézményrendszer fejlesztése	A kötelező önkormányzati feladatok közül az idősgondozás területén az átmeneti bentlakásos intézmény (időskorúak gondozóháza) nem valósult meg. A kórházstruktúra átalakításával egyidejűleg az egészségügyi szaktárca országszerte, így Veszprém megyében is jelentős mértékben hoz létre ápolási, rehabilitációs osztályokat. Az átmeneti	1 év: Források felkutatása (saját és pályázati) 3 év: Pályázati kiírás esetén pályázat benyújtása 5 év: Sikeres pályázat esetén a projekt megvalósítása	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Igények felmérése. A felmérés eredménye alapján az átmeneti ellátást nyújtó intézmény férőhelyeinek meghatározása a felmerült igények figyelembe vételével Megfelelő helyszín és ingatlan kiválasztása/megtervezése Anyagi erőforrás hiányában megvizsgálni nem állami vagy egyházi	VKTT Egyesített Szociális Intézmény, Aditus Tanácsadó Zrt.	1 év: 2014. június 30. Igények felmérése 3 év: 2016. december 31. Beruházási, fejlesztési tervek elkészítése 5 év: 2018. december 31. Anyagi források függvényében az Átmeneti Ellátást Biztosító Gondozóház létrehozása	1. év: A rászoruló átmeneti gondozást igénylő idők elhelyezését biztosító ingatlan (van/nincs) 3. év: A megvalósításhoz együttműködő partnerek száma és anyagi források mértéke, megkötött feladatellátási szerződések száma 5. év: Megvalósítás, melynek következtében az önkormányzat teljesíti az	Emberi és anyagi erőforrás. Pályázati pénzösszeg felhasználása és önkormányzati hozzájárulás	

		otthon létjogosultsá gáról (szükségessé géről) szóló döntést csak az átalakítás hatásainak figyelembe vételével lehet meghozni. Előzetes elképzelésein k szerint szükség van a városban – szociális alapú térítési díjjal – átmenti elhelyezést nyújtó gondozóház kialakítására			fenntartó által fenntartott hasonló intézmények vonatkozásá ban feladat ellátási szerződés megkötéséne k lehetőségét Sikeres pályázat/sajá t erőforrás esetén megvalósítás			előírt kötelező feladatot: Gyermekek Átmeneti Otthonának létrejötte		
2.	Idősek számára létrehozott intézményrendszer fejlesztése, rendszerelemekkel, infrastrukturális beruházásokkal	Hóvirág utcai nappali intézmény esetében kizárólag a földszinti rész akadályment esített és szükség	1 év: Az intézményre ndszer felújítási lehetőségein ek vizsgálata, sürgősségi és fontossági sorrend	Az Önkormányzat at valamennyi stratégiai dokumentum ával összhangban van	Szükségletfel mérés Ütemterv terv készítése Forrástérkép készítése Részletes beruházási	VKTT ESZI	2014. június 30: szükségletfel mérés elkészítése 2015. június 30: Ütemterv kialakítása 2015.	Az intézmény telephelyeinek elkészült külső, belső korszerűsítés e. A pályázati források bevonása, ezek	Anyagi és emberi erőforrások	

		volna külső homlokzat-felújításra. Szent István utcai nappali intézmény az épület korából adódóan komoly felújítást igényelne. Egyéb idősellátó intézményi egységek fűtési rendszere korszerűtlen, épülete felújításra szorul.	felállítása, 3 év: A felújítási, átalakítási lehetőségek forrásának megteremtése 5 év: A forrásteremtési lehetőségekhez mérten az évi rendes és szükséges infrastrukturális felújítások megkezdése		terv készítése Megvalósítás		december 31: források függvényében – a beruházások megkezdése 2018. december 31: Hóvirág utcai és Szent István utcai nappaliintézmények felújítása	levezénylése, majd ezekkel való elszámolás.		
3.	A nyugdíj előtt állók felkészítése a nyugdíjas évekre	A nyugdíj előtt álló célcsoport munkaerő piaci, családi, egészségi helyzetét nehezíti az aktív életből az inaktivitásba való átlépés	1 év: adatgyűjtés az átélt problémákról 3 év: kapcsolatépítés, oktatási/tréning program kidolgozás 5 év:	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	A nyugdíjas civil szervezetekben, a jelenleg is működő idősok nappali ellátását célzó intézményekben primer és szekunder	VKTT ESZI, Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola	2015 június 30: A nyugdíjas civil szervezetekben, a jelenleg is működő idősok nappali ellátását célzó intézmények	Adatgyűjtést követően tanulmány formájában elkészült összefoglaló. Lektorálható tematika. Az első csoport felkészítésér	A kutatás, adatgyűjtés, az oktatók, trénerok feladatellátásához szükséges díjak.	

		mentális súlya.	felkészítés		adatgyűjtés az átélt problémákról . Kapcsolat keresés és kiépítés a munkáltatók képviselőivel, a munkanélkülieket ellátó szervezetekkel a célcsoport megkeresésének tekintetében. Tematizált program kidolgozása A célcsoport tematikus felkészítésének megkezdése, az első célcsoport beindítása, majd a tapasztaltok összefoglalása, publikálása,	ben primer és szekunder adatgyűjtés az átélt problémákról . 2016. június 30: Kapcsolat keresés és kiépítése a munkáltatók képviselőivel, a munkanélkülieket ellátó szervezetekkel a célcsoport megkeresésének tekintetében. Tematizált program kidolgozása 2017. december 31: célcsoport tematikus felkészítésének megkezdése, az első csoport	ól, jelenléti ív, tapasztalatok összegzése dokumentálható. A fenntarthatóság záloga a felkészítő párok oktatása.		
--	--	--------------------	-------------	--	--	---	---	--	--

					nyilvánosságra hozása		beindítása, majd a tapasztalatok összefoglalása, publikálása, nyilvánosságra hozása. Multiplikátor módszerrel olyan oktató párok betanítása, akik a továbbiakban ellátják a tréneri feladatokat			
4.	Az újonnan beszerzett autóbuszok akadálymentességére való törekvés	Az időskorú utazó közönség a hagyományos helyi járatos autóbuszokkal való közlekedése aggályos, nehéz, balesetveszélyes.	Az újonnan beszerzett autóbuszok 100%-a akadálymentes legyen	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Az összes helyi járatos autóbusz számbevétele akadálymentesítés szempontjából. A helyi járatos autóbusz közlekedést működtető szervezet terveinek, fejlesztési programja	Önkormányzat, Aditus Tanácsadó Zrt.	2014. június 30: Kapcsolatfelvétel a Balaton Volán Zrt-vel. 2016. június 30: helyzetelemzés és készítése, intézkedési terv elkészítése 2018. december 31: akadályment	Az akadálymentesített helyi járatos autóbuszok számának folyamatos emelkedése.	Pénzügyi erőforrások	

					k megismerése		es új buszok beszerezése			
5.	Megfontolásra ajánlott egy olyan vegyes profilú intézmény, melyben két élethelyzetre (ti: idős kor és fogyatékkal élés) adott intézményes válasz megoldja a problémát.	Nincs olyan intézmény, ami a korosodó, későbbiekbe n egyre több gondoskodás ra szoruló fogyatékos személyek számára otthonszerű ellátást nyújtana	1 év: primer, szekunder adatok gyűjtése 3 év: szükséglet indokoltsága nak felmerülése esetén erőforrások felkutatása 5 év: konkrét megvalósítási terv kidolgozása	Az Önkormányz at valamennyi stratégiai dokumentum ával összhangban van	Annak vizsgálata, hogyan évente hány alkalommal, mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében a gondozóház és/vagy átmeneti ellátás megvalósítás ának sürgősségi és fontossági sorrendjének felállítása Források felkutatása. Szükséglet indokoltsága nak felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszín keresés.	VKTT ESZI, Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye	2014. június 30: Annak vizsgálata, hogyan évente hány alkalommal, mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében a gondozóház, az átmeneti ellátás megvalósítás ának sürgősségi és fontossági sorrendjének felállítása 2015. június 30: Források felkutatása 2018. december 31: A szükséglet indokoltsága esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás,	Szükségletfel mérés Forrástérkép Intézkedési terv	Anyagi és emberi erőforrás.	

							helyszín keresés			
6.	Annak vizsgálata, hogy milyen megoldási lehetőségek nyílnak a bentlakásos férőhelyek számának bővítésére.	A demográfiai előrejelzések szerint az elkövetkezendő 15-25 évben az idősek száma jelentős növekedést mutat.	1 év: demográfiai trendek vizsgálata 3 év: saját források és pályázati források vizsgálata 5 év: vegyes szektorban való gondolkodás	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Veszprém demográfiai előrejelzései nek vizsgálata, összehasonlítása a hazai és a nemzetközi trendekkel. Saját és pályázati források vizsgálata a bővítésre vonatkozóan. Civil, egyházi és önkormányzati összefogás az idősellátás férőhelyeinek bővítésére	Önkormányzat, VKTT ESZI	2014. június 30: demográfiai trendek vizsgálata 2015. június 30: saját források és pályázati lehetőségek figyelése 2017. december 31: vegyes szektorban gondolkodás	Veszprém városra vonatkozóan alátámasztott prognózis, hiteles adatokkal. Az idősellátás intézményrendszerét igénybevevő többlet létszám fényében pályázati és saját források felkutatása, mobilizálása, pályázatok benyújtása. A szektorközi együttműködés, városi szintű megállapodások kidolgozása.	Anyagi és emberi erőforrás.	
7.	Összefoglaló készítése a szociális téren igénybe vehető támogatásokról	Sok idős nincs tiszttában az igénybe vehető	1 év: készüljön egy kiadvány (papír, elektronikus,	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai	A pénzbeli, természetbeni ellátások, személyes gondoskodás	Önkormányzat	2014. június 30: A pénzbeli, természetbeni ellátások,	Fórumokon készült emlékeztetők, jegyzőkönyve	Emberi erőforrás (aki összeállítja, bemutatja, vitára	

		szociális támogatási, ellátási formákkal	akadálymentesített) speciálisan idősök számára 3 év: a kiadvány az idősök klubjaiban, a nyugdíjas szervezetekben tesztelődjön 5 év: a kiadvány az idősök rendelkezésére áll, elérhető az ellátások igénylésének helyén, a gyógyszerárakban és orvosi rendelőkben.	dokumentumával összhangban van	t nyújtó szolgáltatások listájának kifejezetten az idősellátás területére vonatkozó részeinek összeállítása A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány széles körű hozzáféréseken biztosítása		személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások listájának kifejezetten az idősellátás területére vonatkozó részeinek összeállítása 2015. június 30: A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása 2016. június 30. A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány széles körű hozzáféréseken biztosítása	k, melyek tartalmazzák a javaslatokat. A kiadvány maga.	bocsátja), nyomdai és terjesztési költség.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										

1.	Fogyatékosügyi koncepció készítése	Rendkívül kevés adattal rendelkezünk a fogyatékosok számáról, arányáról, fogyatékosok típusáról, így rendkívül nehéz meghatározni azokat az irányokat, amiket az önkormányzatnak a jövőben követnie kell.	Veszprém városban élő fogyatékosok számának, fogyatékosok típusának megismerése Az ellátórendszer feltérképezése, különös tekintettel az egyházi és civil szerveződésekre A problémás területek meghatározása, fejlesztési javaslatok kidolgozása	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Adatgyűjtés Helyzetelemzés Beavatkozási területek, intézkedési tervek meghatározása	Önkormányzat, Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola	2014. június 30. Adatgyűjtés 2015. június 30. Helyzetelemzés, beavatkozási területek, intézkedési tervek kidolgozása 2017. december 31. az intézkedési tervek időarányos részének megvalósítása	Összegyűjtött adatok Elkészült helyzetelemzés Kész fogyatékosügyi koncepció	Emberi erőforrás, pénzügyi erőforrás	
2.	A munkáltatók akadálymentesítésre való ösztönzése	Munkáltatói akadálymentesítés nagy probléma, a nyílt munkaerő piacra való visszahelyezése eszköze	A munkáltatók széles körével megismertetni az akadálymentesítés fogalmát,	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Figyelemfelkeltő hírek közvetítése Az akadálymentesítés fontosságának hangsúlyozás	Fogyatékosügyi Kerekasztal	A helyi médiákban a figyelemfelkeltő hírek megjelentetése folyamatos 2015. június 30:	A megjelent újságcikkek száma. A megtartott tréningek száma. A program megvalósítás	Emberi erőforrások, pénzügyi erőforrások	

		infokommunikációs akadálymentesítés	annak fontosságát. A figyelemfelkeltés eszközével segíteni a kormányzati intézkedések (fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése) megvalósulását. A helyi médiákban a témakörrel kapcsolatos hírek, cikkek megjelentetése. A fogyatékkal élők munkavállalásának megkönnyítése, integrációjuk elősegítése, a velük szemben kialakult	a	Érzékenyítő tréning szervezése a város legnagyobb cégeinek vezetői és munkatársai számára		Érzékenyítő tréningek megtartása 2017. december 31. Fogyatékosok foglalkoztatásának növelése	a során elhelyezkedni tudó fogyatékkal élő személyek száma		
--	--	-------------------------------------	---	---	---	--	---	--	--	--

			előítéletek mértékének csökkentése							
3.	Összefoglaló készítése a szociális téren igénybe vehető támogatásokról	Számos fogyatékos (vagy az őt gondozó hozzátartozó) nincs tisztában az igénybe vehető szolgáltatáso kkal	1 év: készüljön egy kiadvány (papír, elektronikus, akadályment esített) speciálisan fogyatékkal élők és hozzátartozói k számára 3 év: a kiadvány a fogyatékosok at ellátó intézménybe n tesztelődjön 5 év: a kiadvány a fogyatékkal élők, valamint hozzátartozói k rendelkezésé re áll, elérhető az ellátások igénylésének helyén és	Az Önkormányz at valamennyi stratégiai dokumentum ával összhangban van	A pénzbeli, természetbe ni ellátások, személyes gondoskodás t nyújtó szolgáltatáso k listájának kifejezetten a fogyatékkal élők ellátásának területére vonatkozó részeinek összeállítása A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása A tesztelt és esetlegesen módosított	Önkormányz at	2014. június 30: A pénzbeli, természetbe ni ellátások, személyes gondoskodás t nyújtó szolgáltatáso k listájának kifejezetten összeállítása 2015. június 30: A jelenleg is működő fórumokon a kiadvány bemutatása, tesztelése, esetleges módosítása, és az igénybe vehető támogatások összegének módosítása 2016. június 30. A tesztelt és esetlegesen módosított kiadvány	Fórumokon készült emlékeztetők , jegyzőkönyve k, melyek tartalmazzák a javaslatokat. A kiadvány maga.	Emberi erőforrás (aki összeállítja, bemutatja, vitára bocsátja), nyomdai és terjesztési költség.	

			orvosi rendelőkben.		kiadvány széles körű hozzáférésén ek biztosítása		széles körű hozzáférésén ek biztosítása			
4.	Vizsgálat arra vonatkozóan, hogymiként lehetne megoldani autista személyek számára a nappali ellátás biztosítását.	Az autisták ellátása nem megoldott Veszprémbe n. Feladat lehetne a már régóta tervbe vett – szociális alapú térítési díjjal – nappali ellátást nyújtó részleg kialakítása.	1 év: primer, szekunder adatok gyűjtése 2 év: szükséglet indokoltságá nak felmerülése esetén források felkutatása 5 év: konkrét megvalósítás	Az Önkormányz at valamennyi stratégiai dokumentum ával összhangban van	Vizsgáljuk meg, hogy hány férőhelyre mutatkozik igény (6-8 fő) és mekkora időtartamra (határozatlan) , majd ennek fényében állítsuk fel a nappali ellátás megvalósulás ának prioritását. Források felkutatása. Szükséglet indokoltságá nak felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszíntekeres és (adott).	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye	2013. december 31: Vizsgáljuk meg, hogy évente hány alkalommal, mekkora időtartamra van kereslet, majd ennek fényében állítsuk fel a nappali ellátás megvalósulás ának prioritását. 2014. június 30: Források felkutatása. 2014. június 30. Szükséglet indokoltságá nak felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, helyszíntekeres és (adott).	Szükségletfel mérés Forrástérkép Intézkedési terv	Anyagi és emberi erőforrás.	

5.	Vizsgálat arra vonatkozóan, hogy miként lehetne megoldani a felnőtt és önálló életvezetésre képes fogyatékos személyek számára az önálló és teljes életet biztosító támogatott lakhatást.	A felnőtt fogyatékosok ellátása nem megoldott Veszprémbe n. Feladat lehetne az otthont nyújtó elhelyezés kialakítása támogatott lakhatás formájában.	1 év: primer, szekunder adatok gyűjtése 1 év: szükséglet indokoltságának felmerülése esetén források felkutatása 1 év: konkrét megvalósítási terv	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Vizsgáljuk meg, hogy hány fő ellátására és milyen hosszban lenne szükség, majd ez alapján fogalmazzuk meg a támogatott lakhatás megvalósulásának prioritását. Források felkutatása. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszíntekeres és.	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye	2013. december 31. Vizsgáljuk meg, hogy hány fő ellátására és milyen hosszban lenne szükség, majd ez alapján fogalmazzuk meg a támogatott lakhatás megvalósulásának prioritását. 2014. június 30. Források felkutatása. 2014. június 30. Szükséglet indokoltságának felmerülése esetén konkrét terv kidolgozása, pályázatírás, helyszíntekeres és	Szükségletfelmérés Forrástérkép Intézkedési terv	Anyagi és emberi erőforrás.	
6.	Fiatalok	A társadalom	A 2013/2014-	Az	Osztályfőnöki	Fogyatékosü	2013.	Megtartott	Emberi	

	érzékenyítése, fogékonnyá tétele a fogyatékkal élők problémái iránt	kevésbé érzékeny a fogyatékkal élők helyzetére, életállapotára, problémáira, ezért a beavatkozások, akár állami, akár önkormányzati, akár civil kezdeményezésre történnek, nem érik el azt a hatásfokot, amit elvárunk tőlük.	es tanévtől kezdődően az általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulói számára speciális osztályfőnöki órák keretében a esélyegyenlőségi problémákra érzékenyítő „Esély Óra” című foglalkozásokat szervezése.	Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	órák megtartása	gyi Kerekasztal	december 31: Az első osztályfőnöki óra megtartása. Ettől kezdve a képzés folyamatos.	„Esély Órák” száma, az „Esély Órákon” résztvevő fiatalok létszáma	erőforrások	
7.	Törekvés az önkormányzati tulajdonú épületek minél szélesebb körű akadálymentesítésére	Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése még nem mindenütt megoldott	Településünkön az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek. Az Önkormányzat a fogyatékkal	Az Önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban van	Pályázatfigyelés, pályázatírás Kivitelező kiválasztása, munkák elkészítése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás	Önkormányzat, aditus Tanácsadó Zrt.,	2013. július 01-től pályázatfigyelés és A kiírt pályázat függvényében megvalósítás, lehetőség szerint 2017. december 31-ig	Akadálymentesített helységek/épületek száma	Anyagi és emberi erőforrások	

			élők esélyegyenlő ségének biztosítása okán célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásá val az elkövetkező 5 évben törekszik épületeinek felújítására, akadályment esítésére. Pályázati lehetőségek felkutatása Pályázat elkészítése Akadályment esítés megvalósítás a							
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- 1.) Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- 2.) Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

3.) Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja

az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az Önkormányzat Közgyűlésének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Veszprém Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

1. számú melléklet – Adattáblák
2. számú melléklet – Üres adattáblák
3. számú melléklet – A HEP elkészítéséhez használt források jegyzéke
4. számú melléklet – HEP Fórum, partnerek, jegyzőkönyvek, jelenléti ívek, HEP elkészítési jegyzék

Dátum

Aláírás

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

1. számú melléklet

Adattáblák

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TelR, tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai/1

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Bóbita Körzeti Óvoda	2
Csillag úti Körzeti Óvoda	1
Egry úti Körzeti Óvoda	2
Kastélykert Körzeti Óvoda	2
Ringató Körzeti Óvoda	2
Vadvirág Körzeti Óvoda	2
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	1
Örömhír	1
Az óvoda telephelyeinek száma	13
Bóbita Körzeti Óvoda	10
Csillag úti Körzeti Óvoda	9
Egry úti Körzeti Óvoda	14
Kastélykert Körzeti Óvoda	2
Ringató Körzeti Óvoda	10
Vadvirág Körzeti Óvoda	9
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	5
Örömhír	5
Hány településről járnak be a gyermekek	14

Forrás: Önkormányzati és adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai/2

Bóbita Körzeti Óvoda	450
Csillag úti Körzeti Óvoda	450
Egry úti Körzeti Óvoda	395
Kastélykert Körzeti Óvoda	175
Ringató Körzeti Óvoda	535
Vadvirág Körzeti Óvoda	245
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	125
Örömhír	60
Óvodai férőhelyek száma	2435
Bóbita Körzeti Óvoda	17
Csillag úti Körzeti Óvoda	16
Egry úti Körzeti Óvoda	14
Kastélykert Körzeti Óvoda	6
Ringató Körzeti Óvoda	20
Vadvirág Körzeti Óvoda	9
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	5
Örömhír	2
Óvodai csoportok száma	89
Bóbita Körzeti Óvoda	6.00-17.00
Csillag úti Körzeti Óvoda	6.15-17.45, ill. 6.00-17.30
Egry úti Körzeti Óvoda	6.30-17.30
Kastélykert Körzeti Óvoda	6.00-17.00
Ringató Körzeti Óvoda	6.00-17.30
Vadvirág Körzeti Óvoda	6.00-17.00
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	6.30-17.00
Örömhír	7.00-17.00
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	
Bóbita Körzeti Óvoda	5 hét
Csillag úti Körzeti Óvoda	5 hét
Egry úti Körzeti Óvoda	5 hét
Kastélykert Körzeti Óvoda	5 hét
Ringató Körzeti Óvoda	5 hét
Vadvirág Körzeti Óvoda	5 hét
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	5 hét
Örömhír	július 22. - augusztus 25.
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	

Forrás: Önkormányzati és helyi adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai/3

Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Bóbita Körzeti Óvoda	35	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	33	0
Egry úti Körzeti Óvoda	30	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	13	0
Ringató Körzeti Óvoda	41	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	19	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	11	0
Örömhír	4	0
Óvodapedagógusok száma	186	0
Bóbita Körzeti Óvoda	35	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	32	0
Egry úti Körzeti Óvoda	29	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	13	0
Ringató Körzeti Óvoda	41	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	19	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	11	0
Örömhír	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	184	0
Bóbita Körzeti Óvoda	0	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	0	0
Egry úti Körzeti Óvoda	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	0	0
Ringató Körzeti Óvoda	0	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	0	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0
Örömhír	0	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Bóbita Körzeti Óvoda	17	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	16	0
Egry úti Körzeti Óvoda	16	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	7	0
Ringató Körzeti Óvoda	22	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	10	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	5	0
Örömhír	2	0
Dajka/gondozónő	95	0

Forrás: Önkormányzati és helyi adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai/4

Bóbita Körzeti Óvoda	9,5	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	6,5	0
Egry úti Körzeti Óvoda	10	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	8	0
Ringató Körzeti Óvoda	5	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	7	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	4	0
Örömhír	0	0
Kisegítő személyzet	50	0

Forrás: Önkormányzati és helyi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (székhely és tagóvodák egyben)/1

	év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek- csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógy- pedagógiai csoportok száma
Bóbita	2008	358	15	400	2	358	0
Csillag úti	2008	413	16	445	2	399	0
Egry úti	2008	376	14	395	2	350	0
Kastélykert	2008	133	6	175	3	133	0
Ringató	2008	436	18	475	3	436	0
Vadvirág	2008	224	9	245	2	224	0
Szent Margit	2008	117	5	125	1	117	0
Örömhír	2008	0	0	0	0	0	0
	2008	2 057	83	2 260	15	2 017	0
Bóbita	2009	384	17	440	2	384	0
Csillag úti	2009	426	16	450	2	437	0
Egry úti	2009	352	14	395	2	256	0
Kastélykert	2009	138	6	175	3	138	0
Ringató	2009	476	20	535	3	476	0
Vadvirág	2009	232	9	245	2	232	0
Szent Margit	2009	118	5	125	1	118	0
Örömhír	2009	0	0	0	0	0	0
	2009	2 126	87	2 365	15	2 041	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (székhely és tagóvodák egyben)/2

	év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek-csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógy-pedagógiai csoportok száma
Bóbita	2010	391	17	440	2	391	0
Csillag úti	2010	424	16	450	2	442	0
Egry úti	2010	371	14	395	2	323	0
Kastélykert	2010	141	6	175	3	141	0
Ringató	2010	497	20	535	3	497	0
Vadvirág	2010	234	9	245	2	234	0
Szent Margit	2010	119	5	125	1	119	0
Örömhír	2010	0	0	0	0	0	0
	2010	2 177	87	2 365	15	2 147	0
Bóbita	2011	411	17	440	2	411	0
Csillag úti	2011	431	16	450	2	437	0
Egry úti	2011	386	14	395	2	374	0
Kastélykert	2011	153	6	175	3	153	0
Ringató	2011	485	20	535	3	485	0
Vadvirág	2011	231	9	245	2	231	0
Szent Margit	2011	118	5	125	1	118	0
Örömhír	2011	28	1	28	1	28	0
	2011	2 243	88	2 393	16	2 237	0
Bóbita	2012	417	17	450	2	425	0
Csillag úti	2012	416	16	450	2	443	0
Egry úti	2012	360	14	395	2	359	0
Kastélykert	2012	140	6	175	3	140	0
Ringató	2012	437	20	535	3	475	0
Vadvirág	2012	230	9	245	2	230	0
Szent Margit	2012	119	5	125	1	119	0
Örömhír	2012	45	2	60	1	47	0
	2012	2 164	89	2 435	16	2 238	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele/1

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Bóbita Körzeti Óvoda	65	79	75	58	2	279
Csillag úti Körzeti Óvoda	35	65	43	53	0	196
Egry úti Körzeti Óvoda	45	88	81	60	2	276
Kastélykert Körzeti Óvoda	21	31	23	22	0	97
Ringató Körzeti Óvoda	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	241
Vadvirág Körzeti Óvoda	30	39	53	28	3	153
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	21	35	30	31	2	119
Örömhír	6	16	17	6	2	47
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	267	418	372	315	12	1408
Bóbita Körzeti Óvoda	0	4	2	2	0	8
Csillag úti Körzeti Óvoda	1	0	1	3	0	5
Egry úti Körzeti Óvoda	3	8	13	9	0	33
Kastélykert Körzeti Óvoda	1	3	1	2	0	7
Ringató Körzeti Óvoda	1	3	1	4	2	11
Vadvirág Körzeti Óvoda	0	0	0	0	1	1
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	3	1	2	1	0	7
Örömhír	0	2	2	1	0	5
Más településről bejáró gyermekek létszáma	9	21	22	22	3	77
Bóbita Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	13	16	6	4	0	39
Egry úti Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	9	5	2	3	0	19
Ringató Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	0	1	0	0	0	1
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	22	22	8	7	0	59
Bóbita Körzeti Óvoda	4	15	2	12	2	35
Csillag úti Körzeti Óvoda	1	1	1	2	0	5
Egry úti Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	2	2	1	6	0	11
Ringató Körzeti Óvoda	5	7	4	5	0	21
Vadvirág Körzeti Óvoda	4	7	17	0	1	29
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	1	1	2	1	0	5
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	17	33	27	26	3	106

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele/2

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Bóbita Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Csillag úti Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Egry úti Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Ringató Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Vadvirág Körzeti Óvoda	1	1	0	0	0	2
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	0	0	0	2

Forrás: Önkormányzati és helyi adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele/3

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
tagóvoda						
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa Tagóvoda	29	40	37	34	6	146
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvoda	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	247
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz Tagóvoda	23	23	23	14	0	83
Kastélykert Körzeti Óvoda	10	6	13	14	0	43
Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvoda	19	35	32	27	4	117
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvoda	16	24	35	29	13	117
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf Tagóvoda	21	18	23	15	0	77
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	179	214	224	163	23	803
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa Tagóvoda	4	4	6	3	0	17
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvoda	1	3	5	0	0	9
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz Tagóvoda	0	1	0	0	0	1
Kastélykert Körzeti Óvoda	3	0	0	1	0	4
Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvoda	1	0	0	1	0	2
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvoda	0	0	1	1	1	3
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf Tagóvoda	2	3	5	4	0	14
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Más településről bejáró gyermekek létszáma	11	11	17	10	1	50

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele/4

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
tagóvoda						
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa Tagóvoda	8	13	13	8	0	42
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvoda	20	13	10	6	0	49
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz Tagóvoda	0	0	0	0	0	0
Kastélykert Körzeti Óvoda	1	1	2	0	0	4
Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvoda	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvoda	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf Tagóvoda	0	0	0	0	0	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	29	27	25	14	0	95
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa Tagóvoda	4	7	8	4	0	23
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvoda	5	2	1	4	0	12
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz Tagóvoda	1	3	2	3	0	9
Kastélykert Körzeti Óvoda	2	1	1	2	0	6
Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvoda	6	7	8	7	0	28
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvoda	7	6	9	8	5	35
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf Tagóvoda	0	0	1	1	0	2
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	25	26	30	29	5	115
Bóbita Körzeti Óvoda Hársfa Tagóvoda	0	0	0	1	0	1
Csillag úti Körzeti Óvoda Cholnoky Jenő Lakótelepi Tagóvoda	0	0	0	0	0	0
Egry úti Körzeti Óvoda Nárcisz Tagóvoda	0	1	0	0	0	1
Kastélykert Körzeti Óvoda	0	0	0	0	0	0
Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvoda	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvoda	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Vadvirág Körzeti Óvoda "Csillagvár" Waldorf Tagóvoda	0	0	0	0	0	0
Szent Margit Római Katolikus Óvoda	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	0	1	0	2

Forrás: Önkormányzati és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/1

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Székhely						
Bóbita	4	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	1	0	0	0	0	0
Kastélykert	1	0	0	0	0	0
Ringató	3	0	1	0	0	0
Vadvirág	10	0	10	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	4	1	1	0	0	0
Csoport 1	23	1	12	0	0	0
Bóbita	6	1	1	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	1	0	0	0	0	0
Kastélykert	4	0	0	0	0	0
Ringató	5	0	2	0	0	0
Vadvirág	2	0	2	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	1	0	0	0	0	0
Csoport 2	19	1	5	0	0	0
Bóbita	1	1	0	0	0	0
Csillag úti	3	0	0	0	0	0
Egry úti	1	0	0	0	0	0
Kastélykert	1	0	0	0	0	0
Ringató	2	0	0	0	0	0
Vadvirág	5	0	5	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 3	13	1	5	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/2

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Székhely						
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	5	0	0	0	0	0
Ringató	3	0	1	0	0	0
Vadvirág	4	0	4	1	1	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 4	12	0	5	1	1	0
Bóbita	7	0	2	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	3	0	0	0	0	0
Vadvirág	3	0	3	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 5	13	0	5	0	0	0
Bóbita	1	0	1	0	0	0
Csillag úti	2	1	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	1	0	1	0	0	0
Vadvirág	5	0	5	1	0	1
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 6	9	1	7	1	0	1

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/3

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Székhely						
Bóbita	2	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	2	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	1	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 7	5	0	0	0	0	0
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	1	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 8	1	0	0	0	0	0
Bóbita	4	0	1	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	1	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 9	5	0	1	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/4

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Székhely						
Bóbita	1	1	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	1	0	1	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 10	2	1	1	0	0	0
Bóbita	4	0	1	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	0	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 11	4	0	1	0	0	0
Bóbita	5	1	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	0	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 12	5	1	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/5

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Székhely						
Bóbita	7	0	3	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	5	0	0	0	0	0
Ringató	5	0	5	0	0	0
Vadvirág	23	0	23	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	40	0	31	0	0	0
Bóbita	2	1	1	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	0	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	2	1	1	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/6

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Tagóvoda						
Bóbita	4	2	0	0	0	0
Csillag úti	3	0	2	0	0	0
Egry úti	3	0	0	1	0	0
Kastélykert	3	0	0	0	0	0
Ringató	2	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 1	15	2	2	1	0	0
Bóbita	4	1	0	0	0	0
Csillag úti	2	1	1	0	0	0
Egry úti	2	0	0	0	0	0
Kastélykert	3	0	0	0	0	0
Ringató	2	0	0	0	0	0
Vadvirág	1	0	1	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 2	14	2	2	0	0	0
Bóbita	3	2	0	0	0	0
Csillag úti	1	0	0	0	0	0
Egry úti	4	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	7	0	0	0	0	0
Vadvirág	1	0	1	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 3	16	2	1	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/7

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Tagóvoda						
Bóbita	3	2	0	0	0	0
Csillag úti	1	1	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Bambi	9	0	1	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 4	13	3	1	0	0	0
Bóbita	6	1	6	0	0	0
Csillag úti	1	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Pipitér	8	0	2	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 5	15	1	8	0	0	0
Bóbita	3	0	2	1	0	1
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Katica	10	0	1	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 6	13	0	3	1	0	1

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/8

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Tagóvoda						
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	2	0	1	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Micimackó	10	0	3	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 7	12	0	4	0	0	0
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	2	1	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Süni	5	0	1	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 8	7	1	1	0	0	0
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Tulipán	6	0	1	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 9	6	0	1	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/9

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Tagóvoda						
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató Cseresznye	4	0	0	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
Csoport 10	4	0	0	0	0	0
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	1	0	0	0	0	0
Kastélykert	2	0	0	0	0	0
Ringató	16	0	4	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	19	0	4	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása/10

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hhh gyermekek száma	fejlesztő foglalkozásban részesülő hhh gyermekek száma
Tagóvoda						
Bóbita	0	0	0	0	0	0
Csillag úti	0	0	0	0	0	0
Egry úti	0	0	0	0	0	0
Kastélykert	0	0	0	0	0	0
Ringató	2	0	2	0	0	0
Vadvirág	0	0	0	0	0	0
Szent Margit	0	0	0	0	0	0
Örömhír	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	2	0	2	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/1

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva %	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva %	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Székhely									
Bóbita	26	4	15,4%	0	0,0	0,18	0,0	0	0,0%
Csillag úti	24	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	1	4,2%
Egry úti 1/A	23	1	4,3%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0%
Kastélykert	24	1	4,2%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0%
Ringató Zsebibaba	22	3	13,6%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0%
Vadvirág	27	10	37,0%	0	0,0	0,45	0,0	0	0,0%
Szent Margit	23	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0%
Örömhír	26	4	15,4%	0	0,0	0,18	0,0	0	0,0%
Csoport 1	195	23	0,9	0	0,0	1,03	0,0	1	0,0
Bóbita	23	6	26,1%	0	0,0	0,27	0,0	1	4,3
Csillag úti	26	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 1/B	25	1	4,0%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Kastélykert	23	4	17,4%	0	0,0	0,18	0,0	1	4,4
Ringató Macskacsó	23	5	21,7%	0	0,0	0,22	0,0	0	0,0
Vadvirág	22	2	9,1%	0	0,0	0,09	0,0	1	5,0
Szent Margit	21	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	21	1	4,8%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Csoport 2	184	19	0,8	0	0,0	0,85	0,0	3	13,7
Bóbita kis Vuk	27	1	3,7%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Csillag úti	24	3	12,5%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0
Egry úti 2/B	23	1	4,3%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Kastélykert	26	1	3,8%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Ringató Boribon	25	2	8,0%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Vadvirág	26	5	19,2%	0	0,0	0,22	0,0	0	0,0
Szent Margit	27	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 3	178	13	0,5	0	0,0	0,58	0,0	0	0,0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/2

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Székhely									
Bóbita	0	0	n.a.	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	25	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 3/A	24	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	24	5	20,8%	0	0,0	0,22	0,0	0	0,0
Ringató Manócska	25	3	12,0%	0	0,0	0,13	0,0	1	4,0
Vadvirág	25	4	16,0%	1	4,0	0,18	0,0	1	4,0
Szent Margit	21	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 4	144	12	0,5	1	4,0	0,54	0,0	2	8,0
Bóbita	26	7	26,9%	0	0,0	0,31	0,0	0	0,0
Csillag úti	24	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 3/B	28	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Mókus	25	3	12,0%	0	0,0	0,13	0,0	1	4,0
Vadvirág	26	3	11,5%	0	0,0	0,13	0,0	1	3,8
Szent Margit	27	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 5	156	13	0,5	0	0	0,58	0	2	7,8
Bóbita	26	1	3,8%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Csillag úti	24	2	8,3%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Egry úti 4/A	20	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Vackor	24	1	4,2%	0	0,0	0,04	0,0	1	4,2
Vadvirág	27	5	18,5%	1	3,0	0,22	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 6	121	9	0,3	1	3,0	0,40	0,0	1	4,2

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/3

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Székhely									
Bóbita	25	2	8,0%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Csillag úti	23	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 4/B	25	2	8,0%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Pillangó	25	1	4,0%	0	0,0	0,04	0,0	1	4,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 7	98	5	0,2	0	0,0	0,22	0,0	1	4,0
Bóbita	26	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	26	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 5/A	30	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Nyulacska	23	1	4,3%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 8	105	1	0,0	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Bóbita	25	4	16,0%	0	0,0	0,18	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 5/B	24	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Boglárka	24	1	4,2%	0	0,0	0,04	0,0	1	4,2
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 9	73	5	0,2	0	0,0	0,22	0,0	1	4,2

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/4

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Székhely									
Bóbita	27	1	3,7%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 6/A	28	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Csigabiga	25	1	4,0%	0	0,0	0,04	0,0	1	4,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 10	80	2	0,1	0	0,0	0,09	0,0	1	4,0
Bóbita	25	4	16,0%	0	0,0	0,18	0,0	1	4,0
Csillag úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti 6/B	26	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 11	51	4	0,2	0	0,0	0,18	0,0	1	4,0
Bóbita	23	5	26,0	0	0,0	0,22	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 12	23	5	26,0	0	0,0	0,22	0,0	0	0,0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/5

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Székhely									
Bóbita	73	9	12,3%	0	0,0	0,40	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	2	2	100,0%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató	36	5	13,9%	0	0,0	0,22	0,0	3	8,3
Vadvirág	23	2	8,7%	0	0,0	0,09	0,0	1	
Szent Margit	31	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	165	18	1,3	0	0,0	0,80	0,0	4	8,3
Bóbita	6	2	33,0	0	0,0	0,09	0,0	2	0,0
Csillag úti	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	2	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	8	2	33,0	0	0,0	0,09	0,0	2	0,0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/6

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Tagóvoda vagy telephely									
Bóbita	23	4	17,4%	0	0,0	0,18	0,0	0	0,0
Csillag úti	27	3	11,1%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0
Egry úti	27	3	11,1%	1	3,7	0,13	1,2	0	0,0
Kastélykert	26	3	11,5%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0
Ringató Napsugár	22	2	9,1%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Vadvirág	26	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 1	151	15	0,6	1	3,7	0,67	1,2	0	0
Bóbita	23	4	17,4%	0	0,0	0,18	0,0	0	0,0
Csillag úti	28	2	7,1%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Egry úti	28	2	7,1%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Kastélykert	17	3	17,6%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0
Ringató Szivárvány	24	2	8,3%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Vadvirág	25	1	4,0%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 2	145	14	0,6	0	0	0,63	0	0	0
Bóbita	25	3	12,0%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0
Csillag úti	27	1	3,7%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Egry úti	28	4	14,3%	0	0,0	0,18	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Hétszínvirág	22	7	31,8%	0	0,0	0,31	0,0	0	0,0
Vadvirág	26	1	3,8%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 3	128	16	0,7	0	0	0,71	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/7

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Tagóvoda vagy telephely									
Bóbita	25	3	12,0%	0	0,0	0,13	0,0	0	0,0
Csillag úti	28	1	3,6%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Bambi	25	9	36,0%	0	0,0	0,40	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 4	78	13	0,5	0	0	0,58	0	0	0
Bóbita	25	6	24,0%	0	0,0	0,27	0,0	0	0,0
Csillag úti	28	1	3,6%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Pipitér	24	8	33,3%	0	0,0	0,36	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 5	77	15	0,6	0	0	0,67	0	0	0
Bóbita	25	3	12,0%	1	1,0	0,13	0,0	0	0,0
Csillag úti	27	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Katica	25	10	40,0%	0	0,0	0,45	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 6	77	13	0,52	1	1	0,58	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/8

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Tagóvoda vagy telephely									
Bóbita	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	28	2	7,1%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Micimackó	25	10	40,0%	0	0,0	0,45	0,0	0	0,0
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 7	53	12	0,5	0	0	0,54	0	0	0
Bóbita	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	27	2	7,4%	0	0,0	0,09	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Süni	22	5	22,7%	0	0,0	0,22	0,0	1	1,5
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 8	49	7	0,3	0	0	0,31	0	1	1,45
Bóbita	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Tulipán	22	6	27,3%	0	0,0	0,27	0,0	1	1,5
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 9	22	6	0,3	0	0	0,27	0	1	1,45

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/9

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Tagóvoda vagy telephely									
Bóbita	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	27	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató Cseresznye	23	4	17,4%	0	0,0	0,18	0,0	1	1,5
Vadvirág	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csoport 10	50	4	0,2	0	0	0,18	0	1	1,45
Bóbita	6	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	1	0,0%	0	0,0	0,04	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató	46	10	21,7%	0	0,0	0,45	0,0	1	0,2
Vadvirág	11	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0%	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	63	11	0,2	0	0,0	0,49	0,0	1	0,2

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás/10

	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Tagóvoda vagy telephely									
Bóbita	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Csillag úti	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Egry úti	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Kastélykert	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Ringató	2	2	100,0	0	0,0	0,09	0,0	1	0,5
Vadvirág	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Szent Margit	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
Örömhír	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0,0	0	0,0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	2	2	100,0	0	0,0	0,09	0,0	1	0,5

Forrás: Önkormányzati adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	2334	2349	4683	1977	42,2%
Bárczi	44	55	99	95	96,0%
Báthory	266	269	535	264	49,3%
Cholnoky	150	234	384	176	45,8%
Deák	335	222	557	90	16,2%
Dózsa	219	278	497	63	12,7%
Gyulaffy	111	138	249	105	42,2%
H. Botev	260	284	544	251	46,1%
H. Botev felsőörsi tagint.	65	0	65	63	96,9%
Kossuth	208	213	421	206	48,9%
Kozmutza	45	34	79	19	24,1%
Rózsa	191	206	397	191	48,1%
Simonyi	153	177	330	150	45,5%
Padányi	132	73	205	132	64,4%
Szilágyi	155	166	321	172	53,6%
2011/2012	2414	2294	4708	1975	41,9%
Bárczi	44	47	91	87	95,6%
Báthory	288	258	546	286	52,4%
Cholnoky	154	211	365	175	47,9%
Deák	338	230	568	26	4,6%
Dózsa	231	262	493	52	10,5%
Gyulaffy	113	119	232	102	44,0%
H. Botev	273	294	567	266	46,9%
H. Botev felsőörsi tagint.	66	0	66	62	93,9%
Kossuth	206	226	432	205	47,5%
Kozmutza	26	39	65	21	32,3%
Rózsa	191	204	395	191	48,4%
Simonyi	164	185	349	162	46,4%
Padányi	145	69	214	145	67,8%
Szilágyi	175	150	325	195	60,0%
2012/2013	2681	2289	4970	2125	42,8%
Bárczi	40	57	97	96	99,0%
Báthory	299	243	542	295	54,4%
Cholnoky	158	185	343	183	53,4%
Deák	413	269	682	38	5,6%
Dózsa	243	255	498	71	14,3%
Gyulaffy	124	114	238	108	45,4%
H. Botev	277	267	544	275	50,6%
H. Botev felsőörsi tagint.	54	0	54	51	94,4%
Kossuth	223	212	435	221	50,8%
Kozmutza	29	38	67	24	35,8%
Rózsa	207	189	396	207	52,3%
Simonyi	185	183	368	185	50,3%
Padányi	215	137	352	199	56,5%
Szilágyi	214	140	354	172	48,6%

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évf.	5-8 évf.	összesen	1-4 évf.	5-8 évf.	összesen	db
Bárczi	0	0	0	6	5	n.a.	1
Báthory	11	10	21	n.a.	n.a.	n.a.	1
Cholnoky	8	13	21	0	0	0	1
Deák	13	9	22	n.a.	n.a.	n.a.	1
Dózsa	12	14	26	1	4	5	1
Gyulaffy	5	7	12	n.a.	n.a.	n.a.	1
H. Botev	12	12	24	0	0	0	1
H. Botev felsőörsi tagint	4	0	4	0	0	0	1
Kossuth	8	8	16	0	0	0	1
Kozmutza	0	0	0	4	7	11	1
Rózsa	8	8	16	n.a.	n.a.	n.a.	1
Simonyi	7	7	14	n.a.	n.a.	n.a.	1
Padányi	8	4	12	n.a.	n.a.	n.a.	1
Szilágyi	9	8	17	0	0	0	2
2010/2011	105	100	205	11	16	16	15
Bárczi	0	0	0	6	5	11	1
Báthory	12	10	22	n.a.	n.a.	n.a.	1
Cholnoky	8	11	19	0	0	0	1
Deák	13	9	22	n.a.	n.a.	n.a.	1
Dózsa	12	13	25	0	4	4	1
Gyulaffy	6	6	12	n.a.	n.a.	n.a.	1
H. Botev	12	12	24	0	0	0	1
H. Botev felsőörsi tagint	4	0	4	0	0	0	1
Kossuth	8	8	16	0	0	0	1
Kozmutza	0	0	0	4	5	9	1
Rózsa	8	8	16	0	0	0	1
Simonyi	7	7	14	0	0	0	1
Padányi	8	4	12	n.a.	n.a.	n.a.	1
Szilágyi	9	8	17	0	0	0	2
2011/2012	107	96	203	10	14	24	15
Bárczi	0	0	0	5	6	11	1
Báthory	12	10	22	n.a.	n.a.	n.a.	1
Cholnoky	8	9	17	0	0	0	1
Deák	15	10	25	n.a.	n.a.	n.a.	1
Dózsa	12	13	25	0	3	3	1
Gyulaffy	7	6	13	n.a.	n.a.	n.a.	1
H. Botev	13	12	25	0	0	0	1
H. Botev felsőörsi tagint	4	0	4	0	0	0	1
Kossuth	8	8	16	0	0	0	1
Kozmutza	0	0	0	4	5	9	1
Rózsa	8	8	16	0	0	0	1
Simonyi	8	7	15	0	0	0	1
Padányi	12	8	20	n.a.	n.a.	n.a.	1
Szilágyi	10	8	18	0	0	0	2
2012/2013	117	99	216	9	14	23	15

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás/1

Bárczi	n.a.
Báthory	n.a.
Cholnoky	n.a.
Deák	n.a.
Dózsa	n.a.
Gyulaffy	n.a.
H. Botev	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	n.a.
Kossuth	n.a.
Kozmutza	n.a.
Rózsa	n.a.
Simonyi	n.a.
Padányi	n.a.
Szilágyi	n.a.
A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	n.a.
Bárczi	n.a.
Báthory	50
Cholnoky	34
Deák	47
Dózsa	79
Gyulaffy	26
H. Botev	136
H. Botev felsőörsi tagint	1
Kossuth	84
Kozmutza	19
Rózsa	n.a.
Simonyi	77
Padányi	106
Szilágyi	116
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	775
Bárczi	n.a.
Báthory	n.a.
Cholnoky	n.a.
Deák	n.a.
Dózsa	n.a.
Gyulaffy	n.a.
H. Botev	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	n.a.
Kossuth	n.a.
Kozmutza	n.a.
Rózsa	n.a.
Simonyi	n.a.
Padányi	17
Szilágyi	22
Más településről bejáró hátrányos helyzetű gyerekek	39

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás/2

Bárczi	n.a.
Báthory	n.a.
Cholnoky	n.a.
Deák	n.a.
Dózsa	n.a.
Gyulaffy	n.a.
H. Botev	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	n.a.
Kossuth	n.a.
Kozmutza	n.a.
Rózsa	n.a.
Simonyi	n.a.
Padányi	n.a.
Szilágyi	1
Más településről bejáró halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek	1
Más településre eljáró gyerekek	n.a.
Más településre eljáró hátrányos helyzetű gyerekek	n.a.
Más településre eljáró halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek	n.a.
Bárczi	55
Báthory	97
Cholnoky	53
Deák	107
Dózsa	36
Gyulaffy	26
H. Botev	20
H. Botev felsőörsi tagint	4
Kossuth	22
Kozmutza	27
Rózsa	10
Simonyi	41
Padányi	n.a.
Szilágyi	36
Általános iskolás korúak közül a hátrányos helyzetű gyerekek létszáma	534

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás/3

Bárczi	n.a.
Báthory	8
Cholnoky	2
Deák	5
Dózsa	23
Gyulaffy	4
H. Botev	2
H. Botev felsőörsi tagint	1
Kossuth	6
Kozmutza	6
Rózsa	n.a.
Simonyi	1
Padányi	n.a.
Szilágyi	1
Általános iskolás korúak közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek létszáma	59

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek/1

	Fő	Hiányzó létszám
Bárczi	0	n.a.
Báthory	0	n.a.
Cholnoky	8	0
Deák	n.a.	n.a.
Dózsa	21	n.a.
Gyulaffy	4	n.a.
H. Botev	25	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	7	0
Kossuth	0	0
Kozmutza	n.a.	n.a.
Rózsa	1	n.a.
Simonyi	8	n.a.
Padányi	0	n.a.
Szilágyi	0	0
Nem szaktanítást végző tanító	74	0

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek/2

	Fő	Hiányzó létszám
Bárczi	0	n.a.
Báthory	26	n.a.
Cholnoky	0	0
Deák	32	n.a.
Dózsa	4	n.a.
Gyulaffy	9	n.a.
H. Botev	0	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	0	0
Kossuth	16	0
Kozmutza	n.a.	n.a.
Rózsa	17	n.a.
Simonyi	8	n.a.
Padányi	17+7	n.a.
Szilágyi	16	0
Szaktanítást végző tanítók száma	128	0
Bárczi	0	n.a.
Báthory	25	n.a.
Cholnoky	21	0
Deák	25	n.a.
Dózsa	31	n.a.
Gyulaffy	16	n.a.
H. Botev	25,5	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	0	0
Kossuth	18	0
Kozmutza	n.a.	n.a.
Rózsa	18	n.a.
Simonyi	17	n.a.
Padányi	58+6	n.a.
Szilágyi	24	0
Szaktanítást végző tanárok száma	220,5	0
Bárczi	45	n.a.
Báthory	0	n.a.
Cholnoky	1	0
Deák	n.a.	n.a.
Dózsa	4	n.a.
Gyulaffy	2	n.a.
H. Botev	0	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	0	0
Kossuth	0	0
Kozmutza	38	2
Rózsa	0	n.a.
Simonyi	n.a.	n.a.
Padányi	1	n.a.
Szilágyi	0	0
Gyógypedagógusok létszáma	91	2

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek/3

	Fő	Hiányzó létszám
Bárczi	0,5	n.a.
Báthory	0,5	0,5
Cholnoky	1	0
Deák	n.a.	n.a.
Dózsa	0,5	n.a.
Gyulaffy	0,5	n.a.
H. Botev	0	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	0	0
Kossuth	0,5	0
Kozmutza	1	n.a.
Rózsa	1	n.a.
Simonyi	1	n.a.
Padányi	1	n.a.
Szilágyi	0	0
Gyermekvédelmi felelős	7,5	0,5
Bárczi	n.a.	n.a.
Báthory	1	n.a.
Cholnoky	1	0
Deák	n.a.	n.a.
Dózsa	n.a.	n.a.
Gyulaffy	1	n.a.
H. Botev	n.a.	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	n.a.	0
Kossuth	1	nem iskolai dolgozó
Kozmutza	1	n.a.
Rózsa	n.a.	n.a.
Simonyi	n.a.	n.a.
Padányi	1	n.a.
Szilágyi	1	0
Iskolaorvos	12 - a Közjóléti Iroda tájékoztatása szerint	0
Bárczi	0	n.a.
Báthory	0	1
Cholnoky	0,5	0
Deák	n.a.	n.a.
Dózsa	0,1	0,9
Gyulaffy	1	n.a.
H. Botev	0	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	0	0
Kossuth	1	nem iskolai dolgozó
Kozmutza	n.a.	n.a.
Rózsa	0	0,5
Simonyi	n.a.	1
Padányi	1	n.a.
Szilágyi	0	0
Iskolapszichológus	3,6	3,4

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek/4

	Fő	Hiányzó létszám
Bárczi	28	n.a.
Báthory	0	6
Cholnoky	2	0
Deák	4	n.a.
Dózsa	5,5	n.a.
Gyulaffy	2	n.a.
H. Botev	2	n.a.
H. Botev felsőörsi tagint	0	0
Kossuth	2	0
Kozmutza	54	n.a.
Rózsa	n.a.	n.a.
Simonyi	4	3
Padányi	26+2	n.a.
Szilágyi	15	0
Kisegítő személyzet	118,5	9

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban		tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%		fő	%
Kossuth	49	100	Kossuth	53	100
Cholnoky	62	100	Cholnoky	64	100
Báthory	59	100	Báthory	75	100
Deák	71	100	Deák	50	100
Dózsa	75	100	Dózsa	73	96
Botev	72	100	Botev	61	100
Simonyi	42	100	Simonyi	33	100
Rózsa	55	100	Rózsa	55	100
Gyulaffy	46	100	Gyulaffy	28	100
Kozmutza	11	100	Kozmutza	9	100
Padányi	63	100	Padányi	46	100
Szilágyi	40	100	Szilágyi	42	100
2010/2011	645	100	2011/2012	589	99,67

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok/1

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanuló átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
Padányi	1568	1483	1600	1465	1540		1472
Szilágyi	1602	1483	1566	1465	1579	1491	1472
Kossuth	1608	1483	1576	1465	1603		1472
Cholnoky	1472	1483	1437	1465	1504		1472
Báthory	1498	1483	1495	1465	1578		1472
Deák	1611	1483	1704	1465	1619		1472
Dózsa	1618	1483	1577	1465	1513	1272	1472
Botev	1606	1483	1575	1465	1583		1472
Simonyi	1567	1483	1555	1465	1501		1472
Rózsa	1646	1483	1613	1465	1628		1472
Gyulaffy	1484	1483	1573	1465	1470	1432	1472
6. évfolyam	1571	1483	1570	1465	1556	1398	1472
Padányi	1728	1583	1685	1577	1632		1567
Szilágyi			1647	1577	1717		1567
Kossuth	1723	1583	1642	1577	1700		1567
Cholnoky	1627	1583	1596	1577	1563	1354	1567
Báthory	1607	1583	1634	1577	1584		1567
Deák	1580	1583	1754	1577	1727		1567
Dózsa	1689	1622	1639	1577	1670	1436	1567
Botev	1712	1583	1733	1577	1697		1567
Simonyi	1613	1583	1602	1577	1655		1567
Rózsa	1695	1583	1695	1577	1727		1567
Gyulaffy	1599	1583	1602	1577	1568		1567
8. évfolyam	1657	1587	1657	1577	1658	1395	1567
SÉF szakközépiskola	1587	1620	1624	1617	1592		1603
SÉF szakiskola	1568	1620	1524	1617	1465		1603
Gastroker	1643	1620	1598	1617	1523		1603
Padányi	1734	1620	1713	1617	1724		1603
Dohnányi	1687	1613	1718	1617	1711		1603
Lovassy	1893	1620	1864	1617	1844	1772	1603
Vetési	1708	1620	1691	1617	1714	n.a.	1603
Ipari	1708	1620	1691	1617	1714	n.a.	1603
Táncsics	1541	1620	1576	1617	1528		1603
Jendrassik	1565	1620	1573	1617	1567		1603
Medgyaszay szakisk.	1537	1620	1527	1617	1616		1603
Medgyaszay gimn.	1740	1620	1724	1617			1603
Közgazdasági	1757	1620	1744	1617	1703		1603
10. évfolyam	1667	1619	1659	1618	1642	1772	1603

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok/2

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanuló átlaga	Országos átlag
Matematika							
Padányi	1535	1498	1530	1486	1497		1489
Szilágyi	1543	1498	1528	1486	1568	1476	1489
Kossuth	1596	1498	1631	1486	1664		1489
Cholnoky	1482	1498	1441	1486	1541		1489
Báthory	1591	1498	1575	1486	1642		1489
Deák	1746	1498	1697	1486	1673		1489
Dózsa	1564	1498	1567	1486	1546	1311	1489
Botev	1584	1498	1636	1486	1616		1489
Simonyi	1581	1498	1611	1486	1592		1489
Rózsa	1654	1498	1563	1486	1593		1489
Gyulaffy	1482	1498	1515	1486	1471	1456	1489
6. évfolyam	1578	1498	1572	1486	1582	1414	1489
Padányi	1716	1622	1662	1601	1650		1612
Szilágyi	n.a	n.a	1610	1601	1703		1612
Kossuth	1818	1622	1669	1601	1761		1612
Cholnoky	1679	1622	1602	1601	1645	1509	1612
Báthory	1672	1622	1715	1601	1768		1612
Deák	1703	1622	1790	1601	1817		1612
Dózsa	1689	1622	1662	1601	1697	1415	1612
Botev	1755	1622	1751	1601	1710		1612
Simonyi	1650	1622	1608	1601	1704		1612
Rózsa	1738	1622	1682	1601	1760		1612
Gyulaffy	1600	1622	1588	1601	1557		1612
8. évfolyam	1702	1622	1667	1601	1707	1462	1612
SÉF szakközépiskola	1552	1613	1611	1635	1576		1632
SÉF szakiskola	1521	1613	1536	1635	1461		1632
Gastroker	1534	1613	1597	1635	1512		1632
Padányi	1661	1613	1679	1635	1673		1632
Dohnányi	1696	1620	1755	1617	1726		1603
Lovassy	1966	1613	1952	1635	1932	1849	1632
Vetési	1731	1613	1752	1635	1769	n.a.	1632
Ipari	1731	1613	1752	1635	1769	n.a.	1632
Táncsics	1586	1613	1633	1635	1578		1632
Jendrassik	1578	1613	1622	1635	1538		1632
Medgyaszay szakisk.	1507	1613	1535	1635	1687		1632
Medgyaszay gimn.	1734	1613	1766	1635	n.a.		n.a.
Közgazdasági	1737	1613	1761	1635	1729		1632
10. évfolyam	1656	1614	1689	1634	1663	1849	1630

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton/1

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségát adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében
Bárczi	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	100,0	100,0	n.a.	n.a.
Szilágyi	43,9	n.a.	46,3	n.a.	9,8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Padányi	77,0	n.a.	21,0	n.a.	1,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	51,0	n.a.	40,0	n.a.	9,0	0,02	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	26,4	n.a.	45,2	n.a.	28,3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	41,0	n.a.	52,0	n.a.	7,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Deák	27,0	n.a.	48,0	20,0	22,0	20,00	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Dózsa	29,0	n.a.	43,5	n.a.	27,5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Botev	66,2	n.a.	29,7	n.a.	4,1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	37,0	n.a.	51,0	n.a.	12,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rózsa	71,0	n.a.	21,0	n.a.	4,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	34,3	n.a.	51,4	n.a.	14,3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kozmutza	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	100,0	100,0	n.a.	n.a.
2008/2009	45,8	n.a.	40,8	20,0	12,6	10,0	100,0	100,0	n.a.	n.a.
Bárczi	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	94,4	100,0	5,60	n.a.
Szilágyi	50,0	n.a.	32,6	n.a.	17,4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Padányi	66,0	n.a.	32,0	n.a.	2,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	58,0	n.a.	39,0	n.a.	3,0	0,02	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	26,0	n.a.	52,1	n.a.	23,2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	33,0	n.a.	51,0	n.a.	16,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Deák	25,5	n.a.	51,5	n.a.	23,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Dózsa	24,0	n.a.	50,0	n.a.	25,7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Botev	59,7	n.a.	36,1	n.a.	4,2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	43,0	n.a.	45,0	n.a.	12,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rózsa	65,0	n.a.	30,0	n.a.	4,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	21,7	n.a.	56,5	n.a.	21,7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kozmutza	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	92,0	n.a.	n.a.	n.a.
2009/2010	42,9	n.a.	43,3	n.a.	13,8	0,0	93,2	100,0	5,6	n.a.

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton/2

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám-on belül	HHH-tanulók körében
Bárczi	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	100,0	100,0	n.a.	n.a.
Szilágyi	37,5	n.a.	45,0	n.a.	17,5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Padányi	73,0	n.a.	24,0	n.a.	3,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	55,0	n.a.	33,0	n.a.	12,0	0,0,2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	25,8	n.a.	35,5	4,5	38,7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	34,0	n.a.	54,0	n.a.	12,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Deák	39,0	33,00	43,0	33,0	15,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Dózsa	30,0	n.a.	34,0	n.a.	36,0	1,32	n.a.	n.a.	1,32	1,32
Botev	72,0	n.a.	26,0	n.a.	2,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	42,0	n.a.	49,0	n.a.	9,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rózsa	69,0	n.a.	29,0	n.a.	2,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	23,0	n.a.	43,0	5,0	32,0	13,30	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kozmutza	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	100,0	100,0	n.a.	n.a.
2010/2011	45,5	33,0	37,8	14,2	16,3	7,3	100,0	100,0	1,3	1,3
Bárczi	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	100,0	100,0	n.a.	n.a.
Szilágyi	38,1	n.a.	45,2	n.a.	16,7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Padányi	78,0	n.a.	22,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	60,0	n.a.	32,0	n.a.	8,0	0,03	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	23,4	n.a.	48,4	3,2	28,1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	29,0	n.a.	43,0	n.a.	28,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Deák	40,0	n.a.	52,0	n.a.	8,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Dózsa	59,0	1,82	25,0	n.a.	16,0	3,57	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Botev	57,0	n.a.	39,0	n.a.	4,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	42,0	n.a.	49,0	n.a.	9,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rózsa	62,0	n.a.	36,0	0,2	2,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	7,0	n.a.	72,0	n.a.	21,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kozmutza	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	100,0	100,0	n.a.	n.a.
2011/2012	45,0	1,8	42,1	1,7	14,1	1,8	100,0	100,0	n.a.	n.a.

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában/1

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
Bárczi	0,00	0,00	5,30	1,70	0,00	0,00
Szilágyi	0,95	n.a.	0,95	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	3,10	n.a.	0,20	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	0,30	n.a.	1,20	n.a.	0,10	n.a.
Deák	0,58	n.a.	0,19	n.a.	0,39	n.a.
Dózsa	1,35	n.a.	0,77	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	0,29	n.a.	0,88	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	1,70	n.a.	0,40	n.a.	n.a.	n.a.
Kozmutza	n.a.	n.a.	2,70	n.a.	2,70	n.a.
2008/2009	1,03	0,00	1,40	1,70	0,80	0,00
Bárczi	2,70	2,30	4,70	4,50	0,00	0,00
Szilágyi	0,65	n.a.	0,32	n.a.	n.a.	n.a.
Padányi	0,01	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	0,01	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	4,20	n.a.	0,40	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	0,80	25,00	1,10	n.a.	n.a.	n.a.
Deák	1,14	n.a.	0,19	n.a.	0,19	n.a.
Dózsa	1,41	n.a.	0,60	n.a.	n.a.	n.a.
Felsőörs	n.a.	n.a.	3,00	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	0,86	n.a.	0,86	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	0,70	n.a.	0,40	n.a.	0,40	n.a.
Kozmutza	1,40	n.a.	2,90	n.a.	4,40	n.a.
2009/2010	1,26	13,65	1,45	4,50	1,25	0,00

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában/2

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
Bárczi	1,40	3,30	4,10	1,70	0,00	0,00
Szilágyi	n.a.	n.a.	1,24	n.a.	n.a.	n.a.
Padányi	0,01	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	0,00	n.a.	0,00	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	2,20	n.a.	1,30	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	1,00	14,00	0,90	14,00	n.a.	n.a.
Deák	0,73	n.a.	1,09	n.a.	n.a.	n.a.
Dózsa	1,81	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Botev	0,18	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Felsőörs	n.a.	n.a.	3,00	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	n.a.	n.a.	1,21	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	0,80	n.a.	n.a.	n.a.	1,20	n.a.
Kozmutza	1,27	n.a.	1,27	n.a.	1,27	n.a.
2010/2011	0,94	8,65	1,57	7,85	0,82	0,00
Bárczi	3,10	3,80	3,10	3,10	5,40	5,80
Szilágyi	0,61	n.a.	1,23	n.a.	n.a.	n.a.
Kossuth	0,01	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cholnoky	3,80	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Báthory	1,60	33,00	0,90	20,00	0,20	n.a.
Deák	0,88	n.a.	0,17	n.a.	n.a.	n.a.
Dózsa	1,62	n.a.	1,01	n.a.	0,41	0,41
Botev	0,92	n.a.	0,18	n.a.	n.a.	n.a.
Felsőörs	n.a.	n.a.	3,00	n.a.	n.a.	n.a.
Simonyi	0,57	n.a.	1,43	n.a.	n.a.	n.a.
Gyulaffy	0,90	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kozmutza	6,15	n.a.	3,00	n.a.	3,00	n.a.
2011/2012	1,83	18,40	1,56	11,55	2,25	3,11

Forrás: Tankerületi adatok és helyi adatgyűjtés

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/1.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz- tatás	Induk- ciós hurok	Tapint- ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb/ megjegyzés
oktatási intézmények	Óvodák									
	Bóbita Körzeti Óvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Hársfa Tagóvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Csillag Úti Körzeti Óvoda	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	
	Cholnoky Ltp. Tagóvoda	-	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	
	Egry Úti Körzeti Óvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Nárcisz Tagóvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Kastélykert Körzeti Óvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Ficánka Tagóvoda	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Ringató Körzeti Óvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Erdei Tagóvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Kuckó Tagóvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Vadvirág Körzeti Óvoda	-	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	"Csillagvár" Waldorf Tagóvoda	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/2.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz- tatás	Induk- ciós hurok	Tapint- ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb/ megjegyzés
oktatási intézmények	alapfok									
	Báthory István Általános Iskola	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Bárczi Gusztáv Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	-	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Cholnoky Jenő Általános Iskola	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Deák Ferenc Általános Iskola	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	Dózsa György Általános Iskola	2/1	2/1	2/1	tolókocsi felvonó	2/1	igen	igen	nem	2 épületből áll az intézmény, az egyik teljeskörűen akadály- mentesített.
	Gyulaaffy László Általános Iskola	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	Hriszto Botev Általános Iskola	1/1	3/2	3/2	3/2	3/0	3/0	3/2	3/0	3 épületből áll az intézmény, ebből 1 db többszintes épület.
	Kossuth Lajos Általános Iskola	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
	Rózsa Úti Általános Iskola	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Simonyi Zsigmond Ének-Zenei és Testnevelési Általános Iskola	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	Lépcsőjáró gép kialakított.
	Csermák Antal Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/3.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz- tatás	Induk- ciós hurok	Tapint- ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb/ megjegyzés
oktatási intézmények	középfok									
	Lovassy Lászó Gimnázium	Igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
	Vetési Albert Gimnázium	nem	nem	igen	-	nem	nem	nem	nem	
	Ipari Szakközépiskola és Gimnázium	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	Táncsics Mihály Építőipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	5 épületből áll.
	KNK és Jendrassik Venesz Középiskola és Szakiskola	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	Veszprémi Középiskolai Kollégium	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	3 épületből áll.
	felsőfok									

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/4.

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb/ megjegyzés
egészségügyi intézmények	Bölcsődék									
	Módszertani Bölcsőde	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Aprófalvi Bölcsőde	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	Hóvirág Bölcsőde	-	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	1 szintes épület, 5 pavilonból 1 pavilon akadálymentesített.
	Napsugár Bölcsőde	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	1 szinten történik a nevelés.
	Vackor Bölcsőde	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	1 szintes épület.
	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás									
	1.2.4. sz. FOR. Budapest u. 9.	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	3. sz. Kiskőrösi u. 72. FOR.	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	5.21. sz. FOR. Vilonyai u. 4.	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	6.7. sz. FOR. Táncsics u. 1.	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	8.9.10.14. sz. FOR Ördögárok 4.	-	nem	igen	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/5.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz- tatás	Induk-ciós hurok	Tapint- ható infor- máció	Jel-nyelvi segít-ség	Egyéb/ megjegyzés
egészségügyi intézmények	12.13. sz. FOR Halle u. 5/F.	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	15.19. sz. FOR Március 15.u. 4/b.	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	17.18. sz. FOR Cholnoky u. 19.	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	16.20. sz. FOR Halle u. 9./C	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	11. sz. FOR Vp.-Gyulafirátót Posta u.34.	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	22.23.24. sz. FOR Ádám I. u. 1.	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Kádártai OR	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Központi Orvosi Ügyelet Cserhát ltp.1.	-	igen	igen	-	nem	nem	igen	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Alkohol és drogse- gély ambulancia	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Drogambulancia Menedékhely Pápai u. 37.	-	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	3.4. sz. GYR. + Védőnő Táncsics u.1.	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	5.6. sz. GYR Ördögárok u. 5.	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/6.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz- tatás	Induk- ciós hurok	Tapint- ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb/ megjegyzés
egészségügyi intézmények	8.sz GY Cserhát ltp.1.	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	9.10.11. sz. GYR Jutasi út 59.	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	12.15 sz.+ Védőnői Március 15. 4/D	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	13. sz. GYR. Vilonyai u. 2/B	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő, rámpa nem kell.
	2.14. sz. GYR. Cholnoky u. 19.	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Védőnői Tanácsadó Vp.Gyulafirátót Posta u. 34.	-	nem	igen	igen	nem	nem	igen	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Védőnői Tanácsadó Halle u. 9.	-	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Védőnői Tanácsadó Ördögárok u. 5.	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	Felnőtt Fogászati R. Komakút tér 1.	igen	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	
	GYFogászat Március 15/d.	-	nem	nem	-	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Fogászati Ügyelet	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.
	Sportorvosi Rendelő Gábor Á. u. 4	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő rendelő.

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/7.

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Induk-ciós hurok	Tapint-ható információ	Jel-nyelvi segítség	Egyéb/ megjegyzés
kulturális, művelődési intézmények	Jutasi Úti Labdarúgó Utánpótlás Centrum	-	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő épület.
	VMK Központ	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	VMK Kádárta Faluház	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszintes épület.
	VMK Cholnoky Klubkönyvtár	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő intézmény.
	VMK Dózsavárosi Klubkönyvtár	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő intézmény.
	VMK Gyulafirátóti Művelődési Ház és Könyvtár	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	
	Művészetek Háza Irodaépület	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő intézmény.
	Vass Gyűjtemény	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Csikász Galéria	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Tűztorony	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Dubniczay Palota	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	
	Városi Művelődési Központ Március 15. u. Könyvtár	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő épület.
önkormányzati, közigazgatási intézmény	Polgármesteri Hivatal "A" épület	igen	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	
	Polgármesteri Hivatal "B" épület	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Polgármesteri Hivatal "C" épület	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Szabadságtér 15.	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	Gyulafirátót Önkormányzat	-	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszintes épület.
	Ökmányiroda	igen	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1/8.

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb/ megjegyzés
igazságszolgálati, rendőrség, ügyészség	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
szociális ellátást nyújtó intézmények	Családok Átmeneti Otthona	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Tervek szerint áttelepítésre kerül az intézmény.
	Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye	-	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő intézmény.
	I. sz. Idősek Otthona	igen	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	
	II. sz. Idősek Otthona	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	II. sz. Idősek Klubja	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	III. sz. Idősek Klubja	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
	IV. sz. Idősek Klubja	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinten lévő intézmény.

Forrás: Önkormányzati adatok

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkozatónál

A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
JOST Hungária Bt.	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	mozgássérült parkoló
Balaton Volán Személyszállítási Zrt	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	-
Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt.	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	akadálymentesített honlap
VKSZ Zrt.	igen	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	akadálymentesített honlap
Kistó u. 8. ügyfélszolgálat	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Földszinti elhelyezés, mozgáskorlátozottak számára megközelíthető.
Házgyári út 1. (székhely)	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
Parkolási üzem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	Mozgólépcső
Hőszolgáltatási igazgatóság	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	
Beurer-Hungaria Kft.	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
Igen összesen:	3	0	0	4	0	0	0	0	
Nem összesen:	6	9	9	5	9	9	9	9	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	0	0	0
rehabilitációs intézmény	0	0	0
lakóotthon	0	0	0
támogatott lakhatás	0	0	0
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza	10	10	10

Forrás: helyi adatgyűjtés

2. számú melléklet

Üres adattáblák

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	0	
Telepi lakások száma a településen:	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2012	0
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	nem releváns	
A telep/ek megközelíthetősége:	nem releváns	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	nem releváns	

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	0	0	0
	2009	0	0	0
	2010	0	0	0
	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
0-6-éves		0	0	0
7-14 éves		0	0	0
15-30 éves		0	0	0
31-45 éves		0	0	0
46-64 éves		0	0	0
65< éves		0	0	0
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		0	0	0
munkanélküli		0	0	0
Inaktív		0	0	0
eltartott		0	0	0
segélyezettek száma		0	0	0
hátrányos helyzetű gyermekek száma		0	0	0
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma		0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek száma

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Adott településen található utazási idő (perc)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepyszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat- ellátási hely neve:	Feladat- ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma
n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepyszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétél	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tartós nevelésbe vétél	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatok

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév														
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámahoz viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámahoz viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámahoz viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
1. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
3. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
3. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
4. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
4. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
5. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
5. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
6. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
6. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
7. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
7. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8. évfolyam A osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8. évfolyam B osztály	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Összesen:	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Tankerületi adatok, helyi adatgyűjtés

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztevők száma	résztevő nők száma
2008				
2009				
2010				
2011				
2012				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés

év	Esetszám
2008	n.a.
2009	n.a.
2010	n.a.
2011	n.a.
2012	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idősor (lehetőségek a településen)

év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008					0
2009					0
2010					0
2011					0
2012					0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
étkeztetés	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
házi segítségnyújtás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
családsegítés	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
közösségi ellátás szenvedély- betegek részére	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
támogató szolgáltatás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
nappali ellátás	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzübeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	n.a.
Aktív korúak ellátása	n.a.
Rendszeres szociális segély	n.a.
Lakásfenntartási támogatás	n.a.
Ápolási díj	n.a.
Temetési segély	n.a.
Átmeneti segély	n.a.
Természetbeni ellátás	n.a.
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezőnk, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	n.a.
Közügyellátás Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	n.a.
Adósságkezelési szolgáltatás	n.a.
Energia felhasználási támogatás	n.a.
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	n.a.
Fogyatékosági támogatás	n.a.
Rokkantsági járadék	n.a.
Személygépkocsi átalakítási támogatás	n.a.
Közlekedési kedvezmény	n.a.
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	n.a.
Parkolási igazolvány	104

Forrás: helyi adatgyűjtés

3. számú melléklet

A HEP elkészítéséhez használt források jegyzéke

Veszprém népességének bemutatásához használt források

- **Népszámlálás 2011 – Területi adatok – 3.19. Veszprém megye**

29-38. old; 194. old; 199. old

http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepsz_03_19_2011.pdf

Letöltés ideje: 2013. május 07.

- **Megyei jogú városok**

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/veszpremmjv10.pdf>

Letöltés ideje: 2013. május 07.

- **Statisztikai tájékoztató - Veszprém megye, 2012/4**

<http://statinfo.ksh.hu/Statinform/themeSelector.jsp?page=1&theme=WD>

Letöltés ideje: 2013. május 07.

- **A nagyvárosok belső tagozódása, Veszprém KSH 2003.**

http://hunteska.titkarsag.mta.hu/foldrajztudomanyi/index.jsp?from_page=details&page=details&dbname=database_foldrajztudomanyi&bib1id=1032&bib1field=0&term=48164%7C53727%7C1

Letöltés ideje: 2013. május 07.

- **Népszámlálási kötet – területi adatok Veszprém megye, Veszprém, KSH 2001:**

<http://www.nepszamlalas2001.hu/hun/kotetek/06/19/data/tartalom.html>

Letöltés ideje: 2013. május 07.

- **Népességszámlálási kötet - településtípusonkénti adatok Veszprém (mjv.), Veszprém, KSH 2001.**

<http://www.nepszamlalas2001.hu/hun/kotetek/06/19/data/tabhun/toc3.html>

Letöltés ideje: 2013. május 07.

A szakmai részhez felhasznált előző éves intézményi szakmai beszámolók:

- VKTT Egyesített Szociális Intézmény 2012. évi szakmai tevékenységének írásbeli beszámolója

- A VMJV Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona 2012. évi beszámolója
- „Éltes Mátyás” Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozóháza : Beszámoló a 2012. évi tevékenységről
- Veszprém Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődéje Beszámoló

Kapcsolódó helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumok, koncepciók, programok

- Antiszegregációs Terv (2008)
- Gazdasági program (2011-2014)
- Időügyi Koncepció és Hosszú Távú Stratégia (2012)
- Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008)
- Költségvetési rendelet (2013)
- Közfoglalkoztatási Terv (2010)
- Lakáskonceptió (2003)
- Lakásrendelet (2010)
- Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Felülvizsgálata (2011)
- Településfejlesztési Koncepció (2013)
- Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv (2007-2013)

Egyéb irodalmak jegyzéke:

- **Arany János Tehetséggyondozó Program**
<http://www.ajtp.hu/digitalcity/homepageWithFullMenu.jsp?dom=AAAANXBY&prt=AAAANXBF&fmn=AAARCSF&men=AAABGOF&bem=AAAATCZM>
 Letöltés ideje: 2013. május 07.
- **Csányi Zsuzsanna, Jásper Éva, Sipos Anna: Támogatott foglalkoztatás szolgáltatás módszertani kézikönyv – Fogyatékos emberek a nyílt munkaerőpiacon**
 Salva Vita Alapítvány – Fekete Sas Kiadó
 Budapest, 2007.
- **dr. Szüdi János: Szakszerűség és hatékonyság a közoktatásban**
 CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft.
 Budapest, 2008

4. számú melléklet

**HEP Fórum, partnerek, jegyzőkönyvek, jelenléti ívek, HEP elkészítési
jegyzék**

VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

8200 Veszprém, Óváros tér 9.
Tel.: 88/549-100, Fax: 88/549-350

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: 2013. április 04-én 9. órai kezdettel Veszprém Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatala 8200 Veszprém, Óváros tér 9/B. kis
házasságkötő termében megtartott HEP fórumról

Jelen voltak: a csatolt jelenléti ív szerint

Kovács Judit, a Polgármesteri Hivatal Önkormányzati és Személyzeti Csoportjának vezetője
köszöntötte a fórumon résztvevőket, majd átadta a szót Darida Zsuzsának.

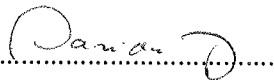
Darida Zsuzsa, a Polgármesteri Hivatal Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésére kijelölt
köztisztviselője felkérte a résztvevőket, hogy röviden mutakozzanak be, ezután tájékoztatta
a Fórum tagjait a jogszabályi rendelkezésekről, az összejövétel céljáról, az előttük álló
feladatokról, valamint a jelenlévők hosszú távú együttműködését kérte a Helyi
Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének és intézkedési tervének kidolgozásában,
illetve a Program rövid és hosszú távú céljainak megvalósításában.

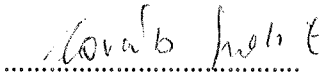
Darida Zsuzsa felkérte a jelenlévőket a HEP Fórum megalakítására. A HEP Fórum
megalakítását valamennyi résztvevő támogatta.

Ezt követően a tagok közösen átbeszélték, hogy a helyzetelemzéshez szükséges, központilag
meghatározott adattartalommal rendelkező táblázatokat hogyan fogják tartalommal
megtölteni. A táblázatok kitöltésével kapcsolatos feladatok elosztása után meghatározták az
adatok megküldésének határidejét.

Kovács Judit minden résztvevőnek megköszönte a megjelenését, és kérte, hogy a
Helyzetelemzés, valamint az Intézkedési Terv elkészítésében is működjenek közre hasznos
ötleteikkel, javaslataikkal, majd a Fórumot 12 órakor bezárta.

K.m.f.

.....
aláírás

.....
aláírás

J E L E N L É T I Í V
HEP FÓRUM
 2013. április 04.

Intézmény Neve	Intézmény címe	Intézményvezető neve	Intézményvezető e-mail címe	Intézményvezető telefonszáma	Aláírás
MŰKÖDÉSBETÖGADÁS HÁZA	Vesprémi utcák 26-26.	Szaller Peter	szaller.peter@malta.hu	06-30-237-658	Vargha-Nilán
VMJV Csakvargai Székelyi Székelyi Központ és CSOP	Vesprémi Mihály utca 13.	Honvéd Városi Községi Hivatal	hondv@smil.com	20-259-2103	— se —
Alapellátás Irányító	Vesprémi Irányító	Dr. Kóder Péter	u.sloppell@vms.hu	88 424 472	—
P. H.					—
KLIK Vesprémi Tankönyvtára	8200 Vp. Székelyi utca 15.	Szaller Péter	istvan.szaller@kik.gov.hu	88/549-323	Hondv. János (referens)
VEPRÉMI MŰKÖDÉSBETÖGADÁS HÁZ	8200 Vp. MŰKÖDÉSBETÖGADÁS HÁZ	KATONAI BÉRTÉK	katonai@vms.hu	88/424-177	(Központi)
VIRÁG VÁZ TÁRSASÁG	8200 Vp. Virág utca 2.	Fajócs László	fajocsl@vms.hu	88/423-220	—
Művelődési Központ	8200 Vp. Csakvargai utca 13.	BARÁNYI DEKAI KÁROLY	vespremi.kolod@vms.hu	88/228-661	—
MŰV EGYESÜLT BOLCSÓDEJE	8200 Vp. Csakvargai utca 13.	ARANY SZILVIA	venoke@vms.hu	88/428-869	—
VEPRÉMI NŐK KÖZÖSSÉGE	8200 Vp. Csakvargai utca 13.	Dr. Gécse László	gimn@vms.hu	88/429-996	—
VEPRÉMI MŰKÖDÉSBETÖGADÁS HÁZ	8200 Vp. Csakvargai utca 13.	Dr. Kóder Péter	gimn@vms.hu	88/429-996	—

HEP elkészítési jegyzék
2013. április 4.

NÉV	HEP fórum megalakítása	Adatgyűjtéshez táblázatok kiosztása	Aláírás
Honvethné Vesztes Érika	RÉTE	RÉTE	"
DIKOVACS ROBERT	RÉTE	RÉTE	
VÁGNER MILÁN	RÉTE	RÉTE	Vágar Milán
Matthé Éva	RÉTE	RÉTE	Matthé Éva
HORVÁTH JULIANNA	RÉTE	RÉTE	Honvath
Kruppáné Lesz Zsuzsanna	RÉTE	RÉTE	Kruppáné Lesz Zsuzsanna
Némethné Reiber Gyöngyi	RÉTE	RÉTE	Némethné Reiber Gyöngyi
Székely Tamara Kovács	RÉTE	RÉTE	Székely Tamara Kovács
ALVÁNY EDINA	RÉTE	RÉTE	Alvány Edina
Fűgyes László	RÉTE	RÉTE	Fűgyes László
Baloghné Nagy Mária	RÉTE	RÉTE	Baloghné Nagy Mária
da Győrény Árpád	RÉTE	RÉTE	da Győrény Árpád
	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	

R = részt vett
É = észrevételezte
T = támogatta
E = ellenezte

VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

8200 Veszprém, Óváros tér 9.
Tel.: 88/549-100, Fax: 88/549-350

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: 2013. június 11-én 14.00 órai kezdettel Veszprém Megyei Jogú
Város Polgármesteri Hivatala 8200 Veszprém, Óváros tér 9. 206-os
termében megtartott HEP munkacsoport fórumról

Jelen voltak: a csatolt jelenléti ív szerint

Kovács Judit, a Polgármesteri Hivatal Önkormányzati és Személyzeti Csoportjának vezetője köszöntötte a HEP Fórum résztvevőit és megköszönte az eddig munkájukat, amelyet a HEP elkészítéséhez nyújtottak. Ezután bemutatta Mesterházy Zsoltot, a Türr István Képző és Kutató Központ mentorát és átadta neki a szót.

Mesterházy Zsolt prezentációt tartott a HEP elkészítésének folyamatáról, kiemelve a HEP Fórum tagjainak múltbeli, jelenlegi és jövőbeli feladatait. Elmondta, hogy az önkormányzatoknak Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kell rendelkezniük 2013. július 1-ig, mivel csak így tudnak pályázatokon részt venni és ezáltal pályázati forrásokhoz jutni, majd átadta a szót Darida Zsuzsának, aki az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elkészítésére kijelölt köztisztviselő.

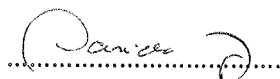
Darida Zsuzsa köszönetét fejezte ki, hogy ilyen szép számban megjelentek a HEP Fórum tagjai, közöttük olyan új tagok is, akik a Fórum alakuló ülése óta csatlakoztak a közös munkához.

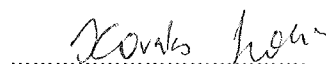
Darida Zsuzsa röviden összefoglalta a HEP Fórummegalakulása óta eltelt eseményeket, és elmondta, hogy a végső stádiumába érkezett a Program elkészítése. Külön köszönetét fejezte ki amiatt, hogy a HEP Fórum tagjai az elmúlt hónapok során aktív részvételükkel hatékonyan segítették az önkormányzati Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének és intézkedései tervének kidolgozását.

Kiemelte, hogy a tagok munkájára a továbbiakban is számítanak, hiszen a feltárt problémákra elkészített intézkedési tervekben rögzített célokat meg kell valósítani, a feladatokat el kell látni, mindeközben figyelni kell a határidőket, annak érdekében, hogy eredményes és hatékony lehessen a munka. Határidő kitűzésével felkérte a tagokat, hogy az elkészült HEP rájuk vonatkozó részét áttekinteni, javaslataikat, észrevételeiket a dokumentum végleges formába öntését megelőzően megtenni szíveskedjenek.

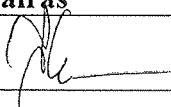
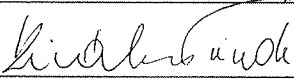
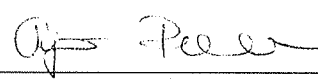
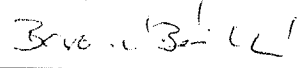
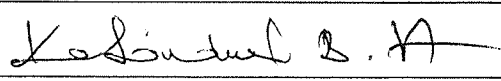
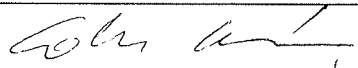
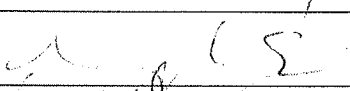
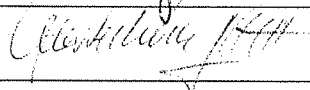
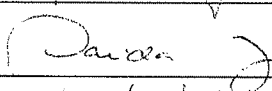
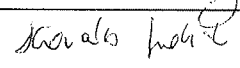
Kovács Judit megköszönte a megjelenést és a Fórumot 15 órakor bezárta.

K.m.f.

aláírás

aláírás

JELENLÉTI ÍV
HEP Fórum
2013. június 11.

	Név	Aláírás
1.	KRAMLI IDA	
2.	Horváth Kriszta	
3.	KIRÁLY Tünde	
4.	GÖRGI PIROSSA	
5.	BARBINE BÉRCI KLÁRA	
6.	KATONÁK BELLOVITS ANDREA	
7.	Szauer István	
8.	SZALICZ PÉTER	
9.	ANGYAL ÉVA	
10.	MEJTERHÁZY ZSOLT	
11.	DARIDA ZSUZSA	
12.	KOVÁCS JUDIT	
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		

HEP elkészítési jegyzék
2013. június 11.

NÉV	Eddigi tevékenységek összefoglalása	Problémák meghatározása, intézkedési tervek megbeszélése	Jövőbeli együttműködés	Aláírás
KRAMLI LÁSZLÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Thörsch
HORNÁTH LÁSZLÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	K
KERÉNYI TIBOR	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Kerényi
CYBÉRI PÉTER	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Cyber
BAZSÁNYI LÁSZLÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Bazsányi
KATONAI LÁSZLÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Katonai
SCHÄFER LÁSZLÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Schäfer
SCHÄFER PÉTER	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Schäfer
BARANYAI LÁSZLÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Baranyai